

UNIVERSITY OF TORONTO
LIBRARY

14

Abbas Joachim magnus propheta.

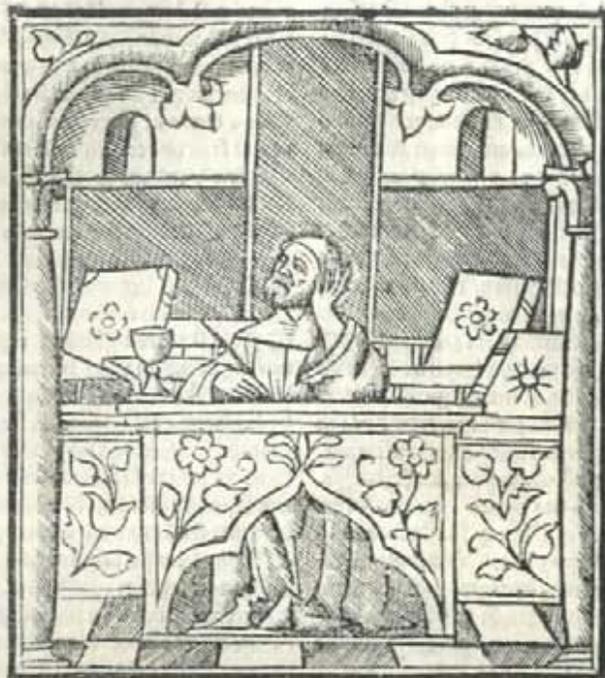
Faint, mostly illegible text in the upper section of the left page, likely bleed-through from the reverse side.

Second section of faint, illegible text on the left page.

Third section of faint, illegible text on the left page.

Abbas Joachim magnus propheta.

Hec subiecta in hoc continentur libello.
 Expositio magni pphete Joachim: in libris beati Ci-
 rilli de magnis tribulationib⁹ & statu sancte mris eccle-
 sie: ab hiis nostris teporib⁹ vsq⁹ in finem seculi: vna cu⁹
 copilatione ex diuersis pphet⁹ noui ac veter⁹ testam⁹ti
 Theolosphori de Lusentia: presbyteri & heremite.
 Item explanatio figurata & pulchra in Apochalypsis
 de residuo statu ecclesie: & de trib⁹ veh v⁹eturis debitis
 semper adiectis tertib⁹ sacre scripture ac prophetaz.
 Item tractatus de antechristo magistri Jo⁹anis pari-
 siensis ordinis predicatorum.
 Item tractatus de septem statib⁹ ecclesie deuoti do-
 ctoris fratris Albertini de Casali ordinis minorum.

Cum gratia vt patet infra.

A vero per presens Concilium
 Lateranense adhuc perdurans, facta
 est quaedam constitutio quod cetero
 non impesset sub pena excommunicationis
 nisi ipsius visum et examinatum fuerit ab ordina-
 rii, ac iustore heretice prauitatis, p. tanto La-
 farus de Soardis, hoc et alia nonnulla opuscula,
 p. ser. im abbas Joachim ab eo (deo comite) ei
 to imprimenda, examinari fecit, licentiaq. obtinuit
 eadem imprimenda a Reueren. dno patriarcho,
 ac Reueren. inq. sitor. Et magnificis dno Ca-
 pit. decem. quorum licentias seu cedulas hic inse-
 rius inseruimus. C. item idem Lazarus breue ob-
 tinuit a summo pontifice, vt necubi qd. imprimere
 possit dicta opuscula sub pena excommunicationis latae
 sententiae, quam p. r. facientes coipso incurrant,
 a qua absolui no. possint nisi satisfactione p. missa.
 C. item ab Illustrissimo ducali dominio Vene-
 top. ex gratia concessus est illi q. similiter ea nul-
 lus imprimere possit sub pena in ipso p. uilegio co-
 tenta, et de his plenius continetur tam in literis
 apostolicis de sup. consecratis, q. ex p. uilegio ipi.
 Illustrissimi Domini. Venetijs per Lazarum de
 Soardis. Die. 4. Aprilis. M. D. XVI.
Copia licentiae Reueren. dno patriarcho.
C Antonius Contarino miseratione diuina
 Patriarcha venetiari. Dalmaticaq. primas. Te-
 nore p. n. licentiam concedimus Lazaro de So-
 ardis ipressori in ciuitate Venetiay. imprimendi
 infra notatos libros, v. Theolosphor. p. b. yterus
 et heremita de Cusentia puincia Calabriae, cu. tra-
 ctatu d. antipho magistri Ioanis parisini ordinis p. dica-
 torum. Item p. dicationes infra anu. et in diuer-
 sis ipibus, fratris Hieronymi de ferraria ordi-
 nis p. dicatorum, sicut constat bulletino eiusdem Re-
 uerendi dno patriarcho diei. 24. Octobris pro-
 ximi p. teriti, et inq. sitoris diei. 18. dicti mensis Oc-
 tobris. Pariter permiseri fieri iuxta dictas eorundem
 concessiones, die. 16. Ianuarii 1516.
C Dno Iuliano Gradanico }
C Dno Aloysio Barbaro } Capita
C Dno Petro Pisano }
C Ioanes Baptista Gre.
 notarius de mandato scripsit.
C Opuscula aut. post p. s. da. p. ximo ab eodem
 Lazaro imprimenda, atq. iam correctori tradita
 sunt haec subiecta, videlicet.
C Abbas Joachim super Apocalypsim
C Etusdes concordantiae noui et veteris testamti.
C Idem super Hieremias.
C Eiusdem opusculum super p. p. betas.
 Et caetera oia. alia sua opa. que ego reperias.
C Laus omnipotenti Deo et virgini gratia.

puincia Calabriae, Cu. tractatu de antipho ma-
 gistri Ioanis parisini ordinis p. dicatorum. 1173 p. x
 dicationes infra anu. et in diuersis ipibus frs
 Hieronymi de Ferrara ordinis p. dicatorum, p. nos
 visos et lectos ac b. n. examinatos. Dumodo inter-
 ueniat et in hoc consensu Reuerendiss. D. dno pa-
 triarcho Venetiay. iuxta constitutionem concilij.
 Datum Venetijs die. 19. mensis Octobris. 1515.
C P. elbier Alexander Falconus
 notarius de mandato scripsit.
C COPIA licentiae Magnificorum domino-
 rum capitum consilij decem.
C Cum Reuerendissimus dno patriarcha Vene-
 tarum, necno inq. sitor heretice prauitatis, per
 bulletina sua diei. 9. instantis, et. 6. eiusdem, p. cess-
 serant facultatem Lazaro de Soardis imp. s. s. li-
 brorum, iprimenda. qdam opuscula, abbas Joa-
 chim, v. concordantias noui et veteris testamti,
 et expositionem sup. Hieremias, et sup. Apoca-
 lipsim. Infra scripti dno Capita p. s. decem, quo-
 ad se p. mittunt fieri q. sum patriarcha Reueren-
 dissimus et inq. sitor concesserunt. Insuper cu. idem
 Reueren. patriarcha et inq. sitor p. s. ato Lazaro fa-
 cultatem sint impartiti imprimendi libros infra
 scriptos, v. Theolosphor. p. b. yterus et heremitas
 de Cusentia puincia Calabriae, cum tractatu de
 antipho magistri Ioanis parisini ordinis p. dica-
 torum. Item p. dicationes infra anu. et in diuer-
 sis ipibus fratris Hieronymi de ferraria ordi-
 nis p. dicatorum, sicut constat bulletino eiusdem Re-
 uerendi dno patriarcho diei. 24. Octobris pro-
 ximi p. teriti, et inq. sitoris diei. 18. dicti mensis Oc-
 tobris. Pariter permiseri fieri iuxta dictas eorundem
 concessiones, die. 16. Ianuarii 1516.
C Dno Iuliano Gradanico }
C Dno Aloysio Barbaro } Capita
C Dno Petro Pisano }
C Ioanes Baptista Gre.
 notarius de mandato scripsit.
C Opuscula aut. post p. s. da. p. ximo ab eodem
 Lazaro imprimenda, atq. iam correctori tradita
 sunt haec subiecta, videlicet.
C Abbas Joachim super Apocalypsim
C Etusdes concordantiae noui et veteris testamti.
C Idem super Hieremias.
C Eiusdem opusculum super p. p. betas.
 Et caetera oia. alia sua opa. que ego reperias.
C Laus omnipotenti Deo et virgini gratia.

Reuendo in christo: ma-
 gistro Anselmo de Uice-
 tia: ordinis fratrum here-
 mitarum beati Augusti-
 ni: ac plurimum venera-
 do: duoto et illuminato extraticos dei
 famulo Bernardino paricino: here-
 mite. frater ille eisdes notus: peccator
 et inutilis Christi seru. voti ac ordinis
 eiusdem. Debitum sincerissime dile-
 ctionis affectum: Patres mihi semp
 honorandi: in quorum iugiter pectore
 requiesco: et quides securius atq. sua-
 uius q. in p. p. no (mentiri video): sed
 ei qui amicitie vni n. q. sensit: qui vir-
 tutem charitatis ignorat: q. non credit
 multitudinem credentium fuisse cor-
 vnum et aiam vnam in deo. Trib. er-
 go in corpore: vnum nos christi cha-
 ritate fore conglutinos: pridem iam
 noui: no. pari bonitate: qua ambobus
 ego inferior sum: sed eadem voluntate
 et suma concordia aliorum. Form: dan-
 dum nimiru fore censeo p. malitiam
 presentis temporis: q. irata diuina ma-
 iestas nequeat vltra nostras tollera-
 re iniquitates: s. mittat sup. nos iram
 indignationis sue: qm. dies mali sunt:
 et mundus totus in maligno positus
 est: terraq. repleta est iniquitate: et no.
 est q. faciat bonu: nec est vsq. ad vnu:
 sed oes declinauerunt et elogauerunt
 se a semita m. adatorum dei atq. inutiles
 facti sunt: ita vt verificetur illud Scn.
 v. in nobis. Videns Deus q. multa
 malitia hominum esset in terra: et cuncta
 cogitatio cordis humani intenta esset
 ad malum omni tpe: penituit eum se-
 cisse hoiem: et dixit ad Moer: repleta est
 terra iniquitate a facie eorum: et ego di-

spendam eos cu. terra: fac tibi archam
 et ingredere in eam tu et filij tui et vxor
 tua: et vxores filiorum tuorum tecum vt sal-
 uemini in ea: p. archam. n. in hoc tpe
 p. n. denotatur: qm. dolentes et lugen-
 tes sup. malis que fiunt in ecclesia dei
 et in eius contemp. ac de p. p. iis peni-
 tentiam agentes: diuina p. uidentia sal-
 uabuntur: vnde Ezechiel. ix. dicitur: q. Ezeu. cp. 9.
 vir erat indutus lineis h. n. attramen-
 tum scriptoris in manibus suis cui di-
 xit. Transi p. mediam ciuitatem hieru-
 salem et signa thau. i. penitentes signu
 sup. frontes viro. g. etium et dolentium
 sup. cunctis abominatiobus que fiunt
 in medio eius. Et sex viris quor. q. s. q.
 vas interfectionis in manu habebat:
 dixit Transite p. ciuitatem sequentes:
 eum et p. cutite. Et non parcat oculus
 vester neq. misereamini: senem adole-
 scentulum et virginem: paruulum et mu-
 lieres interficite vsq. ad internitorem
 omnem aut sup. que videritis thau:
 ne occidatis et a sanctuario meo icipi-
 te. Et dixit. Examinate domu. et im-
 plete atria iterfectis. Et scda Petri 1. pe. 2
 cap. 2. Tempus est vt icipiat iudicius
 a domo dei: q. p. eos orta e. hec tem-
 pestas. Item Paulus scda ad Thim. 2. thim. 3.
 ca. iij. preuidit dicens. Hoc aut. scito:
 q. in nouissimis diebus: misabit tpa
 periculosa: et erunt hoies scipos ama-
 tes: cupidi: elati: sup. bi: blasphem: pa-
 rentibus no. obediens: ingrati: scelesti
 sine affectione: sine pace: criminatores
 incotinentes: imites sine benignitate
 p. dutores: proterui: tumidi: et volupta-
 tis amatores magis q. dei: habentes
 spem qdem pietatis: virtute aut. ei. ab-
 negates. Ex bis. n. sur. q. penetrat. do-
 A ij

Se.
ne. 5

mos & captivas ducunt mulierculas
oneratas peccat. q ducunt varijs de-
siderijs semp discetes: & nūq ad sciaz
veritatē pueniētes. Et Ro. j. Et sicut
nō pbauerunt deū hīc in notitia: tra-
didit illos Deū ireprobū sensū: vt sciāt
ea q nō ueniūt: repletos oī iniquitate:
malitia: fornicatiōe: auaritia: negtia:
plenos iuidia: homicidijs: & tentōe: do-
lo: malignitate: susurrōes: & tractorēs:
deo odibiles: iuentores maloz: insipiē-
tes: incōpositos: sine affectiōe: absq se-
dere: sine misericordia. Qui cū iustitiā
dei cognouissent: nō intellexerūt: qm q
talia agūt digni sūt morte: nō solū q ea
faciūt: s; ēt q pseriūt faciētib. Propē
hec igī mala & alia innumera q ppe-
trare non erubescūt maligni xpiani in
dei p̄tūmelias: hijs nris infelicissimis
tpib. Proculdubio teneo p̄marium
& acerbissimū flagellū deuz uelle ma-
los male p̄dere: (p̄sertim ecclesiasticos)
& eccliam suā locare alijs cultorib: q
reddāt ei fructū tpib suis: vt inuit ab-
bas Joachiz. Hoc autē flagellū vt idē
p̄uidit atq; alij q̄plūm cūeniet illo
horredō scismate crassate p̄ambulo
aduētus antixpi: d quo hīc scda The-
ca. ij. Et Methodius martyr d quo
memit b̄tus Hiero. i li. illustriū viroz
cui reuelata fuerūt oīa ventura ecclie
vsq; in finē seculi: Interq; alia ponit
qdā p̄ambula signa aduētū antixpi.
quoz primū ē: q cūitas sc̄a hierules
diu occupabit a filijs Ismael: pp̄ pec-
cata in ea bitantiū. Secūduū signū
p̄ambulū erit discessio ro mani iperij.
Uidelicet tā spūalis q̄ t palis. Et sc̄i-
ma illud erit correptio: qua corripient
oēs terrebitatores. Tertiuū vō erit q

postq; filij Ismael occupauerit eccliaz
latinā: blasphemātes seq; gliantes dice-
runt: nequa q̄ de manibus nris eripie-
tur xp̄icole. Subito grandi cū furore
sup eos exiit rex romanorū iponens
eis iugū septies mar^o q̄ ipsi fidelibus
Quartū quoq; dñtiat dicēs. postq;
regi indignatio exarserit sup eos q xp̄s
abnegauerūt: fiet pax qualis antea n̄
fuit in vniuerso orbe. Post hec cū di-
xerint hoīes pax pax supueniet eis ite-
ritus: v; antixps. Joānes quoq; can-
cellari^o parisi^o: q̄ plurima signa ad-
ducit minātia ecclie ruinā i quodaz
p̄mone de tribulatiōib^o ex defectuoso
ecclesiasticorū regimie adhuc ecclie p-
uenturis: & de signis eardem: ex snia
p̄nūtiato in cōcilio Constātiensi. Bi-
cit autē sic. q̄uis non sit n̄m nosse tpa
vel momēta que p̄ posuit i sua p̄tate:
p̄pono tñ ex dicti^o doctorū & sacra scrip-
tura aliqua d̄ditionis & ruine signa
adducere ex qbus possum^o p̄p̄ngatē
suspiciari vel p̄dicere. Primū signū est
rebellionis. Et hoc sumit ex v̄bis apli
ij. Thesa. ij. ca. Et nisi venerit disces-
sio p̄imum & c. qd̄ exponit beat^o Hiero.
de romani iperij d̄solatiōe: inter quā
& ecclie p̄secutiōes p̄uias atixpo (quaz
vna forsitan erit p̄ma t̄paliū ablatio)
nullū ponit mediu: qdā glosa dicit q
erit discessio aliaz eccliarū ab ipsa ro-
mana ecclia. Magister sup v̄bo p̄e-
missio: has simul iungit. Cōpleta iqt
hac accessione ad romanū impium et
ecclie obiaz aderit discessio ab vtro-
q; ipio. Scdm̄ signum desolatiōis est
in verecūdia. Et hoc sumit ex illo: ga
efficitur morib^o peior q̄ fuit sinagoga
cū iminebat ei^o ruina. Unde sim bea-
tum

305
neo
can-
cel.

2. the
sa. 2

116
ro.

117
fina

2. the
116
117

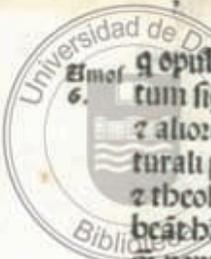
tum Hieronymū triplex erat peccatū
phariseorū q & dicebātur cl̄ici iudeorū
s. auaritia: q; colūbas in tēplo v̄di p-
mittebant. Solū labijs Deum hono-
rabant. Et tāq; hypocrite docebāt q
non faciebāt. Sed nūq; peius est sa-
cilegū eccliaistica beneficia & spūales
p̄tates p̄ce precio: ac iordinato fauore
distribuere: q; colūbas in tēplo v̄di
p̄mittere. An ne minus malū sit solū
labijs deū honozare: alioq; p hoc ad
deuotōem iducere: q; locum misterij
solū spe q̄ilus suscipere & cessare ob
supbiā a dei laude: & silere. De talib^o
Esa. lvi. Lanes muti n̄ valētes latra-
re. Lanes ipudētissimi nesciētes satu-
ritatē. Veniēt dies s̄ vos & c. Bemū
nūq; minus nocuū v̄ ecclie. p̄p̄az
malitiā hypocrisis pallio coopire & ve-
lut es sonās: & cymbalū timens: alios
p̄p̄dicatōis officiu docere: q; iuerecū-
de prauis morib^o & exemplis s̄ditos
secū i rumā trahere. Estimo. n. q; ne-
mo boni iudicij d̄num dicēt: sed illud
Hiere. iij. potius p̄pletum cōcederet.
Iustificauit aiām suā aduersat̄rix is-
rael. i. sinagoga p̄p̄tione p̄uaricatōis
iude. Ibi Eugenēs de nobis inquit.
Intelligit: & Ezechie. ca. xvi. Dñs lo-
quēs ecclie Soroz tua samaria. i. syna-
goga: dimidiū peccatorū tuoz: nō pec-
cauit sed vicisti eā scelerib^o tuis. Seḡ
ruina. Ergo & tu porta p̄fusiōem tuaz
Et infra. xxij. Postq; descripsit ma-
litiaz & destructōem synagoge: adiecit
dicens de ecclia: plus s̄sanuit libidie
& fornicatōem suā p̄buit impudenter
diuitib^o & magistratib^o ad se veniētib^o
indute veste varia. Et b̄n inqt indute
veste varia s̄sanuit libidine. i. cupidi-

tate diuitiaz: & cōcupiscentia delitiarū.
Erat nāq; futurū: vt p̄lati eccliaz nō
vererent ecclie p̄mitiue veneradā pu-
dicitiam. P̄dictio ac p̄cibus & impijs
actibus s̄famare. ita vt ip̄lectum sit qd̄
legitur. Confracte sunt māne puber-
tatis tue s̄biungit tūc ruinam repetē-
do cām eius. Recessit aīa mea ab ea
sicut f̄cesserat a sorore ei^o. i. sinagoga
vel oriētali ecclia: q; scelus tuū & forni-
cationes tue fecerūt hec tibi: loq̄tur d̄
fornicatione supius exp̄sa. i. symonia.
Tertiuū signū sumit ex p̄sonaz dispo-
sitiōe: & est imoderata icqualitas: qua
ali^o & sepe dignior esurit: ali^o & frequē-
ter indignior: p̄multitudine & magnitu-
dine b̄nficiorū ebor^o est. Mā sim p̄bum
pp̄ ciuū dispitatez: & p̄sertim indignoz
exaltatōem dignoz: q; dep̄fidiōem ob-
runtur politia. Et ideo dicit q; politia
in qua sunt plures mediocres est diu-
turnior. Sed non puto q; vnq; fuerit
aliquaz gētium politia: i qua cēt tāta
sacerdotū differētia: vt hij qdem cēt
maiores p̄ncipib^o hui^o seculi: s; indo-
ctiores. Alij eiusdē gradus & ordinis
s; doctiores & sapiētiores deiectiones
vulgo. Et sicut ait aplus in pluribus
suaz eplazū cōmpans eccliam corpi
humano: q; si nutrimentū fluit ad vnū
mēbrū: ita vt enorūmū ingrossēt: & alia
numia attenuatiōe demacerētur: non
pōt diu viuere: sic i corpore ecclie si su-
piores fiant ita graues attractiōe sub-
stātie: q; inferiores vit p̄nt p̄ mopia se
sustinere. Hoc ē signū tā p̄p̄ngz ruine
de talib^o. n. ait dñs Amos. iij. Hac
ce pingues in hierlem que calūniā fa-
citis egenis & p̄frigitis paupes. Ecce
dies veniēt sup vos: & ifra. vj. ca. Ueb

p̄b.

2. p̄b.

2. mot

q opulenti estis in syon. i. ecclesia. Quar-
 tum signū est fastus et supbia platorū:
 et aliorū ecclesiasticorū: quous. n. ex na-
 turali prudentia et morali pbia: summi
 et theologia cōcedat: q ecclesiastici de-
 beat hūc vnde possint honesti viuere
 q populares: plati q sediti. Ex hoc
 tū nō admittitur familie et equorū et ve-
 stium supflua pōpa q raro absq sup-
 bia pōt duci: et salua iustitia sustineri:
 et plerūq nō sine iniurijs et delictis gu-
 bernari. nam tātus fastus i dei ecclesia
 potissime tptibus istis: nō tam paucos
 mouet ad reuerētias q multos ad in-
 dignatiōem et plures iurat ad pdam
 q se reputarent forsā deo sacrificium
 offerre si possent quosdā diuites eccle-
 siasticos spoliare. Tales fastuosos no-
 tat dñs. Amos. vij. Optimates capi-
 ta populorū ingredientiē pōpatice do-
 mus israel: qbus i signū ruine eodem
 cap. Ueb dicit. et Esai. xvij. Ueb co-
 rone supbie pedib' cōculcabis. qd ab-
 bas Joachim exponit de magnis pla-
 tis: q pp eorū supbiam: pcurant vt fiat
 in ecclesia dei scismata. Quintū signū
 sumitur ex tyrānide p̄sidentū: q cum
 sit violēta durare p̄petuo nō pōt. Uñ
 p̄ptas tyrāni est q̄rere non bonū pu-
 blicum seditorū: sed vtile p̄pūm. Ta-
 les sunt pastores q nō pascunt greges
 dñi sed semetipos: qd dicit Ueb Eze-
 chi. xxxij. Gaudēt de malefactis eorū
 quos pecunialiter p̄t cōdēnare. Nec
 qrit q̄s: q̄stum deliq̄rit: sed q̄stum q̄s
 soluere possit. Quib' dñs dicit Adi-
 chee. iij. Audite duces domus israel
 vos odio hētis bonū et diligitis malū:
 q violenter tollitis pelles eorū desup
 eis: q comederunt carnes populi mei

Amos 6.

Esai. 25.

Ezechi. 34.

Adi. chee. 3.

et pellem eorū desup exorauerūt: ideo
 dicit dñs Ezechi. xxxij. Lessare eos
 faciā: vt nō vltra pascant gregē meū
 liberādo euz de ore eorū: et nō erit eis
 vltra in escam. Sextū signū ē q̄tur-
 batio p̄ncipuz et motio populorū quā
 in multis p̄tib' exp̄mur. Et iō talib'
 minas dñs ruinam dicens Ezechi. vij.
 Adducā pessimos de gentib' et possi-
 debūt domos eorū. et q̄sere faciā sup-
 biam potentū: et possidebūt sacuarū
 eorū. Q̄turbatio sup q̄turbatiōem ve-
 nict: et auditum sup auditū. Et ista vi-
 demus impleta in Grecia: et tota orien-
 tali ecclesia. Septimū signū est recusa-
 tio correctiōis. Si forte de p̄ncipibus
 ecclesie intelligat: qd scriptū est Zacha.
 vij. Noluerūt attendere: et cor suū po-
 fuerunt vt adamātem: ne audirēt vba
 q̄ misit dñs in spiritu suo p̄ man' pro-
 phetarū suorū. Et Esai. xxx. Filij men-
 daces noluerūt audire verbū dei: qui
 dicunt. Nolite inspicere nobis q̄ recta
 sunt: loq̄mini nobis placētia: q̄ nolūt
 intelligere vt bñ agāt. De qb' Amos
 vij. Odio hūerunt in porta corripitē
 et loquētes p̄fecte abhōnati sunt. Ta-
 les salutaria monita: et sacra scripturā
 reputant fabulas: et in ea meditatēs
 iudicant fantasticos. Contra eorū ec-
 clesiam dñs Osee. iij. Quia tu scias re-
 pulisti: repellā te: ne sacerdotio funga-
 ris mihi. Et oblita es legis dī tui: ob-
 liuiscar et ego filiorū tuorū: et s̄m multi-
 tudinē eorū sic peccauerūt mihi: gliam
 eorū i ignominia mutabo: et erit sicut
 populus sic sacerdos. Et Ezechi. vij.
 Lex p̄bit a sacerdote et q̄silium a se-
 monib'. Octauū signū est nouitas opi-
 nionū. Ex hoc. n. surgit hereses scis-
 mata

Ezechi. 34.

Idem 2.

Zacha. 7.

Esai. 30.

Amos 7.

Osee 4.

Ezechi. 7.

mata: orta defēdunt: defēsa radicatur
 radicata fidē et ecclesiam d̄struūt. Ado-
 gerno. n. tpe vii' q̄sq̄ iterptant' trabē
 nō verē sacra scripturā: iura scōrūq̄
 patrū instituta ad libitū sue volūtatē
 put amor: odium: inuidia: spes p̄motio-
 nis: aut vindicta cū iclinat. Aliq̄ eorū
 leuiter nimis alios hereticos dicunt:
 quos tū nōdūz hereticare nouerunt.
 Alij verecūdia ducti: q̄nq̄ forsā er-
 rores defendūt ne leui opinioe vulgi
 videātur ignari. Vñ iuices: vt ait apo-
 stolus Thimo. vij. Lāguēt circa q̄stio-
 nes et pugnas vborū: ex q̄bus oriuntur
 inuidie: et tēdēs: blasphemie: suspiriōes
 male. Et. ij. Thimo. iij. Erat igit tps
 cū sanam doctrinā nō suscipient: s̄ ad
 sua desideria coaceruabūt sibi magi-
 stros p̄uicētes aurib': et a veritate q̄des
 audituz auertēt et ad fabulas q̄uertē-
 tur. Fabule et nō sane doctrine q̄dem
 sūt q̄ ipsuasibilib' humane sapie v̄bis:
 vel in s̄blimitate sermonū: aut s̄m ze-
 lum et q̄tendēm: aut ianem gliam: nō
 in reuelatiōe sp̄s sancti: sed s̄m tradi-
 tionem hoīum q̄sistūt. Et q̄bus quat-
 tuor: nos cautos reddit: vt nō circūse-
 ramini inqt oī vento doctrine et negtia
 hoīum in astutia et circūuentōe erro-
 rē preter hec sunt alia signa. v3. recessus
 iustitie. Hoc fuit cā destructiōis roma-
 norū: put deducit Aug' de ciuitate
 dei li. destructio studioz quā comi-
 taf penuria sapientū: et hāc seq̄batur
 destructio Grecoz. P̄relatio pueroz
 ac ignoratiū et p̄uorū. Et hoc erit de-
 structio latinoz. Plura alia sūt scrip-
 ta in p̄p̄his: de delectiōe sacerdotalis
 bonous. Ex q̄bus et p̄dicit' sapiēs pōt
 cōcludere ruinas t̄paliū ecclesie de pro-

2. thi mo. 4.

Thi. 5. cū.

pinquo iminere. Et forsā iuxta illud
 Esai. xxx. Subito dum nō spatur: ve-
 niet q̄tutio: q̄ puerbioz. j. scribit. De
 speristis oē q̄silium meū et oēs increpa-
 tiōes meas neglexistis. Ego autē in ite-
 ritu v̄io ridebo cū irruerit sup vos re-
 pentina calamitas: q̄n veniet sup vos
 tribulatio et angustia. Nec debem' re-
 putare hoc ipossibile: q̄ n̄ris t̄pib' vi-
 dimus aliqua q̄ nup erat incredibilia.
 Et tenendū est maiora eē in postero-
 ribus: imo verisimile puto q̄ a mult'
 ānis nō fuerūt tot maliuoli: tanti cor-
 de rebelles et aio accensī q̄ ecclesiaz si-
 cut hīs dieb'. Videtur. n. q̄ dñs con-
 uertit cor eorū: vt odirent populū eius
 et dolos facerent in suos eius. Psal.
 cuij. Quos in lōgū p̄pescere nequaq̄
 valebimus: nisi signis virtutū manife-
 stis ad beniuolētia eos iclinauerim'.
 Nec cancellari' et beat' Hieronymus
 q̄ cleruz sic inqt. Veteres scrutās scri-
 pturas inuenire nō possūz scidisse eccle-
 siam et de domo dei populos seduxisse
 p̄ter eos q̄ sacerdotes a deo positi fue-
 runt et p̄p̄he. Et Criso. sup illō Al-
 the. xxi. Et intrauit Iesus in tēplum:
 sicut dixit de tēplo: oē bonū egrediet'
 ita et de tēplo oē malū p̄cedit. Si. n. sa-
 cerdotiū integrū fuerit: tota ecclesia flo-
 ret. Si autē corruptū fuerit oīuz fides
 et virtus marcida est: sicut cū videtis
 arbore pullentibus folijs: itelligis: q̄
 vitium h̄s i radice: sic cū videtis pplm
 indisciplinatū: sine dubio cognosce: q̄
 sacerdotiū eius nō est sanū. Vbi ē for-
 te pp hoc deuotio: et optima inferiorū
 defensio militū: pax p̄ncipū xp̄ianorū
 ad finem vt intra se cōcordes ipugnēt
 scismaticos et infideles: recupando re-

Esai. 3

puer. pmo

ps. 104.

Hier. 107.

Criso. 110.

giones quas iam xpianis abstulerunt
et puererunt. Sed nūqd hodie oēs sa-
cerdotes dñi sūt et plati in audictis et p
dicendis culpabiles si malis: Absit.
Reliq. n. dñs sibi in israel. vij. milia
viroz: quoz genua nō sūt curuata aī
Baal. iij. reg. cap. xix. **De** hijs igr
q̄ vobis descripsi malis oibus ruinas
eccleie minātib⁹ eiusqz reformatōe post
multas ppeffe tribulatiōes: et demuz
de eiusdē statu: vsqz in finē seculi: plu-
rimis iaz ānis olapsis: ad man⁹ nras
puenit quoddā opusculū: et qdes non
ignendū: p̄pilati ex vaticinijs plurimū
pphetaz. vsz Abbatis Joachim: bea-
ti Cirilli: Dandali: et Sibil-
larum: a quodā p̄bytero et heremita
noīe Theolosphoro de Lusentia pui-
cie Calabrie: Qui nimū dolēs ac ge-
mēs sup iundate malitia et abhominā-
tionib⁹ xpianoz: et p̄sertiz eccleie: olāsqz
p ei⁹ reformatiōe pmeruit: tandē an-
gelicam visōem: atqz p̄solatoriā desi-
derij cordis sui h̄e rñsiōem. Ad quē
ego libellū: quū oculos adiuuissē cō-
spiciens ac diligētius puoluens dum
placere cepit: vltra p̄grediēs atqz ad
mirans cepi: sedulo idagari studio: va-
tis mentes et op̄ocm et letatus suz ni-
mis in hijs q̄ in eo scripta sūt: referens
in corde meo: nec audebā de hijs pa-
lam loqui p̄ sapiētes hui⁹ mundi: q̄
nō libētē audiunt mūdi excidiū: de-
nunciātes: imo poti⁹ tales freneticos
seu stultos reputāt. Nup vero studio-
sus cōsideranti mibi ea q̄ p̄tinēt in
eo et p̄iecuranti atqz applicāti hijs q̄
de p̄mo iminere vident: imisit celestis
p̄ rebementi impulsu spūs Jesu (vt in-

dubie teneo) ad eōem vtilitatē xpiane
reipublice: ad in lucem p̄dere: qd̄ vix a
mibi familiarissimis scitū iri p̄mitte-
bam. **Præfatus** igr libellū figuris ef-
figiatum inscriptiōib⁹ testibusqz sacre
scripture fulcitū: vna cum tractatu de
antixpo: atqz d̄ statib⁹. vij. eccleie vobis
transmittō: p̄fes intime colendū: a vo-
bis itez examinādum: q̄uis p̄ manuz
Reueren. dñi patriarche atqz here-
tice prauitatis inq̄sitoris trāserit. Et
qm̄ queqz obscura a sancto spū inspi-
rata: non bñ nisi ab eodē declarari ac
manifestari bñt. Idcirco te pater mi
Bernardie vir dei extatice (quē spūs
pphete h̄e p̄culdubio non) obsecro
vt solitas p̄uas: crebas: charitatilqz
feruore p̄spas p̄ces ad dñm fundas:
quem non ambigo tibi ea reuelatur:
que vera sunt p̄ficiatqz fidelib⁹ suis.
Videō me terminum excessisse epi-
stole: et longum quidem adhuc texe-
re sermonem insaciabili colloquendi
ad vos desiderio pulso: sed finem im-
ponere cogor. **Primo** ne charitati ve-
stire fiam onerosus: deinde qm̄ pudet
me loquacitatis nimie atqz inculte.
Ceterum ego pauper et nudus: homo
natus ad labores: implumis auicula
pene omni tempore nidulo epulans:
vento exposita ac turbini. Infelix ego
homo: qz me liberabit d̄ corpore mor-
tis huius. Gratia dei: p̄ Jesum Chri-
stum dominū nostrum: cui est honor
et gloria p̄ infinita secula seculozum.
Amen.

Apud Venetias: in Insula diui
Christophori a pace. Monijs Dandali.
ij. d̄. B. xvj.

Incipit liber de magnis
tribulationibus in proximo futuris. **Compi-**
latus a docto et deuoto p̄bytero et heremita
Theolosphoro de Lusentia p̄uicie Calabrie.
Collectus vero ex vaticinijs nouozum pro-
phetarum. s. beati Cirilli: abbatis Joachim:
Dandali: et Sibilinarum veterum sibillarum.
Deinde abbreviatus per venerabilem fratrem
Rusticianū: vna cū tractatu magistri Joānis
parisi ordinis p̄dicatoz: de antixpo et sine
mūdi: et fr̄is Libertini de septē statib⁹ ecclesie.

Incipit prologus fratris Rusticiani.

Pater Rustician⁹
suo carissimo Dñico salutem.
Monas p̄phetias a te mibi nu-
per ablatas: vidi atqz reuolui.
Et quia magnū erat volumen
atqz confusum: hortatus es vt in breui decer-
perem ordinatqz que digna viderētur: quem
librum quidam Theolosphorus heremita col-
legit ante ānos ferme. 70. ex vaticinijs nouoz
pphetarū: quos et nominat Joachim: et Sibil-
num: Cirillum: Dandalum: veteresqz sibillas:
qui ānis circiter. 200. aī prophetarū. Ad didi
sane paucissima locis opportunis p̄dicta a san-
cto Vincentio nostro et Brigida: obscura vero
eiciens ex hijs que clara erant: ista decerpsi et
nihil ex proprio capite vaticinatus: ea dumta-
taxat pono que illi dicūt: vel dicere velle viden-
tur: aut ex eozum dictis necessario p̄sequitur.
Ceterum qd̄ de hijs ipse sentiam: posterius in-
dicabo. Nunc ad eozum p̄dicta veniamus
Antexpm̄ in proximum esse futurum: fides ca-
tholica palam p̄dicat: sed duos constat esse
antexpos: videlicet verum et mixtum. Ante-
xps mixtus erit qdam pseudo papa: german⁹
origine: quem imperator vi ac fraude creabit:
et caput perfidie cōstituet: qui papa coronabit
p̄dictum imperatorem: qui cum dicto papa
xpianitas et ecclesie statum euerter ac diruet.
Scribit autē sanctus Vincentius ordinis no-
stri quādam epistolam Anno dñi. 1141. vbi plu-
rima portentosa refert: quamuis ipse prudenter
nihil ex se dicere voluit: astruentia cito nasci
debere antexpm̄ mixtum et venturum exp̄sse
vicit ex germania: que Italiam ex parte tangit
aquilonis: Et merito: q̄ ab aquilone p̄detur

omne malum super omnes habitatores terre.
Itaqz sub tali impatore: tres falsi pape creabu-
tur: vnus grecus: alius italicus: et alius germa-
nus: oium pessimus: et erunt singuli adinuicēz
compugnātes: et oēs p̄tra verum papam. Rex
autē aquilonis federabitur cum turcis et sarace-
nis: adiunctis et q̄busdā barbaris: scilicet tar-
tari: atqz grecis. Igitur hi tres. vsz. papa ger-
manus: rex aquilonis: et p̄dictoz: infidelium
p̄tra ecclesiam agitabūt. Nam dictus rex aqu-
lonis: burgundiam euerter: regnum francie p̄-
sterneret: et ingressus Italiam cum p̄dicto pa-
pa et infidelibus toras p̄edis et cedibus lania-
bit: et maxime clerum in tanta afflictione con-
stituet: q̄ clerici trepidatione soluti: tonstram
abscondent: et nemo audebit se clericum p̄fite-
ri: ecclesias ac monasteria diripiet: et oēs posses-
siones clericoz et monachoz auferet: ita vt re-
uertantur ad primitiuam nascētis ecclesie pau-
perates. Et quāuis olim ecclesia grauissimas
p̄secutiones ab infidelibus pertulerit: hec tñ
oium p̄teritarum acerbissima erit. Hic perse-
cutores Romanā vrbem ingredientur: sedem
p̄etri p̄phanabunt: Leoninam vrbēz vbi se-
des apostolica est cōplanabunt: atqz p̄sternerēt.
Memoriamqz Adriani. i. castrum sancti ange-
li de voluntate romanoz euerterent. Hec perse-
cutio quattuor annis crassabit: et vltra quan-
tum deo placuerit. Durante hac p̄secutione
papa morietur: et vacabit sedes annum vnum
p̄pter eam: Postea creabitur angelicus papa.
Interim post bene tēpus: rege aquilonis mor-
tuo: dictus sanctus Papa p̄iuans p̄ncibus
seu electozibus impatoris germanie: coronabit
in imperatorem: regem francie: corona p̄sueat
ob memoriam et reuerētias passionis Jesu chri-
sti dñi nostri. Et dictus angelicus papa cuz di-
cto francie rege: ecclesiam reformabit: et omnes
p̄lati abdicabunt oīa bona temporalia: et ex-
pulsis oibus alijs religionibus seu ordinibus:
(vt inqt̄ ille) vnā nouam religionē instituet:
que oēs p̄teritas: sanctitate p̄bit: in qua se cō-
tinebunt oēs sūmi pontifices: de qua et ad in-
star. 12. aploz: assumētur. 12. viri religiosi et san-
cti: qui p̄dicabunt euāgelium per totum or-
bem: et oēs conuertent ad christum: p̄ter iu-
deos. Et angelicus pastor: ostēso sibi diuinitus

signo in aere cum dicto Francoꝝ rege ac no-
uo impatore ab eo coronato vt dicitur est pas-
sagium faciet in die iudicij primo accepto ve-
xillo de altari sancti Petri: Et hoc dicit septi-
mum et vltimū passagium: qz ante fieri nō po-
terit nec post oportebit: qz in posterum die iudicij
salem semp possidebit a christianis vsqz ad an-
techristum. Et dabit dñs gratiam infidelibus
et puerterent ad fidem. Rediens aut Rex fra-
coꝝ seu nouus impator cum gloria de die iudicij
salem: phibeat omnibus arma portare: eritqz
pax et tranquillitas in vniuerso orbe: et quibet per
iustitie viam ambulabit. Et clerus marie apo-
stolica vitam tenebit. Totus mūdus obediet
Romano pontifici: Et tunc palam predicabit
aduētus magni antichristi. Ille sanctus et an-
gelicus pastor se debet in solio custoditus ab
angelis: erit enim mitis et sine macula qui cum
eta rectificabit: et statum ecclesie cum māsuetu-
dine redimet et reget paterno amore: qz eius
conscientia in manu dñi erit. Ille vir sanctus
erit quasi nihil habens: et oia possidens: et reli-
gioꝝ superba cornua cōteret: et oia bona p-
sperabunt in manu eius: qz pius medicus Je-
sus christus: ppter vulnera medicinā tribuet.
Huius bonitate pastoris resurgēt mortui: ele-
uabunt altaria: et eccleie discoopte cooperietur.
Tunc generosus Rex de posteritate Hispani:
vt supra diximus: Rex francie veniet peregre
ad videndum claritates gloriosi pastoris ange-
lici: qui pastor vt estimo in temporalibus se-
de vacante actenus mellisue collocabit vicum
regem: quem sibi in adiutorium vocabit: quez
Berlinus vocat bicephalum: qz orienti et oc-
cidenti impabit. Ille pastor balistas et arcus
poret: et artem talium dñabit: de temporalibus
nihil se irromitter: sed baculo suo regiones vi-
sitabit et terras: ita qz fiet grecorū et latinorū ec-
clesie vno perpetue duratura: et ex grecis ali-
qui assumēt in sfortium sacerdotij vt vno
robustior pserueret. Ipse in sui principio ponti-
ficatus gallias applicabit: et anteqz in solio se-
deat pugne et contentiones innumere erunt:
sed fauente diuina gratia et clemētia cum cuncta si-
delibus respondebit ad votum. Ipse maris i-
sulas peragrabit: viam sicco pede calcandam:
ab Europa in Asiam statuet: itaqz orientales
cum occidentalibus nunqz discordabūt: Ro-

ma vrbis ad nihilum deueniet in temporalibus:
sed in spiritualibus qd parum remanserit mi-
nus grande erit. Postqz itaqz pastor sanctus
per sex annos cū dimidio ecclesiam mūdumqz
sanctissime rexit: anno tertio post predictuz
passagium animam deo reddet.

Propheta beate Brigide.
Desolata ciuitas que nō solus vi-
ribus potissimuz destruetis: sed te-
tu ipa desolaberis: tuorū nā opera-
tio te maledicta et dānat: et ppter ea
cader inter ipos maledicta diuisio/
crimine mediante: volentes aut ad vindictaz
attendere admissis viribus inuocabūt pnce-
pes eorū dñum offerēdo atqz priuando seipos
libertate: sicutibus aut peccatis: dabūt se De-
tri assēdit: et apparebunt aliquātuluz purgati.
Clement magnifici fratres ad pcelium qui pre-
dicabūt vniōnem: et nata est ab eis trinitas na-
uicula: ipomet tempore quidam rex Hispanorū
regni veniet ad punitionem deputatus: aut et
vocatus ab ipis: qui absqz gladio Romanos
domabit. Ista aut occasio: nauicula destruet
et quasi annullata videbitur. Assumpta autem
turba bine potētie ad Romanā ciuitatem po-
pulus absqz luce molestabitur: et tacite suppo-
tabit onus. Potentia vero maioris nomine
assēdit remota non vi nec dolo et fraude Ro-
mam intrabit: destructa tñ leonina Petri in
plano deplanabit: sepultura arrida voce Ro-
manorū. Facto aut concilio Petrus liberabit
et predicabitur aduētus antichristi: et facta erit
remissio contra infideles. Facto autem pos-
seisore assēdit inueniēte nauiculaz destructam
et quasi submersam atqz locum ignoꝝabit: ac et
queret euz diuinitus lachrymis in oratione exi-
sente. Ecce enim apparebit in medio maris:
beneqz remis ornata procul nauigatoꝝ destruc-
ta. Fide nāqz sedata federa charitatis nāqz
pñsa nauicula atqz dispersa precipiet romanoꝝ
rum Rex cōcilium generale: et creati sunt offi-
ciales ad nauiculam gubernandam: et ecce ad
portum altissimi gratia cōducta est. Cum aut
illustrata fuerit sedes Petri priuatisqz pces y-
teris ppatoy pro eis erit charitas rebandita:
vitamqz apostolicam tenebūt. Ille aut facta
tempore post ternos qnqz accipiet Rex vexil-
lum de altari dei bñdicti: et cum bellicosis ho-
minibus

minibus accedet extra paianos: et per diuinam
gratiam victoriam obtinebit. Reductis nāqz
infidelibus ad baptismum redibit Rex cum
gloria de sancta ciuitate et vetata sunt ab eo ar-
ma oia: et quilibet per iustitie viam ambulabit
pacem omnibus offerēdo: et sic punita est sex-
ta etas sibi Brigide visionem.

Item sibi Berlingus: nota qz multe solem-
nes ciuitates peribunt per dissensionē tam
internorū qz etiam extenorū: potissime in
Italia: et singulariter thuscia est terrēda supra
quā credi potest. Singulariter Roma valde
concurtur: frequentia immuetur: et eam ex-
pectat formidanda vindicta. Cultus libere ve-
neris deustabitur: Herusum oino Sene di-
se pilam ire dei perferent et malleum verissi-
me nō euadent: et Luca tenebras timescēdi er-
roꝝ incurret: et Arretum nō ridebit de plagis
vicinorū suoz: sed luctus vidus phoy Bononia
epulis euacuabit: et Lombardia tota funditus
poretur: et tyrāna Mediolana desinet: et Ja-
nuā ostium tribulationum incurret: sicut mihi
ostendit dñs. Turci cum ligis futuris Cle-
ntis pollent: et eis non spernendum pcelium
intendant: et Marchia teruisana plurimum
pcelijs trundetur: Anconitana marchia euz
ducatu Spoleti et patrimonio: tam a turcis qz
ab Impatore futuro heretico capiētur: et velit
deus vt non a superuentibus infidelibus
ecclesie patri premerentur. Campania cum
toto regno Sicilie punietur.

Item notādum qz licz apertio sexti sigilli:
sextus angelus tuba canēs: et sexte phiale effu-
sio: approprientur sexto ecclesie statui: in quo
antichristus regnaturus est. Nihilominus et
adaptari possunt: et ad finem et fecem qnti sta-
tus ecclesie in quo nunc sumus: et scisma maxi-
mum in ecclesia atqz antipapam cum infideli-
bus ecclesiaz inuasit et cōculcatuz credimus.

Cli sextus Angelus sexto ecclesie tpe siue
sexti sigilli apitione ad hoc. scilicet iudicio cū
suis cōplicibus malignis spiritibus ad cōplē-
dum dei iudicia: ordinat effusus est: imo iaz
effundere cepit phialā ire dei. d quo Apoc. 17.
vi. Licz eni hic Angelus sexte phiale spūs bo-
nus sit: non ppter hoc obstat quin complices
malignos spūs habere possit: qz aliud est phia-
lam iracūdie dei effundere: aliud vero ipsam

effusionem deducere. Angeli enim boni effu-
siones seu venelatores iudicioꝝ dei sup terram:
suis a deo pordinatis temporibus sunt missi:
mali vero ipsa in executionem deducūt. vnde
in ps di. Adit in eos ira indignationis sue: in-
dignationem et iram et tribulationem: inmissio-
nes per Angelos malos. Cui di Apoc. 16.

Et sextus Angelus effudit phialā ira dei
in flumem magnū Eufrates ad desiccandum
aquam fluminis: vt prepararetur via regibus ab
ortu solis et. et qm aque multe populi multi
sunt Apoc. 17. accirco ad desiccandum aquas:
hoc est minuendum multos ipsius imperij po-
pulos. Sextus effudit phialā plenam ire dei:
conatur enim per mortalitates et guerras inte-
stinas iter reges et pncipes et cōmunitates taz
in terra qz in mari: et hoc vt non sit resistentia
his qui foris sunt: ppter qd sequitur vt ppa-
retur via. i. ingressus ab ortu solis regibus cō-
tra. Imperium et extra ecclesiaz venientibus:
via enim eis ingressus preparatus erit: qz qd
durum est tāta erit ppter guerras diuinitio
populoꝝ: qz vix erit qui contra infideles exeat
ad resistendum: et cum nō poterunt se puertere
ad bellum et arma cōuertent se ad luctum.
Dicunt autē isti reges venire ab ortu solis: qz
lz multi reges pncipaliter ab ortu solis veniāt
ad pcutiendum fornicariam: tñ ab ortu solis:
hoc est ab origine mundi a deo pordinatum
est: vt multi reges infidelium nationū a quat-
tuor partibus mundi pueniant ad delendum
Romanū imperium et ecclesā carnaliūz chri-
stianorū. Isti aut reges sunt illi quattuor angeli
in flumine magno Eufrates alligati: propter
multitudinem populorū: eis resistentium: qui
parati erant in horam et diem et mensem et an-
num: vt interficerēt de tribus partibus duas
horum. Prima enim mortalitate generali de
terra sublata erit. Secūda in guerris et in tem-
pestate ista gladio ferienda est. Tertia ad com-
plendum electoy numerum est pro semine re-
seruanda. Predicta aut phiala effusa soluetur:
qz non erit resistentia. Nam mauri siue tartari
aquilonares cum suis regibus pcutient An-
gariam et Alemaniam: Turci et tartari orienta-
les cum suis regibus pcutient Greciam et ver-
ment vsqz Romā. Soldanus cum tota syria
Egypto Arabia: et Caldea: et q sunt in plaga

Apoc.
ca. 16.

Apoc.
ca. 17.

Apoc.
ca. 17

meridionali cum suis regibus/trañseñtes per Siciliam pcutient insulas maris & totas Italias. Dicit sanctus Methodius q in nouissimis diebus post sextu millenariuz annoz seculi erunt de heremo filij hirmaelis. Et erit aduentus eorum castigatio sine misericordia: et tradet deus in manib' eoz omnia regna christianoz & gentiuz ppter peccata & scelera que operati sunt ptra dei precepta. Et qm christiani obliu sunt precepta dñi facientes multa illicita maculando semetipfos: qd turpe est dicere: ppter ea tradet illos deus pollutis barbaris seu saracenis & in manibus eoz: & erit iugum graue sup oēs gentes: & omnia ornamenta ecclie eoz erunt ex qbus induet se & mulieres eorum: & iumenta eoz ad sepulera scōz ligabūt tanq ad p̄sepia: & mulieres hñtes in vtero partus siml' interficient gladio. Necnon & sacerdotes in locis scōz interficientur: & in ecclis scōz concubent cū mulieribus & sacra maculabūt: & ecclesias incendio cremabunt: & corpora eoz in plateis p̄cient eo q non sunt qui sepeliāt: & erunt regiones sine via: & vocabitur via eoz angustia: & incipiet dicere. Beati sunt illi q de hac luce nos precesserunt. Erunt tribulatio magna sup christianos qui habitāt super terram: nō enim deus has tribulationes mittet sup christianos vt iusti delectent qui in christo sunt credituri: sed & vt manifestent q fidelissime sunt credituri in ipsum.

Dicit 50.

Et hic 23.

Et po 15.

Omnia regna que sunt a plaga meridionali vsq; ad occasum mundi cum suis regibus pcutient Hispaniam/ Angliam/ Scotias/ Iberniam/ Franciam/ & oēm terrā vsq; ad montes Lombardie: oēs predicti congregabūtur cōtra fornicariam & impium ad diem magnuz ire dei omnipotentis. An̄ dicitur. 50. di. Ecce ego adducā in babilonem p̄gregationē gētiuz magnaꝝ. Segtur. Ecce populus venit ab Aquilone & gens magna & reges multi a fimbis terre/ crudelēs & inuiscordes/ ptra te filia babilonis. Audiuit Rex babilonis famam illoꝝ: & dissolute sunt manus eius. Et Esai. 17. Et erit babilon illa gloriosa in regnis: sicut subuertit dñs sodomam & replebunt domus eoz dracōnibus: & habitabunt ibi strutiones: & pilosi saltabunt ibi. Et Apoc. 18. Cecidit cecidit babilon illa magna: & facta est habitatio demoniorum: & custodia omnis spūs imundi: & custodia omnis volucris imunde: & odibilis: qz de ira fornicationis eius biberūt oēs gentes & reges qui cuz illa fornicati sunt. Et dicit bis cecidit propter duplicem casum eius &c.

maiozem dilucidationem ac manifestationem eoz que continentur in hoc libello: inserimus nōnullas figuras mysteria portantes cum suis expositionibus. In ipsis autem mysterijs figuratis in quātum poterimus prestante dño nostro Iesu christo: intendimus declarare residuum statum ecclesie militantis vsq; in finem seculi: iuxta textū libri Apocalypsis: vt videbit locis suis: nihil tñ inferendo ex proprio capite: qz nō sum p̄pheta neq; filius prophete: s; tñ sacre scripture scrutator: Inferaz tamen aliquādo p declaratione aliqua que ab approbatis doctoribus dicuntur.

Iste Angelus tenet in manibus suis librum Apocalypsis/ clausum & signatum sigillis & signaculis septem: que nemo aperire potest nisi Iesus. i. solus Iesus q̄tus ad humanitatē h; reuelare que disposuit deus trinus & vnus/ facere in ecclesia vsq; in finē seculi. Verba angeli.

Iste liber est clausus. Et est scriptus irus & foris: & signatus sigillis & signaculis septem: quem nemo aperire potest/ & soluere signacula eius/ nisi agnus q occisus est. In quoz apertione consumabitur mysterium dei in ecclesia militanti. Et prophetie noui ac veteris testamēti implebunt: sicut dixit p seruos suos Prophetas. cap. 5. Et dicitur Apocalypsis Iesu christi: quam dedit deus palam facere seruis suis que oportet fieri cito. Et significauit mittens per angelum suum seruo suo Joāni: qui testimonium perhibuit verbo dei: & testimonium Iesu christi quecūq; vidit. Beatus q legit/ & audit verba p̄phete huius/ & seruat ea que in ea scripta sunt. Tempus enim prope est. cap. 1. Et dicit oīat

Apoc. ca. 5.

Es. pmo

Et dicit oīat fideles & iusti: & dolentes/ seq; affligentes/ videndo tam horrendas et pessimas iniquitates: ac turpia scelera perpetrata a malignis christianis/ tam laicis qz ecclesiasticis/ tam rectorib' qz subditis: vt cito veniat deus cum flagello ad puniendum eos: & bonos ac iustos ab eis afflictos & sup̄ssos ad liberā-

dum: & vt mali adeo flagellati/ cōuertant: aut saltem extirpatis & resecatis: ipsi iusti pacifice deo seruire valeant: suamq; ecclesiam a lupis rapacibus laceratā: ac fere totaliter adulteratā: velit atq; dignes reformare: & bonos pastores ac rectores in ea locare. Ad ali vō oī dei timore postposito: terga vertunt ad altare/bentes/ ludentes/ atq; saltantes.

Deprecatio ad Iesum christum.

Dñe Iesu christe fili dei viui misere nostri: te enī expectamus esto bachiuz n̄m in mane: & salus n̄ra in tpe tribulatiōis. Qui viuis et regnas &c.

Deprecatio ad Virginem Mariam.

Sub tuum p̄sidiuz pfugimus sancta dei genitrix: nostras deprecatiōes ne despicias in necessitatib' sed a periculis cunctis libera nos semper virgo glorioza/ atq; benedicta. Amen.

Deprecatio ad Archangelum Michael.

Princeps gloriosissime Michael archangele: Esto memor nostri hic et vbiq; semper deprecare pro nobis filium dei. Amen.

Oratio fidelium.

Aspice dñe de sede sancta tua & cogita d nobis. Inclina deus meus aurem tuam & audi. Aperi oculos tuos & vide afflictionē nostram. Qui regis israel intēdit qui deducis velut onem Ioseph. Inclina. Exalta potentiam tuā & veni: vt saluos facias nos. Aperi. Gloria patri. Aspice. Ali. Usquequo dñe clamabo & non exaudies? vociferabor ad te vim paties? quare respicias contemptores/ & taces conculcante impio inflorem se? propter hoc lacerata est lex: & nō peruenit vsq; ad finem iudicium: qz impius p̄ualer aduersus iustum: & bene est oibus qui p̄uaricantur/ & inique agunt: congrega eos quasi gregem ad victimam: & prepara eos in die occisionis dñe deus rex omnipotens. Qui regis israel. Chireleyson. Chireleyson. Chireleyson. Mater n̄. Et ne nos. Exurge quare obdormis dñe. Exurge & ne repellas in finem. Memento p̄gregationis

Alba cap. pmo

ni & tue. Quam possedisti ab initio. Propter miseriam inopum & gemitum pauperuz. Nunc exurgam dicit dñs. Dñe exaudi. Et clamor. Oratio. Deus qui in oibus ecclesie tue filijs sanctoz p̄phetarum voce manifestasti: & in omni loco orationis tue: satorez te bonoz seminum/ & electoz palmituz/ & cultorem: tribuet quesumus populis tuis: qui et vinearum apud te nomine censent & segetum: vt spinarum & tribuloz/ squalore resecato: digna efficiantur fruge secundā. Per dñm.

Notandum q in supradicto altarī locatur tres figure. I. Iesu christi: beate Virginiuz/ & archangeli Michaelis: & hoc rationabil'. Et pmo Iesus christus in medio/ tanq; caput n̄m & saluator: rex regum & dñs dñantium: verus pastor & sponsus ecclesie: ptra quam non cessat pugnare/ leo rugiens/ & draco insidiā: vt si fieri posset/ eam ad terram p̄sterneret: & p̄sertiz

deinceps sciens: q̄ modicum tēpus habet ad tentandus. Et ideo ecclesia sp̄alius ac fiducia/ litus ad ipsum christum sponsum regressus h̄s orans vt eam p̄seruet & liberet ab oī malo.

CIn sc̄do v̄o loco ad dexteraz locatur mater eius Virgo gloriosa regina celi & d̄na mundi: aduocata & adiutrix in omni tribulatione no/stra: que iugiter pro nobis interpellat ad filius: & filius ad patres. **C**In tertio aut loco ad fini/stram locatur & situat Michael archangelus qui est princeps magnificus celestis militie: q̄ d̄aconem q̄ est diabolum cum angelis suis py/cit in terram: q̄ etiam a deo deputatus est spe/cialis protector ac p̄nceps ecclesie: sicut fuerat synagoge in veteri testamento: vt h̄c Dani. 10.

Et nemo est adiutor meus in oībus his nisi Michael princeps vester. Et. 12. In illo tpe cōsurgit Michael princeps magnus: qui stat p̄silius populi tui. Quapropter ad ipsuz p̄ncipalibus p̄tinet ecclesiaz defendere: & ideo fide/les ad ipsum regressus habere debet: qui & ip/se semp ac p̄cipue pro ecclesia orat. **C**Item notandum q̄ ante altare sunt ecclesiastici et lai/ci: de omni statu bonoz et maloz: boni et deuz rimentes/ genuflexi orant: mali v̄o minime: sed ludunt/ comedunt: d̄orsa ad altare vertentes/ nihil curantes: obstinati in malum: nec dei iras super se venturam existimantes.

CUdic est beatus Joānes ap̄l̄s et euangelista/ describens locum/ modum et ordinem Apoca/lypsis seu revelationis: quam habuit a d̄no no/stro iesu christo/ per angelum/ de septuaginta sta/tu ecclesie: quoz quinq; iam p̄terierūt. Sumus tñ adhuc in calce et in cauda seu fece qu/rti status: in quo de primo expectamus maxi/mum flagellum: de quo habet in apertione qu/rti sigilli: in quinto angelo tuba canente: et in qu/rtio phialam effundente: vt dicitur. Dicit ergo. Et vidi et ecce sedes in celo. i. diuina auctori/tas seu potestas/ ecclesiam regens: in celo. i. in ecclesia/ sedens. i. deus trinus et vnus. Per ec/clesiam hic intelligit vniuersalis congregatio fi/delium. et nō aliqua malis ecclesia/ in dextera sedentis. i. diuina virtus/ seu filius dei q̄ dicit dextera patris/ sup thronum. i. sedem iudicia/riam: vel vniuersalem ecclesiam et vniones fi/delium/ et p̄cipue bonoz: Librum. i. sacram scripturam noui et veteris testamēti: scriptus

intus. i. nouum testamētum: q̄ sensum mysti/cum nouum p̄tinebat: et foris. i. vetus testamētum: q̄ iuxta litteram foris apparebat.

CVerba beati Joannis.

Ego Joānes frater vester et parti/ceps in tribulatione et regno et pa/tientia in iesu christo. Sui in in/sula que appellatur Pathmos: p/pter verbum dei et testimonium iesu. Sui in spiritu in d̄nica die: et audiui post me vocem magnam/ tanq̄ tube dicentis. Quid vides scri/bere in libro: et mitte septem ecclesijs que sunt in Asia. Post hec vidi et ecce ostium apertum in celo. Et vox prima quam audiui/ tanq̄ tube loquētis mecum/ dicens. Ascēde huc/ et ostendam tibi que opz fieri cito. Post hoc statiz fui in spiritu. Et ecce sedes posita erat in celo/ et supra sedem sedens. Et vidi in dextera sedentis supra thronum librum scriptum itus et foris: signatum sigillis septem. Et vidi angeluz for/tem et p̄dicantem voce magna. Quis est dignus aperire librum/ et soluere signacula eius. Et nemo poterat neq; in celo neq; in terra neq; sub/ter terram aperire librum: neq; respicere illum. Et ego flebā multum: qm̄ nemo dignus inuentus est aperire librum/ nec videre euz. Et vnus de senioib; dixit mihi. Ne fleueris: Ecce vicit leo de tribu Iuda/ radix dauid/ aperire librum/ et soluere septem signacula eius. Et vidi: Et ecce accepit de dextera sedentis in throno librum. Et cum aperisset libruz quattuor alalia: et vigintiquattuor seniores ceciderunt coram agno habentes singuli cytharas et phia/las aureas plenas odoramētōz: que sunt oīo/nes sanctorz

nes sanctorz: et cantabunt canticum nouuz di/centes. Dignus es d̄ne accipere librum/ et apere signacula eius: qm̄ occisus es. et redemisti nos deo in sanguine tuo: & omni tribu & lin/gua & populo et natione et fecisti nos deo no/stro regnum.

CUdic fideles audientes que dicit beatus Joannes/ supplicat deo/ vt dignetur eis reuelare et p̄cipue tribulationes: vt se p̄parent ad bonam patientiam: sperantes demum consola/tionem et salutem a domino.

CDepeccatio ad Iesum christum.

CD̄ne iesu christe fili dei v̄ni misere re nostri: te enī expectamus esto bea/chius n̄m in mane/ & salus n̄ra in tpe tribulationis. Qui v̄nus et regnas &c.

CDepeccatio ad Virginem Mariam.

CSub tuum p̄sidiuz p̄fugimus san/cta dei genitrix: nostras depeccatiōes ne despicias in necessitatib; sed a pe/riculis cunctis libera nos semper vir/go gloriosa/ atq; benedicta. Amen.

CDepeccatio ad Archangelum Michael.

CPrinceps gloriosissime Michael archangele: Esto memor nostri hic et vbiq; semper deprecare pro nobis filium dei. Amen.

CIste Angelus p̄dicat & annūciat fidelibus in primo tribulationes venturas que erunt tres/ paruo interiecto tempore vna post aliaz: incipiendo a quinto Angelo/ tuba canente/ vsq; ad septimum: in quo complebitur mysterium dei & ira sua sup terram/ quando venerit consumatio mundi.

CVerba angeli.

Qui habet aures au/diendi audiat quid spiritus sanctus di/cat ecclesijs. Veb; veb; veb; habitantibus in terra/ de ce/teris vocibus trium ange/loz/ qui sunt tuba canituri. Quia in illis complebitur ira dei. Per primum Veb;/ intelligitur primum flagel/lum a deo mittenduz: p̄ ma/

gnuz sc̄sima cito ventuz in ecclesia dei: vt in/

fra parebit. Sc̄dm veb; sc̄dm flagelluz p̄ ante/ xpm. Tertium veb;/ tertius flagellū p̄ hos/ et magoz/ & finem seculi. Ne igit supueniat fla/gellum ex insperato fidelibus: ex quo possent in tribulatione deficere: deus gloriosus digna/tur suis ventura mala ac et bona p̄nunciare per angelum suum/ ep̄ophetas suos/ ad conso/lationem & vt aduifati sint fideles: vt se bona patientia ac prudentia arment in tentationi/bus: vt dicitur Amos. cap. 3. Quia non faciet d̄ns verbum/ nisi prius reuelauerit secretum suis ad seruos suos prophetas.

Dani. 10. Idem 12.

Apoc. ca. 7. Idem 8.

amos 3.

In nomine dñi nostri Je-

su Christi & genetricis eius ac totius celestis curie. Amen. Incipit libellus fratris Theolosphori de Lusentia p̄b̄i teri & heremite s̄m auctoritates sanctorum prophetarum & veterum cronica: de causis & statu & cognitione & fine instantis & ultimi scismatis & tribulationum futurarum maxime tempore futuri regis aquilonis vsq; ad tempus futuri pape vocati angelici pastore: & Regis francie futuri Imperatoris post imperatorem alemanum. Item de sumis pontificibus ecclesie ac statu vniuersalis ecclesie tpe dicti angelici pastore vsq; ad tempus vltimi antichristi. Et post mortem eius vsq; ad extremum iudicium & finem mundi.

In uersis & singulis fidelibus p̄sonis ecclesiasticis ac secularibus: humilis frater Theolosphorus de Lusentia pau per presbyter & heremita ppe Thebas humiliter se sub diuine potestatis maiestatis & ipsius gratia & gloria. Cum tristis & dolens de malis instantis futuri scismatis & ecclesie occurrentibus & verisimilibus occurrentibus. Insuper dñm cū magna reuerentia & lachrymarum copia sepius humiliter exorasset: Quatenus instantis scismatis causa: & quis ipso scismate durate asserentium se sumos pontifices: verus pontifex sit: & quis pseudo pontifex existeret. Ipsiusq; scismatis qualem finem habebit: & quo finito scismate: dei ecclesia maxime cum principibus secularibus regeret. Ipse dñs mihi seruo suo ostendere dignaret. Anno a natiuitate dñi. 1386. circa auroram diei resurrectionis prefati dñi nostri: mihi dormienti leuissime: & quasi ex hoc stupēti vnum videre extitit angelum dñi virginis vultus: & altitudinis cubitoꝝ duoz: ornatum duabus alis valde nitentibus alba lara: & talarum veste amictum: mihiq; dulciter alloquentem hec verba. Dñs exaudivit preces tuas: diceo. Quod seruis suis dilectis Cirillo presb̄o & heremite in monte Carmelo Joachim abbati: et multis alijs seruis suis instantis scisma futuris: & eius causas: & quod esset eoz pontifex: & quod pseudo pontifex: sineq; ipsius. Et post ipsius scisma

futurę ecclesie regimen per sp̄m sanctus et angelinam diu indicauit & aperuit. Quas igitur predictoz libros & scripturas: & tunc tue erit satisfactum volūtat. Et quid in ipsis libris reperies scriptum: & alijs pro tua & ipsoz salute indica & reuela. Quibus dictis & auditis illico angelus disparuit. Ego autē timidus a somno surgens vocati socium meum carissimus Eusebium vercellensem: cui oia supradicta patefecerim. Cuius filio ipse & ego cum maxima diligentia in ciuitate Thebar & Lusentie: vbi ortus est pfatus Joachim sanctus ppheta: & in alijs locis vicinis ipsis ciuitatibus predictoz virorum libros quesuimus: & tandem inuenimus Cirilli librum: qui incipit. Dñi totius &c. Cuius libri verba angelus dñi in duabus tabulis argenteis p̄tinentia futura magna negocia: incipiendo ab anno natiuitatis dñi. 1264. ipsi Cirillo nūciauit & dedit. Itē reperuimus libros oēs prefati magni pphete Joachiz: & maxime ipsius singulares libros misos Ilhenrico de sueuia impatore. vj. Et alius singularē librum ipsius intitularum Liber de flore de sumis pontificibus: ab Innocentio quarto vsq; ad antechristum: qui incipit. Tēpore Colubini Leue filij. Item inuenimus vnum singulare librum: qui incipit. Reuelatio que de Oastopo intulatur. extracto de hebreo in latinum a Danda illo dēsi de sumis pontificibus futuris: a Nicolao tertio vsq; ad angelicum pastorem: qui incipit. Et enim omnipotens opifex. Item inuenimus quedam paruum librum intitularum. Hec reuelatio Berli de sumis pontificibus: qui incipit. Genus neq; Item inuenimus multas alias pphetias & visiones sanctorum: & maxime quasdam singulares. Quaz vna incipit. In vigilia nāq; ascensionis. Alia. Scitote qm̄. Item inuenimus librum p̄tinentem vates Ambofij Berli Sybille heritice de Babylonia. Sybille tyburtine & Sybille elepentine: de p̄sagijs futurorū. Item reperimus extractiones pphetarum: p̄tinentes que vctura sunt: & debent de anno natiuitatis dñi vsq; ad finem antichristi magni. Item inuenimus cronicas cu sententijs antichristi ac fratris Tholomei de Luca: & multas alias cronicas scribentes oia gesta ecclesie: & sp̄aliter scismatum & intrusionum Romane ecclesie: a natiuitate dñi vsq; ad tempus sancte

Et statu ecclesie.

p̄s sancte memorie dñi Joānis pape. xxiij. in ciuitate: qui assumptus est ad papatum Anno natiuitatis dñi. 1316. vel circa. Quibus oibus & singulis per me fr̄m Theolosphorū vigilantisimo studio perlectis: ac oionibus & lachrymis dño sepe effusus: vt veritatem predictoz mihi ostendere dignaretur. Clalde gauisus fui tanq; clarificatus de eis que scribere desideraueram diu. Per quos libros clare cognoui instans scisma eiusq; causas: predictis viris sanctis fuisse monstrata & reuelata. Quoz pphetarum & sanctorum inferam bona fide in p̄nti libello nihil de meo ponēs. Obedientiamq; in hoc mandato angelico qui mihi reuelauit: vt inuēta in predictis scripturis alijs reuelarem. In oibus tñ & p̄ omnia me subijcio correctio: in sancte Romane ecclesie: p̄stans qd nō sūz ppheta nec filius prophete: nec Ananie similis: qui in spiritu dei multas a se euenire dixit. nec sup̄bo Sedechie similis: qui impositis sibi ferreis cornibus regi Josaphat in spiritu mēdaci dixit. His cornibus veritatis Syriam. Nam solus sum sacre scripture scrutator: exēplo Asichee vera sed non grata mundo nunciatus. Altissimus humiliter exoro qd verba pphetarū descripta in hoc libello sata sint in bono agro & non in lapidibus. Nam iuxta Salomonis sententiam. qui seminat in lapidibus: nō recipit fructum. Dicit enim Joachim in libro concordie. Quod necesse est transitoris per viam & loca periculosa dubia nō solum agnosere sed p̄scire: ne forte tunc querat arma cū venis ad bellum. Et qd agendum sit nesciant: aut quid vitandum sup̄ore vel formidine deprehens. Quoz hoies libenter nō audiant mūdi excidium nūciantes: sed libenter de futuris excidijs disputat: s̄m Joachim. In hoc autē libello magis innotet verbis prefati Cirilli in dicto libro: qd nō fuerunt verba hois sed dei. Et incipit p̄ducere anno natiuitatis dñi. 1354. vel circa: vt p̄ in p̄mo caplo dicti libri a quo tpe citra nō fuit nisi hoc p̄sens scisma s̄m oēs cronicas. Is per Petrum de corbario ordinis minorū fuerit aliqua turbatio: que tñ non ponitur per cronicas inter scisma a p̄pter breuitatem temporis ipsius. Itē in hoc libello magis innotet in ppheta Joachim scriptis ad predictum Ilhenricum impatorem. vj. qd in p̄-

phetijs Joachim scriptis alijs p̄ncipibus. Et hoc duabus rationibus. Primo: qd Joachim scripsit ad Ilhenricum p̄dictū magis clare. Et habebat secum fr̄m Rainerium virum sc̄ntis & h̄ntem sp̄ritum vere pphetic: vt ipse Joachim ponit sup̄ expositionem vatum Berli & Heritice. Item Joachiz tanq; subiectus in tēporalibus: motus ipsius Ilhenrici rogationibus sepius plus laborauit. Itē dicitur Joachim visus est dicere: & predicere ipsi Ilhenrico ea que futura essent: incipiendo ab anno natiuitatis dñi. 1197. vsq; ad finem seculi: quo tpe dicitur Ilhenricus impator: regebat: vt ipse Joachim testat ad ipsum Ilhenricū sup̄ libris Ilhenrici & Apoc. & Hieremie. a quo tpe citra etiā nullum scisma fuit nisi p̄sens. Vltimum etiā scisma fuit sedatum tpe Federici barbarose patris dicti Ilhenrici: cuius scismatis fuit victor Alexander papa tertius natus senensis: qd mortuus est anno dñi. 1182. vel circa. Tertētes ad p̄positū dico qd diligentissime cribratis intentionibus & libris pphetarū: et sacre scripture effectus operis et futurorū sententia est s̄m Joachim ad Ilhenricum sup̄ verbis. Templū edificabit iuxta ordinem: et ibi fundabo in saphyris qdem celestis tanq; optimus agricola: & a longa peregrinatione reuersus: considerans eius vineam sibi coniunctam ab eo fuisse optimis plantulis insertam: fortissimo muro circumtā: iustissimiq; custodibus comēdata: predictisq; custodibus succedētium culpa dolo et negligentia: repletam sp̄itis tribulis: et vepibus: et dictum murum collapsum: et eius lapidibus putrefactis: ipsam vineam totaliter reformare disposuit. Et predictę vineę negligentis et dolosos custodes mutare iustos et periculosos custodes: ipsi tñ custodibus et periculosis tēporalibus superfluis bonis ablati: sibiq; honesto victu solum relicto: put primi custodes vineę habuerūt. Atq; predictis dolosis negligentibus custodibus iuxta demerita eoz: personaliter et oibus grauissime puniatis: ac spinas tribulos & vepes euellere: et fructiferas et odoriferas plantas in ipsa vinea inserere: eiusq; murum abiectis lapidibus putrefactis: renouare lapidibus preciosis: videlicet saphyris & aspidibus: p̄fatus agricola infallibiliter ordinauit.

De magnis tribulationibus

Cluc Iesus postq̄ misit an-
gelum suum & prophetas &
predicatores: alloquitur & ip-
se iustos & impios: in anima
inspirando: ut timeat & con-
uertatur a via sua mala: sin-
aũt cito supueniẽte eis iterit̄
Ego Iesu misi angelũ
meum testificari vo-
bis hec in eccle sijs:
que oportet fieri cito & ve-

lociter. Gaudete & exultate iusti. Clerum/
tamen parate animas vestras ad tentationes/
lectione / meditatione / oratione : & liberabũ
mini a morte secunda . Et vos o serui nequũ
qui in sordibus estis : sordescite adhuc . Ceni-
ter vester impleatur mero: renes vestri disol-
uantur luxuria: & manus vestre sanguine pau-
perum poluantur . Nec enim est pars vstra & hec
sors . Sed scitote: q̄ corpora vstra flagellis pre-
rentur: aias aũt vras igni p̄petuo tradã . Nam
gladius meus sup terrã cito & velociter .

Cluc iusti libenter verba dei audientes & timentes: a malis aũt persecuti & tribulati: Oran-
tes rogant Iesum christum vt cito veniat ad delibandum & eripieduz eos de manib' eoz.

CAn obsecramus dñe: mitte quem
missurus es: & vide tribulationes no-
stram / & sicut locutus es . Ceni & libe-
ra nos . ps . Deus in adiutorij . Chirielefson .
Chirielefson . Chirielefson . Chirielefson .
Pater nŕ . Et ne nos . Exurge xpe
adiuva nos . Deus in adiutorij .
Chiriel . Chiriel . Chiriel . Pater nŕ .
Et ne nos . Exurge christe adiuva
nos . Et libera nos ppter nomen
tuum . Dñe exaudi . Dio . Festina
q̄s dñe iesu christe & ne tardaueris: &
auxilium nobis supne virtutis im-
pende: vt aduentus tui consolationi-
bus subleuentur qui in tua pietate cõ-
fidunt . Qui vivis & regnas .

Cluc est deus trinus & vnus: sedens
in throno: & in manu dextra habes li-
brum scriptũ intus per obscuritatem
eius: & sensus literales et mysticos . Et
foris p ea que nõ sunt ita obscura: sed

manifesta: in quo libro q est scia dei . Continẽtur dispoñes ecclesie vsq; ad finẽ seculi: quem li-
brum & signacula Iesus habet soluere .

Cluc verba beati Joannis .

Et vidi in dextera sedentis super
thronum librum scriptum intus &
foris signatus signaculis septem . &
nemo poterat aperire librum & sol-
uere signacula eius: nisi agnus qui occisus
est . Et cum aperuisset sigillum quintum: vidi
subtus altare animas interfectoz ppter ver-
bum dei: & ppter testimonij qd̄ habebant .
p̄ter librum esse signatum septem sigillis & si-
gnaculis intelliguntur septem status ecclesie
ab Apostolis vsq; in finem mudi: quoz qnq;
tam

lam preterierunt: & nũc sumus in fine quinti.
& alij duo post hunc futuri sunt . p̄ter apertio-
nem igitur q̄nti sigilli intelligitur q̄ntus sta-
tus ecclesie: & aperire est revelare . Unde vt dicit
in p̄logo Apocalypsis . Videns deus pater tri-
bulationes quas passuras erat ecclesia ab apo-
stolis fundata supra firmam petra Ch̄ristum:
vt minus timeatur: disposuit vna cum filio &
spiritu sancto eas revelare . Revelauit aũt to-
ta trinitas ch̄risto: s̄m humanitatem . Ch̄ristus
vero Joanni per angelum: & Joãnes ecclesie .
Ch̄ristus igitur revelauit beato Joãni p̄ aper-
tionem quinti signaculi predicti libri dei: q̄n-
tum statum ecclesie: in quo vt diximus: nunc
in fine sumus . Et q̄ vidit aias interfectozum
subtus altare: potest intelligi et ad litteram q̄
erit flagellum ita crudele & atrocissimum p̄tra
fideles: ab Imperatore alemano & suo antipa-
pa vna cum infidelibus: q̄ fugientes et ad ec-
clesias & subtus altare: non erunt christiani si-
cuti: sed interficientur .

Cluc est quintus Angelus: tuba canes . i . p̄n-
cipalis predicator: q̄nti ordinis predicatium &
annũciantium q̄ntum statum ecclesie: & p̄cipue
circa finem in quo magnum flagellum eveni-
re debet: vt dictum est .

Cluc verba angeli .

Et quintus Ange-
lus tuba cecinit . et
vidi stellam de ce-
lo cecidisse in ter-

ram: & data est ei clavis putei
abyssi: & aperuit puteũ abyssi:
si: & ascendit fumus putei: si-
cut fumus fornacis magne: &
obscuratus est sol & aer de fu-
mo putei . Et de fumo putei
exierunt locuste in terram .

Epo
ca. 9.

Per quintum angelum tuba canentem intel-
ligitur: annũcians q̄ntum statum vt dictum
est: aut p̄phetando vt Abbas Joachim / Ciril-
lus / B̄rigida: & alij multi: aut predicando: aut
in scriptis relinquẽdo . &c . Licet per stellam de
celo cecidisse intelligatur diabolus: qui princi-
palis est in suggerendo & imittendo pessimas
cogitationes suis membris . Atq̄ intelligitur
Antichristus mixtus: qui erit p̄elatus in ec-
clesia dei . Natione germanus: & forte d̄ nume-

ro cardinalium: qui videbitur esse stella: cum
tñ sit fera crudellissima & pessima: & aper d̄ syl-
ua vineam dñi sabbaoth depascens: atq; exer-
minans: cum assumptus fuerit ad papatum:
dolo seu fraude & vicinius tempore maxima
erit confusio & tribulatio in ecclesia dei: qualis
nõ fuit ante: & secum ducet magnam caudam:
heresi insciendo: vt melius infra dicitur .

Cluc est q̄ntus Angelus effundens phialaz
plenam ire dei sup sedem bestie . i . antipape: et
suoz sequarium qui sunt sedes eius super qui-
bus sedet: sicut anima iusti est sedes dei: ita im-
pij sedes diaboli . Et est notãdum: q̄ de eodem
statu ecclesie: annũciant in apertione signacu-
li seu sigilli: & angelo tuba canente: & angelo
phialam effundente: vt consideranti manife-
ste apparet . Vocatur aũt bestia ipse pseudo pa-
pa: propter eius bestialem vitam et totaliter
terrenam quam habebit .

Cluc verba beati Joannis .

Et quintus angelus effudit phia-
lam suam super sedem bestie: & fa-
ctum est regnum eius tenebrosuz:
et cõmandauerunt linguas suas
p̄re dolore: blasphemauerunt deũ celi p̄e do-
loribus & vulneribus: & non egerũt penitẽtiã
ex operibus suis . p̄ter hunc angelum intelli-
gitur quintus ordo predicantium iram dei i-
minentem malis christianis: & p̄cipue . cõtra
dictum pseudo papam: et sui sequaces: quibus
male adueniet in fine: vt patebit . Dñi autẽ eius
regnum tenebrosuz: q̄ deo permitte: ma-
litia eoz obcecabit eos: ne cognoscant verum
papam: sed adhibebunt scismatico: vt tandem
cum ipso pereant: et p̄e doloribus exsuperue-
L 2

Epo
ca. 16.

niente eis flagello & ex inuidia ppter victorias bonor: cōstamducabunt linguas suas: et deus blas: hemabunt: nec penitentiam agent: sed in malum obstinati et desperati peribunt: cu3 do muno suo perpetuo cruciandi.

¶ Et sic angelus extrahit et soluit sathanaz de carcere: ex dei & christi Jesu mandato: propter malitiam christianor: ex quo in malum obstinati nolunt deum et ab eo missos audire: vt conuertantur: et ira dei contra eos placetur: audiant diabolum eos seducentem.

¶ Verba beati Joannis.

¶ Et cu3 cōsumati fuerint mille anni: soluetur sathanas de carcere suo: & eribit et seducet gentes.

¶ Ueb mari & terre: q3 descendit diabolus ad vos: habens iram magnam: sciens q3 modicum tempus habet. Per mille annos: aliqui volunt intelligi a passione christi: quia tunc christus abstulit ei potestatem ne amplius vt actenus fecerat: seducet hoies in terra: vsq3 ad antichristum. Et h3 plures vsq3 modo tranfierint: dicunt q3 accipitur numerus annoruz determinatus pro indeterminate. Alij ad litteram volentes intelligere: exponunt: a morte valentis imperatoris qm cessauit persecutio ecclesie: qui obiit circa annos. 400. post christum. Quicquid aut3 hor3 verum sit nō multum curamus: creditur tamen his nostris temporibus: solutum & relaxatum esse diabolum. Naztorus mundus positus est in maligno.

¶ Et sic diabolus solutus de carcere: seducit & rēptat christianos in omni statu & gradu: ac seipsum rā ecclesiasticos q3 laicos. v3. Papat3: cardinales: epos: psbyteros: religiosos: & religio-

sas: vt seminet & imittat innumeras discordias: seditiones: bella: & scismata. Propter que iratus deus ptra christianos mittat flagellum et puniat malos: diabolo seruientes. Que nūc in his nostris infelicissimis tēporibus oia videntur accidisse & multo maiora & sceleratiora q3 dici possent: ita vt nulli ampl3 sani capitis: dubi3 sit: oino flagellū maximū nō: se imminere.

¶ Et sic incipit narrari sicut scisma est futuruz in ecclesia dei: iusto dei iudicio & ptilio: ppter peccata cleri & populi christiani. Et q3 scisma erat pmonstratum a spiritu sancto: & multis prophetis iam diu.

¶ Tunc vō reuertor ad materiam nostram scismatis. Et dico q3 verba qbus spiritus sanctus p angelum primo predixit & indicauit Cirillo pueni3 ad antichristum oino esse futuruz in ecclesia dei: sunt in sex capitulis dicti libri Cirilli: qui incipit Deinceps. & finit. Nec si multum quoq3 stabit super eos diade rutilante: vt tibi effundant electrum. Et ppter rudes mīgina mandent vi rodere. Et blaces blicie allu debunt: tunc celibes & blascones lugere cum Roboam: & blenones mixtos dortonibus rīdere cum Jeroboam. Nec spūs sanctus. Sup quibus verbis dicit glosa Joachim. Si multum vermis in capite arietis appellatur: q scabens vel rodens celulam: in qualib3 cogit eorum parare arietem. Si multum quoq3 stabit super eos: idē stultitia: vel insano sathane: insin gabit sumos ministros: seu cardinales ecclesie: qui lupi: quasi lupos arceos a gregibus esse debent

debet assistere. Glosa sup verbo: vt effundat electrum dicit. Electrum est aut3 quedam species metallica ex auro & argento cōfecta. Uex hinc nihil aliud possum intelligere nisi vnuz Romanum Pontificem eligēdum. Et videt precedens littera hoc resonare. s. diade rutilante: migina vi rodere: Dias qdem est duo: qd diuisionem significat: migina quoq3 mixtura est aliquoz mixtionem significans: quā rudes mandent vi rodere. i. in pceptio ecclesie. Ex hoc itelligo simplices vtriq3 pontifici annuerunt. i. ab vtroq3 spūalia acceptare ignorantes quis potior eorūdem effunderetur. Adq3 aurum oro pontifex & argentum pseudo pontifex. Et nota q3 falsitas comparatur argēto: ppter ponderositatem & vacuitatem simulq3 frigiditatem ipsius. Sigdem cum falsitas sit vacua veritate: & spūs sancti seruoze nō pōt feruere. Sup verbo tūc celibes dicit glosa Jo. Scimus qdem Roboam filium Salomonis vep regem israel extitisse. Jeroboam vō pseudo reges israel: q3q3 tollerauerit ipsum deus: ob populi sui delictum: de quo habetur 3° Regum. Sic fieri op3 in pximo: vt celibes & blascones id est pudici veriq3 cubicularij Romane ecclesie sequentur Roboam. i. verum pontificem: fm canonicas sanctiones electum. Et blenones & dortonones. i. luxuriosi & comestores sequentur Jeroboam & pseudo pontificem repobuz & nepharium. Absit aut3 vt diebus quos vixero tantam pfusionem intuear. Nec Joachim in glosa. Alia aut3 verba spūs sancti potrecta dicto Cirillo: tale scisma oino esse futuruz in ecclesia dei significantia: sunt in caplo dicti libri Cirilli: qd incipit hunc. & finit Nec. Ex hoc aut3 conficit scismate de cadis dyadis: que nō pauci ex etheo virginis rapiuntur a sathana. Nec spūs sanctus. Super qbus verbis glosa Joachim in sic dicit. Ex hoc hic nosce exoriri scisma in ecclesia dei Romana: & multi decepti a sathana: fauente vtriq3 pontifici rapiuntur ex etheo virginis. i. ex gremio vginis. i. fidei matris ecclesie: & in errorem ducens: vt de futuris nihil aut prave credant. Nec Joachim. Itē q3 futurum esse tam horrendum scisma oino in ecclesia dei: pbant multi prophete: vt Merlinus: Sybilla: & spūaliter Critheia: Rabbanus: Dandalus: vt infra clare patebit in progressu

huius libelli: etiam in extractionibus pphetiarum tractantium de tēporibus modernis sic repperi: vt infra. Futurum qdē est vt pseudo papa sultus & aduersus reipublice fauoz: et quasi alter rex impudens facie: nec ppeijs vtriusq3 preualens: imo supra q3 dici pōt: oia destruat: ptra pterum concitet Meronem.

¶ Et sic incipit narrari cause & rōnes: tā mōstruosi scismatis. v3. pcta vitiaq3 Romane ecclesie: & totius cleri: pmonstrata a spiritu sancto & pphetis: ppter que ipsi pident bona temporalia: & diuersimode affligentur: iusto dei iudicio: & ppter que etiam tale scisma erit.

¶ Demonstrata igit presentis scismatis pmonstratione: que nō potest intelligi nisi de tali scismate: vt supra dēssi. Restat videre causas ipsi. Et dico q3 fm spiritū sanctum & Joachim libro Cirilli: & sup Hieremiam: vt exprimitur & pbatur infra. Quia causa efficiēs eius est deus: qui ppter peccata cleri & populi dispositiue & tolleratiue pmittit peruenire scisma: quasi nūcium oium malor: vt. vj. caplo Cirilli in paragrappo si multum in glosa super verbo Jeroboam. Causa autem finalis est reformatio & compositio cleri in spiritualibus: punito & castigato clero: & solum necessaria victui relinquendo. Nam cū diuitie & dōna multa impediāt spūalē viuere ipse deus disposuit ipsa bona & dōna tpalia auferre: vt ipse clerus discat viuere & attendere spūalib3 tē: fm formā datā ipsi clero: a Petro & alijs fundatorib3 ipsius cleri: & ecclesiaruz. Cū Joachim in libro de solatide. Quāto erit maior pfusio & diuisio in ecclesia dei: tanto erit maior consolatio: q3 fruendo exaltabitur sponsa christi. Et erigo cadet a facie ecclesie. Item in diebus illis ecclesia dei in bonis spūalibus circūcisa: ac bonis temporalibus spoliata: spūalibus aut maxime pditata erit. Sed anq3 hec fiant necesse est vt clerici in crassati & in supbia eoz viuentes: ton suram suam abscondant: & se clericos negent. Joachim sup Hieremiam ad Hēricum sup verbo Ab aquilone. prudenter sic dicit. Impatores sigdem reipublice olim pro christo paupere sue dignitatis gloriam exuentes: induerunt ecclesiam quasi nouum hominem in siluestro.

Epoca. ca. 20. Epoca. ca. 12.

Nunc autem necesse est ut abundante malitia nudus ab eo Petrus vel succinctus effugiat. Et muret se summus pontifex in angustia temporis spoliatus bonis temporalibus. Et filius caritatis in mare gremium frigidum. Ut vnum opum & diuitiarum egressa sunt flumina: alluc per angustos meatus angustie & deiectionis ecclesie reuertentur: & sic extorquebuntur scoria ecclesie meretricie: & restituentur in ea iusti iudices et consiliarii pacis: sicut antiquus in apostolis formabant. Unde iam non discant homines carnaliter viuere sed potius spiritualibus inherere. Ille Joachim. Item dicit in libro intitulo De flore de summis pontificibus. Quod postquam ecclesia Romana destruxit Federicum imperatorem secundum: qui quotidie molestabat ecclesiam Romanam: & ipsa Romana ecclesia habuit quietem & libertatem: vitium & semper infolletis adhefit. Unde ipse Joachim exclamans contra libertatem & quietem predictas ait. Uel libertati huic: quod propter libertatem et dominium temporalis in nimia quiete fides christi pluribus acutis gladiis ferietur. Et delectatio metallorum: & auara cupido predictorum: spes improbas concipiet. Quorum vitia & malorum principia accendet vetula elegans & formosa: vis oium malorum inceptrix. Ille in libro de flore. Reuertendo igitur nunc ad causas predicti scismatis notatas superius: Angelus domini dictas causas dicto Cirillo manifestauit in scriptis expressas & notatas in 36° 7° 8° & 9° capitulis dicti libri Cirilli: in quo 3° capitulo sunt hec verba. Uel corone superbie brutorum calcibus conculcandae: unde est superbia: nisi quod ex sanguine distillante: cum stille cessauerint non rubeat corona sed limida conculcabit. Uel sponsio glorioso creato ad sonum cymbali exultantis. Et uel sponsio confortis malis punicis laureatis. Sponsio sponsam virginem prostituat: & fratres ingredientur ad eam. Ipse quidem iniquus iniquos ministros habebit fornicantes cum sponse virginibus. Et sponsio sue sponsioe doris obliuiscetur propter crassitudinem et mollitiem: ac monitum diuitias: sponsioe sue ornamentorum muneribus ceterorum quibus delectatur profuerit in thalamo. Ornabit thalamum dilatabit templum: & numerum militum ampliat: & necessarios predictabit sponsioe sue

diuitijs: non opibus hereditarijs: lilia et flores ex pratis virginis longe lateque diffusis carpentur quibus solita est honorari. Sponsio frons cum ceteris parantymphis narabit supuacuis. Et genit sufficiens eis thalami purpurati: egresso falerati: calices aureati: & pueri variati. Ille dorus sponse sponsio tribulatio: & ab exteris occupabit. Clericum tamen tempus modicum expectabunt: & uentus uentus sicabit ea que prope sunt & ea que longe consistunt. Sicut Saul & Jonathan reprobat adhuc in montibus conuerit vulnerati. Ille spiritus sanctus. Super quibus uerbis glose Joachim dicunt ut infra. In uerbo brutorum. id est desperatorum uel in deuorum seu indignorum aut infidelium horum oppressionibus uel calumnijs seu iniurijs uituperande opprobrii mede uel decidende. Super uerbo sanguine. hoc est unde arrogancia ecclesie nisi ratione concessorum ex deuotione sanguinis distillantibus ex plagis domini nostri Iesu christi. Nam illa arrogancia christum et ecclesiam eius extepuit: quasi super uerbo stille. id est cum deuotio. id est redemptio sanguinis oblationi datur: non rubeat. id est non erit clerus adeo superbus & arrogans sumentibus diminutis: limida. id est despecta despicietur & bona eius diripientur. Super uerbo ad sonitum cymbali. Cymbalum fit ex pelle ab edo uel oue extracta: et ex quibusdam sperulis siue lignis eneis: uel compactis: quibus tremantibus pelle tensa & tacta digitis aut ligno: aures demulcet audientis. Sic pastor futurus in minorum ecclesiarum uel pauperum clericorum aut simplicium quacumque excoitatione defunder: extendet differetque negocia curialia terminare donec tactis sperulis. id est numeris intra loculos collocatis aures extendet ad preces. Super uerbo malis mala punicis sunt in grano et cortice rubea: quod designat Romane ecclesie cardinales ad parietes ditandos: mentis capite rutilantes: animoque seruientes: & cumie et honore cumulos augumentandos. Super uerbo uirginem ecclesiam uocat uirginem quoad incorruptionem uirtutum: et sponsam quoad coniunctionem cum christo: hanc sponsam sponsus. id est palatus prostituat. id est uenialitati eam exponit: aut eum indigno committit. Super uerbo fratres. id est episcopi: ceterique prelati: qui et eodem ecclesie uicio propagati ad ipsius ecclesie hereditatem extollendam

extollendam: promouendam: et seruandam electi sunt. Ille ad eam prostituta ingrediuntur: & cum pece uel precio eam sibi indigni acquirunt. Super uerbo dorus: uos potest dici ecclesia armeniorum grecorum: ruthenorum: & aliarum quarumpiam regionum de quibus eo quod dissent modicum non curat Romana ecclesia. Sufficiunt ei messes redundantes anglicane gallicane italicane: & alemanice ecclesiarum: ut opus non habeant fatigari latiori agricultura: pro cumulationibus & fructibus assequendis. Et quod temporalibus uerbis tantum spiritualibus pigritatur. Et hec glose Joachim: super uerbo lilia castitatis flores mortuorum uirtuosorum expiatis ecclesie: per hereticos: scismaticos: & uiciosos exteros extirpant. Quod prelati eius dum natant super uacuitatibus: commensationibus: cubilijs: et impudicitia non curantes quis fur ueniat profodere domum ecclesie ut ingrediatur perdere & mactare. Ille sunt glose Joachim. Super uerba autem spiritus sancti capitulo. vi. nunciata Cirillo de causa predicti scismatis sunt hec. Quod Deinceps uirginis artato pomerio: obsonum pomilionum regnabit summi clauis antonary: ut nulla sit mentio altris ascendentis pulle psymonem gregis: regnumque ipsorum in deficiens perdurabit. Nec sperabit sonus in opes quodiam ad conclaum: donec spera reflexerit: aditum illi pandens. Fulgeat spera: imago irideat firmate: unde nos aduenisse transmittamus. Ille spiritus sanctus. Super uerbo uerbis glose Joachim sunt infra. Super uerbo deinceps. in superioribus: & maxime est in capitulo. 3. satis tetigit de futura depressione: puentiumque subtractione romane ecclesie: potissimum in clausula que sic incipit. Clericum tamen modicum tempus expectabit. Ille uero per consequentia temporum tangit diminutionem memoratorum: puentiumque artatum pomerium in quo pascit obsonum pomilionum. Pomiliones quidem custodes seu uenditores feruntur pomorum: dum non vacant pastorum ministerio. Sed non est opus omnia explicare: extimo autem ex hac scriptura: quod inualescentes clericorum reges & principes regionum: puentus ecclesiasticos committant: ne ipsa ecclesia nimia crassitie seu uerbate supbiens: sui memorari iam desinat. Quid prodest cruce diuitijs sublimare: et sublimi fastus non tabescat. Nonne melius existeret for-

te senem contingere puellam: ne meretricaret: & nutrire pupillum: ne latrocinetur: concingere nudum: famelicum saturare: quod mitius subget uel ara: & pauper migreat fame amara: non mure neque aram sed pauperem christi sanguis redemit. Super uerbo antonary & negociose seu negociatores. Idem sunt mercantes spiritus: lilia: qui regnabit tunc temporis in ecclesia romana: que sumus conclaue est: in qua habitat: quiescit: & pascit ales. id est columba spiritus sancti: forasque emittitur: super estus huius mundi maris feruentis: ad cordis deuoti oliuam uerberem et secudam: & inde referetur ad archam mansionis eterne. Et ramulis uirentibus folijs. id est opera ex fide nitenti egressa. Sed hec ales parsi monem sacrorum emptorem: aperte grecis: uenditorem eorum Naaman sopropropalatur: ne inops aut insonus: ad beneficium intimamque inspirationem: per diuinam puidentiam intrinsecus inspirationem: donec spera imago arideat. Supple si conclaue beneficii appetit panem tibi. Imago namque principis in formulis numerorum: insculpitur. Ille quoque in capitulo. 33. in glose que sic incipit. Cymbalum fit ex pelle: super uerbo firmata: o uanitas uanitates: & omnia uanitas. Ille dicit ministros ecclesie intime gauisuros: non solum ad aspectum sperarum rutilantium ex metallo: ut tactum est: sed et ad aspectum firmationum quorundam: quas hodie psumas: id est per cameras tempore pontificalium: ex quodam defluxu excessusque uestium clericalium: quas hodie fieri appetit Romana ecclesia. hec Joachim in glose. Item uerba spiritus sancti demonstrata Cirillo. cap. 7. Multa graphicas ut liber ne molesteris chocremate quod paralogicis non formidas bene agit: efeda molens & decimas. Rape uirgo delitiosa: quia nouissime rapiertis: tu rapuisti siquidem diadema floresque multi coloris ut ferrum tibi conficeres delicatum. Clericum tamen granumque uolarumque paralitum: euomensque glutinam non trita. Ille spiritus sanctus. Glose autem Joachim super dictis uerbis sequitur. put infra super uerba multa graphicas. Ille mugit contra prelatos ecclesie: qui ne a delirijs retrahantur contra simplices & minores scribunt & fingunt onera grauiam & impotabilia: & imponunt in humeros eorumdem.

Universidad de D...

De magnis tribulationibus

Que q: ipsa non credunt nec timet digitis il- la non tangunt. modo naq; minorem alligat excoriationem modo maiorem modo interdi- ctum modo irregularitatem modo suspensio- nem ad tempus modo perpetuam. Clericamen- si paragogicum formidarent. i. lapidem pbaro- rum. i. deum qui prebet metalla: minime talia cohererentur. Ceterus dura fuit iniquitas qua voluit Aplos incestuosum excoriar: tradiq; sa- rhane. Hodie vo pro leui occasione: quacuq; leuissima anathematizatur delinquit. Super verbo bene agis. Nec est derisio spūs sancti: cō- tra prelatos: qui vt ab hoibus timeantur & re- uereantur: ne deficient in delicijs: & his que cu- piunt magna & horrenda de diuinis loquunt/ futuro iudicio in peccantes. Nec aut pmitten- tes agunt rem suam. i. constituūt fabricas: & sta- bilitunt delicias pphanas. Et hoc est qd efeda- tua molens & decorans esodum qdādam vehi- culum vel curriculum est: qd quietem delicia- rum insinuat. Sup verbo rape: Nota qd spūs sanctus ab inuentus nō cessat ptra prelatos delinios: vt se furibūndum ostendat in signu3 cōminationis seruēris. Unde dicit rape pluri- ma virgo delitiosa: plurima qdem rapiunt et rapiunt romana ecclesia alicui non sui iuris q- busdam assentationibus: quadamq; hypocrisi secularium principu3: que tadem euomet euz dolore vt leena cōminatur. Sup verbo diade- ma. Diadema eniz corona imperialis est cuius multos lapides p̄ciosos excussit Romana ec- clesia: vel in floribus multi coloris designatur: vt sertum sibi p̄ficeret delicatum. i. multa iura imperialia vsurpauit: vt se in delicijs roboza- ret: & fm gladius exerceret potēter: verūtamē- cum rethe: quid sit rethe cum grano: ac paralit- icus iuxta portam nō video: nisi forte intelli- gamus reges & principes insimul puenire ali- qñ & a Romana ecclesia que rethe calculus. i. Rome. Unde & quare tenta surrexerit excessi- ua memorabit illaz parabolam rethe p̄ Petri: Joānis quoq; ac Jacobi: granū quoq; sulcati p- lata ob famem: simulq; paralitici iuxta portam cui beatus Petrus ridit. Argētum & aurum non est mihi. Sup verbo glutisti non trita: est in debita seu imerita vsurpare: sicut qui glutit- bolum nō masticatum: talis qdem bolus non vertitur in carnez: sed indigestus emittit. Nec

Joachim. Item verba spūs sancti reuelata Ci- rillo cap. 8. Euolabit palumbus nidificans in corona vranici: vescentes vrascopis abierunt: ac profuecaruz suspēndia defecerūt: p̄bo tro- phice luscomio: & cineti: toni nepharij & scele- ri: veritas: pietasq; in oibus exultauit. Reunf- se scisma fecisse: si fides litteraruz extenderint: lipfanaq; cōtulerint: inopi p̄fectis: ois gradus quarūcuq; stellaz lubricus est: & tremulus/ li- uidusq;: p̄pter qd torrens rabiidus: ac ingra- tus euestigio inuadet: vt deferas qui fodiat/ euellat/ delectat pastinetq; in noua: duc in nouaz domum tuam ethnicam & pollutam. Nec spi- ritus sanctus. super qbus Joachis. sup verbo euolauit spiritus sanctus: p̄teritis fastiditus. Et hac lectione videatur cōcludere cōmina- toza: quasi nolit amplius cōminari p̄teritas ad effectum ducere: p̄pter qd quā epilogan- do tangit vniuersali statum & nequiam cle- ricoz. Unde dicit. Euolauit palumbus nidifi- cans in corona quam ecclesiastici deserunt per- tonfuram: palumbus spūs sancti simplex & al- ba nidificat cum mansione in eis: cum patre & filio faciebat. Hodie vero in illa nidificabat in spurcissima vsura: miluus rapax: vultur edax: passer luxuriosus. Sup verbo vescentes vranici: ab vrano celo dūt: qui olim vrascopis vescebant. Vrascopis piscis est habēs oculos in vertice: & semp in celum inspicit. Tales fue- runt olim rectores ecclesie dicētes. Attenuati sunt oculi nostri suspicientes in excelso: ac p- feucaruz p̄sencia est domus mendicoz. Stipē- dia defecerūt. i. auxilia pro victu & vestitu ab illis: talia stipēdia defecerūt. Qu tropo p̄bo- tropia appellatur. P̄orthotropiam. i. hospita- lium: quoz vita deo & oibus est totaliter despe- ctabilis. Omnes qdem fratres sunt adulteri & homicide nepharij: toni sunt oēs clerici taz religiosi q̄z seculares: quoz vita est reprobara: cum hic scribatur nepharia & scelestia. Super verbo sūmam putāt clerici se deo maxime pla- cere perfidam. i. per vocum organistarum ex- tensionē: lipfanorum. i. fragmentorum siue re- liquiarum ex mensis distributione: que portis debentur. Et hoc postq̄ profecta p̄seruit. i. vē- tres impleuerūt. Non dānat christus talia sed melioribus & delectioribus imperit sua mēbra foueri. Sigdē qñ panē precipit frangi euriēn- ti & se

quid sit p- feuca

quid sit p- feuca

Et statū ecclesie.

ti: & se de sua substantia honorari: de itegro pa- ne & mudo & substantia vtili atq; cara primus intellexit: non de micis & p̄smanibus qbus in talibus residentib' que buntis maxime tribu- tur. Nec Joachim. Mensis igitur causis effi- cientibus & finalibus instantis scismatis. i. vi- rijs & peccatis cleri puenientibus maxime ex abundantia diuitiaz: & exercitio domini3 tem- poralis: quas diuitias & diua temporalia deus disposuit: vt supra apparet auferre a Romana ecclesia: & toto clero: vt ipsi dimissis bonis tē- poralibus delectentur in spūalibus solum. Et ipse clerus dimissis sordibus viuat letus in dño. Restat videre de religiosis mendicanti- bus bona tēporalia possidere non debentibus. Atq; anteq; ad eoz statum deueniatur scien- dum est qd supradicta reformatio: & oia supra- dicta tangunt clerum quācuq; & qualēcuq; & cuiusvis nationis & patrie tam germanicuz q̄z gallicuz. Unde Joachim in sua speciali vi- sione & p̄phetia que sic incipit. Cleh mudo in- centum annis. de clero germanico sic ait. Ger- mania viscerum dolose torquebitur: & factis ceruicibus/biber de calice furoris euz sacerdo- tibus: gigantes in cunis palatio multitudo beluarum excitabit. pcellam / subiiciens nau- gantes periculo. Nam turbatis principibus periclitabitur tranquillitas popularis. Item de clero gallico. Joachis sup Hieremiam ad Hen- ricum imperatorem: & maxime in verbo Ecce inquit: tradam pharaonem regem egypti in manus inimicoy eius: sicut tradidi reges Se- dechiam & Judaz in manus regis babilonis. Et hoc cōmittitur loco qd p̄ms ancillāda est Romana ecclesia: & sere tota Italia danda po- pulis & principibus alemanis. Consequenter p̄menda est Francia a germanis: vt auxilia- tor: frācus cotruat. Et fiat baculus aridus inus Romane ecclesie: & clero gallico cui baculo si quis iustitur: baculus frangitur: & in itētis ma- nus p̄foratur. Item afflicto tangit: oēs ordi- nes ecclesie affligētur. Nam primi sunt vastan- di: Secūdi disseminandi: Tertij p̄cipitandi. Cleh p̄mis seminauerūt triticum fidei con- iugalis: & spinas messuerūt fornicantes. Cleh secūdis: currebant: ad temporalia: & ego non mittebam eos nisi ad spūalia. Cleh tertijs: sco- pulis currentium inclinati sunt: quia de vi-

tio contēplatur. Cleh sublimibus: inclinā- tur ad terrena desideria vanitatis. Cleh onert aut ruine fratrum & militum hospitalis sancti Joānis Hierusalem: put Joachim in libro de oneribus ad Henricum imperatorem. Ibi om- nis vallis visionis: qd nō solum &c. Cleh mona- sterijs: aut ordinibus cisterciensibus. Cleh mo- nasterijs clareuallis: molis motus firmitate: & pontiniachi destruendis. Ponit Joachim in libro concordie: & clarius in libro diuisionis & oneris primitiarum dum tractat de burgun- dia & brugundionibus. Explicunt causē instantis ac horēdi scis- matis: & narratio peccatoz & delictoz cleri. De peccatis religiosoz mendicantiuz & eoz vitijs: p̄ que petā ipsi religiosi & eoz ordines iusto dei iudicio destrui & auferri debēt ab ec- clesia Romana: & de vniuersali ecclesia. Itē de scā & nona religione fienda & ordinanda virtu- te spūs sancti: que precedet oēs antiquas reli- giones sanctitate bonitate & virtute.

Erratur nunc stilus ad statum religiosoz mendicantiuz qui temporalia bona possidere nō debent fronte verecunda dico dolens de ipoz proxima clade & inexplicabili ruina: q̄z spūs sanctus dicto Cirillo nō semel sed plures di- cit eoz ruina: ac vnum singulare capitulu3: qd spūs sanctus composuit de p̄ncipio medio/ ac fine dictoz religiosoz. tetigit spūs sanctus de ipso in caplo. 6. Cirilli. ibi. Tunc eptigra- dis. & ibi. Philaterijs. & in verbis ore ortum. & in cap. 7. ibi. Et tunc palam fiere &c. & in ca- pitulo. 8. ibi. Ne obliuiscaris. & in omnibus p- dictis locis sunt glose Joachim. Cum spiritu sancto dictis religiosis maxima verba cōmi- nantia: cuius capituli verba/benitatis causa nō tota disposit: hic inserere: sed aliqua p̄pter que veritas agnoscat de ruina ipoz religio- soz: qd caplm incipit. Cleh mulieribus. & est caplm. 11. dicti libri Cirilli: in quo spiritus san- ctus de ipoz religiosoz & ruina inter ce- tera dicit infra scripta verba. Cleh mulieribus excisis de petra durissima vallis vgnis: & puel- lis de monte vmbroso: & bellijs de monte liba- nora sui tempoz iuētute vsq; ad seniu3 eaz. Nouissimum veh multiplex eis incumbit in-

Ciril. cap. 6. 7. & 8. super quibus Joachim.

fantie sue primordio vsq; in tempora pubertatis: margaritis multiplicibus parentum/sanguine rutilantibus remitebant: sed pedetentim muscarum stercoibus & viarum pulueribus fuscabantur. Uel; vnum: & iterum vely hoc personabatur nugaces: quos gladius biceps confodiet: quorum deus venter est: & lingua cum lumbis erit. In descriprozes cauernas proprias relinquentes vagari: id est compita eligent: aliorum foraminum inuasores: tamen credo ligni medullam corrodent: & pertrondent intrinsecus: vt optima queq; desinat: & frondes eius arefcent: & decident flores in lumen. Super hoc lupi rapaces adinuicem corrodentur: et alter ad alterum suauiter manducabit: donec fetor sanguinis occisorum ascendet ad nares iudicis impregnati: fallaces ingeniosi: medijs linguis fantes cui; viduis: exponentes sacrificia mercantur: veritatem spiritus vehemens latens in comibus repente pffabit in cardios absctos de motibus. Quos precipitans macrabit: primo filios petre valhis: & multi de monte vmbroso: vt nunq; resurgant: & bestiam de monte libano. Nec spiritus sanctus: super quibus sunt glose Joachiz vt infra. Et primo super verbo. Uel; mulieribus. Nec incipit religiosos arguere: quorum ortum describit tripliciter. Aliqui in monte libano. Aliqui oriundi sunt in valle virginis. Aliqui in monte vmbroso. hic per ordinem. Uel; ergo mulieribus: id est mulieres appellat quosdam futuros religiosos molles. Super verbo de petra: refertur ad Petrum fundatorem illorum: qui erit sanctus/constans/ firmus: et petra in timore dei: vt beatus Benedictus cuius constantia/ virtus & sanctitas inferius denotantur: nempe si ad Petrus fortem. Super verbo vallis: per vallem virginis potest intelligi aliqua religio ecclesie dictioni subiecta: sicut loco valloso: cuius oriundus erit illoz fundator: & pater. Super verbo puellis: aliud genus religiosorum intelligitur molle & delicatum vt puella. De monte autem vmbroso: quia niger habitus est futurus. De bestijs est terrium/ simplex & rude: q; forte non erit adeo literatum: moribusq; prouentum: vt primo de monte: q; pmo in monte habitabit: vel q; cui;

libanus candidatio interpretatur. habitus albus futurus est. Per primum intelligunt ordinem sancti Francisci. Per secundum sancti Dominici. Super verbo a suo tempore: nam ab infantia vel origine in qua iusti futuri sunt: vt hic prope describitur: vbi dicit infantie suo primordio. Super verbo infantie. hic insinuat q; in sui origine iusti futuri sunt: vsq; in tempora pubertatis: que est scda etas: per qd datur intelligi q; modicum in iustitia sunt mansuri. Super verbo muscarum. Albusca est iniqua & impotuna: per qd iniqui erunt quoad differendum: & impotenti quoad petendum. Super verbo viarum. dicit glosa puluis infructuosus est: ventoq; mouetur: & euanescit. Per qd notatur: q; vanagloriosi erunt futuri. Tentum enim & nobilitatis amicitijs esferuntur: & politis quibusdam verborum orationibus iactabunt. Et hoc nihil aliud est q; qdam pulueres momentanei: eo q; euanescent: nec ducunt: nec fructus capiunt ab eis. Super verbo foraminibus. i. puentium vel elemosinarum: q; q; nudis pauperibus/ puellis infirmis/ veredidit/ senibus & debilibus tribui deberet: hi oia ad se trahent: dicentes se ceteros egentes excellere. Super verbo fronde arbores decoratos: intelligit prelatos religiosos: q; q; ad ecclesiasticas dignitates promoti in ordine eorundem honorem gloriam reddunt: vt falso putabunt. Falso inquam: qm spiritualem paupertatem reicere: & ad splendidas diuitias peruenire conabuntur. No est honorabile eis quoad deum: sed vituperabile potius. Super verbo lupi rapaces. hic ostendit q; non solum extrinsecus quoad secularia: sed intrinsecus quoad seruices prauis existant: alius alterum persequendo/ vel offendendo inique. Super verbo iudicis impregnati: iudex impregnatus est deus: qui exemplo mulierum impregnatarum multa portat: postea cum clamore punit impios. Super verbo cardios. Dicit glosa q; cardinales adinuicem diuidentur/ super destructione istoz mendicantium & religiosorum: ita vt qdam hoc velint & qdam nolint. sententia vo volentius puenalebit. Super verbo multos. Multos dicit & non oes: q; forte sub nigro habitu diuerse maneries regularum militabunt: quorum aliquos ecclesia reprobabit. Dicit enim Joachiz q; legit in volumine alio

anno elapso: q; quasi pphetie Policarpus diaconus edidit: vbi dicitur. Multe religiones mendicantes ex deuotione apostolice paupertatis deuenient ad nihilum: & de quibus alique ob earum importunitatem & insolentiam & grauamen elemosinarum: per ecclesiam destruentur. Et alique famosiores ex ipsis remanebunt ad tempus: que iterum non modicum locum in ecclesia sibi vendicabunt. Et q; multis gratijs dirabuntur: dei us timebit eas: & seruent ob timorem: donec et ipse cum alijs destruent. hec Joachiz. Item super Hieremiam ad Ihericum super verbo Derelinquam vos in manus tyrannorum/ sic dicit. Nec notandum q; si cur sodonias duo angeli euerterunt: & synagogam duo angeli. Chabitus et Joannes destruxerunt: sic & nunc opz q; duo eque angeli officium predicationis habentes in duobus ordinibus. signati in eldoyse & eldelya. Qui ordines fm glosatores & Joachim sunt fratres innoces & predicatoris/ subuertent ecclesiam in spiritu clericorum. Item Joachim cap. 8. Lilliquod incipit. Grandis aquila. super verbo Me oblitiscaris. q; ordo fratrum minorum acerbissime punientur: sed totaliter non destruentur/ propter sanctitatem fundatoris eoruz. Ceteri autem ordines mendicantium penitus destruentur. cuius Joachim verba ibidem sunt hec super verbo Me oblitiscaris. Nec specialiter tangit quorundam religiosorum persecutiones: qui appellantur spurifici. i. turpia facientes: & collices. i. gulosi. hi sunt filij petre: oleo lite idistuo. Nec petra est vt puto que in superioribus durissima & infecabilis est: cuius filij viam & sanctitatem deserentes paternam acerbissime punientur: cum alijs quibusdam plectendis: sed non totaliter destruentur. Excessus quidem sanctitatis in patre remanebit vsq; ad iudicij tempora seruentur: q; q; prauis existant. Et hoc inuit littera cum dicit: sed discretos non totaliter alterabis: id est ad terram seu nihilum deduces. Secabuntur tamen: id est diuidentur plurima statu: maxime qui vite reprehensibilibus fuerunt. Ceteri autem religiosi procius in cortico manebunt: vt inuit littera. Corticus quidem lucrus interpretatur: quod dissipationem significat. De his & de q;

busdam alijs fit in fine libri speciale caplm: sic incipiens. Uel; mulieribus & c. Et si queratur quare fiat capitulum speciale: dicendum est q; cum latenter nequissimi & publice virtuosissimi sint futuri: mundus miraretur si persecutionem aliquam non paterentur: cum talis persecutio maxime mittatur in malos. Itaq; vt illoz vita latens nequissima: que penam multomodam promerebatur: a fidelibus pernosceretur: sit id capitulum in quo grandis super verbo Me oblitiscaris. Beatus autem Franciscus in visione qua pcedit predictum scisma in ecclesia dei futurum: que sic incipit. Socij beati Francisci referant: expresse dicit q; fratres sui propter tale scisma ad tantam miseriam & persecutionem deuenient: q; ipsi fratres derelinquent loca/ castra & ciuitates: fugientes sine suo habitu ad loca solitaria & deserta. Itaq; persequentes eos a malignis spiritibus agitati: magnum deo obsequium dicent/ tam pestilentes homines interficere: & ledere: & tollere de terra. hec Beatus Franciscus vbi supra. Et hec persecutio erit tempore scismatis: maior autem erit tempore sanctissimi pape angelici. Item Joachim super verbo multos expresse tenet & clare: q; deus etiam aliquas religiones que sunt sub habitu nigro destruet & reprobabit. Item in libro concordie pluries & expresse tenet q; insurget vna noua religio sanctissima que erit libera & spiritualis: in qua Romani pontifices potiti pace ecclesie se continebunt. Quam religionem & ordinem deus super oes alias diliget: q; pfectio illius vincet oes alias alioz ordinum. Unde ad gloriam spūs sancti pertinere videtur: vt edificetur altare duodecim lapidibus ad instar prioris/ fm noia duodecim tribuum israel: nec mirum q; hoc cōstruetur a spū sancto/ vt euangeligent linguis populis/ & regibus multis. Nam sicut & eligentur. xij. de ipsa religione. ad instar. xij. apostolorum: qui predicabunt iterum euangelium in oem terram: & ppter ipsos cōuertentur oes gentes. Et post mortem vltimi marini antichristi/ Romanus pontifex/ diabitur spūaliter in omni gente: et a mari vsq; ad mare. Erat aut istud in tempus vel circa tempora babilonis noue psecutionis. i. Rome: & tempore angelici pastozis: qm & affli-

Joachim
lib. 5.
c. 6.

eta nimis ecclesia liberabitur de iugo seruitu-
tis illius: vt compleat sermo dñi dicentis eccle-
sie. Et tunc quasi argētum et examinati p igne:
restitiam iudices tuos sicut prius: et philiatos
tuos sicut antiquitus. Nec Joachiz in libro 5.
concordie. vbi dicitur circa principium de predi-
catoribus. Sic igitur put ego arbitror in anno
vel tēpore illo quo venturi sunt sicut tenet ec-
clesia. Enoch et Melias: eligēdi sunt et. xij. viri
similes patriar chaz et apostolor: ad predican-
dus iudeis. Et erunt preclarissimi similes. xij.
tribuum: et. xij. ecclesiarum. Et nota qd sicut in
principio fuit laudādis Judas et non in fine
sed Ruben in fine: sic qd ordo ipse clericor: q
modo exigentibus culpis: tardus est ad omne
opus bonum: et in principio in suo genere cla-
rus fuit. Monachor: vō ordo qui in principio
quasi tepens in oculis visus est et respectabi-
lis: et abiectus: vt in fine magis clareat: et illius
spiritus bonitate sperādum est: qui diligit spi-
ritales. Et qm opz operari in ordine isto no-
uissimo sicut in duobus precedētibz operari
sunt sua opa pī et filius. hec Joachiz vbi supra.

Quo tempore fiet hec afflictio clericorum.
Ilo ergo de destructione et ruina ro-
mane ecclesie: cleri secularis religio-
sor: et spāliter medicantium: ac ali-
qualiter de eor: spūali reparatione
in futurum. Restat videre quo tpe
hec destructio fiet: et per quos fiet: et in quibus
bonis. Et qd in illo scismate erit verus papa.
Et an vincet verus papa aut pseudo papa. Et
qualis erit finis scismatis: et quo loco pseudo
pontifex parietur cum sequacibus. Et quanto
tpe durabit tale scisma et tribulatio.
Ad primum rñdemus fm spm sanctum et
Joachim in libro Cirilli cap. 6. Que verba spi-
ritus sancti sunt hec. Tūc quoq: si subleueris
sperulam et lamias non lipus expandis: si u-
ges albere ad messem: falcemq: mali ad stipites
intueberis. Super qbus dicit glosa Joachim.
Ihec littera insinuare videt qd tpe quo dictum
scisma erit: ruina et calamitas ppinquabit vni-
uersalis ecclesie: vel saltes particularis: vt sicut
granum a palea secernatur: ppter qd dicit tex-
tus. fruges albere ad messem. v3. falcemq: ma-
li ad stipites succidēdos. hoc etiāz apparet in

Cirilli
cap. 6

Joachim
lib. 5.
c. 6.

7. caplo supra allegato in fine. Adusta graphi-
cas. vbi dicitur qd Romana ecclesia et prelari
perdent magnam partem dominij tēporalis: et
alioz bonor: tempore instantis scismatis: ac et
puniuntur in psonis: multa damna et iniurias
recipientes. Item Joachim in libro de flore.
Merlinus et Dandalus in libro superius. no-
minato expresse dicūt. Q. tempore angelici pa-
storis: et duoz successoz iph romani pontifices
sponte renūciabūt omni dominio tēporali:
spiritualibus adherentes. Et per conciliuz ge-
nerale ordinabitur: qd prelari et clerus habeant
solum victum et vestitum honestum: et nature
necessaria: reiectis oibus pompis et delitijs: et
prelatoz et cleri bonis distributis vt dicit pau-
peribus. De quo pastore angelico et successoz
hys inferius clarius dicitur.

Per quos Romana ecclesia et alius clerus
debeat molestari realiter et personaliter.

Ascdm autem. v3. per quos Ro-
mana ecclesia et clerus debeant mo-
lestari et molestari personaliter et
realiter. dico qd Joachim sup die-
remian ad Henricum imperator

rem clare et notanter dicit. Q. romana ecclesia
et clerus totus tripliciter pcutietur his tribus
temporibus anteqz flagellum cesset. Que ver-
ba Hieremie sunt hec. Scdm numer ararum
tuarum et dij tui Juda. Et sic dicit Romana
ecclesia et prelari percutiendi sunt virga pasto-
ralis potētie: atterendi gladio pseudo pphete.
Clesandi leone gentis incredule: ad extermi-
nanduz vite carnalis libidines. Nam ipsa tria
necessaria sunt: v3. disciplina: gladius doctri-
ne: et leo potētie. Discipline modus corripit
inquietos: doctrine sensus: corrigit imperitos:
potētie actus: opprimit dissolutos: Quis autē
impreator sit qui pcutere debeat Romanā ec-
clesiam: Rñdetur qd erit Rex alemanus: qui
vltimus alemanoz imperator erit. Ilic supra
qd credi potest omnia deuasabit fm concordiaz
oium pphetaruz: tam veteris qd noui testamē-
ti: de quo inferius dicitur. Q. Quis sit pseudo
ppheta supradictus. Rñdetur qd erit pseudo
pontifex seu antipapa qui erit natione alema-
nus: eligen dus malitia dicti imperatoris. Cñ
Joachim supra Apocalypsim: sup verbo tene-
bre. clare

Joachim

bre. clare dicit: qd vltima psecutio pseudo pro-
phete erit grauior et inhumanior omni alia pre-
terita psecutione clero et populis christianis.
per pseudopphetam preambulū antichri-
stis: vbi qd ptem oraneuz inferenda. Cui alema-
nus regulus illius perfidie: potētiōra venena
diffundet: quod ex illo Apocalypsis loco com-
mittitur. Cui bestia de terra surgens: psonis
bestie vniuersaz faciet visionem. Nec Joachiz.

Que autē sit hec gens incredula que debeat
cutere clerum et populum christianuz. Rñdetur
per spm sanctuz in libro Cirilli in caplo gran-
dis aquila qd erunt turei: greci: et saraceni: qui
coniungētur dicto imperatori alemano: vt ec-
clesiam et populum christianum humiliēt et
destruant. Etiam erunt alij saraceni et tartari
fm Sybillam elepantinam: vbi pontif de sex-
to millenario: et Joachim. his temporibus for-
titer debent affligere clerum et populum chri-
stianum: id est in fine sexte etatis in qua sumus
fm omnes prophetas.

Sy-
billa
elef-
pon-
tina.

Quomodo ecclesia et clerus iuste a deo pu-
nientur: quia non distribuunt bona pauperi-
bus prout debet: et mouent arma cum oratio-
nibus debent insistere.

Ilo per quos affligi debet ecclesia:
restat videre in qbus. Rñdetur qd
psonaliter et realiter vt dictum est:
affligetur et persequetur. Et etiā
in bonis: cum ea pauperibus et ege-
nis debeant distribuere: et mouent arma vbi
deberent orationibus insistere. Et primo per-
det donationem sacrā Romane ecclesie p Co-
stantinum impatorem: quam dotem in cap. 6.
Cirilli vocat primarium virus: qd vere virus
Constantinus in ecclesia dei effudit: cum tan-
ti metalli supbiam Siluestro pape ptulit: Joa-
chim: vbi est de ipsa pdione. et in fine multa
graphicas. Q. autē clerus puniatur et affligat
psonaliter: ponit Joachim in multis locis: et
spāliter in libro de onerib: ad Henricū: et spāl-
liter in illis verbis. Ueb ariel quez expugna-
uit David: dices. Paterea clerici legez dñi co-
tēnentes: dum per eos cuius blasphemaf elo-
quinz ponentur eor: clericor: cadauera: velut
stercus in medio plateaz. Cleruz si resistere cle-
rus addiderit: dum vas sinez et solidum: for-
didum obloquijs ita corruscaret: erit fortitu-

do eor: vt sanilla super: et actus operis vt scin-
tilla: qd vtror: succensio pariter non erit aliqz
qui extinguat: vt Joachiz in libro de onerib.
Nam qd oēs pphete tam noui qd veteris testa-
menti sunt in concordia: qd his tēporibus. v3.
in fine istius nostre sexte etatis: et in apertione
sexti signaculi: et in principio septime etatis: et
in apertione septime signaculi: de qbus Apoca-
lypsis in multis capitulis: vsq: ad tēpus pa-
cis et letitie a deo. pmillarum oibus populis et
gentibus: de qbus per Aplm in Apoc. dē. non
erit nec erit similis tribulatio. Implebuntur
nim ille pphete Ezechielis: Joelis: et spāl-
iter Esaię dicitis. Ecce dies dñi veniet: crude-
lis: et indignatione plenus: ire furoris: qd de-
ponendum terrā in solitudinem: et peccatores
aus pterendo de ea. De qbus tribulationibus
spāliter tractat Joachim in libro concordie: cū
exponit visionem Danielis cap. 6. dicens esse
iuste a deo mittendas. Inter cetera prumpit
in hec verba: super verbis spūs sancti: in sexto
caplo libri Cirilli: sup verbo siccitas. nimiruz
si cleri domitor: mittat de celo: qd oia mala ve-
niant ob culpam cleri. Nam populus christi-
anus ecclesias dotauit in pauperum alimētum
cultusq: diuini augmētum: nō in destructioni-
bus artium vel castrorum: aut cumuluz diu-
tiarum parētum. Tu lapis itaq: minister eccle-
sie: si subtraheres pauperi: sanguineos opulē-
tas: aut seruis municipia. Christus se obtu-
lit occisorib: et tu de precio sanguinis eius ex-
truis robarias ad bellandum. Christus in infi-
mo psepis voluit esse: et te esse arcubium de-
lectat. In hoc pcedat Joachiz sup Hieremias
ad Henricum super verbo. Erit vobis fortitu-
do Pharaonis: reprehendens Romanū pon-
tificem et prelatoz ecclesiarum: arma mouētes
contra principes seculares. Cum Romanus
pontifex et prelari nō ad arma sed ad christuz
recurere debeat in suis aduersitatibus: et eos
liberaret ab omni tribulatione. Cñ Joachim
exponēs verbum spiritus sancti: postum in
caplo pmo Cirilli: sup verbo columbe dicit.
Columba suo volatu: volatum aquile vel an-
cipitris non formidat. Ihec est Romana eccle-
sia: que in cursu celeri in suis aduersitatibus et
psuris inique illari: fidelz et deuote ad xpm
recureret: raptoris insultū minime formidaret.

Joachim

De magnis tribulationibus

Unic coronatur verus papa. i. canonicè electus: quibus habuerit minorem partem vocatum: nō erit tamen symoniace/ aut aliqua alia fraude vel vi vt erunt adulteri: in cuius testimonio apper spūs scūs supra ipm in colūbe spē.

Post hec veniet altera agla: que igne fovebit in grenio spōse. Et erūt ei tres adulteri: vnus q; legitimus/ q; alios deuorabit. Erīt vnus cui erunt tria nomina blasphemie. Cantus eius abominatio/ ascendens in conspectu altissimi: et finis interitus.

Uerba sancti spiritus.

Robora lacertos scismate sacerdos dei sumi: et ne sis gabidus nec introfixus in proposito: clarum respue arborem: ote ortum informem picam abire in color: cinere enome amarissimū. Nec abbas Joachiz.

Ue coronat antipapa Germanus a diabolis: et habet comitiam maiorem oibus alijs adulteris: ac etiam vero papa cuius titulus est. Propter se et te disperdas salutem magnum de babilone tenetem falcem in tpe messis: hec abbas Joachim.

Quista cruenta bestia dicit Sybilla hec orithea et de impatore: cuius fauore electus antichristus mixtus affluet in ecclesia: et nutrit: vt tandem creetur in papam

Uerba spiritus sancti.

Gallina calcabit: vmbra mortuorum: turpi morte afflictus eris: natione grecus.

Uerba spiritus sancti.

Homo tenebrosus/ demone plenus: palam et secure loquitur: et fallax fallitur: natione Italus. Nec abbas Joachim in suis reuelationibus.

Quibus tribus dicit in Apocalypsi. 16. Et vidi de ore draconis. i. diaboli suggestionem. Et de ore bestie: et de ore pseudo prophete exire spiritus tres imundos: in modum ranarum: et procedent ad reges totius terre

tinis terre congregare eos in prelium ad diem magnum omnipotentis dei. Per hos enim tres scismaticos exurger in ecclesia tam maxima tribulatio q; talis non fuit antea: deo permittente: propter inaudita scelera christiano: rum: et precipue clericorum: propter quos orta erit hec tempestas.

Ue antipapa germanus coronat imperatorem suum alemanum: cuius fauore et ipse assumptus est ad papatum.

Uerba antipape.

Accepe coronam Romani imperij. Et prepara et instrue te et omnem multitudinem tuam que coacta est ad te: esto eis in imperatorem et in preceptum. Et ascendens quasi tempestas venies: et quasi nubes vt operias terram: tu et omnia signa tua: et populi multi tecum: equi et equites vestiti lorice vniversi:

etiam dei et presertim prelatos: qualiter fere omnes in cotico iactari habent. i. interfici a dicto imperatore et antipapae dicit: Imperio grandis aquila nigra pennas: ocius expurgare tenet

hastam clypeum arripientes et gladium: vt diripias spolia et inuadas predam: et inferas manum tuam super eos: et interficias. Ctenica autem de loco a lateribus aglonis: tu et populi multi tecum assensores equorum vniversi: ceterus magnus et exercitus vehemens. Nec dicit dominus: tu ergo es ille de quo locutus sum in diebus antiquis in manu seruatorum meorum prophetarum: vt adducerem te super populum meum. Ezechiel. 38. In coronatione predictorum antipapae et imperatoris semp adfuit diaboli a quibus coronatur: tanq; sui membra.

Ue antipapa germanus cum suo imperatore et infidelibus aggreditur exercitus aliorum duorum adulterorum et scismaticorum: et veri pape eius alijs prelati et religio: fere omnes interficiendo: et presertim malos: quia deo disponente quasi omnes boni et penitentes de suis iniquitatibus: seruabuntur pro semine: de quo dicitur Hieremie. 8. Ezechiel. 9. Transite per ciuitatem: et non parcat oculus vester: nec misereamini senem/ adole scetulum et virginem/ paruulum et mulieres interficite vsq; ad interitionem. Signa thau super frontem viroꝝ gemetium et dolentium super eicitis abominationibus que sunt in medio iherusalem. Omnem autem super quem videritis thau ne occidatis: et a sanctuario meo incipite: et contaminate domum: et implete atria interfectis. Itē beatus Cirillus in tabulis suarum reuelationum: contra lasciuientes in ec-

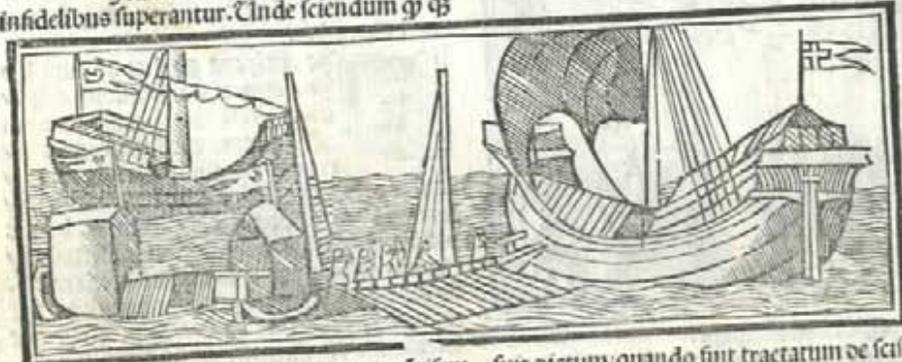
Eze. 38.

Die. 8. Eze. 9.

De magnis tribulationibus

de alas: et rostrum impinget: tortuosus coluber
metu suus: tibi lateri pgeget: et quasi plurimū
uentum: pondubio fortunaberis: nec obliu
scaris filios spirituosos: et collactes petre oleo
hūc indistūto cum alis plectre: sed discretos nō
totali alterabis. Ceteri iactent p̄sus in corico.

He classis seu armata in mari infi
delium: cum insignis etiam impe
ratoris alemani: aggreditur classem
vntionis ecclesie. f. Tenetoz: regis
Francie: et Anglie: qui omnibus ab
infidelibus superantur. Unde sciendum qd q̄

Quis in p̄dicto scismate sit verus p̄ntifex:
et q̄s pseudop̄ntifex: et q̄tis erit finis vtriusq̄.

Mo ergo de supradictis: re
stat videre quis in p̄dicto
scismate sit verus pontifex
et quis pseudo pontifex: et
qualis erit finis vtriusq̄.
Et sūma cum diligentia et
fideli corde: et non sine la
chrymarum effusione: reuolutis et sepe perle
ctis supradictis libris notatis in principio hu
ius operis: Videt qd spiritus sanctus in 6. 7.
caplo dicti Cirilli in pluribus locis appellat et
nominat veruz pontificem et Roboam: pseudo
pontificem Jeroboam: dicens: qd verus ponti
fex in ortu et confectione scismatis habebit de
duodecim partibus ebastianoꝝ duas partes:
et pseudo decem partes: sicut Roboam et Jero
boam habuerūt in scismate populi Israel post
mortem Salomonis regis. Item dicit spiri
tus sanctus: qd omnes veri cubicularij et car
dinales et custodes Romane ecclesie sequentur
Roboam: et alij vires Jeroboam: prout supra

primo coronati fuerint antipapa germanus et
suus imperator: statim quasi ex imperato sup
ueniet eorum flagellum contra verum papam
et sequaces: terreitre. v3. et nauale: ita vt paucis
detur spaciuz fugiendi: et precipue in italia/cu
iuscūq̄ status sit: p̄sertiz aut maloz pp quos
deus iratus tale flagellum mittit. Unde Ciril
lus vbi supra. Illic coronatus. i. imperator: a pa
pa scismatico: quasi tēp̄stas veniens euz equi
tibus et potestate magna: terreitre pariter q̄ na
uali: eū effusione sp̄sū sanguinis vindicabit.

sunt dictum: quando fuit tractatum de scisma
te: et ibi videatur. Item spiritus sanctus vltra
predicta cap. 7. Cirilli qd incipit. Nunc dicit.
hec verba supra quibus sunt glose Joachim:
ex quibus clare dependent verba et opera veri
et pseudo pontificis: que sunt hec. In his diebus
concernens magnum volatum insularum: sic
tunq̄ caluoz: mudatis eoz verticibus: decas
quidem tribuuz raptarum a Jeroboam euer
so ex edris: mutatizq̄ sub arto letabitur fastuo
so. Orthoda ex ossibz tybiaruz qd thodes: ge
tes exturbans. hec spiritus sanctus. Sup qui
bus verbis sunt glose Joachim: vt infra. Et
primo sup verbo In his diebus: sic dicit. In hoc
enim videt inuere sp̄sū sanctus et pontificem
mutationem nō parnam pseudo pontifex exci
tabit: aut transferendo: aut deponendo diuer
sos: vt sic p̄terita se velle corrigere ostendat
que reprehensibilia fuerūt apud decessores p̄
petrara. Unde vt dixit volatum insularuz cō
cernens: sicutq̄ caluoz. i. episcopozum vel di
gnitarum ecclesiasticarum. Glosa super verbo
decas: dicit: lege tertium volumē libri Reguz
et videbis

Joach
chis

Et statuz ecclesie.

et videbis de decade. i. denario numero tribuū
israel raptarum a Jeroboam: vt nō forent sub
vero principe Roboam: orto ex clara et electa
stirpe David. In his verbis datur intelligi qd
pseudo pontifex magna et maiorē partem ha
bebit romane ecclesie: sicut Jeroboam: qui ex
12. tribubz israel obtinuit decem tribus. Item
sup verbo Orthoda. sic ait. hic a spiritu sancto
deridetur pseudo pontifex: dum Orthoda vo
catur. Orthoda est autē carens ossibus tybiaruz
vt in textu exprimit. p̄terea carens omni ro
boze sustinendi: et que vaga et instabilis semper
manet. Talis hic erit pseudo pontifex futurus
qui semp erit in motu: et nunq̄ in cordis sui
quitem: vt mare instabile: p̄pter qd mutatio
nes innumerabiles opabitur diuerzoz. Rogito
tū qd tales mutationes: et adulterine sollicitu
dines rādem ipsum et multos alios in stuituz
finem deducēt. hec Joachim. Item sup verbo
Quiete. dicit plurimos orthodoxos pseudo
pontifex extirpabit clam sine palaz: forsitan ca
piendo: carcerādo: et alios affligēdo: qui ānue
runt ipsum ortho pontificem cōfiteri: dicentes
vnum sponsum habemus ecclesie: sic et vnum
solum pontificem veneremur. Christo nō suc
cessit Petrus: dum christus vixit: nec sumus
pontifex sumo pontifici succedit: vuenti. post
subiungit glosa hec verba. O infania munda
noz: qd palpebris consuis vt te crucies: vio
lentos nō diuidis: sed cōsuis vt corrigaris sal
sum asserere timore p̄teritus. hec Joachim.
Item glosa in supradicto libro de flore. iter alia
dicit sic: dum tractat de electione sumi pontifi
cis: mortuo papa. xi. Sregocio. Duo tū omit
tere nō intendo. Primuz qdem draconicus i
ter duos electos: astutia diabolica cōmunitus:
verabat: cōquassabat plurimos a tramite ve
ritatis: de volūtat: sue pharetra emittet fulgu
rosa duella. Clipeus tū dū ne fideliz aggre
gatio disungat: ipsos opiet et defendet fideliz
p̄gregatio: nudato pectore: laceratis genis: cri
nibus dissolutis: clamet. In fontes lachryma
ruz. prumpat: de his que futura sunt: maxime
de populi cecitate. Videbunt enim colūnam
sulphuream: fetidam: cōburentem: et ad ipsam
se trahēt: vt ad magnū suauitatis odorem: tuz
ignabūtur sulphure: qd est aurum: et credant

thuz et myrrhaz: in altari dūico offerre: p̄ mi
nere scissimo et electo: hec cecitas: Illeu doloꝝ
qd irascibile aial euz maxima difficultate pecu
dis lac ppinat: et humana ratio patrem. ppe. uz
nō cognoscer. Et videbis eis nebulosum tem
pus: serenū et lucidum: et nō erit obfuscatio p̄
dicta in corpore sed in corde. Si p̄templatiuz
essem: dicerem. Oh si diem illū desiderabilem
me videre p̄tingeret. Sed qd non tante perse
ctiois existo: gratias refero creatori: qd digna
tus est ad machinā mūdi modernis tempoꝝ
bus me p̄uenire: et talia nō videre. Oh q̄spau
ci sine cecitate manebunt: vtinam reperiretur
vnu de mille: qd est minimū condolendum.
Et qd hoc video fieri infutuz: doleo: languet
tribuloꝝ: angustioꝝ: et affligoꝝ. Omnia tū sunt
in dñi potestate: qui nouit mutare sentētiā: et
post nebulam: placidum dat serenuz: ad cuius
est misericordiam recurrēduz: ne tam magnaz
conculcationem sacri baptismatis insignitam
pmittat: vt p̄phante taliter deperire a trami
te veritatis. Ille Joachiz in libro de flore. Itē
beatus Franciscus in sua reuelatione quā ha
buit a spiritu sancto de hoc scismate dicit sic.
Socij beati Francisci referēbant. et frater Leo
scribit qd per futuras tribulationes intelli
gat per spiritum sanctum tempora appropin
quare: in quibus temporaliter et spūaliter p̄ple
ritates et discrimina multiplicarent. Et chari
tas multoz refrigesceret: et supabundaret ini
qtas: et demonuz potestas plus solito solueret:
et sue religionis et aliaruz puritas maculata de
formaret. Et p̄phana dissensio et apostasia ab
vtrouz impetio cōpleretur: an tātum qd sumo
pontifici et ecclesie romane paucaissimi ex cha
ritate veritatis obedirent. Et qd alige non ca
nonice electus: in heretica p̄auitate infectus:
et in tribulationibus illis ad papatum assum
ptus multis morem sui erroꝝis ppinare mo
lieretur. Et qd tunc multiplicaretur scandala: et
diuideretur sua religio. Et plures ex alijs fran
gerent: eo qd non p̄trādicent sed p̄sentirent
erroꝝi. Essentq̄ opimiones et scismata tot et tā
ta in populo et in religiois et in clero: qd nisi
abreuiarentur dies eius: iuxta verbum euāge
licum: si fieri posset inducerentur in errorem
etiam electi. Ille beatus Franciscus.

De magnis tribulationibus

Quid sentiat pphete de fine huius scismatis
Tunc videatur qd sentiant pphete de fine huius scismatis.
Ex quoz pphetarum verbis
et auctoritatibus nō soluz qua
lez sinem recipiant verus pon
tifez et pseudo pontifex: veruz
etiaz quis eoz sit verus: cognosci poterit. Rū
de tēpō sanctus in .6. .7. capitulis libri Cirilli
li: et etiam Merlinus in reuelatione quaz ha
buit de hoc scismate: et etiam Joachiz sup Ilie
remiam ad Henricū clare dicit: qd verus pon
tifez vincet: et pseudo pontifex: reduceretur ad
malum et stultuz finem: s; spūs sanctus et Joa
chiz in principio .6. .7. capituli lib. Cirilli cu
bitatiue dixerint: qd quicunq; potentia pseudo
pontificis tanta esset euz auxilio filij auis. i. fi
lij Karoli quondam imperatoris s; gloratores
q; verus papa vincet s; supradictos ppheta
ras: et eius facta remanebūt valida et firma. Et
facta pseudo pontificis in maxima parte de
struentur per verum papam. Auctoritates et
verba dictoz pphetarum: hec probantes sunt
hec. Naz spūs sanctus in .6. cap. lib. Cirilli. sic
dicit. Tunc celibes et blefcones lugere euz Ro
boam: et lenones mixtos doctoz ridere cum
Jeroboam: verū tamen si maiora videbis suc
cumbere: deuz lauda. hec spūs sanctus. Quid
imponent illa verba Celibes et blefcones: et
alia verba vsq; ad verbū Donec lachryme tē.
supra exposui in principio libri: vt ponitur de
pnohscatis predicti scismatis. Glosa autem
Joachim supra dictis verbis Donec lachry
me tē. sic dicit. Lachryme Roboam et ortho
pontificis erunt preces orthodoxoz ecclesie:
quas tandem admittet excelsus: vt veritas ve
ri pastoris puenaleat. Irrigare qdem ab erroris
fode purgare intelligo. Item spūs sanctus in
libro de Dioscopo tentas de scismate sic dicit.
Sponsa dolebit vidēs se a sponso nō legitimo
amplexatam. Cum ea tū adulterare nō pote
rit: seipsum adulter adulterabit: et sponsa fide
lis remanebit sponso suo legitimo copulata.
hec in Dioscopo. Item spūs scūs in dicto cap.
6. Cirilli sic dicit. Aspersionū nouissime flos il
le mellifluis: celesti pmissum: hic feruebit ad
predicta: olū sub illo qui crucis fuit submer

sio et confusio: sed nō poterit deglutire. hec spi
ritus sanctus: super quibus verbis dicit Joa
chim. Super verbo flos. Flos quidem habet
odorem in tactu: et nouitatem in ortu. hec aut
nouitas quam comitteret poterit ptingere mul
tipliciter: et maxime in officijs et dignitatibus
Romane ecclesie: comutandis et renouandis.
Sup verbo hic. i. verus pontifex volet repa
rare ea que desit uxit pseudo pontifex eius p
decessor: vere crucis submersio: et fere totius
christianitatis confusio: sed oia verus pontifex
nō poterit. Verba autem spūs sancti dicta Ci
rillo in .7. caplo de hoc sunt hec. Laos tū pri
mario. i. aspidi rusco iumēto habebit: non vi
tro fragili stipula cōstato et halitu: verū tamen
si maiora succūbere videbis: lauda deuz. Sup
quibus verbis Joachim. Primo super verbo
Laos. hic scribit diuisionem affectuum erga
verum pontificem. Alij qdem simplices et vul
gares lugebūt cum Roboam. Et in superior
bus legitur. i. tristabūt ex deiectione ipsius.
Alij ridebunt cum Jeroboam: applaudentes
nequie eius. Sup verbo primario. dicit glo
sa Joachim. Aspūs qdem cum sit viridis co
loris: virorem fidei operūq; virtuosorum insi
nuat: cui non inmerito hic ortho pontifex ope
ratur. Sup verbo Non vitro. etiam fragili cō
paratur: qd fragile erit: et nullius momenti vel
vigoris quicqd gesserit in ecclesia dei. Hoc aut
intelligit quoad deum: nec quātum ad mun
dum: quia deus non nouit nec diligit nisi sua.
hec Joachim. Glosa sup verbo Verū tamen.
dicit. Italiam matrem Ocie: que temere re
gnuz Iherusalem inuasit. Semeuē que destru
xerat regnuz maligne scimus succubuisse. Et
Josiam dudum occultum: cui eadema regni
debebat productum a Iuda pontifice in thro
no sedisse. De quo habemus .4. regum. Et sic
pseudo pōtifez qui inuadeit sedem apo
stolicam: repelleretur a sede. Item Merlinus in
reuelatione facta a deo de summis pontifici
bus: loquēs de scismate: et ipso pseudo pontifi
ce sic loquitur. Inique nō poteris sup terram
extendere tūbras tuas. Factabis rhetia et la
queos: et plures apprehendes: velabis oculos
reges corda: cōsumdes scientiam: satiaberis au
ro. Sed intellectum tuuz non implebis: quia
xij. idus

xij. idus duplicatos vel triplicatos non tran
sies: eritq; finis cruentatus. In cuius aspōne
cruozis predicabit euāgelium eternuz: et vt pu
to: in sui effusione cruozis taurus mugiet: et
eius mugitu stelle resurgēt: et claritatem red
dent. Item Joachiz sup Iheremiam ad Hen
ricum sic inquit sup illis verbis. Saluabitur
Iuda et israel habitabit cōfidenter. In diebus
illis. s. gbus adfcent sciam orbis habitatores:
saluabit Iuda. i. Romana ecclesia que et latina
Israel habitabit cōfidenter. grecis. s. conuersis
ad fidem. Iterum necesse est predicare euange
lium in toto orbe terraz: et affigi ecclesiam: et
imperium discindi statuto idolo desolationis
Romano populo in pseudo papa: q sit aureus
per iustitiam: argenteus per eloquētiā: eneus
p samā: ferreus p potētiā: luteus p vitam. Cū
qui facit regnare hypocritam. ppter pctā po
puli: hic ascēdet vsq; ad nubes per supbiam et
symoniam: sed in fine sterqlini moze pdef per
ignominiam. ppretea legitur. Cōtritus est cor
meum in medio mei: et tremuerunt ossa mea
tam sapienter qd simplr: tam debiles in fide qd
fortes diebus: terroze supueniente tabescēt: ita
vt ebriari calice ire dei vix adiciant vt resur
gant. Item dicit Sybilla erit hea: futuruz est
qdem vt veniat pseudo pontifex sultus et ad
futus reipublice fauore. Et quasi alter rex ipu
dens facie: nec in ppijs viribus pueniens vel
cōfidens: imo plusq; credi posset: vniuersa de

uastans. Item Joachim super Iheremiam ad
Henricum sup verbo illo. Vos qdem pressu
ram habebitis in mūdo: diem nō ordine m cō
cipitur: in ecclesia primitiua populus christia
nus noscit: in gentili ecclesia psperebit: in glo
ria evertitur: in miseria egreditur: captiuus in
republica psumitur. in labore sub gēte pfida et
doloze sub pseudo ppheta. Sigdem bene ma
le dicitur illa dies in qua ad culmen dignita
tis exoiz: qd pro statu supbie et pfundo negtie
imergens est in lacu reipublice a spiritu su
rozis ire Jeroboam.

Drandum vt dicit iste noster auctor
q rex Francie in vno magno pfecto
qui forte s; aliquos erit in agro Bri
tano: inter suum exercitum et imperatoris ale
mani et antipape: cum innumera multitudine i
fidelium: capietur et incarcerabit: et tādē mi
raculose liberabit: et eligitur impator ab vni
uersali ecclesia: et incoronabit a papa angelico:
Qui etiam et ipse: vt inqt iste auctor: capietur
ab antipapa: instinctu diaboli: et in arcto carce
re ponet: qui et ipse miraculose ab angelo ma
nifestabit. Actus aut predictus hic non ponit:
sed alius. v3. qū antipapa cum suo supradicto
exercitu et sequacibus: pati habet ac iterfici ab
exercitu dicte sancte vniōis ecclesie: qui vt i
nuit Merlinus: erit forte rex Anglie: dato vt
dicimus qd rex Fracie fuerit icarceratus. Cū
dicit Merlinus libro .3. cap. 8. Nūisq; perdi

tionis filius: q est antichristus: veniat: exurger
homo in Italia: ita fortis: ac sui corporis robu
stus: q merito Sansoni cōparari poterit. Illic
ex nobilitati gēte ac pspia qd tunc fuerit: oriun

duus est: nec erit italus. Illic vir magnus et deo
dilectus: Lombardiaz de seruitute: et maximā
Italie partes e martyrio liberabit. Illic de mā
dato sancti pontificis et Campionis vniōis

Deber linos lib. 4. ca. 16.

ad partes grece cum bonis marinarijs transmeabit: vbi multas grece subuerter vibes. Item lib. 4. ca. 16. sic dicit. Eo tempore rex Baanles. anglie erit dñs vnus magne gētis: q de mandato vniuersi sancte ecclesie: mox capione cōsentiente mortuo. i. impatore alemano: mare transibit in seruituz seē ro. ecclesie. Ex qbus pz q rex Anglie erit ille de quo dictum est.

Utrigut finis detur tam horredo mōstro. i. pseudo potifice cum suis sequacibus: et fidelibus habita de hostibus victoria: ecclesia refoz mef. In pñti pñctu antipapa succūbit euz cōplicibus suis: in agro Perusino fm abbatem Joachim sup Cirilluz cap. 6. vbi sic dicit. Nō bñ video nisi p pirum: itelligamus Perusius quod vere frondosum: idest populosum turritumq; existit: sitq; Tyberi irrigatum: quum secus illud existat.

Cirill. cap. 6. Joach. cym.

Uerba angeli seu interfectois ad antipapam.

Cirill. luo.

Quid tu monstrum Virginem tentabas cuius pie philaterijs pascebaris. Tu quidem clamabis: sed surdebis ad clamorem alterius: vt ignozes vbi stela rotis tepentis: olim tu persluentissime irrigaris. hec Cirillus: vbi reprehēditur de ingratitude: quum ab ipsa vrgine. i. ecclesia sponsa christi sine ruga: tot et tāta bona receperit. v3. diuitias / honozes / et dignitates: et postea ingratissimus et impinguitus recalcitrauit: temptans totis suis malignis astutijs et conatibus eam destruere. Jecirco cum superuenerit ei repentinus interitus: clamabit postulans auxilium sue diuinum sine humanum: et non inueniet: sed turpissime interfectus mittetur cum conplicitibus in lacum ignis ardentis / perpetuo cruciandus: defraudatus omnino a spe vana sua diu viuendi. Quia vt dicit Merlinus in reuelationibus de summis pontificibus: sic alloquitur istum. Tuum intellectuz non implebis: quia duodecim idus duplicatos vel triplicatos non transies: eritq; tuus finis tunc.

Deber linos.

Uic interfectus antipapa et ambulato suo exercitu cum suo Rege / ab Angelo proiectur in lacum seu in stagnum ignis ardentis et sulphuris: trahentibus eum demonibus cum suo rege

Uerba angeli. Apprehensa est bestia et euz eo pseudo propheta. Hi duo missi sunt in stagnum ignis ardentis et sulphuris: et ceteri occisi sunt in gladio.

2pe ca. 19

Angelus habita victoria et mortuo antipapa proiectoq; in infernum cum sibi adherentibus: ligat diabolum et mittit in carcerem ex precepto dei: idest auferf ab eo potestas ne amplius seducat: ipse eni bella / seditiones / lites / discordias / et ola sere mala excitat suggerēdo: et maxime in suis mēbris.

Uerba angeli. Vidi angeluz descēdentem de celo / habentem clauem abyssi: et apprehendit draconem serpentes antiquum / qui est diabolus et sathanas: et ligauit eum et misit in carcerem et clausit: et signauit sup illum vt nō seducat amplius gētes: donec compleantur mille anni

2pe ca. 20.

le anni: idest vsq; ad aduentum antichristi: quia tunc oportet eum solui modico tempore: idest tribus annis cum dimidio: quia tantum durabit persecutio eius.

Uic est angelus annunciatorius fidelibus in magnis tribulationibus et angustijs afflictis: et ante altare silentibus / gaudium dicens. Uerba Angeli. Audete fideles: et deo gratias agite qui timetis deuz pusilli et magni: Apo. quia interfecta est bestia: et cum ea pseudo ppheta: et qui cum ea erant. ca. 9. Ueb primum abijt: et ecce duo veb cito venient post hoc. Uic fideles de tam atrocissima tribulatione a deo liberati per mortem antipape et destructionem exercitus Imperatoris alemani et infidelium: gratias deo referunt cantantes canticum ad dōy: vt infra.

Oratio sue verba fidelium.

Domine deus virtutuz go erit similis tibi: potens es domine. Tu humiliasti superbum: et in brachio virtutis tue dispersisti inimicos nros. Tu liberaisti nos ex afflictibus nos: et odiētes nos dispdisti. Nos autē populus tuus et oues pascue tue confitebimur tibi in secula. ps. Cantemus dño. Chirieleyson. Chirieleyson. Chirieleyson. Water nri. Et ne nos. ps. Clamauerunt iusti: et dñs exaudiuit eos. ps. Et ex omnibus tribulationibus eorum liberauit eos. ps. Juxta est dñs his qui tribulato sunt corde. ps. Et humiles spiritu saluabit. ps. Benedicite deum celi coram omnibus uentibus. ps. Quia fecit nobiscum misericordiam suam. Oratio.

In quo loco pati debeant pseudo pontifex et sequaces eius.

Nunc querat quo loco pseudo potifex et sequaces pati debeant tribulationes etc. Sicut magni theologi asserunt q patientur apud albu3. i. tyberim: et maxime propter verba Joachim super Hieremiam ad Henricum. ibi Quasi puluerem est apud fontes. est inqt Joachim etc. Et ibi. Succendam ignem in saltu eius. et maxime in Perusio: quia spūs sanctus in caplo. 6. Cirilli dicit hec verba. hec quoq; prebit notitas inaudita: q nūmularij super me tabule congregabuntur in piro frondosa

De magnis tribulationibus

regnum Francie carceris regē quem deus miraculose liberauit a carcere. Et postea fiet imperator ab illo scō Angelico pastore: p̄ priuat̄ planis & ducibus alemanie: ad quos spectat electio imperij. Qui imperator cum pastore angelico qui ip̄s coronabit/ reformabit ecclesiam in statu paupertatis & dei obsequijs. Et ipse imperator cum pastore ecclesie faciet septimum et vltimum passagium pro terra sancta: quam recuperabunt: nec ante nec post fiet aliud passagium: q̄ ante nō poterit p̄pter predictas tribulationes. Et post nō erit necesse: q̄ terra sancta erit recuperata a christianis: & iudei & greci & latini & alij infideles incipient cōverti ad Christum. Et hoc s̄m Joachim & Raynerius in diuersis libris. Item Joachiz in libro de vltimis tribulationibus: per illud Apoca. Uidi bestiam & reges terre &c. Dicit q̄ his temporibus tribularis: reges & principes seduci debent a pseudo pontificibus: vt sint contra verum papam & ecclesiam. Item s̄m multos theologos asserentes se spiritu dei loqui dicunt: q̄ anno natiuitatis dñi. 1515. Alemani/ Franchi/ & Hispani & Italici erūt in bellis. Et omnes nationes inuocabūt auxilium ab ecclesia: & ille cui auxiliabitur verus papa obtinebit. Tres infideles adinutem oēs & contra fideles infra dictum tempus cōmouebunt in bellis. Item de ipsis antichristis bene pendit Ap̄ls ad Thesalonicēses. 11. ca. Ne q̄s vos seducat &c. Post vero eas tribulationes vnusq̄s & mundus erit in pace vsq̄ ad antichristum: quo tēpore iterū soluet maior cum potestate: & cuz gog & magog. Sed anteq̄ veniant erunt multa signa & pdigia in sole/ luna/ & stellis: & terre/ motus magni/ vt innuit Christus. Aduentus aut̄ dicti scismatis & dictarum tribulationum erit sine signis s̄m Ap̄lm ad Thesaloi. & Joachim in libro p̄cordie. Quia dies dñi sicut fur in nocte ita veniet. Cum enim dixerint pax & securitas: tunc repentinus eis supueniet interitus. hec Joachim. Item dicūt multi magni theologo: q̄ hec tribulatio comparatur tribulationi machabeoꝝ: in qua sumus sacerdotius fuit occupatum a Basone & Denelao/ Lisimaco & Archimo. Quibus tribulationibus finitis Christus princeps pacis natus est: & Octavianus a populo Ro. recepit monarchiam. Et

fic erit post istates tribulationes nouus pontifex in spiritualibus: & nouus imperator in temporalibus insurgent in mundo: qui sedabunt oēs tribulationes vsq̄ ad aduentum antichristi. Et etiam sicut tunc sacerdotium vacauit & fuerunt multi antiqui sumi sacerdotes: sic erit & nunc: q̄ vacabit sedes Romana. i. verus papa qui per mortem subtrahetur. Et credo q̄ per annum cum dim. dio: pur habet in cap. 6. & 7. Cirill. in quo tempore clerus erit in tanta tribulatione q̄ tonsuram absconderit: se clericum negabit quasi omnis ecclesiastica psona: & erunt multi pseudo pontifices ante finem instantis tribulationis. Item dicit Joachiz in libro concordie: q̄ circa tempora dicti sancti pape erit opus & misterium que fuerit tempore natiuitatis dñi: quia erit alter Zacharias/ alter Joānes baptista: & alter christus hō. s. sanctus papa predictus. Item erunt. xij. noui apostoli qui predicabunt iterū euāgelium dei: vt oēs conuertantur ad deum: & specialiter pagani & greci q̄ sicut sumi boni. Item Sybilla erit hec de imperatore dicit. Post hec veniet altera aquila que ignem fouebit in gremio sponse: & erūt ei tres adulteri: vnusq̄ legitimus: q̄ alios deuorabit. Unus cui erunt tria noia blasphemie: cantus eius abhominatio ascendēs in conspectu altissimi: & finis iteritus. Item Sybilla cum na crepensis sic dicit. Exijt in insidijs sponse agni deprauans cultū eius: & erunt sponse tres adulteri: vnusq̄ legitimus in cantu debili: q̄ reliquos deuorabit. Unusq̄ adulter cui erunt tria noia blasphemie: & cantus eius abhominatio ascendens in cōspectu altissimi & finis interitus. Deinde cantabit gallus: optimaq̄ fiet restauratio. Sup q̄bus verbis Joachim. Sup verbo erūt tres adulteri. i. pseudo pape: simul orta discordia inter illos. Super verbo vnusq̄ legitimus. i. vnus papa canonicē electus in cantu debili: dum adultero resistere non poterit. Hic cōuincitur q̄ aquila procurante electionis discordia generetur. Exijt inquit in insidijs sponse agni/ cultūq̄ eius: vnus adulter reliquos deuorabit vel iterficiet v̄ expellet: tria noia blasphemie: predicans heresim contra fidem: cuius cantus abhominatio symoniaca la be resperus erit. & ideo sequitur. Bariatuz & ordinum corruptela donec pes vnus. i. vnus annus

anno & sex digiti. i. sex mēses manserūt: finis adulteri. i. interitus casualis. Un̄ p̄beta. Disperdas noia idolorū de terra. i. de ecclesia. Cantabit gallus optimus. i. verus papa fietq̄ restauratio. i. ferroibus extirpatis. Poreit etiam re-

ferti restauratio illa ad aquilam: q̄ inter ipsam & ecclesiam cōcordia plena fiet: & cum istis imperatore & pseudo pontificibus finientur tribulationes cleri & populi.

Uide angelus ostendit manu legatis seu ambasiatoribus sancte vnionis ecclesie: religiosus nigr̄ cucula indutum vt sunt Eremitani sei Augustini: totum mestum cogitatem sup his malis que videt in ecclesia dei: & inclinari ac genuflecti dicti legati ad pedes eius salutari: rogares vt veniat: q̄ ab angelo missi sunt: vt sit pastor & sumus pontifex in ecclesia dei.

Verba angeli. Te cum festinantia ad occidētem septicollis: & ueneris vtrum habitatozem amici meum fore: sum: nō in regia domo caluum mansuetum & mitem: ac alte mētis acutissimū ad vidēdum futura p̄cipue. hec Rabbanus. Un̄ sup his verbis abbas Joachim. Stylus enim manifestatus a celo: cūctis p̄eco inuisibilis apparuit: & vox ter clamabit maxime: Ite cum festinantia &c. vt supra.

Sti sunt Ambasiatores seu legati missi ex p̄cepto angeli ad pdicandū religiosum: qui vt dicit iste auctor: erit reclusus in arctissimo carcere: instinctu diaboli ab ipso pseudo pontifice alemano. Un̄ ad denūciationem istoz legatorū educet de carcere: vt assumatur in sc̄m pastorem ecclesie: q̄ verus papa in illis magnis tribulationibus moriet: Et vt dicit iste auctor: & nō poterūt fideles cōuenire in vnū ad creandum alium: p̄pter acerbiteriam tribulationū/ a dicto antipapa & imperatore germano cum infidelibus ecclesie inflictam.

Quā aut̄ oñdat deus quante scitatis sit iste suus seruus: que elegit in suū vicarium & pastore ecclesie sue. Hic angelus dei coram toto ceru congregato coronat euz. i. sua assuptio: & incoronatio p̄tificat erit ita miraculose: q̄ quasi manifeste videbit eum angelus dei coronasse. Et ideo tam p̄pter hoc q̄ p̄pter suas innumeras virtutes vocabit pastor angelicus: vt dicit abbas Joachim.

Hic legati ad pedes eius genuflecti salutā eum & dicūt. Salue sacerdos dei magne. Veni ne pigriteris: q̄ a deo vocaris. Quid admiraris: anūciationem sanctam recipis.

Bona oratio alio operatio. Thesaurus pauperibus erogabit. Verba p̄beta. Quis quasi nō videt: nūc oblitus eius aspectus: mouerūt eum multi: q̄ nullus istum videat: a detrate manifestatus: ex insperato scepra tenebit istius imperij. i. septicollis imperium.

Universidad de
Bilbao

Accipe cidarium mundam tibi ad non
mulum: et supinduere nouis vestimen-
tis: sicut sensu: Sacerdos dei magne-
ne patris: sed recipias potestissime: p[er]la de
fine: et ad bonum dirige septuaginta: alia q[ui]dem
non metuens. Tempus etenim desuper istud
redemisti: solum tribus annis: circudari an-
ni: et videri: io stelle completo: bono fine sacra-
tus. Quid admiraris: a inuocationem sanctas
recipis. Reliqui: si placide vanitatem: planta
nunc habitationem. Sequere vocante ad p[re]-
sentem gloriam. Bene finisti diem in p[ri]ncipis:
Bono fine comple vniuersam culturam: et ha-
bitationes ambula celestes. Etenim in te prin-
cipium bonorum et finis.

Sicut supradictus sanctus pontifex p[ro]-
pter eius singularem sanctitatem a deo
Verba pape angelici.

Accipe fili mi: deo dile-
cte: spineam coronam:
(quas ob illius amorem
humiliter obnixus fla-
gitas: et fere desideras: q[ui]-
pro nobis pendit in cruce: et san-
guine proprio redemit.) Et in ma-
nu tua dextra vexillum sue sanctis-
sime crucis: in cuius signum victor
existes. Quia hoc dicit tibi domi-
nus deus exercituum: Assumpsi te
hodie: et elegi te: et vixi te oleo san-
cto meo: serue meus in ducem po-
puli mei: et posui te vt signaculum
meum. Non in exercitu: nec in ro-
bore: sed in spiritu meo vinces. Et
fortiare et esto robustus: et noli time-
re quia ego tecum sum: ad quecumq[ue] perrexe-
ris: non dimittam te: neq[ue] derelinquam. Et ap-
prehendam manum tuam dexteram: vt suby-
ciam ante faciem tuam gentes: et dorsa regum
vertam. Et aperiam ante te ianuas: et porte no[n]
clauderunt. Ego aut[em] ibo: et gloriosos terre humili-
liabo. Portas ereas p[er]teram: et vectes ferreos
confringam. Et dabo tibi thesauros abscondi-
tos: et archana secretor[um] reuelabo tibi. Et om-
nem locum quem calcauerit pes vester: vester
erit et quis poterit resistere. Dicit dominus
deus exercituum.]

Unic fideles gratias deo referunt: qui eis ta-

electus est: ac miraculose assumptis et color
natus: ita et iste rex francie: ex dei electio-
ne et mandato: ab eodem sancto pastore coor-
nabitur. Et quia vt inquit iste auctor: ipse rex
in quodam conflictu captiuabitur: et in arctis-
simo carcere incarcerabitur ab imperatore et
pseudo pontifice: et postea miraculose liberabi-
tur. Unde quedam propheta de eo dicit. Uo-
cauit enim sibi dominus dilectum filium: Re-
gem iustum et benedictum: qui propter pecca-
ta populi in terra falsuginis: exiit in carcere.
hec ille. Coronat autem pastor sanctus regem
sanctum penitentem coronari aurea ac impe-
riali corona: humiliterq[ue] genuflexum postula-
tem spinea corona coronari: ob reuerentiaz re-
gis regum Ies[us] christi: cuius memoriam pas-
sionis ingerit in corde suo gerit.

les rectores: sanctum pontificem ac impera-
torem dedit: et rogantes et supplicantes vt eos
conseruet: et bene atq[ue] sancte regant populum
christianum eidem creditum et commissum.

Uro sancto pontifice asia.

Ecce sacerdos magnus qui in die-
bus suis placuit deo: et inuictus est
iustus: et in tempore iracundie suis
est reconciliatio: atq[ue] fidelis seruus
et prudens quem constituit d[omi]nus super famulaz
suam: vt det illis cibum in tempore. ps. Exau-
diat te d[omi]nus. Chiriel. Chiriel. Chiriel. Pater
noster. Et ne nos. ps. Quomodo pro beatissimo
papa

papa nostro. ps. D[omi]ne seruet euz et
vniuet eum et beatum faciat euz
in terra: et non tradat eum in ani-
mam inimicorum eius. ps. Adire
ei domine auxilium de sancto. ps.
Et de s[er]uone tuere eum. ps. Domine
exaudi orationem. Oratio.

Omnis fidelium pa-
stor et rector famulum tuum
Miquez pastorem ecclesie
tue p[re]esse voluisti: propitius respi-
ce: da ei quesumus verbo et exem-
plo quibus p[ro]ficere: vt ad
vitam vna cum grege sibi credito
perueniat sempiternam. ps. Per do-
m[ini]o nouo imperatore Asia.

Item dauid seruu meum/
oleo sancto meo vixi eum:
manus eni[me] mea auxiliabif
eiz: brachium meum confortabit
eum: n[on] h[ab]it proficiet inimicus in eo
et filius iniquitatis non nocet ei:
dicit dominus deus exercituum. ps. Domine
in virtute tua. Chiriel. Chiriel. Chiriel. Pater
noster. Et ne nos. ps. Domi-
ne saluu fac regem nostrum. ps. Et exaudi nos
in die quo inuocauerimus te. ps. Esto ei domi-
ne turris fortitudinis. ps. A facie inimici. ps.
Domine exaudi orationem. Oratio.

Omnis regno[rum] omnium et christiani ma-
xime p[ro]tector impery: da seruo tuo. M.
imperatori nostro triumphum virtu-
tis tue scienter excolere: vt qui tua constitu-
tione est princeps: tuo semper munere sit po-
tens. ps. Per dominum.

Hic est sanctus episcopus seu patri-
archa Venetor[um]: cui admonitione
suis populus. s. Veneti, emenda-
buntur ab iniquitatibus suis: et de
cetero continue magis ac magis
inueniant ita boni inter omnes nationes chri-
stianorum: vt dicit Merlinus in suis reuela-
tionibus. De hoc aut[em] sancto patriarcha mi-
hi interroganti: multas egregias virtutes re-
tulit quidam venerabilis eremita Parenti-
nus: spiritus prophetie habens: qui adhuc vi-
uit: meq[ue] charitatis vinculo no[n] paruz diligit.

Hic presul preclarissimus dei altissimi:
cuius consilio et admonitione bonor[um]
marinarior[um] gens a suis emendabitur
iniquitatibus: qui postmodum de mandato su-
mi pontificis: mare cum eis transibit: pro fide
christi magna facturus: atq[ue] victoriz inde as-
secutus contra infideles. Nec Merlinus li-
bro secundo capitulo primo.

Hic est princeps: et ipse sanctus: de quo
Merlinus libro. 3. cap. 26. Boni mari-
narij qui inhabitant magnam insulam
maris: vitam suam emendabunt super mundi

Mer-
linus
lib. 2.
ca. 1.
Mer-
linus
lib. 3.
ca. 26.

De magnis tribulationibus

homines sanctum habebunt principem: qui adhuc viues miraculis innumeris clarus erit: ob cuius merita magna dona concedet deus genti sue. Ad quem post eius mortem in cathedra ecclesia eorum depositum atq; conditum: et omnibus mundi partibus gentes peregrinabuntur. Dec ille.

Bonorum marinariorum ductor ac princeps magnificus: cum in aquis accumulantes recedet: et ad magnam insulam maris veniet permanere. Idem in reuelationibus.

Hec est rex Anglie: qui erit vir strenuus: qui in Italia et in partibus transmarinis pro republica christiana magnalia facturus est: et maximam contra infideles simul cum Venetis inde victoriam reportaturus: de quo miracula prophetavit aduersus in suis reuelationibus.

In illo tpe erit Rex anglie dñs vnus magnae gentis: qui de mandato vniuersae sancte ecclesie: mox mortuo capite

ne etumacie: i. imperatore alemano: mare transibit cum bonis marinaris in seruitium sancte ecclesie. Dec aduersus lib. 4. cap. 16.

Hec est generalis Capitaneus totius classis maritime Venetorum: et vniuersae sancte ecclesie: post legationem suam in Anglia: in qua ita prudenter oia sibi commissa proficiet: post annum sue reuersionis ex Anglia: eligetur generalis Capitaneus magnae armate: vt dicit aduersus.

Tempore magne tribulationis bonorum marinariorum: in Anglia legationem fungetur: eiusdem gentis et vrbis. Vir quidam nobilis: ortus ex stirpe primi dñi eorum: qui ita prudenter ac fideliter oia sibi commissa proficiet: vt merito post annum sue reuersionis ex Anglia: Capitaneus generalis maritimi belli a suo Senatu eligatur: ac in seruitium ecclesie sancte ex precepto angelici pastoris: infideles aggredietur: et magnam inde victoriam consequetur ita vt penitus annihilentur. Dec aduersus lib. 2. cap. 2.

Acta cede pseudo pontificis et eius coplicum: mortuoq; imperatore alemano: et mediantibus angelico pastore ac nouo Imperatore: oibus malis ac bellis in Italia et occidentali ecclesia sedatis: a predictis convocabitur generale concilium pro passagio contra infideles: et ad recuperandam sanctam Hierusalem. Et fiet classis seu armata atq; exercitus terrestris et maritimus: magnus valde: totius sancte vniuersae ecclesie: vt dicit aduersus scilicet Regis francie noui imperatoris: Regis anglie et Venetorum: qui in omnibus erunt applicati ecclesie et sancto pastori: sine quibus nihil fieri poterit: et precipue contra infideles: vt idem dicit. Capitaneus autem huius classis magnae armate

mer-
lino
libro
3to
c. 16

mer-
lino
lib. 2
ca. 2.

Et statu ecclesie.

et armate erit Venetus: vt dicit aduersus lib. 2. cap. 2. Tempore tribulationis magne bonorum marinariorum: In Anglia legationem fungetur eiusdem gentis et vrbis vt quidam nobilis: ortus ex stirpe primi eorum: qui ita prudenter atq; fideliter omnia a suo sibi sena-

tu commissa explebit: vt merito post annum a sua legatione reuertens: in magnum ac generalem capitaneum belli maritimi: ab eodem Senatu eligetur: in seruitium sancte matris ecclesie: ex precepto angelici pastoris: et magnam ac oimodam contra infideles victoriam consequetur.

Eze-
chiel
27.

36°

Hec describitur destructio classis infidelium simul et vrbium sub metaphora nauis in medio maris existentis: et tempestate ac hostium manu insurgente: contrit: et diuitem simul perduntur: hominesq; submerguntur. Et hoc in typo tyri dicitur. Ezechielis. 27. **I**n tyre tu dixisti perfecti decorus ego sum: et in corde maris sita. Et repleta es et glorificata nimis in corde maris: propterea hec dicit dñs deus. **A** sonitu ruine tue et gemitu interfectorum tuorum: descendunt de sedibus suis principes maris: et abiciunt vestimenta sua: et induuntur stupore. In terra sedebunt: et attoniti sup repentino casu tuo admirabuntur: et assumentes super te lamentum dicent tibi. **Q**uomodo peristi que habitas in mari: vrbis inclita que fuisti fortis in mari: cuius habitatoribus: quos formidabant vniuersi. **N**unc stuperunt naues in die pauoris tui: et turbabunt insule in mari eo qd nullus egredietur ex te: cum dederit te desolatam: et adduxero super te abyssum: et operuerint te aque multe: et detrahero te cum illis qui descendunt in lacum ad populum sempiternum: et in nihilum redigam te: et non eris: et regisita non inuenieris ultra in sempiternum. In aquis multis adduxerunt te retinges tui. **V**entus auferet cōtrium te. In corde maris diuitie tue et thesauri tui: et multiplex i-

Eze-
chiel
27.

strumentum tuum. **M**aute tui et gubernatores tui tenebāt suppellectilem tuam et populo tuo preerant. **V**iri quoq; bellatores tui qui erant in te cum vniuersa multitudine tua que est in medio tui: cadent in corde maris in die ruine tue. **A** sonitu clamoris gubernatorum tuorum: conturbabuntur classes: et descendunt de nauibus suis omnes qui tenebant remis. **M**aute et vniuersi gubernatores maris: in terra stabunt et clamabunt super te voce magna et clamabunt a mare et accingentur cilitijs: et plorabunt te in amaritudine anime: ploratu amarissimo. **E**t assument super te carmen lugubre. **Q**ue est vt tyrus que obmutuit in medio maris? **Q**ue in exitu negotiationum tuarum de mari: implesti populos multos: et in multitudine diuitiarum tuarum: et populorum tuorum ditasti reges terre. **N**unc contrita es a mari in profundis aquarum: opes tue: et omnis multitudo tua que erat in medio tui ceciderunt. **A**d nihilum deducta es et non eris vsq; in sempiternum.

Hec est exercitus terrestris fidelium. vs. **R**egis francie: noui imperatoris: Regis anglie: Venetorum: et totius vniuersae sancte ecclesie. **U**nde aduersus lib. 3. cap. 8. de rege Anglie: vt quidam sentiant: sic dicit. **H**ausit perditionis filius: qd est antichristus veniat: exurgit vir quidam in Italia: et non erit

23

ad-
uersus
lib. 3.
ca. 8.

Verba angeli.

O docet te iterum
predicare & prophe-
tare gentibus & po-
pulis & linguis & regibus
multis.

Iste religiosus no-
ne ac se religionis
predicat et ventu-
rat fidem christi numero-
se multitudini infidelium
attente & deuote audientium.

Verba predicantis.

Adite verbum domini: quia in
veritate misit me dominus ad vos
vt loquerer in auribus vestris om-
nia verba hec. Querite dominum
& viuet anima vestra. Derelinquat

impium viam suam: & vir iniquus cogitationes
suas: & reuertatur ad dominum: & miseretur
eius: quoniam multus est ad ignoscendum.

Ideoq; vobis dico gentes: Expectate pasto-
rem vestrum: dominum nostrum Iesum chri-
stum. Requiem eternitatis dabit vobis: quo-
niam in proximo est qui in fine seculi adueniet:
parati estote ad premia regni: quia lux perpe-
tua lucebit vobis per eternitatem teporis: su-
gite vmbra[m] seculi huius: Accipite iocunda-
tem glorie vestre. Ego testor palam saluatorem
dominum nostrum Iesum christum esse filium
dei viui cum patre & spiritu sancto. Credite in
sanctam trinitatem: & baptizemini in nomine
eius vt saluemini. Quoniam qui crediderit &

baptizatus fuerit saluus erit. [Et iucunde/
demini gratias agentes ei qui vos ad celestia
regna vocauit].

Hic est sacerdos debitis vestibus indu-
tus: baptizans infideles: & clamans vt
gaudentes accedant ad fontem baptis-
mi omnes qui salutem sitiunt.

Verba baptizantis.

Lednes sitientes venite ad aquas: Esa 55
& qui non habetis argentum prope-
rare emite & comedite absq; argen-
to: & absq; vlla comutatione. Incli-
nate aurem vestram & audite: & vi-
uet anima vestra. **I**nterrogatio sacerdotis.

Creditis ex toto corde in sanctam trinitatem,
videlicet: patrem & filium: & spiritum sanctum?
& ea que ad salutem necessaria credenda sunt:
vt audistis: an adhuc dubitatis? **R**esponso.
Credimus q; nihil est sub celo q; magis credi
possit: q; id quod dicitis. **E**t a te simpliciter pe-
tinus baptizari in nomine sancte trinitatis.
Sacerdos. Abrenunciate sathane & pompis
eius. **E**t ego vos baptizo in nomine patris et
filij & spiritus sancti. Amen.

Hic magnum gaudium agit vniuersalis
ecclesia deo gratias referendo propter
plenitudinem gentium & omnium infi-
delium ad fidem conuersam. **A**liia.

Audeamus & exultem: & demus glo-
riam deo quia uenerunt nuptie agni
& vxor eius preparauit se: & datum est
illi vt cooperaret se bysso splendenti & candi-
do. **H**islinum enim sunt iustificationes sar-
ctorum alleluia ps. Omnes gentes. **C**hriste
Christeleyson.

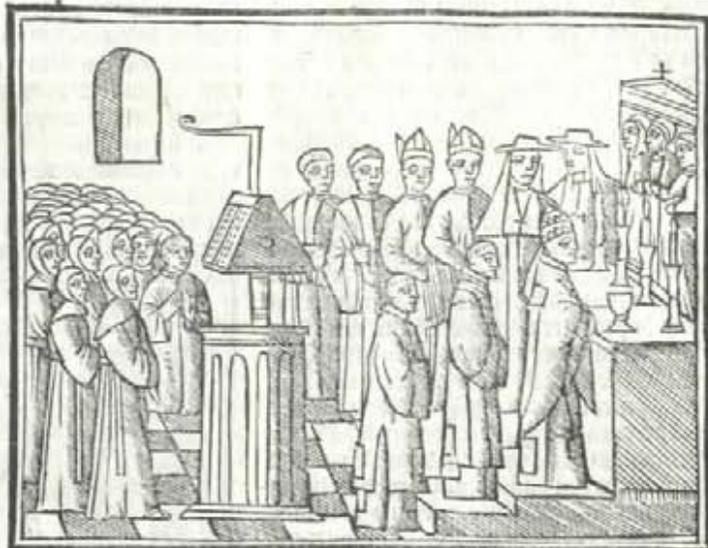
Christeleyson. **C**hriste
leyson. **P**ater noster.
Et ne. **S**. Morus fecit
dñs salutare suum. **S**.
In cōspectu gentium
reuelauit iustitias suā.
S. Repleti sumus ma-
ne misericordia tua. **S**.
Exultauimus & dele-
ctati sumus. **S**. Quia
viderunt omnes ter-
mini terre. **S**. Saluta-
re dei nostri. **D**omine
exaudi. **O**ratio.

Oeus qui di-
uersitate[m] gen-
tium in p[ro]fes-
sione tui nois aduna-
sti: vt renatis fonte ba-
ptismat; vna sit fides
mētium & pietas actio-
num: te quoq; suppliciter deprecamur: vt p[re]-
ces ac munera exultantis ecclesie benigne su-
scipias: & cui causam tanti gaudij prestisti: p[er]-
petuum fructum cōcede letitie. **P**er dñm.

De angelico pastore & eius bonitate & vir-
tute & operibus sanctis: cui apparebit finitis
tribulationibus supradictis in sua prosperita-
te: & operibus virtuosis.

De pastore qui venturus est re-
nouaturus diuina et sanctissi-
mus: dicente omnes prophe-
te & Merlinus in reuelatione de
sumis pontificibus dicit. **L**e-
tatus suz in his que dicta sunt
mibi. **P**ost tribulationem longinquam chri-
stolarum: & post effusionem nimiam sangui-
nis inortij: prosperitas dñi ueniet ad desolatam
gentem. **P**astor egregius in folio sedebit: cu-
stoditus ab angelis: qui multa faciet. **H**ic mi-
tris: hic sine macula: qui cuncta rectificabit: et
statu[m] ecclesie & dñius teporale per suos & alie-
nos laicos dispersum & separatum: cum man-
suetudine redimet: & paterno amore: stellas ve-
nerabitur: & solem timebit. **Q**uia erit eius cō-
scientia in manu dñi: preualebit omnem pote-
statem: regnum: & Hierusalem penthapolis recu-
perabit. **U**nus pastor orientali & occidentali ec-

clesie dominari incipiet: & fides vna vigebit.
Tantaq; erit virtus benigni pastoris q; mon-
tium cacumina incuruabit: quasi nihil habēs
& omnia possidens. **H**ic vir sanctus: religioso/
rum coenua cōteret superba: & omnes erūt ad
statu[m] primitiue ecclesie: ita q; pastor vnus/lex
vna: dñs vnus verus & modestus: deus timēs.
Orbodosa fides regnabit in christicolis. **A**lle
vere iudeorum deus: dominus Iesus christus
cuncta prosperabit & ordinabit: vltraq; mens
humana credere poterit: q; sumus dominus
& verus medicus: q; post vulnera tribuet mel-
listuam medicinam. **O** vir bone: cum mon-
strum tibi apparuerit in aere circa orientales
partes: preparatum iter inuenies. **Q**uia post
tribus temporibus reddes deo animam.
Hec Merlinus. **J**oachim autem in libro su-
pradicto de flore de sumis pontificibus. vocat
hunc papam angelicum pastorem. & de laudi-
bus eius multa dicit. **I**nter quas ponit hec.
Leli enarrant gloriam dei: & gaudia fidelium
animos iucundabunt: quia dignabitur dñs
cum fidelibus suis gram facere: & electos suos
ad cenam agni prouidi cōuitabit: vbi erit me-
lodia & cantus cum iubilatione psalterij. **E**t
tanta erit ipsius virtuosa bonitas: q; imperus
fluminum faciet aduersus retrogradum per-

Alibi
dicitur
post. 9
annos
et se-
mis v[er]-
noues
mē[en]-
sibus
vel cir-
ca h[oc]
nec vi-
t[er]i suā.

uentre: et omnium cacumina siccant: et eius aspectu mare unda carebit: eius bonitate sic resurgenti mortui releuabuntur altaria: et ecclesie destruce et discooperte cooperientur. Tunc generosus rex de posteritate pipini ueniet per regem ad videndum claritatem gloriosi pastoris. Tunc pastor: ut extimo: in temporalibus se de vacante hactenus mellisue collocabit dictum regem: quem sibi in adiutorium conuocabit: quem ad Berlinus vocat Bicephalum. s. quod duo capita habebit: orientale et occidentale. Ille pastor balistas et arcus coteret: et balistariorum artem disperget: et electos dñi letificabit. Ille angelicus pastor de temporalibus nihil se intrumittet: sed baculo suo regiones uisitat et terras. Inter latinam et grecam ecclesiam fiet unio perpetua: ita qd partes orientales cum occidentales nunq discordabunt. Et multa alia plura de hoc pastore dicit Joachim. Item Dandalus in reuelatione de sumis pontificibus sic ait. Ecce prebonoratio: ecce sumus con filium: ecce faturni tonforis consolatio. Certe hic dicitur solis preco: et nuncius lapidis preciosi: dudum latentis. Et dicitur benedictum sit nomen dñi qui posuit te solis Proscopum in folio suo sacro. Ille aurea metalla sagitta feriet: rempublicam promouebit. hec et alia bona breuitate tñ obmissa dicit Dandalus in supradicto libro. Item Rabbanus in diuina reuelatione quam habuit de angelico pastore et alijs sumis pontificibus sic ait. Et reuelabitur uictus a deo: qui habet p nomen monachi: et nomen per litteram p. petram habitans. Eya ueni mihi aliene luctus: et relinquens mundus: et uictum agrestem habebis: et uines mortuus et gemebundus: dissipans omne brauium iniquitatis: et iustificatus. Quando maior stella apparebit tibi nigra: tunc eris nudus. Et iterum uade ad inferiora terre. Iste pauper et nudus electus a deo suadente iniquo pastore. i. papa germano: ponetur in arctissimo carce. Iste autem qui stat uinctus atne cum mundanum statum colligandum et dolendum esse: eo deuadato denunciat: plangit quasi mortuus: non uidetur et oblitus aspectus eius. Mouerunt enim multum quauis istum nullum uideat: sicut ab ebrietate manifestatus: connectus est a celo: inuisibilis apparebit: uox clamabit maxime. Ite

Qualiter de carce educit pauper angelic.

cum festinantia ad occidentem septemcollis: et inuenietis uirum habitatozem amicum meum focestum: non in domo regia: caluum mansuetum: mitem: alte mentis: acutissimum ad uidentum futura precipue. Et ita habebit septemcollis imperium.

Ille coronatur ab angelis secundus pastor angelicus: ut fuit primus: qui ut dicit auctor: erit natione gallicus: imitator pdecessoris sui: rectificata gubernans atq; amplificans.

Sanctus Rabbanus in reuelatione de sumis pontificibus: de isto sancto pastore sic dicit. Ecce item homo de primo genere absconditor: intrans primum singularis innumerofos annos. Nude uenit de petra tenebrosa: et secundam splendentem incipit uitam. Imago secunde uite uerissima: tñ solide solidus duplicatoz annorum introibit mortuus petraz: tribus. s. annis: et amplius petrosum carcerem sustinebit: tamen felix hora in qua natus fuit: q tantum a domino sublimabitur gratia et uirtute.

De successore angelici pastoris: et de eis uirtuofis operibus.

Equens aut pastor post angelicum erit natione gallicus: imitator sui pdecessoris: ut Joachim in lib. de flore. statim absq; discordia: qd non erit amplius tps discordie: alter assumet in folio: monitione pastoris elapsi: pcepta pñs seruans in oibus. naz non prosequetur exempla fieri: sed firmiter: et cuncta fere rectificata inueniens: studebit potius gubernare/amplificare ea gesta: q; alia inuare. Ceterum anno sui regiminis

sui regiminis quarto: quedam parua çigania oriatur: occupatione cuiusdam latentis in foueam. Ita qd synodus aggregabitur generalis: non cum pompis: sed more hactenus sanctorum patrum: ubi nō mediante lancea uel balista: sed ueraci ratione et claritate superna: çigania ipsa totaliter conteretur. Ille uerum pastor rem dico cum caldeis. i. alemanis uti in thethonia per annum et amplius comorari: Quia erunt aliquantulus indignati de temporalibus et dño sepe dicto: imperio sibi ablato illo tempore per angelicum pastorem. Nam de iure pertinet ad eos de generofitate Hispani. Et ideo erit neceffe in tali concilio assignare rationes quare eis competat. Reuerfusq; de caldea trahens per Galliam benedicet gallicos: et eis ut puto in mandatis dabit: ut fraterno amore cum caldeis pmaneat: et unus alterum ueneretur. Ille pastor artem balistarum phibeat decetero minime exercendas: ut nunq; balista aliqua fabricetur: neq; arcus: defectus oēs sui pdecessores: imo defectum temporis: qui pdecessor nō habebit defectum nisi qd temporis deficit eidem. Ille omnia supplebit: semp peregrinando in habitu paupertatis: nō curans uana et transitoria cumulare: ex qbus est corpus inquinatus. Tandem sedatis oibus sanctuarium dei et terram sanctam dum uoluerit sic et taliter uisitare: in quattuor partibus et dimidia quattuor tempoz. i. duobus annis et mēibus quattuor: expirabit in dño. In cunctis enis perfecti marinarj erunt nouiter applicati: de qua Berlinus loquitur: dicens. Marinarioz ductor egregius de cumulis in aquis accumulantes receder: et ad magnam insulam ueniet in dño permanere. In hanc insulam finem angelici pastoris extimo: qd Erithea dicit. In terra orientali: aqua circumdata finiet uitas: et insulam in partibus Aſye esse extimo: de cuius nomine nihil possumus certe dicere. Scribo tamē qd gentes undiq; concurrēt ad insulam ppter miracula dormiētis in ea. Ille Joachim in libro de flore. Rabbanus aut in supradicta reuelatione: quā habuit de sumis pontificibus sic dicit. Ecce uide: Iste homo de primo genere olim absconditus: pintrantes simul numeri annos. Nullus ueniet d terra tenebrosa: ut secundam splendentem incipiat uitam: imago se-

cunde uite uerissima: hic tñ solide solidus: dupplicatoz annoz introibit mortuus petraz: tribus. s. annis: et amplius petrosum carcerem sustinebit. Tñ felix hora in qua natus fuit: qui tantum a dño sublimabitur gratia et uirtute. Item in libro de Proscopo spiritus sanctus dixit. Solum decreset sub eo donec pons firmetur a ponte: ita qd omnis aqua trāfiri possit absq; dubio: et iactura mendacium fornicatoz idus obscurus tunc conuertet: donec succidatur oiu; fornicarū sollicitudines. Cornua byrrorum omnino deprimentur: quia sol comutans bestias non amabit. Suscipietur ab aere in uigesimo gradu arietis: et fiet inuisibilis: et clarificabitur in folio suo.

Ille sanctus pastor: et tertius in ordine: coronatur similiter per manus angeloz: ad de notandum eius sanctitatem: et ut dicit auctor: erit natione Italus: qui eliget ex habitu paupertatis: et conditionis egregie.

Verba angeli.

Respice donum ne pigriteris senex senes: sed recipias potentissime: pensa de fine: ad bonum dirige septuagena. Alia quidem non metues: tempus etenim desuper istud redemisti: solum tribus auroris circumdantur anni: vno denario stellas comple: bene fini sacramentum quod amittes admiratione recipis. Reliquisti placide placetam a luctatione sequere uocantē ad presentem gloriam. Bene finisti diem in principijs: bono fine comple uniuersam creaturam (vel culturam) et habitationes ambula celestes. In te enim principium bonorum et finis.

De secundo successore angelici pastoris: et est tertius in ordine.

Rostea ponitur secundus post angelicum pastorem: et tertius post tribulationem: de quo pastore dicit Joachims in lib. de flore: eius successio indagatur. Licet ecclesiastice dignitates de ascensantis morte pastoris nimium sint turbate: tamen mox cum ad eum nova peruenierint de vacatione sedis: procurabit eligere pastorem successorem. Sed subdolos erit discordie seminator: qui semper procurat inter fideles ciganas feminare: in habitu humilitatis deueniet dicens fratribus congregatis. Pastor licet nunc graui morbo tentus: et vobis mandat: vt a tali electione desistatis: quia cum cito personaliter videbitis: et sine mora. Fratres vero non plene imbuti superna gratia: verbis inutilibus fides dabunt. Et in proximo veniet nocturno tempore: vt estimo: quia Erithea dicit de eo. Deceptor de eo chachinabitur de fratribus congregatis: et dicit: vt quid dubitatis de viuo pastore. Et recedet ab eis facta benignitate: ita qd sedes vacabit per dimidium annum. Et hoc scandalum deus permittet: quia quidam ex fratribus non credent vngulam et carne vnitam esse: donec incredulitas auferatur: et tunc cognoscat incredulitatem ipsorum. Et quendam Italum conditionis egregie eligent in habitu paupertatis: qui in principio sui magistratus duodecim columnas in ecclesia statuerat: foras alios expellendo et firmabit. Quia super hoc Erithea loquitur. In duodecim columnis edificabit dñs domū suam. Et ipsi. 12. erūt vtraq; experientia multipl̄r approbati. In diuis admonitione et alterius missionis que ponunt fm rōnem. Prima verba primiq; ad concordiam posuit esse cām. Et ita hec ratio que nō ultra rationem vitis: sed opiniones p̄peticas recapitulatas: in nostro precedenti tractatu: alteram prepositionē habebit. Et vt possit sine cesse fuerit euellere petram scandali: et aurū et argētū totalr extirpare. Quia sicut corpori sano p̄traria infectio nocere dignoscit: ita aurū et argētum p̄latos lepre vitium faciunt male sanos. Ideoq; diuidet alterū ab altero: et vnā ab alio mixtura. In decem vnā ab alia di-

co: qd diuitias tolleret cessabit ab vniuersis p̄latis ecclesie: nihil eis penitus dimittere: nisi tm̄ ad sustentationem eorū possit mediocriter p̄tinere. Ceteras eorū diuitias ordinabit pauperibus erogandas: ne suo tpe ex defectu nimie paupertatis animus succumbat in victu: dire cras et p̄bales tanq; vitibiles ad ipsū negotium p̄h mandum rationes ostendat: vt virtū corporales ad sanitates animi manifestis rōnibus reducat. Conuocabūt plurimi ad p̄lationis onera assumenda: et pauci cōmuniū accēptabunt: qd cuncta p̄latoz nequitia erit p̄fructum nimius faciet animarū. Iudei propellēt: vt seruent fidem christi. Saraceni sub dño christiano expōsi cōpellentur et ipsi credere mandatis ecclesie: et vias veritatis attendere. Plurima sacra ordinationa fient: et omnia executioni debite mandabūt per pastorem predictum: ita qd quertentur cuncta in vsū: et rōnem bonam iuxta mandatum euangelicum: qd erit plenissime obseruatus. Et vere dici poterit qd ecclesia dei vero sponso digno copulabitur: qui honestate sponte augebit et tenebit. Infirmos seu infirmitates scientie nō damnabuntur. Silebunt vitia: et illicite cōditiones amplius nō regnabūt. Organis et cymbalis bene sonantibus: quia diuini roboris bachi conuicti hostes imperij aduersus eos nequeūt p̄ualere. Postq; verus papa predictus post tres dies et decem tempora seu partes tēporum: erit ad celestem Iherusalem per nunciū dñi vocatus. Nec Joachims in libro de flore. Rabbanus aut in diuina sua reuelatione de summis pontificibus de hoc sic ait. Recipe donum ne peregrineris senex sensu: sed accipias potētissime: pensa de sine: nec nō ad bonū dirige serue bone dñi sacramētum. Quid admiraris: annūciationem sanctas recipies. Reliquisti placide vanitatem: planta nunc habitationem: sequere te vocātem ad presētē gloriam. Nam bene finisti diem in principiis: bono fine comple vniuersas culturas: et habitationes celestes ambula. In te enim principius bonoz et finis nō metuens. Tempus desuper istis recepisti tribus aurois circumdatus: anno vndenario stelle completo bono fine satiat. Dandalus aut in reuelatione diuina: in libro titulado

bo titulado de Drosopo supra nominato: de hoc pastore sic ait. Hic cōmuniter vocabitur aquilinus: hic in vnā clausam aperiet. Itaq; quilibet liber poterit intrare: sole clarificante. Dicitur in zodiaco omnia capita amputata p̄ faturnum restituuntur ad corpus: tubente sole predicto zodiaci. Sive stelle erigēt in circulo: et columbe redibunt ad p̄nas: qd pauce columbe remanebunt in agro. Quisquis igitur sole apertis oculis voluerit aspicere radys oculos non negabit: qd omnis oculus clarificatus erit. In die illa omnis agricola ad cenam conuocabitur: et ipsos melle pascer. Adāna descendens a sole dum ascendit in thaurum appropinquabit: infirmati et caduca infirmitas conualescent: ita qd nullus moriet infirmitate caduca: imo mortui ex ipsa infirmitate virtute solis exurgent. Qui septus vez idem solis tenebit: et inclinato capite adorabit. Et cantabit gloria in excelsis deoz: et in terra pax hominibus bone voluntatis. Nec in libro de Drosopo Dandali prophete.

Hic quartus sanctus Pastor coronatur ab angelo sicut et alij supradicti: qui vt dicit auctor: erit natione eq̄tanius: vir sapientissimus et amicus dei. Et qd erit sermone: peritissimus: peregre proficiscens per orbem predicabit vniuerso populo verbū dei: et miraculis clarescēs: suis sanctis opib; et exemplis oēs p̄p̄os ad seruitiū dei iurabit: monebit et cōfirmabit: de quo Rabbanus in sua reuelatione multa bona dicit: que breuitatis causa nō adduco. Tēpore autem huius sanctissimi pontificis: vt clare ponit abbas Joachims: apparebit magnus antichristus.

Uerba angeli. Quam vitam inuenisti: ab ingloria: tione ac virtute ante acceptam plus qd a fortuna: sed nequaquā virtuosam lucraberis gratiam. Inuidi enim contingentes iudicia tibi nocentia: non p̄uaberis a forte desuper.

De tertio pastore post angelicum pastorem qui quartus est in ordine.

Rostea igitur predictus pastor fuerit ad celestem patriam conuocatus: imediate duodecim columnis exortantibus: quidam in sacro folio collocabit natione equitanicus: vir sapientissimus: amicus dñi: qd in salutari cenaculo. dñico resti debet p̄decessoris opera bona secururus. Et cuncta erunt ad firmam stabilitatem reducta: et fm volūtatē dei disposita et stabilita: parū laboris habebit. Et qd sermocinator: peritissimus demonstratur: peregre proficiscēs per orbem predicabit vniuerso populo verbum dei. Hic miraculis coruscabit: suis sanctis operib; et exemplis gentem vniuersam ad seruitiū dei inuabit: et mouebit et p̄firmabit. Admō: erit bone operationis: et gratus deo. Admō modo terrena despiciet: celestia adamabit: grecam p̄uinciam visitabit: et sanctuarium Iesu christi totamq; terram p̄missionis proprio pede calcabit et sustinebit. In partibus illis plura constituet et confirmabit: animas ad venas inuabit: indulgentias tribuet: et elemosinas erogat: pauperes subleuabit: bonos conuocabit ad vitam: ostia paradisi pluribus faciet aperire: et ianuas vite: imagines non veras de ipsorū cordibus amouebit. Hic enim pastor in quinta parte. i. quinto anno temporum: in domino expirabit. Cuius anima dignoscetur ad celestis hierusalem consortium peruenire cum electis et sanctis dei. Nec Joachims vbi supra.

Hic est sancta trinitas in throno sedens: tenensq; in dextera librum: cum septem sigillis et signaculis: et Iesus christus accipiens sextum signaculum aperit librum. i. reuelat seruis suis sextum statum ecclesie: in quo erit flagellum et tribulatio atrocissima per antichristum. Annūciat igitur hoc fidelibus inspirando seruos suos: vt preparent se ad pa-

De magnis tribulationibus

trienter tollerandam tribulationem & persecu-
tionem antichristi: ac muniant se patientia le-
citone meditatione & oratione: vt cum repen-
te venerit, no inducatur in errorem: sed firmi-
ter pstant in fide catholica & Jesu christi.

Verba beati Joannis.

Epo
ca. 6.

Et vidi cum aperuisset sigillus se-
xti. Et ecce tremotus magnus
factus est: & sol factus est niger ta-
q̄s saccus cilicinus: & luna rota fa-
cta est sicut sanguis: & stelle de ce-
lo ceciderunt super terram: sicut ficus emittit
grossos suos: cum a vento magno mouetur].
Tremor. i. tribulatio magna in ecclesia dei:
per solem/lunam/ & stellas intelliguntur multi
p̄lati doctores & p̄fecti s̄m exillimationem: q̄
t̄i non erunt: & ideo cadent adherentes anti-
christo: mediocres & debiles in fide: omnes
quasi aut movebunt: & titubabunt in fide: aut
videbunt p̄pter acerbitatem persecutionis: q̄
no poterit palam p̄dicari fides christi.

Et angelo sexto tuba caneti p̄ci-
pit alius angelus ex parte christi
vt soluat quattuor angelos: idest
demones: qui sunt ligati seu missi
in flumine Eufrate: idest romano
imperio. s. totius christianitatis: idest ablata
erat eis potestas a christo: ne nocere possent
quantum vellent: nunc vero tempore antichri-
sti soluentur: vt seducere & tentare possint
totum mundum: quod per quattuor denota-
tur per quos importatur vniuersitas. i. quat-
tuor partes mundi.

Verba beati Joannis.

Epo
ca. 9.

Et sextus angelus tuba cecinit. Et
audiuu vocem vnaꝝ ex cornibus al-
tariis aurei: q̄d est ante oculos dei:
dicentem sexto angelo qui habet tu-
bam: Solue quattuor angelos qui
alligati sunt in flumine magno Eufate. Et so-
luti sunt quattuor angeli qui parati erant in
horam diem & mensē & annum: vt occide-
rent tertias partes hominum. Et numerus eque-
stris exercitus: vicies milies dena milia].

Et angelus sextus habens phialam ple-
nam ire dei: effudit eam in dictum flu-
men Eufatem. i. sextus ordo p̄dicantium
& annūciantium sextum statum ecclesie:
in quo maximum erit flagellum & tribulatio:
in flumine Eufate: idest in romano imperio
& in tota christianitate: per ipsum antichristum
fienda &c.

Verba beati Joannis.

Epo
ca. 16.

Et sextus angelus effudit phialam
suam in flumen illum magnum Eu-
fratem: & siccauit aquas eius: vt s̄-
pararetur via regibus ab ortu so-
lis: Et vidi de ore draconis & de ore
bestie & de ore pseudo prophete: exire spiritus
tres imundos in modum ranarū]. Ille textus
etiam ad litteram exponitur de tempore anti-
pape: cuius tempore infideles p̄dati & con-
culcatori sunt ecclesiam latinam: qui ab ortu
solis veniunt: tamē quia antipapa dicitur an-
tichristus musticus & figura magni antichristi:
ideo textus iste magis cōuenit exponi pro an-
tichristo q̄ pro antipapa.

Sub ipso

Ab ipso quarto papa post supradic-
tas tribulationes Joachim clare
& expresse ponit in supradicto libro
de flore. q̄ diabolus soluetur: & filius
perditionis. i. magnus antichristus apparebit
in mundo: ad decipiendos gentes. Dandalus
antez in suo supradicto libro de hoc pastore sic
ait: Quia sol erit in exaltatione perfecta: & ois
pars erit in die illo eleuata in aere & cadere no
poterit. Ideo talis sol nouus describit: statuet
rorem sup̄ni solis: federa renouabit in scriptis:
q̄bus peractis: romana tēporalis figura sedēs
super quattuor populos vt vidisti: eius extre-
ma pars pandetur in die illa: q̄ sub honestatis
amictu clandestine & peregre p̄ficetur cum
baculo spinoso: vt solem videat & adoret quez
vultu hilarit adorabit: populos suos subiciet
sibi & cantabit. Te deum laudamus. in die illo
viridarium cōsolationis princeps aperiet: ipsi
principes obus peregrinis. Et nunq̄ poma
deficient de viridario supradicto: imo duorum
felicitum planetarū sons viuus orietur in dicto
viridario. Nec in s̄. de Drosopio. Rabbanus
aut in sua reuelatione de hoc pastore multa bo-
na dicit: que breuitatis causa obmitto.

Qualis fuit status ecclesie in veteri & nouo
testamēto. & qualiter ecclesie fuit recta t̄pibus
p̄teritis: & q̄ scisma & intrusiones t̄pibus p̄-
teritis fuerunt in ecclesia romana.

Quisq̄ superius status & effectus
presentis scismatis: & acta & agen-
da in vniuersali ecclesia: & sp̄aliter
romana: s̄m veros p̄phetas & ap-
probatos: p̄phetie digeste & nota-
te sunt: pro pleniori notitia p̄dictorū acutur
filius. Et veras cronicas & approbatas: & spe-
cialiter antistitis nostri Eusebii reuerendi
episcopi verissimi antigitatus rectoris: de fra-
tris Theolomei de Luca venerabilis cronice:
status & acta p̄terita in ecclesia Romana: lu-
cidius cognoscant & sciatur a lectoribus. In-
uenimus enī ego frater Theolophorus & so-
cius meus carissimus frater Eusebius in p̄-
dictis & alijs cronici: vt infra dicitur: fidelit̄
referendo. Qui Eusebinus & Theolomeus: ge-
sta & acta romane ecclesie denotant: a natiui-
tate dñi vsq̄ ad annos. 1316. a quo tēpore citra
nullum scisma fuit in ecclesia dei. Ex quartum

chronicarum lectione: clarum reperimus q̄ ec-
clesia dei tam veteris q̄ noui testamēti pecca-
tis & malitia sat̄ hanc multas tribulationes pas-
sa est. Et ab omni tribulatione ipsam & mini-
stros semp liberauit deus: cum ipsi humiliter
& p̄rito corde ad deum p̄uersi sunt: veniam pe-
tentes: & maiorem quietē. Aliqua in nouo tē-
stamento habuit ecclesia dei a destructione fe-
derici secūdi vsq̄ ad tēpora bone memorie dñi
Gregorij pape. xj. Quies & abundantia diui-
tiarum ecclesiam reduxerūt in peccata & diuer-
sa vitia: p̄pter que ecclesia dei patietur instans
scisma: & multa discrimina & maiora patietur.
In veteri testamēto ecclesia multas p̄secutio-
nes passa est. Primo decem plagas cuz fuit in
terra Egypti. Item tēpore habite p̄missionis
terre vsq̄ ad tēpli edificationem sustinuit du-
rissimam iacturam & scisma q̄d fuit inter Ro-
boam & Ieroboam. Item sustinuit trāsmigra-
tionem totius sacerdotij & destructionem tem-
pli in Babylonia per primū Nabuchodonosor.
Item passa est t̄pē Isdachabeor: quo tēpo-
re fuerūt multi pseudo p̄fices: maxime &
scisma: & clerus maximā p̄secutionem passus
est & fuit vltima in veteri testamēto. Cui p̄-
secutioni & futura p̄secutio antipape & impe-
ratoris alemanie & vltimi antixpi similes erit:
s̄m Joachim in libro de flore de vltimis tribu-
lationibus. In nouo tē testamēto varias & di-
uersas p̄secutiones passa est peccatis exigenti-
bus: & opera humane nature hostis. In primi-
tiua enī ecclesia s̄m pontifices: p̄lati: & ali-
clerus obprobria dāna: & iniurias: & mortis di-
uersa martyria passi sunt. Item cessantib̄ mar-
tyrijs: & crescente fide & ditata ecclesia a Con-
stantino magno & ab alijs principibus & popu-
lo christiano inceperūt hereses adēandri p̄-
mi heretici Arii: & aliorū hereticorū maxima
scādala ḡnantes in ecclesia dei. Postq̄ aut
ecclesia multiplicauit s̄m in diuitijs tēpora-
libus & sp̄alibus inceperūt intrusiones in ec-
clesia dei & scismata: p̄pter que dñia & potesta-
tes p̄tinē fuerunt in oīa & ranciores inter s̄-
mos pontifices & imperatores romanos & dños
temporales. Que scismata fuerūt numero. 22.
cum p̄senti: & intrusiones. 41. Quorū primus
scisma inceperūt a natiuitate dñi. 75. inter Cor-
nelium & Nouatum. Scdm scisma fuit anno a

Et cipiunt narra-
tiones & intru-
siones & scisma eccle-
sie.

narum inter Liberium & Felice. Tertium scisma anno. 388. inter Damasum primum & Crinum. Quartum fuit. 427. inter Bonifacium primum & Eulalius presb. Quintus fuit inter Symacum primum & Laurentium. Sextum anno. 74. inter Sisinum & Dioscorum. Septimum anno. 783. inter Stephanum tertium & Constantinum scdm: qd est quasi per oia simile plenti. Octauum anno. 849. inter Eugenium scdm & Sisinum & Christoforum presb. Nonum anno. 980. inter Leonem & Corisoforum presb. Decimum anno. 982. inter Joannem. xij. nobilem romanum & Leonem octauum. Undecimum anno. 999. inter Gregorium quintum & Joannem epm placetinum. Duo decimum anno. 1021. inter Bndictum. v. & Leonem. Tertium decimum anno. 1052. tpe Bndicti octauum: q a romana rejicitur & alius introducit: & postea Benedictus restituit. Quartum decimum anno. 1078. tpe Benedicti noni: q cuius iam sedisset multis annis: alij tres fuerunt electi ipso Benedicto expulso. Quintum decimum anno. 1085. inter Alexandrum scdm & Cadulum epm parmesem. Sextum decimum anno. 1101. inter Gregorium. vij. & archiepum cauansensem. Decimum septimum anno. 1110. inter Pascales scdm & tres prelatos: q nomen & officium pape occupauerunt fauore Henrici gnti imperatoris. Decimum octauum anno. 1131. inter Gelasium. ij. & Burdinum hispanum. Decimum nonum. 1149. anno: inter Innocentium scdm & Petrum leonis Vigesimalm anno. 1210. inter Alexandrum. iij. & quattuor scismaticos. Vigesimalm primum anno. 1216. tpe Ludouici de bauaria: q Ludouicus viuentis & regnante Joane. xij. q Joanes assumpsit fuit ad papam anno. 1216. fecit fieri antipapam fratrem Petrum de corbario ordis minorum: a quo coronas imperij recepit: tñ facta dictorum antipape & antimperatoris annullata sunt infra annum. Vigesimalm secundum parat hoc pps: peius & melius collocatū aliquo alto.

Circa quorum scismatum & intrusionum confessionem: pcessum ordinationem oblationem: & finem: ex floze supradictarum cronica: notatum est. Et pot notari singul: q oia & singula intrusiones & scismata: confecta facta & mutata semp fuerunt opere: ingenio: & inuidia pessimorum sacerdotum & cleri dei: sibi semp fauentibus &

auxiliantibus imperatoribus aut populo Romano: excepto Karolo magno & tribus octonibus primis de Sansonia: qui ecclesiam multum asiditā semp crexerunt. Item notauimus q in oia scismate semp ille vicit & obtinuit qui habuit ius sine primo sine scdo electus fuerit: & semp antipapae & sequacibus male successit. Item in oia scismate semp ille papa visus est habere ius & obtinuit: qui electus fuerit vel fuit a maiori parte eligentium & habentium voce in electione papatus. Item notauimus q a conuersione Constantini magni imperatoris citra: et postq Roma & magna pars orbis christi fidem agnouerunt: q impatores romani vel populus romanus. xv. veros & sumos pontifices expulerunt de Roma: & ipsos diuersis pensis asixerunt iniuste. Quorum sumorum pontificum nomina hec sunt. Julius primus / Symachus / Siluerius primus / Vigilius primus / Martinus primus / Leo. iij. / Eugenius. ij. / Joannes. viij. / Leo quartus vel sextus / Joannes. x. / Benedictus. viij. / Joanes. xiiij. / Joanes. xvj. / Gregorius quintus / Bndictus. viij. / Gregorius. vj. / Victor tertius / Pascales scdm / Alexander tertius. Bonifacius octauus. Item notandum est q oes reges francie qui pro tpe fuerunt nunq in aliquo supradictorum scismatum adhererunt scismaticis: sed semp veris pontificibus. Immo octo sumos pontifices expulsos receperunt: reduxerunt: & posuerunt in sede propria. vj. Sergius / Leo zacharias / Stephanus / Calixtus / Innocentius / Alexander / Pascales. Item notandum q semp quocunq ecclesia vacauit vel vacillauit in aliquo scismate: vel alio modo vacillauit: semp ecclesia erepta fuit per aliquos principes seculares: vt per Karolum magnum: Octones de sansonia regem francie: Comune Ianue: Hispanos: & Venetos: & diuersos alios. Nunq ecclesia collapsa vel vacillans suis operibus vel viribus erexit se. Item singulariter notandum est: q nunq infra scismate per ecclesiam generale concilium fuit vocatum. Sed illi qui fuerunt in scismatibus: veri pontifices vocauerunt singularia concilia in diuersis locis: p ut videbatur eis expedire: tñ nō reperio aliqd scisma sine aliquo concilio fuisse ablatum. Item reperio q tpe Gregorius. vj. & Clemētis secundi quo tpe erat scisma in ecclesia: quod Henricus imperator

secundus conuocauit & cōgregauit concilium generale: nō vocato papa vel cardinalibus: q erant discordes. Et q ibi ordinatus fuit valuit & seruatum est in ecclesia: nō obstante absentia pape & cardinalium. Item notandum est q alij intrusi in sede apostolica & tenentes papatus in iuste suis reponibus regnauerunt sine scismate: quorum nomia sunt hec. Joanes. x. / Joannes. xvij. / Siluester. ij. / Damasus. ij. / Victor. ij. Item notandum est q Leo papa. ix. dubitans ne eius electio esset bona: renūciauit papatum: tñ cardinales videntes eius bonitatem: reelegerunt ipsum. Et idem cōgigit de Honorio scdo nato Bononie. Omnia supradicta fideliter extracta sunt de supradictis cronica: que patet omnibus volentibus eas videre.

Hic nascitur antichristus: & statim diabolus intrat per os in eum: vt possideat: non tamen auferendo ab eo liberum arbitrium. Et hoc permittet deus: psciens pessimam voluntatem eius: cum ad annos discretionis venerit: q voluntas eius erit destruere fidem catholicam: & nomen christi. Et se deum & filium dei verum noīabit. Et sicut Petrus comestorem a principio conceptionis illius: diabolus in vterum matris descendit: cuius virtute deinceps aletur puer in vtero & nascet & adolecet: & erit sibi diabolus familiarissimus: a quo oē robur & pūit accipiet: itaq pessimū erit oīus hoīis q ab Adā vsq ad finē scī seīt.

Gen. 49.

Anichristus erit iudeus ex tribu Dan de quo prophetauit Jacob patriarcha Genes. 49. Fiat dan coluber in via: cerasseo in semita moedēs yngularū equi: vt ca-

dar ascensio eius retro. Que verba glosa iter linealis exponit de antixpo venturo ex Dan: & erit spiritus. i. bastardus: natus ex adulterio vlt in ceitu. Scdm Joachim nascet in Babilone tpe quarti pape angelici. Scdm Jo scm in theodiu nascet in corozai: nutrit in Bethsardai: regnabit in capharnaui. i. primū suū & tenue regnum erit in capharnaui: & postea ascendet in Hierusalem. Unde dicit Matthei scdo. Teli tibi Corozaim: velt tibi Bethsardai: & velt tibi Capharnaui. Primus aut sibi adherentes erunt iudei: q vt dicit dñs in euāgelio Joānis quinto. Ego veni in noie patris mei: & nō accepistis me: alius aut veniet in nomine suo. i. antichristus: seipsum glorificans & extollens tanq sit deus: & illum accipietis. Sei credetes. Et Danielis cap. ij. Filij quocq per uaricatoz populi tui extollentur vt impleant visionē: q principales erūt in psequēdo eccliaz xpī: ac et tali christiani: vt ibidem dicit. Impij. christiani: in testamētū fraudulēter simulabūt.

Bar. 1. 2

Joan. 1. 5

Bar. ca. 4.

Hic Enoch & Elias reseruati in paradiso terrestri vsq ad aduētū antichristi: induiti sacco: predicāt fidē xpī iudeis & alijs ne credāt antixpo: sed xpō q est verus filius dei & messias in lege pmissus: ppter quoz pdicationes multi eoz credēt in xpō: & tādē post mortē antichristi oēs credēt: & ad xpōm puertēt. Antichristus aut iratus cōtra eos: interficiet eos: quoz corpora manebūt infelpulta in medio platee ciuitatis Hierusalē tribus dieb' p metum antichristi: & postea resurgēt: & vidētib' & audiētib' inimicis eoz: audiet vox magna de celo: dicens eis. Ascendite huc: & ascēdent in celū vidētib' inimicis eoz.

De magnis tribulationibus

Verba spiritus sancti.

Albo duobus testibus meis... Tabur diebus mille ducentis sexagin...

Quis et qualis et quando appere debeat...

Quia superius sim veros pphetas... tichristus sim Joachim apparere debet...

predicatores: q miraculis falsis. arte diaboli... ca vi et metu et munere conabuntur...

Quid de decem tribubus sit tenendus... Dispositi itaqz hic clare ponere...

Epo. ca. 4.

Bar. lachie qro.

Sy. billa

Bar. thel. ij

erunt gentes turpissime: carnem humanaz co medetes: et sanguinem humanu bibetes.

predicatoribus ipsius antichristi: quoz regum fauore et diabolo consiliante...

Et decem cornua que vidisti decem reges sunt...

Et antichristus effectus magnus postqz sibi subiecit tria regna...

Epo. ca. 12.

Bar. 2.

Verba beati Joannis.

Ecce draco magnus rufus: hinc capita septem et cornua decem: et in capitibus suis septem diademata: et cauda eius trahebat tertiam partem stellarum celi et misit eas in terram. Et data est ei potestas facere menses quadraginta duos: et aperuit os suum in blasphemias ad deum blasphemare nomen eius: et tabernaculum eius: et eos qui in celo habitant. Et est datum illi bellum facere cum sanctis et vincere eos. Et data est illi potestas in omnem tribum et populum et linguam et gentem: et adorauerunt eum omnes qui inhabitant terram: quorum non sunt scripta nomina in libro vite agni qui occisus est ab origine mundi. Siquis habet aurem audiat. Qui in captiuitatem duxerit: in captiuitatem vadet: qui in gladio occiderit: oportet eum gladio occidi. Nunc est patientia sanctorum. Itaque ut dicit saluator: [Mat. 24.] Erit tunc tribulatio maxima: qualis non fuit ab initio. Et de stellis cadet. I. doctores aliquid et prelati et religiosi et de reliquis qui videbuntur esse stelle magne: ut alio lumine tribuerent: tunc manifestabuntur esse falsi et maligni christiani: qui antichristo adhibebunt propter gloriam et delectationem mundanam: ac etiam aliquos imo multos meru et alios sub specie sanctitatis et hypocrisis: dolo ac astutia sua et suorum pseudo predicatorum tepidos et debiles et simplices christianos ad se conuertet. Et si non fuissent abbreviati dies illius: fere totus mundus in eius crederet: sed deus propter electos ne in errore inducant breuiabit illos ut ibidem dicitur.

Et videns Imperator sanctissimus ac christianissimus ecclesiam dei esse conculcatam ab antichristo: et totum fere mundum sequi illam bestiam: nec amplius obuiare posse ac resistere sue maligne potentie: quia ita non erit deo placere. A deo vocatus ascendet cum reliquis sui exercitus in montes Oliveti ubi est sepulchrum Iesu christi. Et deposita regali ac imperiali corona de capite: ponet ipsam super dictum sepulchrum: ante quod genuflexus: iunctis manibus: eleuatisque oculis in celum: et orans coram positus suis: mitibus ac fratribus: deo sancti sumam animas reddet.

Verba Imperatoris.

Domine Iesu christe inuitatus ad te venio gratias agens: quia me dignatus es ad tuas epulas invitare: sciens quod ex toto corde meo desiderabam te: odor tuus concupiscentias in me excitauit eternas. Et nunc domine Iesu comendo tibi filios tuos: quos tibi virgo mater ecclesia per aquam et spiritum sanctum regenerauit: ego rogo pro eis domine: ne ut tollas eos de mundo: sed ut serues eos a malo: ac eos qui in te credituri sunt: ut nemo ex eis pereat. Et nunc domine Iesu christe aperi mihi ianuam vite: et princeps tenebrarum non occurrat mihi: nec manus extranea contingat mihi: sed suscipe semper verbum tuum: perduc me ad quinius epularum carum. Te enim desidero dulcissimum et pulcherrimum dominum. Tempus est domine ut reddas terre corpus meum et ad te me reuoces. Ecce cor meum coram te est. In manus tuas domine comendo spiritum meum.

Et antichristus postquam totum fere mundum sue ditioni subiecerit: exceptis paucis: quos ut Merlinus dicit: antichristus non poterit subugare. Venetias: nec Parisius: nec ciuitatem regalem Anglie: eleuabitur cor eius: nec reputabit deum patrum suorum: sed magnificabit seipsum noians se verum messiam iudeis promissum in lege. Et residens in throno imperiali in tanta gloria in quanta nullus unquam fuit ex quo mundus factus est. Imaginemque suam ponet in templo: et in altari: ut ab omnibus adoraret: et qui eum noluerit adorare: et characterem suum super se portare: interficiet. Et sic fere ab omnibus adorabitur. Unde Apoc. 13. Et faciet omnes populos et

illos et magnos et diuites et paupes et liberos et seruos habere characteres in dextra manu aut in frontibus suis. Et ne quis possit emere vel vendere nisi habeat characterem aut nomen bestie: aut numerum nominis eius. Et quicquid non adorauerit imaginem bestie: occidatur.

Verba Apostoli.

Apostolus secunda ad Thesa. cap. ii. Tunc reuelabitur homo filius perditionis: qui aduersatur et extollit supra omne quod dicitur deus: aut quod colitur: ita ut in templo sedeat: ostendens se tanquam sit deus. Et Dani. 8. Et egressus est cornu unum modicum: id est antichristus in principio sue tyrannidis paruus erit: et postea augetur imperium eius ut diximus. Unde subdit. Et factum est gradus pro meridie et pro orientem: et pro fortitudine: et magnificatum est usque ad fortitudinem celi: et deiecit de fortitudine et de stellis: et contulcauit eas: usque ad principem fortitudinis magnificatum est: et ab eo tulit iuge sacrificium: et deiecit locum sanctificationis eius. Robor autem datum est ei contra iuge sacrificium propter peccata. Et prosperet veritas in terra: et prosperabis: et faciet iuxta voluntatem suam. Tanta enim erit ecclesie ac fidelibus persecutio: quod nemo palam audebit predicare: aut in bonum notare christum: nec sacramenta administrare sine diuina celebrare.

Et decem tribus Israel egrediuntur de montibus caspijs per quandam vallem transcentes flumen miraculose ad christum bene dictionem: quiescentes a sua incredibili ac intrasibili velocitate: ut habet. 4. Esdra. capi. 13. que captiuitate fuerunt a rege. Almanasar asy-

rius: ut dicitur. 4. regum. cap. 17. Que tamen sponte deliberati non amplius habitare inter gentes: ex quo a patria patria exulauerunt propter eorum peccata: et precipue idolatriam. Ne igitur exemplo gentium amplius deos coleret: seipsum condemnauerit habitare ubi non esset accessus gentium: ut clare dicit quarto Esdrae ut supra. Et quod de his decem tribus dicitur se sunt opiniones: adducemus illam que magis videtur consona textui sacre scripture. Quia igitur aliqui tenent: ut est hic auctor nosse: quod venturi sunt cum antichristo: quarum sanore submittet orbem. Item quod iste tribus dicitur Bog et magog. Alii autem doctores oppositum tenent: et magis veritati ac textui scripture sacre consonum: iter quos est illuminatus ac deuotus frater Albertinus de Casali ordinis minorum libro quinto arboris vite crucifixe Iesu. cap. ii. ubi dicit quod Bog erit vltimum flagellum post antichristum. Et dicit esse illa octaua bestia de qua in Apoc. 17. Bestia quam vidisti: fuit et non est: et ascensa est de abyssis: et in interitum ibit et mirabuntur inhabitantes terram: videntes bestiam que erat et non est. Et hic est sensus qui habet sapientiam. Et subdit. Et reges septem sunt: quinque ceciderunt: vnus est: et alius non dux venit. Et cum venerit opus illum bene tempus manere. Et bestia que erat et non est: et ipsa octaua est et de septem est. Et in interitum vadet. Et illa octaua bestia erit cauda antichristi: et videbitur quod sit idem antichristus: quod omnia et eadem mala reuocabit et forte petora. Item Ezechiel. 38. et 39. Bog veniet in nouissimis diebus et persequet et interficiet multitudinem magnam de populo iudaico: quia tunc erunt credentes in christum ac fidelissimum: ita ut de eis ad litteram adimpleatur illud Apoc. 7. Et audini numerum signatorum: centum quadraginta quattuor: milia signati ex omni tribu filiorum israel. qui in ecclesia et sub altare et ubique interficientur. Item Esdra ut supra dicit: quod Iesus filius dei recipiet illas decem tribus in pace et pacifice: amicos et non hostes. Ex quo sequitur quod non venient cum antichristo sed post mortem eius: vel si ante: non adhibebunt ei: sed suis prophetis ut Enoch et Elye aut fidelibus. Ex quibus patet quid tenendum.

Mat. 24.

4. reg. 17.

Apoc. ca. 17.

Ezechiel. 38.

Apoc. ca. 7.

Esdras 13.

Uerba dei. Eisdre. 4. cap. 13.
Et quoniam vidisti filium meum Iesum colligentem ad se aliam multitudinem pacificam. De sunt decem tribus que captivitate facte sunt de terra sua in diebus Osee regis quem captivum duxit Salmanasar rex asyriorum: et transfudit eos trans flumen: et transfudi sunt in terram aliam. Ipsi autem sibi dederunt consilium hoc ut dereliquerent multitudinem gentium: et proficiscerent in ulteriorem regionem: ubi nunquam inhabitavit genus humanum: vel ibi observare legitima sua que non fuerant servantes in regione sua. Per introitus autem angustos fluminis eustrata ten introierunt. Fecit enim eis tunc altissimus signa: et statuit venas fluminis usquequo transirent. Per eam enim regionem erat via multarum iteris anni unius et dimidii. Regio namque illa vocatur Hicareth. Tunc inhabitaverunt ibi usque in novissimo tempore: et tunc iterum cum ceperint venire: iterum altissimus statuit venas fluminis ut possint transire. Et propter hoc vidisti multitudines cum pace. Ecce igitur quod clare loquitur propheta: quod tenendum de his decem tribus. Item notandum ut videtur innere in principio huius captivitatis: quod iste decem tribus venient interfecto Bog cum multitudine debellantium populum iudaicum: quod filius dei. I. christus postquam iter fecerit illam multitudinem cum igne de celo: vocabit ad se decem tribus pacifice ut amicos et non hostes: ut dictum est.

Hic notandum ut dicitur de: quod postquam antichristus viderit se obtinuisse sere universum orbem: quod sine cooperatione excesserit in gloria et prete oes reges ac principes mundi: qui ante ipsum fuerunt: et deus ab omnibus reputa-

bitur: finget se mori: et postea tertia die resurgere: et mysterio de monti ascendet in aera supra montem Oliveti: ut dicit Christus. Ad videtur benedictus dei filius Iesus christus: et nolens ultro tantam iniquitatem ac superbiam tollerare: et precipue pro electos quod iugiter ad eum clamabunt. Admittet angelum Michaelis: quod eum statim interficiet: universis videtur: et precipue in ipsum credentibus: ac eum sequentibus: ut iudei et falsi christiani. Glosa autem ordinaria dicit quod antichristus interficiet in monte scilicet Oliveti sub papilionem suo etc. [Quem Iesus interficiet spiritu oris sui: et destruet illustratione aduentus sui]. Thesa. 2. cap. 2. et Danielis. cap. 2. Et figet tabernaculum suum apud iter duo maria supra montem in celum et sanctum. Oliveti: et veniet usque ad summitatem eius: et nemo auxiliabitur ei: sine manu conteretur].

Uerba Michaelis archangeli.
Hic archangelus Michael ex christi precepto magno impetu irruit in antichristum: ipsum interficiendo: et prius obprobriando: ac insultando dicens. Zacharie. ij. [O pastor et idolum derelinquens gregem: quod gloriaris in malitia: qui potes es in iniquitate. Diseristi omnia verba precipitationis lingua dolosa: posuisti os tuum in celum: et dixisti: quod me videbit. Propterea deus nunc destruet te: et tu ellet te et emigrabit te de tabernaculo tuo: et radicem tuam dextera vivetium]. Ezechielis. 8. [Ego quod elevatum est cor tuum: et dixisti: deus ego sum: et in cathedra dei sedisti: cum sis homo et non deus: et dedisti cor tuum quasi cor dei. Ecce sapientior es tu Daniele: omne secretum non est absconditum a te. In sapientia

In sapientia et prudentia tua fecisti tibi sortitum dinem: et acquisisti aurum et argentum in thesauris tuis: et elevatum est cor tuum in robore tuo: propterea quod elevatum est cor tuum quasi cor dei: ecce ego enudabo gladium meum super te: interficiam te et detraham te in terram et morieris iterum incircumcisorum. Nunquid dicens loqueris: deus ego sum: coram te interficiente: cum sis homo et non deus? [Esaie. 14.] Infernus sub te conturbatus est in occursum aduentus tui. Detracta est ad inferos superbia tua: cecidit et cadaver tuum: subter te sternet tineas: et operimentum tuum erunt vermes. Qui te viderunt: ad te inclinabuntur: reusque percipient et dicent. Numquid iste est vir qui conturbabat terram: qui concussit regna: qui posuit orbem desertum: et urbes eius destruxit?

Uomodo regatur ecclesia dei tempore magni antichristi.

Uomodo autem regatur ecclesia dei tempore dicti antichristi. et dicitur secundum Joachimum et alios theologos et prophetas: regatur ut infra dicitur. Et primo Sybilla erithea sic ait. Sponsa silebit: gallus rancecet: feras agni contumelia. Sed celum ignis: elementa videbuntur in abominationis testimonium. Sponsa est ecclesia: gallus est papa: agnus est deus. Tunc enim impij testamatum simulabunt fraudulenter: et ipsi contaminabunt ecclesiam. Deficient ergo sacrificium et oblatio: destruetur ordo ecclesiasticus: ita ut non sit aliquis in multitudine populi qui libere audeat invocare deum. Et sumus pontifex erit in discrimine sub antichristo: sicut Iudardocheus sub Aman. Joachims in libro concordie supra Hieremiam ad Henricum: in verbo: Egressi sunt ardua loquentes de antichristo et ipsius tempore sic inquit. Sed eo tempore quo carmelus. i. romana ecclesia deseretur a defensoribus suis: dissoluto et destructo populo christiano: tunc in ecclesijs que in monasterijs et substantijs: que personis a voce predicatorum equitatis: idest antichristi et sortium ad discurrendum terram: et mittentium sagittam correctionis ad replum. i. peccatrices animas sauciant: fugiet ois terra. Item subiungit supra verbo. Tu autem vallata quod facies? Si certe urbes et plebes de

tuo circuitu debebunt et quod romana sedes facies? Nunquam effugies? non relinques lapis super lapide quod non cestrat? Item Joachimum in libro concordie dicit. Et quod subiecta sibi multitudine hominum predicatorum: solum sibi romanum pontificem: et cum fideles eius perpendet obviare totis se malitie viribus eriget contra eum: tunc contra summum pontificem predictum non prevalebit: imo summus pontifex quod fuerit tempore antichristi summe exaltabitur. De quo Joachimum ad litteram sic ait. Successor Petri qui erit illo tempore quasi fidelissimus vicarius Iesu christi: elevabitur in sublime: ut compleatur illud quod scriptum est in Esaia propheta. Erit in diebus illis novissimis preparatus mons domus dñi in vertice montium: et elevabitur super colles: et fluent ad eum oes gentes: et ibunt populi multi et dicent. Venite ascendamus ad montem dñi: et ad domum dei Jacob: et docebit nos vias suas: et ambulabimus in semitis eius: quod de syon exibit lex et verbum dñi de Hierusalem. Et iudicabit gentes: et arguet populos multos. Et constabunt gladios suos in vomeres: et lanceas suas in falces. Non leuabit gens contra gentem gladius: nec exercebuntur ultra ad prelium. Joachimum.

Hic est angelus dei annuncians gaudium fidelibus: sentibus ac orantibus ante altare: pro nimis angustijs antichristi: afflictis atque oppressis ab eis.

Uerba angeli.
Gaudete fideles: et deo gratias agite: et laudes dicite deo nostro omnes sancti eius: et qui timetis deum pusilli et magni: quod interfecta est bestia et cum ea pseudo propheta: et qui fecit signa coram ipso quibus seduxit eos quod acceperunt characterem bestie: et qui adoraverunt imaginem eius. Ibi viui missi sunt in stagnum ignis ardentis et sulphuris. Ueb secundum abijt et ecce veb tertium veniet cito: quod in diebus vocis septimi angeli cum ceperit tuba canere: consumabit mysterium dei. Ite fideles de tam atrocissima persecutione ac tribulatione antichristi et suorum sequatium: liberati a deo: per eorum mortes

Joachims

Apo. ca. 19.

Apo. ca. 9.

et destructionem: gratias ingentes referunt deo: cantantes canticum in honore serui eius et canticus agni. Oratio fidelium. *Alia.*

Quonia mirabilia sunt opera tua domine deus omnipotens: in seculum et vere sunt virtutes tue domine rex seculorum. Quis non timebit te domine et magnificabit nomen tuum. *ps.* Cantemus domino. *Chiriel. Chiriel. Chiriel. Pater noster. Et ne. N.* Dominus quasi vir pugnator: omnipotens nomen eius. *R.* Currus pharaonis et exercitum eius percussit in mare. *N.* Cantate domino quoniam magnificavit se. *R.* Annunciate in universa terra. *N.* Dextera tua domine magnificata est in fortitudine. *R.* Dextera tua domine profregit inimicum. *N.* Domine ex. *Dio.*

Gratias tibi referimus clarissime deus: quod non derelinquis sperantes in te: de tua misericordia presumentes: quod pietate tua benigna nos eripere et preservare dignatus es a servientibus mundi tribulationibus: principe cooperante tenebrarum per ministrum suum antichristum per ditionis filium. *Per dominum.*

Hic angelus ex christi mandato ligatus diabolum retro manibus: et ad collum carbena: trahit et ducit in carcerem: ne amplius seducat et tenter ut vellet et posset si deus permitteret: quod ut dicitur Job: non est potestas super terram que comparatur ei.

Verba angeli.

Qui vidi angelum descendentem de celo habentem clavem abyssi: et apprehendit ora: one et serpente antiquum: qui est diabolus

et sathanas: et ligavit eum et misit in abyssum: et clavit: et signavit super eum: ut non seducat amplius gentes. Et factum est silentium in celo media hora. Et post hoc opus illum modico tempore solui iterum ut seducat gentes. Quia secundum aliquos doctores. ut dictum fuit superius: quod tenet quod dicitur tribulatio seu persecutio antichristi in ultimis diebus: ut dicitur in *Revelatione. cap. 13. et 14.* Isti dicunt quod inter antichristum et gog: modicum spatium temporis erit: ita quod reputabitur media hora silentii. i. pacis in ecclesia dei.

Hic angelus hortat fideles ut velint et pro iudeis orare: quia placuit altissimo reddere eis pacem: et secum reconciliari: punitioque eorum sine imponere: et in visceribus misericordie sue eos amplecti.

Verba angeli.

Qui dicitur faciemus sorori nostre fratres charissimi in die qui alloquenda est. Soror nostra parva est: et vbera non habet. Si murus est: edificemus super eam propugnacula argentea: Si ostium est: compingamus illud tabulis cedrinis. Ego murus et vbera mea sicut turris ex quo facta sunt coram christo quasi pacem repertens. Nunquid deus repulit populum

lit populum suum? Absit: non repulit dominus plebem suam quam presciuit: sed illos delicto salus est gentibus ut illos emulens. quod si delictus eorum duntaxat sunt mundum: diminutio eorum duntaxat gentium: quanto magis plenitudo eorum: si amissio illorum recedens est mundi: que assumptio nisi vita ex mortuis. *O.* si delictatio scilicet est et massa: et si radix scilicet et rami: quod si aliqui ex ramis fracti sunt: Et alii cum oleaster esset: insertus es in illis: et socius radicis et pinguedinis olive factus es. *M.* noli gloriari adversus ramos. quod si gloria: non tu radicem portas: sed radix te. *P.* potes est enim deus iterum inserere illos. *M.* nam et si tu ex naturali excisus es oleastro: et contra naturam insertus es in bona olive: quanto magis hi qui secundum naturam inserent in suam olive. *M.* nolo igitur vos ignorare si res mysterium hoc ut non sitis vobis sapientes: quod cecitas ex parte contingit in israel: donec plenitudo gentium intraret. Et sic ois israel saluus fieret sicut sicut scriptum est. *Esai. 59.* Veniet ex syon qui eripiat et auertat impietatem ab iacob. Et hoc illis a me testamentum cum abstulero peccata eorum. *Ego. 38.*

Hic orant fideles pro iudeis: ut dignetur deus velamen ab oculis eorum auferre ut cognoscant peccatum suum: et revertantur ad dominum nostrum Iesum christum. Nam videtes in dei se deceptos ab antichristo: ac et propter predicationem Enoch et Ilye: adhibebunt fideles. Et cognoscentes Iesum christum fuisse verum salvatorem: eis in lege repromissum: committentes peccata sua amarissime stent: quos fideles gratiose ac leniter recipient: instruentes eos in fide: et baptizantes omnes.

Oratio fidelium.

Oremus pro perfidis iudeis: ut deus et dominus noster auferat velamen de cordibus eorum: et ipsi agnoscant Iesum christum dominum nostrum. *Alia.* *O.* clavis david et sceptrum domus israel: quod aperis et nemo claudit: claudis et nemo aperit: rex gentium et desideratus eorum: lapis angularis qui facis vtraque vnum. *C.* domine salua populum tuum israel sedentem in tenebris et umbra mortis. *Chiriel. Chiriel. Chiriel. Pater noster. Et ne. N.* Revertere revertere sinamitis. *R.* Revertere revertere ut iduamur te. *N.* Quiescat vox tua a ploratu: et oculi tui a lachrymis. *R.* Quia est spes nouissimis tuis: filii tui revertentur ad terminos suos dicit dominus. *N.* Cum quesierit

me in toto corde vobis iuveniar a vobis. *R.* Et reduca captivitate vestram: et congregabo vos de universis gentibus: et reverti vos faciam in hierusalem. Domine exaudi orationem. *Oratio.*

Omnia sempiternus deus qui et iudicam per fidem a tua misericordia non repellis: exaudi preces nostras quas pro illius populi obsecratione deferimus: ut agnita veritate tue luce que christus est: a suis tenebris eruantur: et atque ad te convertantur. *Per eum.*

Hic predicator hortatur iudeos ut recognoscant errorem suum: et revertantur ad dominum nostrum Iesum christum: quod iam venit plenitudo temporis sue perversionis: sicut per prophetas novi ac veteris testamenti: predictum erat.

Verba predicantis.

Qui convertere israel ad dominum deus tuus: quoniam corruisti in iniquitate tua: tollite vobiscum verba et revertimini ad dominum: et dicite. Domine aufer domine iniquitatem nostram: et accipe bonum: et reddemus vitulos labiorum nostrorum. Filii israel qui induxit vobis mala: ipse rursus adducet vobis sempiternam iocunditatem cum salute via. Dico enim vobis: nunquid deus repulit populum suum? Absit: non repulit plebem suam quam presciuit: sed illos delicto salus est gentibus: nonne dixit dominus. Dies multus expectabitis israel: et non fornicaberis et non eris viro: sed ego exprobrabo te: quod dies multi sedebunt filii tui sine rege et sine principe: sine sacrificio et sine altari. Et post hec revertentur filii israel: et querent dominum deum suum: et David: id est christum: regem suum: et paventur ad dominum: et ad bonum eius in novissimo diebus. *Et in seculo venient: et in misericordia reducam eos: quod factus sum israeli pater: et effray*

primogenitus meus est. Et erit aia eoz qsi ortus irriguus: et ultra no esurient. Quid ergo cecitas ptingit in isrl donec iraret plenitudo gentiu. Et saluator nri Luc. 21. Hierusalem calcabitur a gentibus donec impleant tpa nationu. Et tunc post iteru antixpi vt Dan. 12. In tpe illo sal uabit ppls tuus ois q inuictus fuerit scriptus in libro. Ecce nunc igitur tps acceptabile: ecce nunc dies salutis vte. Gaude et letare syon: q saluator nri placatus est: et no irascet ptra vos ultra: et regecere vos faciat sup humu vram. Et in vobis delebit ois maluz: et extinguet do lus: florebis fides: et vincet corruptela: et ois def vobis veritas que sine f. uctu fuit dieb' tantis.

Hec est sacerdos in dur' debitis in dum/ tus et ministro baptizat multitudinē in deoz tres vel quatuor puicie: pte nimio gaudio ac teneritudine dñi nri Iesu xpi sal uatoris humani generis quem despexerūt: la chymantes ac dicētes. Baptiza nos: baptiza nos pater sancte: q fontem aque vite sumus.

Clerba baptizantis. **I**nterrogatio sacerdotis. Creditis in sanctam trinitatē. v3. patres et filium et spm sc̄m: et alia que ad salutem necessa rio credenda sunt et tener sc̄a mī ecclia: an ad huc dubitatis? R̄sio ppli. Credimus sanctas

trinitatē p̄m et filium et spm sc̄m. Et in noie ei' cupimus atq; instāter petimus a te baptiza ri: abrenūciantes diabolo et pompis eius. Da ce: dos. Et ego vos baptizo in nomine patris et filij et spiritus sancti Amen.

Hec postq̄ pueri sunt oēs iudei et oēs i/ fideles ad xpm: et vna est fides ois dñi nri Iesu xpi: ac vnus pastor et vnus ouile: atq; pax sumā et tranquillitas est in toto or be. Magnū gaudium et tripudiu agit vniuer salis ecclia p totuz mūdum: sed p̄cipue in die rusalem ppter iudeoz puerionē. Et q̄ vt cre dit et dicit doctores aliq et pphetice reside tia sumi p̄tificis et xp̄ianitatis ibi erit. Can tant igit sc̄i p̄lati in ecclia et religiosi no ue religiōis: ex magna cordis letia.

Conatio fidelium. **A**udeamus et exultemus et cemus glo riam deo: q̄ venerūt nuptie agni. Beati q ad cenam nuptiarum agni vocati sunt: lau dem dicite deo nro: oēs sancti eius qui ti metis deum pusilli et magni: qm̄ regnant dñs deus noster om̄ nipotēs. Et q̄ miser tus est dñs populi sui israel: et consolatus est eos allā. ps. Lauda hic rusalem.

rusalem. Chiriel son. Chriselephon. Chiriel son. Pater noster. Et ne nos. Et dec dies qui fecit dñs. g. Exultemus et letemur in ea. Anteni quem diligit aia mea: tenui euz nec dimittam. Et sub ymbra illius quem desu deraueram sedite fructus eius dulcis gutturi meo. Gaudeam gandebo in dño: et exultabit anima mea in deo Iesu meo. Quia induit me vestimētis salutis: et indumento letitie cir cundedit me. Dñe exaudi. Oratio.

Omnis qui in fine seculoz israelicuz po pulum corde obduratus: mēteq; ob cecatum: pia miseratione illuminare et ad p̄fessionem tui nominis adunare digna tus est: suscipe preces exultantis ecclesie: et p̄sta: vt renatis fonte baptismatis: vna sit fides mentium et pietas actionuz: et quibus causam tanti gaudij p̄stitisti: perpetuum fructū con cede letitie. Per dñm nostrum.

Quomodo et qualiter regetur dei ecclesia post mortem antixpi vsq; ad finem mundi. Item quales homines erunt dicto tempore: et de pace et letitia que erit vsq; ad finem seculi.

Quomodo autem et qualiter re getur dei ecclesia post mortem magni antixpi: et p̄uidentia de clero: dicit Iochim in libro concordie: et super Hieremias in libro de vltimis tribu lationibus. Post mortē dicti antixpi nō erit statim finis mundi: vt aliqui putauerunt per illa verba Danielis tractantia de antixpi sto sic. Et multi de his qui dormiunt in terre puluerem euigilabunt: alij in vitam eternam: alij in obprobriu vt viuāt semper. Sed bene post mortem eius erit finis tempoz: labori/ forum: et erit tēpus pacis et quietis: in quo erit deleta omnis iniquitas terre: et omnia nuda et manifesta erunt. ad deum conuertētur omnes infideles: greci: et omnes fines terre. Tamē fm omnes p̄phetas ante aduentuz dicti magni antixpi. s. post tribulationes supradictas. s. regis aquilonis: multi infideles et specialiter ex iudeis et grecis conuertentur ad fidem xpi: vt supradictum est. Nam post mortem an tixpi ligabitur sathan: et ois eius potestas cessabit contra humanam naturas: et amplius in terra non erit labor aut bellum.

Hec Iesus soluit septimum signaculum et apit librū in dextera sc̄e trinitatis po situm. Creuelat fidelibus et mundo per seruos suos septimū et vltimū statū ecclesie mi litantis: et vltimū flagelluz in mūdū venturū: post qd finale iudicium imediate sequitur.

Clerba beati Iohannis.

Ecum apuisset sigillum septimū: factum est silentiū in celo. i. pax in mundo et in ecclesia. media hora. Apoca. 8. Ad denotandum breuitatem tēporis: q̄ post mortem antixpi postq̄ iudei ad christum pueri fuerint: imediate veniet Bog: tanq̄ repentina tempe/ stas ad persequēdūz ecclesiam atq; iudeos mu per credētes: et in Hierusalem ex diuersis par tibus congregatos: vt dicit Ezechiel. 8. et 39. Et creditur fore crudelius et acerbius flagel lum Bog et Magog cōtra ecclesiam q̄ fuerit illud antixpi: q̄ erit cauda antixpi: q̄ erit octaua bestia sed de septem: vt dī Apoc. 17.

Hec septimus angelus tuba canit: id est septimus ordo predicatoruz intelligitur qui predicabit septi mūm statū ecclesie: vt dictum est. Et flagellum magnum ac tribula tionem iminere fidelibus per Bog: post cuius mortem ad iudicium veniet dñs: post qd non erit amplius tēpus: vt Apoca. 10. Et angelus quem vidi stantem supra mare et supra terras: sc̄z sanctū ecclesie pastorem: qui erit tēpore an tixpi. Ieuauit manū suam ad celum. Et in dicit per vinētum in secula seculoz: qui crea uit celum et terram: et oia que in eis sunt: q̄ tē pus nō erit amplius: sed in diebus vocis septi/

Apoc. ca. 8.

Eze. chie. 39.

Apoc. ca. 17.

Apoc. ca. 10.

Universidad de De...
 Apo ca. 4.
 Biblio

mi angelus cum cepit tuba canere: consuma-
 bitur mysterium dei sicut euangelizauit per
 seruos suos prophetas.

¶ Verba beati Joannis.

Septimus an-
 gelus tuba ceci-
 nit. Et facte sūt
 voces magne in
 celo. i. ecclesia/
 dicētes. Factū est regnū hu-
 ius mundi dñi nostri et chri-
 sti eius: et regnabunt in secu-
 la seculorū Amen. Et vigin-
 ti quattuor seniores: qui in
 cōspectu dei sedent in sedi-
 bus suis. Ceciderunt in fa-

cies suas: et adorauerūt deum dicētes. Gratias
 agimus tibi dñe deus noster omnipotēs: q̄ es
 et qui eras et qui venturus es: q̄ accepisti vir-
 tutem tuaz magnā et regnasti. Et irate sunt gē-
 tes. i. Bog et magog. Et aduenit ira ma-
 pus mortuorū iudicari et reddere mercedē ser-
 uis tuis pphetis et sentis et timētibz nomen
 tuum: pusillis et magnis: et exterminandi eos
 qui coruperūt terram. Et apertum est tēplū
 dei in celo: et visa est archa testamēti eius in tē-
 plo eius. Et facta sūt fulgura et voces et terre-
 motus et grādo magna. Apoc. 11. Per hec si-
 gnificatur septimus status et vltimus ecclesie
 qui erit pacificus: et q̄ cito veniet dominus
 ad iudicandū et reddere vnicuiq̄ mercedem
 et punitionem s̄m opera sua.

¶ Verba beati Joannis.
 Et septimus angelus suaz phialam ire
 dei effudit in aerem. i. p̄dicator denū-
 ciat iram dei sup̄ terram et cōtra eccle-
 siam flagellum p̄ gog et suos sequaces sciendū
 ad bonos purgandos et malos puniendos. Et
 dicit effundere in aerem vbi est habitatio de-
 monum vsq̄ ad diem iudicij: post qd̄ recludē-
 di sunt in inferno sub terra et in abyssō: vbi cru-
 cian di sunt igne p̄petuo. Cōtra igitur demō-
 nes principaliter nūc et hac vltima vice effun-
 ditur ira dei: qui in aere hoc caliginoso habi-
 tant: ad explenda dei iudicia vsq̄ ad finem se-
 culi. Quia vt sup̄ hoc passu inquit Albertus
 magnus. Demones dicunt principes mundi
 huius lasciuientis: et tenebrarū harū: vt ait
 Paulus. Et q̄ fuerūt causa et initius oīz pec-

catorum et maloz suggerendo: tentando: et se-
 ducendo mentes hominū: p̄pter que merito a
 christo per hūc angelum denūciatur et eis imi-
 nere iram dei omnipotētis: vt cito sit christus
 venturus: eosq̄ in ignem eternum misurus.
 Itaq̄ scientes q̄ modicum tēpus habent hic
 manendi et tentandi: facient vltimū de posse cō-
 tra humanum genus: et precipue cōtra fideles
 christi et eius electos: vt si fieri possit et ipsi in
 errorem inducant et cum ipsis damnentur. Ita
 ergo tribulatio attribuit magis demonibus q̄
 alie preterite: q̄ quū tūc post mortem antichri-
 sti: oēs nationes mundi iaz crediderunt xp̄o: et
 fideles effecti fuerūt: deberent omnes mundi
 hoies pacifice viuere. Illud autē flagellum ex
 insperato et preter opinionem hominū superue-
 niet: ita q̄ videbitur proprie insurgere contra
 christū: vt videtur dicere Esdrā lib. 4. ca. 13.
 et 14. Apoca. vt dicitur infra.

¶ Verba beati Joannis.
 Et septimus angelus effudit phia-
 lam suaz in aerem: et exiit vox ma-
 gna de templo a throno dicēs. Fa-
 ctus est. Et facta sunt fulgura et vo-
 ces et tonitrua: et terremotus factus
 est magnus: qualis nunq̄ fuit: ex quo homi-
 nes fuerunt super terram. Et facta est ciuitas
 magna in tres partes: et ciuitates gentium ce-
 ciderunt. Et babilon magna venit in memo-
 riam ante deū dare illi calicem vini indigna-
 tionis ire eius. Apoc. 16. Est hic aduertēdū
 q̄ semper locuimus in eodem actu siue my-
 sterio apertionem libri et sigilli cū angelo tu-
 ba canente: et angelo phialam effundente: q̄ vi-
 dent eūdez status ecclesie significare: vt bene et
 docte

docte declarat deuotus et illuminatus doctor
 ff Albertinus de casali i suo tractatu de septez
 statibus ecclesie: quem post hunc libellū adie-
 citus: p̄ maiori eius declaratione. In his autē
 tribus septem actibus denotat septimus ec-
 clesie stat⁹ in quo erit tribulatio Bog. Et pax
 post eius mortem et finale iudicium: vt in tex-
 tibus patet. Item notādū s̄m cōmunem opi-
 nionem q̄ sumus in calee et in fine gnti status
 in quo erit primum veb. i. flagellū: qd̄ adhuc
 nō venit vt certi sumus: de quo dicit Apoc. 9.
 post qd̄ flagellum erit reformatio ecclesie et cō-
 uersio infidelium oīum: preter iudeos. In sex-
 to statu erit secundū veb. i. flagellum et tribu-
 latio antichristi: post cuius mortem iudei oēs
 ad christum cōuertentur. In septimo statu erit
 tertium veb. v3. flagellū Bog et magoga q̄
 bus principaliter iudei patientur et persequen-
 tur: vt Eszechielis. 38. et 39. deinde post mor-
 tem Bog erit pax vsq̄ ad iudicium: vt dictū
 est. Per ea igitur que dicta sunt: et diffusius di-
 centur patet ordo statuum et tribulationū ec-
 clesie vsq̄ in finem mundi.

¶ Verba beati Joannis.
 Et angelus ex christi mandato extra-
 hit demones de carcere: et relaxat eis po-
 testatem seducēdi et decipiēdi malos:
 et precipue falsos et hypocritas christianos. Et
 in hac vltima eoz relaxata potestate: toto suo
 conatu laborabūt mundū puertere: vt hoies
 ad omnia mala ac scelera prouocent.

¶ Verba angeli.
 Et mari et terre: q̄ descendit diabo-
 lus ad vos: habens iram magnam:
 sciens q̄ modicus tempus h3. Apoc.
 12. sciet autē sed non a seipso: quum soli deo no-

rum sit tempus illud. Sciet vero ipse diabo-
 lus per mysteriū angelorū: et sciens q̄ amissu-
 rus sit potestatem super terram et homines: et
 timens ac tremens: q̄ cito erit iudicium: post
 quod crudelissime eterno igne cruciādus erit:
 ira magna irascetur: tanq̄ omni spe despera-
 tus: seuiet contra genus humanum.

¶ Verba beati Joannis.
 Et demones in quattuor partibus mū-
 di seducunt gentes cum suo principe
 Bog: et adducunt ad p̄lium in Hieru-
 rusalem contra iudeos: nup̄ illic congregatos
 ex mūdi climatibus et ad xp̄s puerfos: vt Es-
 chielis. 38. et 39. et p̄tra totam ecclesiam christi.

¶ Verba beati Joannis.
 Et exibit sathanas de carcere suoz
 et seducet gētes que sunt sup̄ quat-
 tuor angulos terre Bog et magog:
 et congregabit eos in p̄liū quo-
 rum numerus est sicut arena ma-
 ris. Apoc. 20. Tanta enim tunc erit potestas
 et relaxatio sathane contra humanum genus
 q̄ vix electi euadere poterunt: ita q̄ iste gen-
 tes hinc inde collecte in quattuor partib⁹ mun-
 di: non erunt noue gentes et incognite siue de-
 cem tribus israel: vt supra visum fuit: que gen-
 tes cum principe Bog: seductione ac sugges-
 tione sathane: decucient rabide contra chri-
 stum et ecclesiam eius.

¶ Verba beati Joannis.
 Et exercitus Bog cum innumera mul-
 titudine pedestrium ac equestrium: lo-
 ricariorum et armatorū: aggreditur p̄-
 pe Hierusalem exercitū fidelium: omnes in-
 terficiendo et deuastando omnia: ac sacra pol-
 luendo nō minus antichristo.

Verba beati Joannis.

Apoc.
ca. 20.

A

Apocalipsis. 20. de Gog et magog.
Et ascenderunt super latitudinem
terre. scilicet propter maximam eorum mul-
titudinem. Et circumierunt castra
sanctorum: et civitatem dilectam. id est
Hierusalem a deo dilectam. Et Ezechielis. 38.
Ecce ego ad te Gog principem capitum mocho-
rum et tubal: prepara et instrue te et omni multitudi-
nem tuam que coacta est ad te: mysterio et
arte demonum seducendo: et esto eis in prece-
ptum: post dies multos visitaberis. In novis-
simo annorum venies ad terram que reversa est
a gladio. id est Hierusalem que paulo ante per an-
tichristum in ea fideles multi interfecti fuerant
et populus iudaicus erit ibi ex omnibus mundi
partibus congregatus: et ad christum conversus.
Unde sequitur. Et congregata est de populis mul-
tis. scilicet iudei ad montes israel: qui fuerunt disper-
si iugiter. v. 3. a destructione ac dispersione eorum
facta a romanis per Titum et Vespasianum usque
ad antichristum quem recipient pro messia ut su-
perius dictum est. Et sequitur. Nec de populis
educta est: et habitabit in ea confidenter unum-
versum. Ex his clarum esse potest qualiter iudei tunc
cum venerit Gog: reverserunt in Hierusalem
et ad christum converserunt: quos Gog in surget
et multitudinem innumerabilem interficiet et mul-
tos plures de alijs nationibus fidelibus: ita ut
tunc adimpleat dictum Apoc. 7. Et audiivi
numerum signatorum: centum quadraginta quat-
tuor milia signati: ex omni tribu filiorum israel.
Et tribu ruben etc. quia tunc erunt reversi: et ad
christum conversi: forte et decem tribus: tempore

Apoc.
ca. 7.

ipsius Gog: a quo etiam ipse persequetur. Deinde
de sequitur de alijs gentibus fidelibus dicitur.
Post hec vidi turbam magnam: quam dinume-
rare nemo poterat. Et notandum quod in sexti si-
gilli apertione: ut dicitur Apoc. 6. erit magna tribu-
latio et innumerabilis multitudo martyrum cla-
mantium vindictam: et dicentium. Usquequo
dne sanctus et verus non iudicas et vindicas san-
guinem nostrum de his qui habitant in terra: et
dictum est illis ut regerentur adhuc modicum
tempus. v. 3. usque ad antichristum et Gog: donec
compleantur conferui eorum et fratres eorum qui in-
terficiendi sunt sicut et ipsi. scilicet per antichristum:
et postea iudei per Gog. Deinde sequitur in Eze-
chiele. Ascendens autem quasi tepestas venies
et quasi nubes ut operias terram: tu et omnia agni-
na tua et populi multi tecum.

Apoc.
ca. 6.

Verba dei seu prophete Ezechielis. 38.

In die illa ascendent sermones super
cor tuum: et cogitabis cogitationem pes-
simam: et dices. Ascendat ad terram absque
muro: veniam ad quiescentes habitatores: secure-
que ex insperato et nemine habitate de homini re-
pentina tribulatione ut hec erit diabolo. Et se-
quitur. In die oes habitant sine muro: vectes et
portae non sunt eis: et diripiunt spolia et invadunt
predam: ut inferas manum tuam super eos: qui re-
versi fuerunt et postea restituti: et super populum qui
est congregatus ex gentibus: qui possidere ce-
pit et esse habitator umbilici terre. id est Hierusa-
lem: que sicut umbilicus in medio corporis hu-
manitatis Hierusalem in medio mundi tanquam um-
bilicus dicitur esse sita. Et sequitur. Nunc non
in die illo cum habitaverit populus meus israel
confideter: scies et venies de loco a lateribus
aquilonis

Eze-
chiele.
38.

aquilonis: tu et populi multi tecum: ascensores
equorum uniuersus: ceterus magnus et exercitus ve-
hemens. In novissimis diebus eris: et ad ducem
te super terram meam. Tu ergo ille es de quo lo-
cutus sum in diebus antiquis in manu seruatorum
meorum prophetarum israel: qui prophetaverunt in
diebus illorum temporum: ut adducerem te super
eos. Ex his videri potest quod manifeste loquatur
propheta ut non egeat declaratione. v. 3. Gog
non erit antichristus cui adherent iudei: ut
quidam asserunt sub diversis nominibus idem sit
antichristus et Gog: videtur tamen quod confu-
bit omnia que fecerat antichristus. v. 3. contra chri-
stum: ita quod credent quorum non sunt scripta nota
in libro vite quod idem sit: ut dicitur Apoc. 13. Et vi-
di aliam bestiam ascendentem de terra: et habe-
bat cornua duo similia agni: et loquebatur sicut
draco: et potestatem prioris bestie omnem faciebat
in conspectu eius. Et fecit terram et habitantes
in ea adorare bestiam primam: cuius curata est
plaga mortis: et fecit signa magna: ut et ignem
faceret de celo descendere in terram in conspectu
hominum: et seduxit habitates in terra propter si-
gna que data sunt illi facere in conspectu bestie
dicens habitantibus in terra ut faciant imagi-
nem bestie: et adoraverit: que habet plagam gla-
dij et vixit: et datum est illi ut daret spiritum ima-
gini bestie: ut loquatur imago bestie. Et faciet
ut quicumque non adoraverit imaginem bestie: oc-
cidatur. Et faciet omnes pusillos et magnos et di-
uites et pauperes et liberos et servos habere cha-
racterem in dextera manu: aut in frontibus suis:
et ne quis possit emere aut vendere nisi qui ha-
beat characterem aut nomen bestie: aut nume-
rum nominis eius. Et huiusmodi iste textus exponatur de
pseudo et predicatorebus antichristi: tamen principa-
lius videtur exponi debere de Gog: propter que
omnia dicta videtur ipse Gog fore antichri-
stus ut diximus: quod tamen non ita erit ut patuit.
Gog igitur veteris est contra iudeos christi fi-
deles effectos: ut expositores et precipue do-
ctores eorum tenent.

Apoc.
ca. 13.

E

Et exercitus fidelium apud Hieru-
salem invadit exercitum Gog: et
Christus de celo facit ignem descen-
dere et duocat Gog cum exercitu suo:
nihil omnino nocens fidelibus: ita quod

sua mors et interitus potius erit miraculose quam
aliter: quod Gog in tantam superbiam elevari non
audebit pugnare contra christum nisi possit. Unde
Apoc. 19. Et vidi bestiam et reges terre et exer-
citus eorum congregatos ad faciendum prelium
cum illo qui sedebat in equo. scilicet christo: et cum
exercitu eius. id est fidelium. Et appropinquata est be-
stia et pseudo propheta. Hi duo missi sunt vinum
flagnum ignis ardentis et sulphuris: et ceteri
occisi sunt in gladio sedentis super equum: qui
procedit de ore ipsius: et omnes aves saturate sunt
carnibus eorum. et capto. 20. Solvet sathanas et
eribit de carcere suo et seducet gentes que sunt
super quattuor angulos terre Gog et magog: et co-
gregabit eos in prelium: quorum numerus est si-
cut arena maris. Et ascenderunt super latitudinem
terre: et circumierunt castra sanctorum et civitates di-
lectam. Et descendit ignis a deo de celo et deuor-
avit eos. Et diabolus qui seducebat eos: missus
est in flagnum ignis et sulphuris: ubi et be-
stia et pseudo propheta cruciabantur die ac nocte
in secula seculorum. Et Esdra libro. 4. capto. 13.
Innuat quod Jesus filius dei interficiet Gog: quia
statum et spiritum ex ore emittet: et descendet
ignis de celo et consumet Gog cum multitu-
dine. unde ait. Uidi et ecce conualescebat ille
homo: scilicet antichristus: cum milibus celi et ubi vul-
tum suum vertebat: ut consideraret: timebant omnia
que sub eo videbantur. Deinde dicit. Et vidi
post hec: et ecce congregabatur multitudo hominum:
quorum non erat numerus: de quattuor ventis
celi: ut debellarent hominem. v. 5. ipsum christum
et ecclesiam eius. Et ecce omnes qui congregati
sunt ad eum: ut expugnarent eum: timebant val-
de: tamen audebant pugnare. scilicet a diabolo agitati et
quasi vi impulsus. Et ecce ut vidit. scilicet ipse chris-
tus: impetum multitudinis venientis: non le-
navit manum suam: neque firmam tenebat: neque
aliquid vas bellicosum: nisi solummodo ut vidit
quod emisit de ore suo sicut statum ignis: et de la-
bis eius spiritus flame: et de lingua eius emitte-
bat scintillas et tempestates. Et his concidit
super multitudines in impetu: que parata erant pu-
gnare: et succendit omnes ut subito nihil videres
de innumerabili multitudine: nisi solummodo pul-
vis et ignis odor. Et post hec vidi ipsum hominem:
id est filium dei Jesus christi: descendentem de

Apoc.
ca. 19.

Apoc.
20.

Esdra
quar-
to. ca.
13.

monte & vocantem ad se multitudinem alias pacificam]. s. decem tribus israel nunc reclusas intra montes caspios: quas tribus cum venerint ecclesia catholica pacifice ad se recipiet cum gaudio & exultatione magna. Itē Ezechiel. 38. Et pluviam super gog ignem & sulphur: super populos multos qui cum eo sunt: & magni-

Est capitel. 38.

Verba dei. Ezechiel. 39.

Ecce ego super te gog principem ca-
piris mocho & tubal: adducam te
super montes israel: & peruriam ar-
cum tuum in manu tua sinistra: et
sagittas tuas dextera tua
deiciam. Et cades tu & omnia agmina tua & popu-
li tui qui sunt tecum: seris: omnibus vola-
tibus celi & bestiis terre dedi te ad devorandum.
Et super faciem agri cades: quia ego locutus sum.
Et imitram ignem in magog: & nomen sanctum
meum notum faciam in medio populi mei is-
rael: & non polluam illud amplius: & sciant ge-
tes quia ego dominus. Ecce veniet: factum
est dicit dominus deus: Hec est dies de qua lo-
cutus sum]. Meritis & victoria. Et egredien-
tur habitatores de civitatibus israel: & succen-
dent & comburent arma: clypeum & hastas:
arcum & sagittas & baculos manus & ceteros:
& succendet ea igni septem annis: & depredabu-
tur eos quibus prede fuerat. Et dabo gog locum
notatum sepulchrum in israel: vallem viato-
rum ad orientem maris que obstupescere faciet
pretereuntes. Et sepelient ibi gog & omnem mul-
titudinem eius: & vocabit vallis multitudinis
gog. Et sepelient eos domus israel: ut mudent
terram: septem mensibus. Et erit eis nota dies]

ficabor: & sanctificabor: & notus ero in oculis
multarum gentium: & scient quia ego sum dominus].
scilicet Jesus christus filius dei & salvator mundi: ita
quod post eius mortem summa erit pax in terra: que
nunquam in mundo fuit talis: & durabit usque in
finem seculi.

scilicet letitiam in qua glorificatus sum: ait dominus. Et
ponam gloriam meam in gentibus: & videbunt
omnes gentes iudicium meum quod feceris].

Hec ultima victoria consecuta: per om-
nes reges & principes terre & pace per-
petua usque in finem seculi fidelibus redi-
dita. Ne amplius in mundo homines ad bel-
la & persecutiones opere sathane excitentur aut
seducantur: sed pacifice vivant deo serviendo:
& in lege eius meditando die ac nocte. Initur
prelium magnum a Michael principe militie
celestis ac multitudine angelorum contra lucife-
rum & suos demones: eos ad terram impellen-
te ac trahente: ne amplius eorum locus temptan-
di & seducendi inveniatur in celo. i. in ecclesia
dei & fidelium: ita ut omnino eis auferatur pote-
stas: bella & tribulationes excitandi in mundo.
Unde Apoc. 12. Et factum est prelium ma-
gnus in celo. i. in ecclesia militanti. Michael
& angeli eius preliabatur cum dracone. Et dra-
co pugnavit & angeli eius: & non prevaluerunt:
neque locus inventus est eorum amplius in ce-
lo. vs. contra ecclesiam & fideles: quod auferet ab
eis de cetero potestas: ut dictum est.

Verba sancti Michaelis.
Sapientia. 4. Quomodo cecidisti de celo
lucifer: qui mane oriebaris? Corruisti
in terram

Apoc.
cal.
12.

14.

in terram qui vulnerabas gentes: qui
di cebas in corde tuo: In celum ascen-
das: super astra dei exaltabo solium meum:
Sedebis in monte testamenti in lateri-
bus aquilonis: Ascendam super latitu-
dinem nubium: similis ero altissimo.
Derivatum ad infernum detraberis
in profundum lacus. Qui te viderint ad
te inclinabunt: teque prospicient & di-
cent. Numquid iste est qui conturbabat
terram: qui concussit regna: qui po-
suit orbem desertum: & vides eius de-
struit? Tu autem pietus es quasi stipex
inutilis: pollutus & obvolutus cum
his qui interfecti sunt gladio: & descen-
derunt ad fundamenta lacus: quasi cada-
ver putridum non habebis partem].
Ezechielis. 28. Universi principes na-
tionum responderunt & dixerunt tibi. Et
tu vulneratus es sicut & nos: nostri si-
milis effectus es. Detracta est ad infe-
ros superbia tua. Nichil factus es: & non eris
in perpetuum. Tu signaculum similitudinis: di-
xit dominus deus plenus sapientia: perfectus decore:
in deliciis paradisi dei fuisti. Ovis lapis precio-
sus operimentum tuum: sardius: topacius: et
yaspis: crisolitus & onyx & berillus: saphy-
rus & carbunculus & smaragdus. Aurum opus
decoris tui: & foramina tua in die qua condi-
tus es: preparata sunt: tu cherub extensus & p-
tegens: & posui te in monte sancto dei. In me-
dio lapidum ignitorum ambulasti: perfectus in vis-
tibus adit conditionis tue: donec inuenta est ini-
quitas in te. In multitudine negotiationis tue
repleta sunt scelerosa tua iniquitate: & peccasti et
eieci te de monte sancto dei & perdidisti. O cherub
protegens de medio lapidum ignitorum: & elevan-
tum est cor tuum in decore tuo: in terram pieci-
te: ante faciem regum cecidi te: ut cernerent te.
In multitudine iniquitatum tuarum: & iniquita-
te negotiationis tue polluisti sanctificationem
tuam. Adducam ergo ignem de medio tui qui
comedat te: & dabo te in cinerem super terras in
spectu omnium videndum te. Omnes qui viderint te
in gentibus obstupescunt super te].

Eze-
chiel.
28.

Dicit magnum prelium in celo factum a
Michael archangelo principe celestis

exercitus cum angelis eius: contra draconem
serpentem antiquum & suos satellites: & a celo
in terram detractos. Sic ligatum & cathena-
tum sathanam in abyssum & obscurum carce-
rem sanctus Michael impellit & recludit: ne
amplius mundum tribulet: seu in stagnum mit-
tit ignis ardentis & sulphuris: ubi cum gog &
magog: & bestia & pseudo propheta cruciabantur
sine fine iuxta eorum mala facta.

Verba beati Joannis. Apoc. 20.

Vidi angelum descendentem de celo: ha-
bentem clavem abyssi: & cathenam ma-
gnam in manu sua. Et apprehendit dra-
conem serpentem antiquum: qui est diabolus
& sathanas & ligavit eum]. Et capso eodem. Et
misit eum in stagnum ignis & sulphuris ubi

Apoc.
ca. 20.

be.ia & p.udo pphete. Ad duo missi sunt viui & cruciabuntur in secula seculorum. Et angelus annunciat fidelibus nimis angustiatis & depressis a gog: gaudium magnum: dicens qd proiectus & deuictus est gog & diabolus cum angeli eius: qui accusabat homines ante conspectum domini: qd no amplius poterit bella & discordias iter hoies excitare aut seminare.

Epo. ca. 12.

Uerba angeli. Apoc. 12. Hinc facta est salus & virtus & regnum dei nostri: & potestas christi eius: qd proiectus est in terram draco ille magnus serpens antiquus qui vocatur diabolus & sathanas: accusator fratrum meorum: qui accusabat illos ante conspectum dei nostri die ac nocte: & qui seducit vniuersum orbem & angeli eius cum eo missi sunt in terram: propterea letamini & exultate in domino deo meo.

Et fideles liberati a tot & tantis malis & eruti periculis per mortem inimicorum gog & magog: & depressa demonum potestate supra humanum genus: dulcibus lacrimis ex magna cordis letitia decantant canticum: Hosi serui dei.

Oratio fidelium. Alia.

Gressus es dñe in salutem populi tui in salutem cum christo tuo: percussisti caput ipij: male dixisti sceptris eius capiti bellatorum eius: venientibus vt turbo ad dispergendum nos. Ps. Cantemus dño. Chirielephon Chusiel. Chiriel. Pater nr. Et ne nos. Et trāsumus per ignem & aquam. Et deduxisti nos in resurgendum. Tu cōfregisti capita draconis. Dedisti euz escas populi ethyopum. Imple facies eoz ignominia. Et queret nomen tuum dñe. Dñe ex. Oio.

Eus refugium nostrum & virtus & adiutor in tribulationibus que inuenerunt nos nimis: tibi grās agimus: qd p̄spexisti in orationem humilium: & non sp̄uisti preces eoz: sed p̄pe es oibus innocantibus te in veritate: & voluntatem timētium te facis: deprecationibus eoz: exaudis: & saluos facis sperantes in te & in tua misericordia: p̄sentissime deus: qd nos a seruentibus mūdī turbibus eripuisti. Per do.

Et predicator hortatur oēs subuersos ac deceptos a diabolo p̄ gog vt voluit derelictis heresibus ac superstitionibus atq; cecitate ad christum & fidem catholicam redire: & si qui infideles & nō baptizati velint & ipsi infidelitate relicta cōuerti ad christum

per penitentiam: & fonte baptismatis purificari: predicans eis qm̄ instat dies iudicij ac mundi finis.

Uerba beati Joannis. E vidi alterum angelū volantem per medium celus habentem euangelium eternum: vt euangelicā sententibus super terram & super omnem gentem & tribum & linguam & populum: dicens voce magna. Timeate deum: et date illi honorem: & adorate eum qd fecit celum & terram: qd venit hora iudicij eius. Apoc. 14. Et Sophonie

Et Sophonie. 2. Conuenite congregamini: p̄uertimini anteq̄ veniat sup vos ira furoris dñi. Nam iuxta est dies dñi magnus: iuxta est & velocis nimis. Vox diei dñi amara: tribulabit ibi fortis: dies ire dies illa: dies tribulationis & angustie: dies calamitatis & miserie: dies tenebrarum & caliginis: dies nebulæ & turbis: dies tube & clangoris. Et tribulabo hoies dicit dñs: & ambulabūt vt ceci: qd dño peccauerūt. Et argentum & aurum eoz nō poterit liberare eos in die ire dñi. In igne seli eius deuorabis ois terram: qd consumationem cum festinatione faciet cunctis habitantibus terras. Et Zacharie. 14. contra gentes gog. Et egrediet dñs & preliabitur p̄tra gentes illas: sicut preliatus est in die certaminis. Et stabunt pedes eius in die illa sup montem oliuarum qd est p̄tra Hierusalem ad occidentem: & scindet mons oliuarum ex media parte sui ad orientem & occidentem p̄uertetur pro grandi valde: & separabitur medius montis ad aquilonem: & medium eius ad meridiem: & fugietis ad vallem montium eoz: qm̄ coniugetur vallis montium vsq; ad primus. Et veniet dñs deus meus: & oēs sancti eius cum eo: & erit dies vna que nota est dño. Et Sophonie. 3. Quapropter expecta me dicit dñs in die resurrectionis mee in futurum: qd iudicium meum vt p̄greget gentes: colligas regna. Et effundat sup eos indignationē meam: oem iram furoris mei. In igne enim seli mei deuorabis ois terra.

Et est sacerdos solitis indumentis indutus: & cum ministro baptizans infideles si qui fuerint nō baptizati. Et tunc perfecte adimplebitur dictum christi Joann.

nis. 10. Et tunc erit vnū ouile & vnus pastor: & sine timore habitabis deinceps in vniuerso mūdo: & erit vna gens. I. vniuersi fidei. xpi. Iesu: vnum regnū & impator totius orbis dominator & vnus pastor: seu papa: vt dicit Eszech. 37. Ecce ego assumam filios israel de medio nationum ad qua abierunt: & congregabo eos vniuersos: & adducam eos ad humum suam: & faciam eos in gentem vnā in terra in montibus israel: & rex vnus erit oibus imperas: & nō erit ultra due gentes: nec diuident amplius in duo regna: & erunt mihi populus: & ego ero eis deus. Et seruus meus Dauid rex sup eos: & pastor vnus erit oium eoz. In iudicij meis ambulabunt: & mādāta mea custodient & faciet ea. Et percussam illis sedus pacis: pactum sepiterum erit eis: & dabo sanctificationem meam in medio eorum in perpetuum.

Uerba baptizantis. Interrogatio sacerdotis. Credit in sanctam trinitatē patrem & filium & sp̄s sanctum: & vultis itaq; & cupitis & humiliter postulatis in noie eius baptizari: abrenunciantes diabolo & pompis eius: & boni fieri christi serui? R̄spondit. Credimus in sanctam trinitatē: patrem & filium eius Iesum christum dñm nr̄m esse deum & hoīem: & pro salute nra de virgine natum: passum: crucifixum: mortuum: & sepultum: ad inferos descendisse: tertia die resurrexisse: in celum ascendisse: & ad dexteram patris sedentem: venturūq; iudicare viuos & mortuos. Et in spiritum sc̄m a patre & filio procedentem: & diabolo ac pompis eius abrenunciamus suppliciter: te pater venerande obsecrantes baptizari in noie sanctissime trinitatis: cuius mi

Joan. no. 10

Ezech. 37.

So. pbo. 3.

seruicordia saluari mereamur. Sacerdos. Ma-
gna est fides vestra: quod obierit: Ego vos bapti-
zo in nomine patris et filii et spiritus sancti. Amén.

De oibus bellis et turbationibus in mun-
do sedatis: vniuersisq; populis et lin-

guis in christo credentibus: magnum ac ma-
ximum gaudium ac iubilum vniuersalis sa-
crae ecclesiae in toto orbe: sed precipue hiernsiales
vbi forte tunc erit residentia pontificis: vsq; ad
diem iudicii qd in primo venturę predicabitur.

edre
qro
ca. 8.

Hic dicit do-
minus. Le-
tamini cha-
rissimi: surgite stare
et videte numerum
signatorum in conui-
uio dñi: q se de um-
bra seculi transtule-
runt vobis eni aper-
tus est paradysus:
plātata est arbor vi-
te: preparatum est
futurum tēpus: p-
parata est abundan-
tia: edificata est ci-
uitas: pbata est re-
quies: pfecta est bo-
nitas et pfecta sapiē-
tia: radix mali si-
gnata est a vobis ist' mītas et tinea a vobis ab-
sconsa est: trāsierunt dolores: ostēsus est in fine
thesaurus immortalitatis. ps. Exaltabo te deus
meus. 144. Chiriel. Chiriel. Chiriel. Hī nī.
Et ne nos. Hec dies quā fecit dñs. Exul-
temus et letemur in ea. Cantate dño canti-
cum nouum. Quia mirabilia fecit. Dis-
terra adoret te et psallat tibi. Psalmū dicat
nomini tuo dñe. Dñe exaudi. Oratio.

Omnis fidelium pater sume: qui in toto
orbe terrarum filios diffusa adopti-
onis gratia: sicut fidei patrib' spon-
disti: oīno futurum nō dubitantibus: ecclesia
tua iam cognoscit impletum: cōcede q̄sumus:
vt sicut in salutem gentium p aquā regenera-
tionis in habrae filios: et in israeliticam digni-
tatem totius mundi plenitudo iam venit: ita
elementa bonitatis tue mūdi cursus residuus
pacifice nobis tuo ordine dirigat: atq; ecclesia
tua tranquilla deuotione letetur: quatenus inui-
sibilia bona omne superātia desiderium: que di-
ligentibus te preparasti: cordibus nostris tui

amoris infuso affectu quo te in oibus et super
omnia diligentes: psequamur. Hec dñm.

Am tunc tēporis incipiet an-
nus millenarius: de quo dī in
Apoc. Circa quem annus Joa-
chim in libro dei vltimis tribu-
lationibus notāter dicit. Q. h
dicatur in Apocalypsi de supra-

dicto anno millenario: tū non debz intelligi qd
mille annis post mortē antichristi debeat pax
durare: sed longo tpe. prout als dī in sacra scri-
ptura: et tātum q̄tus dño placuerit. Implebit
etiam illud Apli in populo dei dicitis ad cor-
inthios. 4. caplo. vbi saltem de hac rege. Re-
linquatur sabbatismus pplo dei: et opz dari si-
delibus pacem: et regnū pacis sublati vniuer-
sis aduersarijs christi: et regescete terra amplē
et in quietibus suis. Erat enim tunc ille popu-
lus sanctorum: de quo dicit angelus Danieli.
Regnum autē et potestas et magnitudo regni
que et subter omne celum dabit populo sanctorum
altissimi. Benedicet autē huic tpi septimo deus
et sanctificabit

115.
oc sa
bant
mo.

et sanctificabit illud: vt sit sanctificatus et liber
ab omni opere seruitutis. Quia p̄sumatis diebus
luctus electorū suoz adducet tps pacis et ino-
centie vt gaudeat cor eoz: et gaudius illoz ne-
mo tollet a vobis. Erat et tunc plena terra scia
dei: et tam parui q̄ magni nō indigebunt do-
ctore: q; glubet itelligit p̄cepta et sciam dei: et
seruauit. Et sedes celestes implebunt tali po-
pulo orāte deus sinceriter. hec Joachim. Item
fm Esaiam. Et stabit gladius suos in vomē-
res: et lāceas suas in falces. Nō leuabit gēs p̄tra
gētes gladius: nec exercebunt vltra ad preliuz:
ecclesia autē dei tunc et in finem seculi erit maxi-
ma et deuotissima ac scriissima deo: et erit vnum
ouile et vnius pastor. Et Romanus pontifex in
spūalibus dñabitur a mari vsq; ad terminos
orbis terrarū: et erit reformatio status ecclesie
in eum gradus et similitudinem in quo fuit tē-
pore aploz. Et letabit in multitudine duoz
populorū iudeoz vt gentilium. Et dicitur sta-
tus ecclesie et similitudo aploz erit nō solum
in sumo pontifice et in ecclesia romana: sed in
oibus alijs prelatis et collegijs: ac oēs reges et
principes ppli: romanū pontificē vt veruz vi-
carium christi honorabūt et diligent sinceriter
et reuerēbūt: fm Joachim in libro cōcordie.
Item fm Danielem: regnum ecclesie erit
sup omne regnum: et p̄sumabit oia regna terre
in maiestate: reuerentia et p̄seuerantia: et stabit
in eternum. Item regnum celi et ecclesie alteri
genti nō dabitur. Q. regnū ipse Daniel. c. ca.
vocat regnum sanctorū. c. d. cap. vocat fortitu-
dinem celi. Item qm debeat incipere p̄fectus se-
ptimum tēpus pacis et letitie: fm Joachim in
libro concordie. Dico qd ex eo tpe quo incepra
fuit vita monastica s̄ Helya et Helyseo. 59. ge-
nerationes opz transire ante q̄ mereamur ob-
tinere illam p̄fectionem libertatis quam datu-
rus est nobis spūs sanctus. Item dicit qd a tpe
Sadoch quo cōpleta fuerūt gesta machabeoz
opz transire. 59. ḡlationes: qbus transitio erit
annus iubilens: libertatis et remissionis. Joa-
chim et in libro cōcordie dicit in tertio statu et
novo testamento debent dari et tribui cuiuslibet
ḡlationi anni. 30. Et sic facto cōputo tempus
predictum pacis eē debz post natiuitatem dñi
nostri Iesu christi per annos. 1470. vel circa.
Et hoc patet ex verbis Joachim in pluribus

libris et maxime in libro concordie collegi. Deus
autē in cuius potestate oia p̄sunt potest aliter
disponere. Item Joachim in lib. cōcordie dicit:
qd aptio dicit septimi sigilli fm Apocalypsim
erit ex eo tpe quo capiet bestia et pseudo p̄pheta
et mittet in stagnum ignis. Et intelligit be-
stiam et pseudo p̄phetam vltimū magnuz an-
tichristum. Nam post ap̄tionem septimi sigilli
et in dicto septimo tpe erit tēpus pacis supra-
dictum et letitie fm Joachim et alios p̄phetas.
Item notanter et dico fm Joachim sup illie-
remiam ad Henricū: qd vita p̄emplaria deu-
ota et scā p̄uertet ad iudeos et grecos: qui p̄e-
cedēt scitate oēs alias gētes: que vba Joachim
sup illis verbis. Audiens audiui ephraz trās-
migrātem: et sunt talia certe. Cita p̄emplaria
oliz vigit sub Helya et Helyseo et filijs p̄phe-
ta: et filijs isrl' s̄ torrens caruit: defecit in eis
grā spūalis perroces nepharie Jezebelis. Cita
ipsa migravit ad grecos sub Paulo primo he-
remita/ Antonio: et alijs heremitis. Inter eos
quoq; reperi sunt heretarche et populi religiosi
vtriusq; sexus: qd comunicati a deo suo ipsa cessa-
uit ab eis: et ppagata est in b̄ndictione. Immo
in nutrice seu sorore ipsius B̄ndicti quēdam
dum in veteri testamēto in muliere vidua sa-
reptena romanaz ecclesiam designāte. Sed qm
et vbi factum est capisterium sup mēsam: et re-
gula monastica et diuisa nō poterūt inuiri ieiun-
ijs sed delitijs epulisq; vacare: vñ cōpulsā est
spūalis religio ipsa ad albos cisterciēses p̄fuge-
re. In qbus manet intacta expte: quousq; ve-
niat qd p̄fectum est. i. noua religio superius iaz
dicta. Post sextuz tps ecclesie in quo velut in
sabbato cessat labor et seruitus. Et detur p̄em-
plantibus deum sabbatismus: puto ego qd vi-
ta ipsa adhuc nō tā grecos reddat q̄ iudeos:
vt vnde cepit gratia inde laudabiliter p̄sequa-
tur. Etiam dicit Joachim sup eodem libro: qd
cuius Constantinopolitana a qua olim p̄cesse-
runt scismata: et errores in dictis gentibus erit
christiane fidei decus. Item quātuz tps eē de-
beat a morte antichristi vsq; ad extremū iudi-
ciz: vel q̄to tpe mūdus debeat durare nullus
sciuit vel sciet. Nam hoc pater posuit in sua po-
testate. Et cōis opinio theologoz est qd mun-
dus durabit septē milia annis. Quia sicut deus
in septem diebus opa mūdi p̄fecit: ita in septem

De magnis tribulationibus

Nota de etatibus mundi.

milia annis ea non destruet: quantum sit a creatione mundi usque ad hoc tempus. 1386. Rudeo...

Quanto fieri potest.

Epoca. 5.

omnia consumans. Unde Sybilla Eritha in fine sui vatis sic dicit. Audiet terrigena minas...

Mc angelus denunciat et hortat fideles ut se preparent et vigilent in orationibus et bonis operibus...

Epoca. 24.

Verba Christi.

Attendite vobis ne forte grauentur corda vestra in crapula et ebrietate et curis huius vite...

Luce. 21.

Mc fideles orant deprecantes deum ut iras eius evadere mereant atque apud eum stare digni habeantur...

Omne quoniam veneris iudicare terram: ubi me abscondam a vultu ire tue? heu mihi dicit quod peccavi nimis in vita mea...

henni cremet igne. Rex tremede maiestatis: qui salvandos salvas gratis. Salva me fons pietatis. Dicit exaudi. Oratio.

Omne Iesu christe da nobis incertitudinem diei adveniens tui: vigilando et bene operando prevenire ne voluptatibus et vanitatibus vacantes subito iparari inveniamur...

Mc in aere appareret angeli cuius vexillo scriptissime crucis et alijs mysterijs passionis christi. Et ut dicit beatus Joannes crisostomus: illa crux non erit lignea in qua passus est christus...

Epoca. 24.

Ecce christus rex et iudex venit cuius nubibus videbit eum ois oculus et qui eum pugnauerit: et planget se super se. Et ecce videbitur signum filij hominis venientis in nubibus...

Mc orant fideles et deprecant deum iugiter vigilantes: ut eos per virtutem sue sacrissime crucis et passionis liberare ac saluare dignetur in die tremendi iudicij...

De signum crucis erit in celo cuius dominus ad iudicandum venerit: et tunc manifesta erunt abscondita cordis nostri: cuius sedet filius hominis in sede maiestatis sue...

domini nostri Iesu christi. In quo est salus et resurrectio nostra. Crucis victoria et admirabile signum. In caelesti curia fac nos captare triumphum. Salva nos christe salvator per virtutem crucis. Ne pereamus in tremendo iudicio. Dicit exaudi. Oratio.

Omne Iesu christe qui ad iudicandum cum potestate et maiestate es veteris crucis angelis tuis signum gloriose crucis tanquam vexillum triumphale preferentibus...

Mc quattuor angeli a deo missi in quatuor mundi partes: cuius tuba terribili clamante: ac voce magna et tremenda clamantes et dicentes: ut ois surgant mortui et veniant ad iudicium ante tribunal christi...

Epoca. 4.

Emittet dñs angelos suos cū tu-
voce magna clamabūt. Sur-
gite mortui: venite ad iudiciū. Et
congregabūt electos eius a quat-
tuor ventis: a sumis celoz vsq; ad
terminos eoz. Et ad Cor. 1. [Dñs qdem re-
surgemus in momento in ictu oculi in nouis-
sima tuba. Cū enim tuba & mortui resurgēt
& nos imutabimur].

Hic orant fideles vt cum vocati fuerint
ad iudiciū mereantur cum electis a
dextris iudicis locari & ab edis seque-
strari atq; digni effici illam audire vocem. v3.
Venite benedicti patris mei possidete regnū
vobis paratū a constitutione mundi.

Oratio fidelium. **Añ.**

Media aut nocte clamor factus est: ange-
lo cum tuba illa terribili clāgente: atq;
voce magna clamāte & dicēte. Surgi-
te mortui: venite ad iudiciū: q̄ ecce christus
rex & iudex venit exire obuiam ei. ps. Deus
deoz dñs. Chiriel. Chiriel. Chiriel. Nate n̄
Et ne nos. v. Tuba mirum sparget sonus per
sepulcra regionū. v. Coget oēs ante thronū.
v. Dñs stupebit & natura cum resurget crea-
tura. v. Iudicāti respōsuram. v. Liber scrip-
tū proferetur: in quo totum p̄tinet. v. Cū mun-
dus iudicet. v. Iudex ergo cum cēsebit quic-
quid later apparebit. v. Nil inultum remane-
bit. v. Quid sum miser tūc dicturus: quez pa-
tronum rogaturus. v. Dum vix iustus sit se-
curus. v. Rex tremēde maiestatis: qui saluat
dos saluas gratis. v. Salua me fons pietatis.
Domine exaudi. **O**ratio.

Omine Iesu ch̄iste iudex viuoz et
mortuoz: te suppliciter deprecamur:
vt in extremo iudicio nos a dextris
tuis collocare digneris: & audiam nobis face-
re illā dulcissimā atq; desideratissimā vocem
tuam: quam p̄misisti electis tuis dicēs. Veni-
te b̄ndicti patris mei: & possidete vobis para-
tū regnū a cōstitutione mūdi. Facq; ne tu-
meamus ab audicione mala quam cōminatus
es reprobis dicens. Discedite a me & ite male-
dicti in ignem eternū: q̄ paratus est diabolo
& angelis eius. O vnigenite fili dei miserere
nostri: ne vnq; illam penā incurabilem expe-
riamur. v3. excidi a regnū gloriā & comburi in

gehenna ignis eterni. Qui cūz patre & spū sc̄-
to est Iesus christus iudex in tri-
bunali cum tota celesti curia iudi-
cans & reddens vniciq; s̄m opa
sua siue bona siue mala egerit. Cū
pp̄eta Esāia. Ecce dñs ad iudiciū veniet
& oēs sancti eius cū eo: & erit in die illa lux ma-
gna. Et alibi. Ecce apparebit dñs sup nubē
candidam: & cūz eo sanctorū milia. Electi igit
erunt a dextris eius & a terra eleuari. Reprobi
vero & demones a sinistris eius in terra. Est
quoq; os inferni ap̄tū: ex quo exhalat flāma
ignis: debet & hic ēē crux christi cum alijs my-
sterijs passionis eius: vt diximus supra: ad im-
properādum iudeos crucifixores infideles: he-
reticos: ac falsos & ingratos christianos.

O Verba Christi.

Quā aut venerit filius hoīs in maie-
state sua & oēs angeli cum eo. Tūc se-
debit sup sedem maiestatis sue. Et cō-
gregabunt ante eum oēs gentes: & sepabit eos
ab iuice sicut pastor segregat oues ab edis. Et
statuet oues q̄dē a dextris: eos aut a sinistris.

O Verba Christi ad electos.

Tunc dicit rex his qui a dextris eius
erunt. Venite benedicti patris mei. i.
a patre meo. possidete & eternaliter te-
nere paratū vobis regnū celoz. locus san-
ctorū. a cōstitutione mūdi. ante q̄z nāsceremini
hec vobis parata sunt: quia vidi vos tales fu-
tuos seruos meos per predestinationem.

Ubi Augustinus & infra. Ubi lumen inde-
ficiens: vbi gaudium sempiternū vita perhen-
nis & immortalis: & letitia sempiterna cum an-ge-
lis & apostolis: vbi lux lucis & fons luminis:
vbi ciuitas sanctorū. Hierusalē celestis: vbi cō-
uentus martyz & patriarchaz cūz Ihabraam:
Isaac & Jacob: vbi dolor nullus nec tristitia
post gaudium: vbi nox effugiet & senectus nō
apparebit: vbi charitas inexplebilis: vbi par-
indivisa: vbi assistunt angeli & vniuerse po-
testates: vbi māna. i. cibis celestis & vita ange-
lica: & vt inuicem in breui cōprehēdam: vbi oīs
dolor & oē malum nō videbit: & oē bonum nō
deesse vnq; pōt. Tunc iusti ad hec r̄dēbunt
forte dicentes. **O** R̄sio electoz.

Omine cur tātam & tālem gloriā no-
bis preparasti. Tunc & ipse eis respon-
debit. **Pro**

Ma
tbei
24.

Aug.
8.

debit. **Pro** mi-
sericordia via
& fide: pro hi-
laritate & pa-
tencia: pro lō-
ganimitate et
māsaetudine:
pro veritate &
iustitia: pro cō-
tinentia & hu-
militate: pro
hospitalitate &
affabilitate: p
gaudio ad pe-
regrinos & i-
gnotos: p iu-
sticia & sancti-
tate: pro tristi-
tia vestra i ma-
lo pximi: pro
letitia vestra i
bonis eius: p
gaudio vestro
in his qui nec
f̄monez ocio-
suz de ore suo
proferunt: pro timore dei in his qui nec trans-
grediuntur pactum iota vnum nec vnūz ap̄-
cem de lege dñi: pro eo q̄ nō accepistis mune-
ra sup innocentem: nec mendacium pro verita-
te: pro eo q̄ vitium cordis vestri: nec nō corpo-
ris vestri succidistis: & pro nihilo seculum spe-
uistis: & nō t̄m̄ diabolo renūciastis & operibus
eius: & seculo huic nequaq; & pompis eius: sed
& vosmetipsos abnegastis: & tulistis crucē meā
& secuti estis me. Venite ergo sedete & vos sup
sedes duodecim: mecz iudicantes duodecim
tribus israel: & condēnantes eos: q̄ vobis cre-
dentib; illis credere noluerūt. hec b̄tus Aug.

Aug.
8.

O Verba christi ad reprobos.
Tunc dicit Rex & his q̄ a sinistris eius
erunt. Discedite a me. O infelix disces-
sio. O miser ad quem ibitis? ab eo re-
cedētes qui verba eterne vite habet? O dura
separatio. O miserabilis cōditio: q̄ a me fonte
vite indeficientis: a me diuine gloriē beatifican-
tis: a me torrentis voluptatis inundantis: a me
plenitudine vbertatis inebriantis. **Maledicti**

ptus maledictione culpe: sed modo maledi-
ctione pene eterne. In ignem eternū sine fine
vos arsurum: qui paratus est diabolo & ange-
lis eius: vt q̄bus colligati fuistis in culpa sor-
ciemini in pena. O p̄fortium malum: horribi-
lē q̄dem ad imaginādū: horribilius amplius
ad videndū: sed adhuc horribilius ad coha-
bitandū: vbi erit s̄ctus & stridor gētiuz: vbi
fluēt oculi vestri lachrymis: vbi a vobis mors
optabit & non dabitur: vbi vermes conscien-
tie vestre: nō morientur: vbi ignis vos ardens
nunq; extinguet: vbi nullum gaudium nec le-
titia post tristitiam: vbi nullus honor nec re-
quies post penam: vbi tenebre eternales & hor-
ror pene: vbi ardor sitis & terra obliuionis: vbi
ardor flāme & dolor vermium: vbi nihil videf-
nisi pena: vbi nullus auditus nisi gemitus: vbi
nulla p̄solatio: vbi nullum relectabile: sed oē
tristabile habet: vbi infernus. i. p̄funditas ge-
henne: vbi sunt diuersa genera penarum: vbi
diaco quem formauit dñs ad illudendū vo-
bis. **Dec** beatus Augustinus.

Bib

De christo sententia diffinitiva et nunquam renouabili in damnatos ac demones illata: oēs dānari: cuius facta et angelis eius descendit in infernum: eternaliter cruciandi: portam exhalantem ignem sulphureū: miserabiliter sentes et euilates: blasphemantesque diem in qua cōcepti et nati in mūdo fuerūt. Et penitus de salute desperati: ipse pūno pectora sua pcutientes: capillos capitis et pilos barbe: manibus euellunt atque carpunt: vngulifque carnes proprias lacerant: manus quoque dentibus velut rabiidi mordent. **U**n ex dictis Bernardi. **C**uz igitur tot scōrum accusationibus: pūcti fuerit infelices illi: quos nō aū scelez suoz penituit: q̄s cuz penitere nihil p̄sunt. **Q**uid agent: quo se vertēt: nulla erit reliqua cauillatio: nullum argumentum: nullum refugium. **V**idebūt supra se deuz iratum: infra se ignem paratum: circa se terribiles demones grauitur infrendētes: et iam ad tetermina illa inferni loca cū furore vigentes: cōpellentesque angelos bonos: demones vō trahentes: quis clamor: qualis planctus: quātus et q̄slebilis vltatus iter illos audiet: q̄miserabile spectaculum illud erit: cū et pectora pūgnis et ora vnguibz sedātes incedent: lania bunt capillos: pcutiēt femora: complodēt palmas: compriment digitos: totis artibus: toto corpore contremiscent. **A**lij in terram: p̄ni corruent: alij horrore attoniti rigebunt: alij lymphatico pauore acti: huc illuc veluti amētes discurrēt: ora palloz: corda dolor: mentem stupor: membra tremor: languorq; occupabūt: atq; in terea incessabilis imugiet gemitus: p̄sonabit planctus: obstrepet euilātium: nunq̄ mestior auditus clamor. **E**t vt Apoc. 9. **Q**uerēt mortem et nō inuenient eam: et desiderabūt mori: et fugiet mors ab eis. **A**d huc et instoz gloriā vidētes: multūq; eis inuidētes [pre doloribus cōmanducabūt linguas suas]. **A**poc. 16. tur babant stupebūt ac dicent. **U**bi sunt quos aliquid habuimus in derisum et in similitudinem improperij. **N**os insensari vitā illoz existimabamus in saniam et sine illoz sine honore. **E**cce quō computati sunt inter filios dei: et inter sanctos soz illoz est. **E**t nos vbi deridimus: quo p̄dure nos concupiscētie nostre: delitiae molles: lauta: pūntia: obscene libidines: auare

opes: blādi sopores: ignauia oia: iocitūsa: luxuria: voluptas. **I**lla ocissime delere: et successit nunq̄ desideratura calamitas: felices nobis videbamur: et heu q̄srepente in quātaz collapsi sumus miseriam. **E**rit deniq; iudicij eis ex omni parte horribile. **M**as supra se videbunt iudicem iratū: subtus infernū patentem: intus p̄scientiam remordētem: extra mūdum ardentem: q; non inouabit nisi prius reprobis in infernū reclusis: q; nō merent eum inouatum: neq; christum in forma glorioza videre: a dextris aut erunt peccata p̄p̄ia accusantia: a sinistris infinita demonia terrētia: circa boni angeli in infernū pellētes: demones at ad infernū eos trahētes: et irātes videbūt supra inferni portaz: **D**anthis illud stēbile ac expauescēs carmē. **V**s. **P**er me si va nella citra dolente: **P**er me si va nell'eterno dolore. **P**er me si va nella perduta gente. **I**ustitia mosse el mio alto factore: **F**ecemi la diuina potestate. **L**a somma sapientia el primo amore. **D**inanzi a me non fur cose create: **S**e non eterne et io eterna duro. **L**assate ogni speranza voi ch'entrate. **A**d hec contremiscent et penitus desperantes miserabiliter stēbunt dicentes. **C**ur concepti fuimus: aut cur cōceptos nō est aborti mater: vel cur nō statim natos: aboleuit mors: vel adultos oppressit validudo: vel angustiauit egestas: vel despoliauit: et in seruitutem captiuos abduxit hostis: cur vis aliqua nō afflixit: non vexauit: vt aliam vitam alios mores nos instruere cogeret: q; eos pro quibus ita patimur: **S**i mors in igne illo eēt ad quez compellimur: q̄slibenter in eum irrueremus: vt sic p̄sumptis fugere supplicia eterna liceret. **S**ed hoc oīno supra q̄s cogitari p̄or: grauius est: q; semp ardere cogemur: et nunq̄ dabitur mori: semp viuemus: vt semp tormenta patiamur. **O** q̄s breui labore: q̄smagnam potuimus adipisci beatitudinem. **E**t ecce q̄s pro modica delectatione: momentaneisq; delitijs: in q̄simensas scidimus eternas. **I**deu irrenouabili et inappellabili scia: ois nobis salutis via p̄cludit: negat misericordia: spes ois est ablata. **O** dolores et miserie: et in eternum p̄mansure. **O** angustie in terra obtuionis: vbi nullus ordo: s; sem p̄ternus

Lan dul phus cane

perennis horroz inhabitat. **I**n hec et eiuscemo di lamēta q; dānari fuerint: stēbūt cōcitant. **T**erminato itaq; examine illo: et sublati s; ipse: et vna cum diabolo et angelis eius in infernum reclusis: me videat gloniam dei atq; sanctorū: celūq; et terram nouā. **D**e iustis singulis s; gradum suū et meritum: angelicis ordinibus insertis. **F**iet illa glorioza p̄cessio: christo p̄cedēte capite n̄o: omnibusq; mēbris suis sequētibus: et tradet regnum deo patri: vt ipse regnet in eis. **E**t ipsi in eo regnum illud p̄cipientes qd paratum est illis ab origine mūdi. **P**ost predicta statim erit mūdi inouatio: que nō cōplebitur: q̄s diu peccator est in mundo. **I** quousq; deti udat in infernum: vt diximus: et tunc sibi luna splēdozem solis mutabit. **S**ol vō septupliciter q̄s modo lucebit. **V**t sciat: recipietq; splēdozem: quem hoie peccate amisit deniq; sol luna: et stelle que n̄c festinant cursu irretarabili: quasi cupientes in meliozem statum mutari: tunc fixa immobiliter p̄manebunt et quēta: et mirabili glouificatione inmutata. **N**am celum glouiam solis induet: sol luna et stelle vestient ineffabili splēdoze. **I**nno uabuntur et elementa: nam p̄cedetur ab igne n̄c cōbustibilis: ab aere obscuritas: ab aq; glouialis frigiditas: a terra ponderositas et opacitas: q; de oibus elementis: qd ignobile est: renouet deorsum: et ad locum penaz: s; cloacam infernalem: cum oibus rerū imunditijs p̄fluert: et ibi horrorem carceris multiplicabit. **R**euin igitur mutabilitas: s; frigus: estus: grandines: turbines: fulgura: tonitrua: et alie incōmoditates penitus interibūt. **E**lementa vō purgata p̄manebunt: inouabuntur: et: q; terra tota erit sicut paradysus: et planabit. **C**ū mūdum aut in nouari: i. pulchritozes induere debere: ostendit triplici rōne. **P**rimo q; sicut dignus fuit q; elementa purgarent: pro eo q; infecta erant: p̄pter peccatum hois: ita dignum erit q; mūdus in nouetur: p̄pter glouificationem hois et honoz beatorū: vt hoie glouificato cūcta etiam creatura inouet cum eo. **S**cōdo vt creature remunerentur pro labore quo homini seruierūt. **T**ertio: vt totus mūdus per hoc speculum: deum cognoscat. **U**nde opz in futuro speculum purgari et meliorari: q; in pulchritudine creaturarū amplius resultat spēs creatoris. **I**doc aut

non erit ad necessitate: vt deus per creaturas videatur: sicut modo: sed ad inuinditatem: vt v; inuinditari uisionis intellectualis addat delectatio uisionis sensibylis. **P**ostremo de gloria celi: sciendum est q; tot et tanta in celis gaudia aderūt: q; oēs arismetici huius mūdi nō possent ea numerare: oēs geometrici: non possent ea mēsurare: oēs grāmatici: dyalectici: et rhetorici: nō possent ea sermonibus explicare: q; oculus nō vidit: nec auris audiuit: nec in cor hois ascenderūt: que preparauit deus diligentib; se. **G**audēbunt quippe sci supra se: de dei uisionē: infra se de celi et altiarū creaturaz corporalium pulchritudine: intra se de corpore et ale glouificatione: supra se de angeloz et hoium associatōne. **I**ntārum nāq; gaudebit quisq; de bono alterius: quātum de bono p̄prio: qd tū intelligendum est nō de gaudij inrētionē: sed de gaudioz numero. **I**bi et singuli a singulis cognoscent: et videbit vnusq; cogitationes alteri: put vult: q; vt ait Grego. vnus cuiusq; mentem ab alterius oculis corpulentia nō absconder. **V**idebūt itaq; iustos vt gaudeāt: videbūt quoq; penas reproboz: vt de periculozis euasione: grātiā agāt. **V**idebimus ibi deum in ser deūq; in nobis: et nos in deo: et deum in creaturis: et creaturas in deo. **I**bi erit deus oia in oibus: i. s; m Augu. erunt quecūq; ab oibus desiderantur: et vita salus: et copia et honoz et pax et oia bona: ibi sensus hois interior reficit in cōtēplatione diuinitatis: et sensus exterior: in cōtēplatione humanitatis: q; p̄pter deus homo factus est: vt totum hoiem in se beatificaret. **D**eus enim oēs sensus spūali et ineffabili delectatione reficiet: cum ipse obiectum oium sensuum sit futurus. **E**rit nāq; deus speculum visui: cythara auditui: mel gustui: balsamū olfactui: flos tactui. **I**bi erit cādor lucis estualis: amenitas vernalis: abūdanātia autumnalis: requies hyemalis. **I**lla beatitudo s; m Augu. in duobus p̄sistit. **I**n necessaria p̄sētia omnis boni: et in necessaria absentia ois mali. **T**ertio enī est ibi pulchritudo in infirmitate: tanta inuēditas lucis eterne: vt et si non liceret in ea amplius uiuere seu manere: q; vnus diei moza. **P**ropter hoc solum innumē abiles huius vite dies pleni delitijs: et circūfluentia tēporalium bonoz: re: cte meritoq; p̄remnerent. **N**on enim falso aut

Apoc. ca. 9.

Apoc. ca. 16. Sapie

paruo affectu dictum est: qd melior est dies vna in arrijs tuis sup milia. Nec aut vita eterna cōstitit in stola aie & corporis. Stola aie cōstitit in tribus dōribus eius. s. in manifesta cognitione sume trinitatis que succedit fidei. In perfecta eius fructione que succedit spei: & in pfecta ei dilectione qd nō euacuabit: sed p̄ficietur charitas ipsius dei. Stola aut corporis in quattuor dōribus eius p̄stitit. s. in claritate/ impassibilitate/ subtilitate/ & agilitate. Dōres aie sume de p̄mio cōntrali vel s̄bali: dōres corporis de p̄mio accidentali. Prima ergo dos aie est cognitio: que & visio dī: qua diuina essentia videbit ab oibus tota: sed nō totaliter put est infinita. Videbit tñ essentia diuina limpidius ab vno q̄s ab alio: in quātum vnus magis est pfectus lumine glorie q̄s alter. Et sic iste defectus erit ex parte visus & nō visus: qd visus idem oīno erit ex parte eius: cum sit simplicissimū. Secda dos aie est dilectio. Sed est differētia inter dilectionem v̄ritem & dilectionē dōrem: qd virtus pprie est illud qd transit de statu gratie in statum glorie: dos aut qd supra meritū darur inductione sp̄s se. Tertia dos aie est cōprehensio que est tentio visū & amari: dī etiam inheio & fructio. Sunt ergo tres istoz beatoz p̄fectiones p̄cipue. v. z. visio inobfuscabilis: dilectio infastidibilis & tentio inamissibilis. Prima dos corporis est claritas: sed dī aliqd clarum dupl̄r: aut qd paruius sicut vitrum dī clarum: aut qd lucidus sicut dī stella clara. Corpus aut gloriificatus erit vtroq; modo clarum: & erit septies tam clarum sicut modo est sol: z aia septies clarior corpore erit: que corpus velut vestimētum suum reindues per ola membra: corpus velut sol per cristalluz lucebit. Corpora aut sanctorū nō eq̄liter erunt clara: sed cuius aia sanctior ac melior erit: corpus quoq; lucidius erit. Secda dos corporis est impassibilitas que resultat ex virtute aie suam corpus poterit p̄tinentis: ita vt a nullo exteriori agēte valeat imitari. Cui si etiam corpus gloriificatum ponere in inferno: nō sentiret ex hoc lesionem in aliquo. Tertia dos corporis est subtilitas: que ex pfecta victoria forme sup materiam aufert grossiciem corporis: que est ex cōpositione clemētarium qualitatū. Et sciendū qd sicut duo corpora nō gloriificata nō p̄nt esse simul in eodem loco: sic nec duo corpora glori-

ficata. Alioquin in vno corpore gloriificato eēt potentia agendi & intrandi partes corporis alterius: in alio vō esset in potētia resistēdi. Corpus vō gloriiosum p̄t simul eē in eodem loco cum corpore nō gloriificato: qd post illud penetrando subintrare manētē distinctione dimensionum corporis vtriusq;. Quarta dos corporis est agilitas que s̄m Augu. tanta erit qd vbi volet sp̄s/ ibi protinus erit & corpus. Natura enī totaliter erit subiecta volūtati: & ideo mouebitur corpus ad impium sp̄s. Clerūtamē sicut melior aia corpus habebit lucidius: sic et agilius: ita tñ qd voluntas sanctorū erit oīno cōiuncta rationi: & ideo volūtas eoz nunq̄ appetit qd nō debet: qd vt ait Augu. nec volet aliqd sp̄s: qd nec sp̄s possit decere nec corpus. Quidam insup sp̄aliter habebunt aureolam: que est mētis sp̄ale gaudium: & corporis singularis decor: veniens ex ope p̄cellētī & p̄miliatiō. i. martyrio/ virginitate/ & p̄dicatione: vt sic aureola non tñ p̄ncipalr sit in mente: sed per quādam redundātiā fulgeat et in carne. Aureola et diminiutiue dī in comparatione ad auream. Et ideo nota qd inter auream/ aureolam & palmam est differētia. Aurea enī est p̄mum substantiale qd metaphorice dī comatum ex parte meriti: qd nō respōdet gratia operi: sed radici charitatis. tum ex parte p̄mii: qd p hoc efficit homo particeps deitatis: & per consequens regie potestatis. tum rōne p̄fectionis: qd significat figura circularis. Aureola vō est p̄mum accidentale: nō tñ quodlibet accidentale: sed illud qd responder operi excellenti. s. martyrio/ virginitati & p̄dicationi. Palma aut est p̄mum accidentale: qd nec radici nec operi debet sed volūtati. Tale p̄mum habuit beatus Martinus & multi alij qui desiderauerūt martyriū: s. opus nō fuerit subsecutus: qd et si gladio p̄secutoris occisi non sunt: palmam tñ martyrii non amiserūt. Nec aut palma nec aurea dici debz nec aureola. vnde versus. Aureolam si ferre volam/ fore virgo studebo. z Martyrium ve subibo p̄mum populos docebo. Et ite/ rum. Aureolam martyr/ doctoz/ virgoq; mere/ tur. Anselmus vō ponit septem bona corporis & septem bona aie/ que habebūt in celestis patrie beatitudine. Et p̄mo corporis que sunt pulchritudo/ velocitas/ fortitudo/ libertas/ sa/ nitas/

nititas/ voluptas & eternitas/ dicens. In illa igitur vita pulchritudo iustorum solis pulchritudini que septupliciter q̄s nō sit speciosior erit: adequabit/ que admodum diuina scriptura testatur. Fulgebūt iusti iniquiens sicut sol in p̄spectu dei. Velocitas nō tanta comitabitur vt ip̄s angelis dei/ eque celeres simus: qd a celis ad terras/ & a terris ad celum/ dicto citius dilabitur. Diuis quoq; velocitatis exēpluz in radio solis licet intueri: qui statim orto sole in plaga orientali/ p̄tingit in vltimo plage occidentalis: vt in eo p̄pendamus nō est ip̄sibile qd de natura dicimus futura velocitate p̄sertim cum rebus aiatīs soleat mēsse maior velocitas q̄s in aiatīs. P̄stabit v̄ribus quicūq; muerunt sup̄ius ciuib/ associari: intātum vt nullatenus allis obfistere queq; placeat: v̄ si mouēdo aut euertēdo voluerint qd a suo statu/ quocūq; diuertere non illico cedat. Nec in eo qd dicimus maior conatu laborabunt q̄s nos nō in motu oculoꝝ nostrorū. Ne queso excidat aīo q̄s adipsi scemur angeloz/ similitudo: q̄tenus si hic aut his que dicitur sumus aliud exēplum nō occurrat/ ipsa occurrat: atq; in q̄bus angelos valere p̄stiterit et nos eque valere p̄bet & asserat. Quicūq; igit angeloz/ fuerint similitudinem assecuti: eoz quoq; libertatem necessario assequent. Itaq; sicut angelis nihil obfistit: nec aliqd eos ipedire vel constringere p̄t: quin pro velle suo cūcta libertate penetrēt: ita non erit obfistaculum vllum qd nos retardet: nec clausura que nos detineat: nec elemētum qd nobis ad velle parum obfistat. De sanitate qd melius dici poterit/ q̄s qd p̄ salmista canit. Salus inquitens iustoz/ a dño. Quibus aut fuerit a dño vera sanitas/ que surripere poterit in se mitas? Credere & incūctanter asstruere licet: sanitates vite future ita iugem & incōmutabilem ac inuolabilem fore: vt inestabili quodam atq; sensibili suauitatis dulcedine/ totū hōiem repleat: & omne qd alicuius in se vicissitudinis/ mutabilitatis/ aut lesionis suspitōes p̄cedere queat procul arceat atq; repellat. In illa futura vita inestimabilis delectatio que dā bonos inebriabit: & dulcedine sui inextimabili exundātia satisfiabit. Quid dixi? totos oculos/ aures/ os/ manus/ pedes/ guttur/ cor/ iecur/ pulmo/ ossa/ medulle ex ea et ipsa & cūcta sigillatiz/ singula mē-

bra eoz in cōe taz mirabili delectationis & dulcedinis sensu/ cōplebunt: vt vere totus homo torrente volūtatis dei poterit: & ab vbertate domus eius inebrietur. Qui ergo hec bona fuerit adeptus/ non intelligo ad qd/ quō corporis sui vltius porrigat affectus/ solūmodo assit ei: quaz cūctos appetere diximus/ diuinitas vite: sed ista illi minime deerit: qd iusti in p̄p̄tius viuēt. Sicut et alia que qdem his que digessimus/ nō minus amatur: sed ad aiam/ sicut illa ad corpus referuntur: que nihilominus in septenario numero p̄stiruta nō modicum placent menti que ip̄soꝝ fuerit sapore ibuta. Sūt aut hec: sapiētia/ amicitia/ concordia/ potestas/ honor/ securitas/ gaudium. Sapia igit tanta in futura vita bonis erit: vt eoz que scire voluerint/ nihil sit qd ignozēt: scient enim cūcta que scienda fecit deus: tam ea que p̄terita/ q̄s que huius seculi sunt futura. Ibi a singulis oēs: ibi ab oibus singuli cognoscent/ nec queq; oīno la rebit/ qua patria/ qua gente/ qua stirpe/ qd editus fuerit: vel quid in vita fecerit. Amicitia in tātum singuloꝝ intima erga singulos suo feruore complebit: vt amor cuiusq; in queq; sufficit cuiq;: p̄sertim cum oēs vnus corpus sint christi: & christus qd est pax ipsa sit oīum caput: nec minora se affectu cōpleantur: q̄s membra vnus corporis sibi inuicem copulant. Amabis igitur oēs vt te ipsum: & amaberis ab oibus/ vt ipsa te. Putas abundās eris in dilectione: q̄ hoc tibi fuerit in possessione? atq; istam transi & p̄templare ip̄m: p quem hec bona tibi puenerit: & p̄cipies qd ille plusq; tu ip̄m & q̄s oēs alij incōparabiliter amabit: te z tu sup te ipsum inestabili quadam suauitate illum amabis. Erit itaq; tāta in cūctis p̄cordia/ vt in nullo sentias aliquē discrepare ab eo: qd te p̄stiterit velle. corpus vnus erim? ecclia vna erim? sp̄s xpi erimus: queq; ibi erim? Nō ergo maior iter nos discordia erit: q̄s nunc est iter vnus corporis mēbra. Cleruz sicut video in motu oculoꝝ: qd illuc quo vnus vertit/ mox alius sequitur: ita quocūq; tuum velle p̄tereris: velle oīum sine discrepatione illico p̄fecto habebis. Quid dixi oīum? ipsa dei volūtas nō erit a tua diuersa: sed sicut tu: qd ille/ ita & ille in cūctis qd tu. Caput nōq; a suo corpore quō discreparet? Lum itaq; deum & oēs & volūtati tue concordēs ha

bueris: peccato nihil uoles quod non possis. Omnipotens igitur eris tue uoluntatis: quoniam ipse omnipotentem habebis in omnibus concordantem tue uoluntati. Itaque cum hec tibi tanta potestas affuerit: bonorum peccatis potestati minime deerit. Igitur dum possessione bonorum que digessimus felix fueris: nunquid sufficiens tibi uideberis: maxime inquis: itaque cum tua uita perpetuo duret in illa uita: hec omnia tibi habenti: securitas quoque ea amplius non perdeni certo ariserit: obsecro quid existimas tibi erit? Securus igitur tantorum bonorum perpetuo eris: nec alicuius tibi aduersari uolentis incursum timebis. Prodest ne ergo illius gaudij modus a quoque homine penetrari: cum ultra mille milia et decies centena milia innumerabiles ibi sint et omnes eadem beatitudine proficiantur: nec ullus eorum sit qui non tantum de bono alterius gaudeat: quoniam de suo. Preterea uidentes deum ipsum supra quod ibi se amabunt ipsos amantem: et intelligentes se inenarrabiliter plusquam semetipsos illi amantem in gloria et mirabili et ineffabili exultatione exultabunt. hec Anselmus. Quis igitur iusti fuerit tanta felicitate beati: et iniusti per meritum inestimabili quodam infelicitate miseri ac in inferno reclusi: sustollat se: ut prediximus dominus Iesus: et omnes sancti et electi cum eo: laudantes et benedicentes deum: atque alta uoce in suauissima armonia dicentes. Te deum laudamus: te dominum confitemur. Te eternum patrem omnis terra ueneratur. Tibi omnes angeli: tibi celi et uniuerse potestates. Tibi cherubim et seraphim ineffabili uoce proclamant. Sanctus. Sanctus. Sanctus dominus deus sabaoth. Pleni sunt celi et terra maiestatis glorie tue. Te gloriosus apostolorum chorus. Te prophetarum laudabilis numerus. Te martyrum candida tuas laudat exercitus. Te per orbem terrarum sancta confitetur ecclesia. Partem in se maiestatis. Tenebrarum tuarum uexillum et unicum filium. Sanctus quoque paraclitus spiritus. Tu rex glorie christi. Tu patris sempiternus es filius. Tu ad liberandum suscepturus hominem: non horruisti uirginis uerum. Tu deuotio mortis aculeo aperuisti credentibus regna celorum. Tu ad dexteram dei sedes in gloria patris. Augustinus. Hanc uitam patriamque amplectamur charissimam: ubi nihil obest: nihil affluit: nihil dominat: nihil est extra quod appetatur: nihil intra quod fastidiat: ubi

deus uidetur sine fine: sine fastidio amat: sine fatigatione laudat: ubi uita sine morte: ubi iuuetus sine senectute: ubi lux sine tenebris: ubi gaudium sine tristitia: ubi pax sine discordia: ubi uoluntas sine turbatione: ubi regnum sine mutatione: ubi merces sanctorum tam magna est quod non potest mensurari: tam multa quod non potest numerari: tam copiosa quod non potest fieri: tam preciosa quod non potest estimari: quod deus permittit fide non capitur: spe non attingitur: charitate non comprehenditur. Ibi carmina non desunt premia non deficiunt: nihil quod amat deest: nihil desiderat quod non adsit. O uita uitalis dulcis et amabilis et semper memorabilis. Tibi summa securitas: ubi secura tranquillitas: ubi tranquillitas iucunditas: ubi iucunda felicitas: ubi felix eternitas: ubi eterna beatitudo: ubi beata certitudo: ubi certa uisio et sine fine laudatio: ubi affluentia diuitiarum: influentia deliciarum: et omnium confluentia bonorum. hec Augustinus.

He est angelus seu beatus Iohannes apostolus tenens librum apertum qui prius fuerat clausus: sed Iesus qui dei agnus aperuit beato Iohanni: id est reuelat statum ecclesie usque in finem seculi.

He liber scriptus intus et extra: nunc est apertus qui fuerat clausus et signatus sigillis et signaculis septem: in quorum apertione consumatum est misterium dei in ecclesia militanti: et adimplete sunt prophetie noui ac ueteris testamenti usque in finem seculi.

He est beatus Iohannes confessans et per testans uerba sui libri fore uera ac fidelissima: hoc quod sunt a deo: et quod nemo audeat aliquid accrescere uel minuire: ne incurrat in maledictionem et damnationem.

¶ Clerba

¶ Verba beati Iohannis. **H**ec uerba fidelissima sunt: et uera et dominus deus spirituum prophetarum misit angelum suum ostendere seruis suis que in ecclesijs operari cito. Beatus qui audit uerba prophetie huius: et seruat ea que in ea scripta sunt. Tempus enim prope est. Contestor enim omni audienti uerba prophetie libri huius. si quis apposaerit ad hec: apponet deus super illum plagas scriptas in libro isto: et si quis diminuerit de uerbis libri prophetie huius: auferet deus partem eius de libro uite et de ciuitate sancta et de his que scripta sunt in libro isto. Dicit qui testimonium perhibet istorum: etiam ueni cito: amen. Ueni domine Iesu: Gratia domini nostri Iesu christi sit cum omnibus uobis Amen. ¶ Finis libelli concluditur hac oratione: **¶** **S**icut serenissimi ac amicissimi mei et fratres in christo: uidentes tempus et dies malos nunc instantes: et phylalam sextam ire dei plenam sparsam: ac sextum sigillum apertum: et sathan ab angelo solum esse: exigentibus peccatis: et deficiente omni religione: contra uniuersam creaturam humiliemur sub diuine potestate maiestate et uertamur ad dominum ex toto corde nostro cum ieiunijs: fetu: et planctu peccata et uicia nostra emendantes in melius. Benignus enim et misericors deus est: mutans eius acerbas sententias in dulces: contramutantes et auferentes eorum propositum a malis et peccatis: et se corrigentes ab eis. Nam contra inimicos reges Nabuchodonosor: Agab: Ezechiam: et Dauid et multos alios qui peccauerunt in conspectu domini: per prophetas diuine erant prolate sententia contra eos qui humiliati sunt coram domino deo. Dominus sententiam mutauit: et indulsit eis: et amodo non sumus sicut oues errantes: sed pastorem proprium cognoscentes pro salute animarum nostrarum redeamus ad uerum earum pastorem: et maxime ad ecclesie pastores non armis ferreis que deus abhorret: sed armis iustitie: orationis et anathematis contra rebelles utantur. Nam Moyses: Iudith: et Elisha: fortissimos hostes eorum: non ferro sed oratione prostrauerunt. Nec Petrus cathenas ferreas: sed pece dirupit non ferro. Ualete in

domino: gratia domini nostri Iesu christi sit cum omnibus uobis. Amen. ¶ Explicit liber fratris Theolosophi presbyteri et heremite de Lusentia: de cognitione presentis scismatis ac status uniuersalis ecclesie usque ad finem seculi. 1386. confectum fuit. ¶ Incipit tractatus de Antichristo et eius temporibus. ¶ In ultima parte de antichristo et eius temporibus fuit quod a diuersis describitur dicendum est. Nam sicut dicit Dan. 12. Transibunt plurimi et multiplex erit scientia. quauis dicit dominus actus primo. Non est uestrum nosse tempora uel momenta: que pater posuit in sua potestate: quod a nobis non est cognoscibile. Et qui uirtutem superuenientis spiritus sancti acceperit: prophetare et intelligere poterunt que filius eius uoluerit reuelare. Que prophetie de ultimis temporibus: uel non determinant numerum annorum: uel dierum: sed substantiam rei gerende. Uel si determinat numerum prophetie propter obscuritatem: nec ab omnibus intellecte: sed sicut angeli testimonium Danieli reuelationem facti dicentis. Transibunt plurimi et multiplex erit scientia. i. expositio: et quauis sermones sint clausi: signati: usque ad tempus presertim: tamen subiungit quod docti intelligent. Et ideo non solum propheta aut filius prophete: tamen recolligere sub breuitate uolo testimonia eorum qui spiritum prophetie dicuntur accepisse et recolligere humanas coniecturas de futuro tempore antichristi et fine mundi: sine omni assertione: et sine singulari dei uel huius seu anni permissa determinatione. ¶ Antichristum enim fore ante finem mundi exprimit Aplos Theosa. 2. uic. 2. Neque terreamini neque per spiritum: neque per sermonem: neque per epistolam tanquam per nos missam: quasi insit dies domini. Et quoniam nisi uenerit defensio primum: et reuelatus fuerit homo peccati filius perditionis: qui extollitur super omne quod dicitur deus et colitur. Hoc enim de alio intelligi nullus ambat: nisi de antichristo. Quod enim de Nerone intelligi non possit: ut aliqui uoluerunt: sicut Augustinum de ci. dei. 15. Tum quod Aplos istum

domino: gratia domini nostri Iesu christi sit cum omnibus uobis. Amen. ¶ Explicit liber fratris Theolosophi presbyteri et heremite de Lusentia: de cognitione presentis scismatis ac status uniuersalis ecclesie usque ad finem seculi. 1386. confectum fuit.

¶ Incipit tractatus de Antichristo et eius temporibus.

In ultima parte de antichristo et eius temporibus fuit quod a diuersis describitur dicendum est. Nam sicut dicit Dan. 12. Transibunt plurimi et multiplex erit scientia. quauis dicit dominus actus primo.

Non est uestrum nosse tempora uel momenta: que pater posuit in sua potestate: quod a nobis non est cognoscibile. Et qui uirtutem superuenientis spiritus sancti acceperit: prophetare et intelligere poterunt que filius eius uoluerit reuelare. Que prophetie de ultimis temporibus: uel non determinant numerum annorum: uel dierum: sed substantiam rei gerende. Uel si determinat numerum prophetie propter obscuritatem: nec ab omnibus intellecte: sed sicut angeli testimonium Danieli reuelationem facti dicentis. Transibunt plurimi et multiplex erit scientia. i. expositio: et quauis sermones sint clausi: signati: usque ad tempus presertim: tamen subiungit quod docti intelligent. Et ideo non solum propheta aut filius prophete: tamen recolligere sub breuitate uolo testimonia eorum qui spiritum prophetie dicuntur accepisse et recolligere humanas coniecturas de futuro tempore antichristi et fine mundi: sine omni assertione: et sine singulari dei uel huius seu anni permissa determinatione.

Antichristum enim fore ante finem mundi exprimit Aplos Theosa. 2. uic. 2.

Neque terreamini neque per spiritum: neque per sermonem: neque per epistolam tanquam per nos missam: quasi insit dies domini. Et quoniam nisi uenerit defensio primum: et reuelatus fuerit homo peccati filius perditionis: qui extollitur super omne quod dicitur deus et colitur. Hoc enim de alio intelligi nullus ambat: nisi de antichristo. Quod enim de Nerone intelligi non possit: ut aliqui uoluerunt: sicut Augustinum de ci. dei. 15. Tum quod Aplos istum

Dan. 12.

Theo.

antichristum hoīem peccati et filium perditionis. pronunciat futurum post ante Merone: tunc ap̄m suū se temporaneum: tum q̄ que de filiis perditionis predicti Ap̄s/neroni nō circūue nebat. s. face signa et p̄digia: modus et iterū antichristi: h̄mōi. Tum q̄ Ap̄s ipsum Meronei pronunciat mysterium inquisitionis et figuram iniquitatis nō antichristum dicens. Et iam nunc op̄as mysterium iniquitatis: q̄ sicut Abel et David fuerūt in misterium figura christi: sic tunc Nero op̄anter erat figura antichristi: nec valet figs diceret. Nero tunc fuit absconditus et nō vere mortuus: et mysterio demonum sic vsq̄ ad t̄ps referuatus: et circa finem mūdi et palam venturus. p̄pter q̄d Ap̄s non dicit nasceretur sed iucundabit hō peccati. Si hoc enī verum esset: nihilominus firmiter tenēdus est antichristum x̄pi p̄trariū futurū esse: siue sit ipse Nero redāndus: siue sit alius quisq̄ de no uo nasciturus: habeat t̄n opinionem temerariam nullū rōni seu aucti inuasiā. Nec ideo dicit antichristus redāndus: q̄ in p̄sona sua uiuat absconditus: sed ideo q̄ iam uiuit in mēbus suis: quoz nero fuit principium: in q̄bus iam mysteriū iniquitatis opatur occulte: qui postea reuelabit aperte. Ip̄sum et antichristum fore et tribulationem p̄ ipsum futuram: alie scripture canonicē asserūt: vt p̄ Apoc. 14. vbi p̄cipue agitur de bestia cui dedit draco. i. diabolus virtutem suā. Glo. ad nocēdum decipiē. miracula faciendū: et potētiam magnā. Glo. decipiēdi et opprimēdi iustos. Et Daniel. 12. dī q̄ auferet iuge sacrificium. Glo. per antixpm q̄ cultum dei interdicet: et ponatur abhominatio. i. idolum abhominabile antichristi in desolationem dei et sanctorū. Quē enī hec de antichristo futuro intelligatur p̄: q̄ dñs Math. 13. discipulis petētibus signa aduētus eius ad iudicium: et signa finis mūdi remittit eos ad abhominacionem Danielis futurā: ex quo p̄ q̄ nō de Anthiocho t̄si vel alio intelligit: sed de antichristo futuro q̄cumq̄ sit ille. Multa et dicunt ibi: que non nisi de antichristo futuro intelligi possunt: vt patet consideranti.

Unde vō et vbi nascet antichristus nō inuenitur expressum sed insinuat. Dicit enim Joachim q̄ nascetur in Babilone de tribu Dan.

iuxta illū q̄d dicit Jacob patre Dan. Fiat dān coluber in via: cerastes in semina. Cū et hec sola tribus in Apocalyp̄i subtrahit: vbi lex alijs tribus signati numerant: sicut nō numerat tribus effraym: q̄ ex Effraym natus est Jeroboam: qui filios Israel p̄duxit ad idolatriam. Methodius vō martyr de quo dicit Hieronymus q̄ habuit reuelationē in carcere de vltimis t̄pibus et fine mundi: dicit q̄ antichristus apparebit in corozay: nutrit in Betsayda: et regnabit in capharnaum. Huius aut aduentus sicut dicit Ap̄s. 1. Thesal. 2. erit per operationem sathane: q̄ totū faciet diabolus p̄ ip̄m: possidebit iniquitatem et cooptantem. p̄pter q̄d dicit Apoc. 13. q̄ dedit illi draco. i. diabolus virtutem suam: et potētate suā magnā: nec t̄n possidebit eum ita ex toto vt vnus ei sicut diuinitas humanitati in christo: nec ita vexabit eum diabolus: vt careat rōnis iudicio: alioquin non imputaret ei quicq̄d ageret: sicut nec furibundo. Sunt t̄n qui forte dicerēt q̄ filius dei humanitatem sibi minuit in vnitatē suppositi vt sit vnum suppositū in duabus naturis: et vnica adoratione idolatrie adorabit diabolus et hō in hoīe illo. Sicut vnica adoratione adoratur deus et hō in christo. Nam vt dicit ad hoc q̄ suppositum possit suscitare in se alienam naturam: nō op̄s q̄ sit insectus: sed sufficit subsistere in perfectione natura: vt p̄ de supposito sbe. ratio nature accusantis quā trahit ad suum esse. verum q̄ videt esse p̄cipū diuini suppositi: cō naturalis spūalium: adeo hoc nō approbo: nec forte hoc est impossibile. Petrus comestor dicit q̄ a principio conceptionis illius: diabolus in vterum matris descendit: cuius virtute deinceps aletur puer: et nascet et adolescet. Sed alij dicūt q̄ a die conceptionis sue mox alioz hoīūz habebit angelum sui custodem vsq̄ ad annos discretionis: et tunc excollet super omne q̄d dicit deus: et angeloz in p̄sidio penitus desertus. i. eum penitus occupabit diabolus. Dicūt etiaz sancti et doctores: q̄ cum venerit Hierosolymā circūcidet se dicens iudeis se esse christum in lege p̄missum. Dicunt et q̄ finger se mortuus: et tertia die resurget ad viuificā. Et et apostoli sui sue p̄dicatores ad inuocationem noī eius facient ignem cadere de celo: ac si spūs sanctus in specie ignis sup eos descēdere in conspectu omnium

Apoc. ca. 14

Dan. 12

Mat. 13

2. the. ca. 13

Apoc. ca. 13

+

Aug. 20. 6. ca. 61

Apoc. ca. 16

Es. p̄mo

omnium. Et forte erit spūs malignus qui fiet misterio demonum ad seducēdum. Et facient ei imaginē et idolum cuius plaga. i. cicatrice vulnerum: sicut facimus Saluatoris imaginem. Et loquet statua illa diabolo presidente: et stantent eam adorādam. Que oia habent exp̄es se Apoc. 13. sub noīe bestie et vnus capitis eius per quod intelligitur futurus antichristus.

Statuent et vt nullus emere vel vendere possit: nisi habeat in dextera manu: vel in fronte sua characterē et signum q̄ sit de familia antichristi: sicut nūc h̄nt in dei spūale signum quo distinguunt: et nisi et noient noīe illius: vel alius cuius discipuli illius: sicut nūc a x̄po dicuntur christiani: vel ab Arrio ariani. Dicit et Ap̄s 2. Thesal. 2. q̄ sedebit in tēplo dei ostēdens tanq̄ sit deus: q̄d verbum quo intelligi debet non est certum. Nō enī tēplum alicuius idoli vel demonis apud tēplū dei diceret. Fuerūt enī dicētes eum sessus in ruina templi: q̄d a Salomone p̄stitutum est. Alij q̄ in ecclesia dei sedebit tanq̄ sit deus. i. dei vicarius. Si puenient aut dī nō in tēplo dei sed in tēplū dei: q̄ sic h̄etur in greco: tunc dī sedebit in tēplum dei: tanq̄ ipse et sui sint tēplū dei. Ceteros ergo fideles. s. extra ecclesiaz affirmādo: et est modus locutionis quo solet dici: iste sedet in amicitia. i. velut amicus: et erit mihi in piem. i. velut in patrem. Et has expōnes tangit Aug. 20. de ci. dei. cap. 18. quāuis et pueniēter exponi p̄nt q̄ sedebit in templū dei. i. supra templū dei et ecclesiam. quēadmodū intelligi p̄t alia scriptura Apoc. 16. q̄ de ore dracois. i. suggestionē diaboli: et de ore bestie. i. antichristi: et ore pseudo p̄phete. i. de p̄dicatione p̄dicatoz et ap̄toz suoz quos p̄ mūdum mittet: exhibēt tres spūs imundi: in modū ranarū: p̄caces apparentes eē in aqua sapie: sed imerit in lymp̄o p̄fundi heresi: et p̄cedent ad reges terre p̄gregare eos in p̄elium p̄tra fideles p̄spirādo. Et cōgregabunt eos: et irrūt in locum qui dī hebraice hermagedon. i. ecclesiam dei: que iō hermagedon dī: q̄d interpretat̄ mons furium: et t̄c multi erūt p̄elati: q̄ timore quodaz bona paup̄ez et ecclesie surabunt: ea sibi thesaurigando: vel forsan principib̄ dādo: iuxta illud Esai. 1. principes terre infideles socij suz. Dicit aut Ap̄s de ipso q̄ faciet multa miracula: q̄ eius p̄ntia erit s̄m

opationem sathane in omni virtute et signis et p̄digijs mēdaci: et in oī seductione iniquitatis hīs q̄ pereūt. Et hec miracula s̄m Aug. de ci. dei. ca. 19. ideo dicunt mēdaci: nō q̄ fantastica vt faciat videri q̄d nō erit p̄ sensū illusionem: sed erūt realia. p̄o tāto t̄n mēdaci: q̄ ad mendaciū et deceptionē p̄trahūt illos q̄ seduci meruerūt. Cū Ap̄s subdit. Mittet eis spūs erroris. i. filius p̄mitter vt crederēt mendacio. Quā aut hoc p̄ antixpm poterit facere diabolus: an nō ei a deo p̄mitter: oīdit Aug. sic dicens. Non fuerunt fantasmata sed facta realia sathane q̄ de celo ignis cecidit: et tātam familiāz cū tātis gregibus pecoz sci Job vno ipetu p̄sump̄it: et turbo irruēs domūz dei: cecidit filios suos occidit. Nō est aut putādum q̄ gētes aliq̄e determinate in p̄te mūdi determinata exites: vt barbare: vel a Romano iure sciuncte sole sint ab antixpo seducēde et ipsi adiungēde p̄tra fideles: sicut aliq̄ putauerūt gētes et molāgetas p̄p̄ noīūz primas lras: eo q̄ dicit Apoc. q̄ soluet tūc sathanas et erit ad seducēdūz nationes: quas in decem angulis terre gog et magog: et trahet eos in bellum: quoz numerus est vt arena maris. Hoc enim reprobat Aug. 20. de ci. ca. 11. p̄ hoc q̄d dī gog et magog: sunt natiōes que sunt in quatuor angulis terre: et iō nō sunt in aliqua p̄te determinata: s̄ in toto orbe diffusi qui antichristo adherēbūt seducti. Dicunt aut gog et magog: quoz interpretatio est tectū et detectus: q̄ nō detegit et nō includit hostis antiquos: p̄ hoc dicit tectum: sed detecta erunt q̄ est aptum odium de ap̄to exitura sunt. Sicut et intelligit dictum Ap̄s. 2. Thesal. 2. q̄ nūc op̄as mysteriū iniquitatis. i. occulte op̄as iniquitatis: s̄ reuelabit suo tpe q̄n p̄sequetur manifeste. Ex q̄b̄ vō locis q̄daz voluerūt accipe q̄ p̄secutio antixpi esset in determinato loco: vt pote circa Hierusalē vel Romā: et nō vbiq̄ terraz diffusa. Vt enī Apoc. 11. de attrito q̄d sono tēpli est. i. de malis christianis q̄ antichristo adherēbunt q̄ cōculcābūt ciuitatem sanctā mēsb̄. 4. 2. Et ibidem dī de Enoch et Metha: vbi dñs cor: sepultus est. i. in hirlin. Et Apoc. 16. q̄ p̄ ministros antixpi p̄gregabunt oēs reges terre in plium in locum vni: q̄ dī hebraice hermagedon. Ex q̄bus accipe volunt dictam p̄secutionem non

Aug. 20.

Apoc. ca. 11.

vbiq; affuturam. Sed hec repellit Aug. p hoc q; gog & magog antixpo adherentes ascendet vt ibidem h; sup altitudinē terre: & cingēt ciuitatem scōp; & dilectā: per quā intelligit ecclesia dei toto orbe terrarū diffusa: cuius diffusio significat p altitudinē terre: & vbiq; cū ciuitate erūt castra sanctorū immanitate psecutiōis cintra & angustiata: nec militiam suā deseret que vocabulo est vocata castrorum.

O duratione autē psecutionis ipsius iuenit expresse q; durabit trib' annis cū dimidio: q;to. s. tpe p'dicauit xps. Sic enim intelligit cōculcare sanctā. i. ecclesiam mēsb'. 42. Un' Apoc. 13. d. quo data est ei p'as mēsb'. 42. & ca. 12. Danie. d. q; a tpe quo iuge sacrificiū ablatū fuerit. i. quo antixps orbe obtinēs d; cultum iter dixerit vsq; ad iterfectionem ipsius antixpi. 1220. dies: q; faciūt tres annos cū dimidio. Apoc. ca. q; Enoch & Methuselah q; in psecutione cōtra antixpm p'dicabunt diebus. 1240. i. trib' annis cū dimidio fere. Et sic exp'ssum hēmus de duratione psecutionis eius. In fine vō dicte psecutionis tādē ascendit dictus antixps verticem mōtis oliueti: vt inde ab oib' adoret: vel vt inde in celus ascēdere videat: vbi dñs Iesus xps iterficiet eum spū oris sui: q; ibi vt dicit aliq; glo. fulmine pcutiet: vel q; vox in aere audiet dicēs morte: & sic moriet. Et sic p eūdem locum descēdet vnde xps ascēdit. Hoc accipit de Daniel. vbi d. 11. ca. q; figet tabernaculū suū a phano. i. solij sui iter maria. s. moctū ab oriēte: & magnū inter litora cesaria & iope que prius emaus vocabat: vbi inde p uincie mōrana incipiūt consergere sup mōtem inclitū & scē. glo. verticez montis oliueti: q; inclitū d; q; ex eo xps ascēdit ad patrem: & nemo auxiliabit ei: q; ibi moriet. Littera. 70. iterpetus sic h; . Cuiet hora psumationis eius. Hoc ē p'dixerat Esaias. 25. cap. dicēs: pcepitabit dñs in monte scō facies dñatoris tenebrarū & c. Post mortem antixpi dicit Eccl. q; requies aliquātula futura est in ecclesia. vñ Apoc. 7. vbi p aptones. 5. sigilli reuelatur status ecclesie post mortē antixpi: dicit q; factum est silētium in celo. i. pax & tranquillitas in ecclesia quasi media hora: q; p modicum tps: eo q; cito post veniet dñs ad iudicādum. Et Dan. 12. d. q; beatus qui expectat & perue-

nit ad dies. 1335. s. a tpe quo sub antixpo sublatū fuerit iuge sacrificiū. i. cultus diuinus qd ppter dies. 45. qui superūt post mortē antixpi cuius psecutio durabit per dies. 1220. hñ enim 45. dies s'm glo. dabunt ad refrigerium scōp; & ad penitētiam subuersoz. Uel s'm alias glo. in terfecto antichristo erunt. 45. dies / post quos dñs in maiestate sua vērurus est. Quare autē post mortem antixpi. 45. diez silētium erit dei scie est: sed forte regni dilatio: sanctorum probatio. Dicit tñ q; daz q; p. 45. dies itelligit. 45. anni q; electis dabunt ad penitētiaz: qd nō credo: quia non congruit sacre scripture.

O noibus antichristi non hētur certa cognitio vel exp'ssio in scriptura quo ad vocem nois. Di tñ Apoc. 9. de adberētib' antixpo siue de antichristianis q; habebūt sup se regem angelū abyssi. i. diabolu v' antixpm: cui nomen hebraice lapadon: grece appollyon. latine nomen hñs exterminans. Et idem significat in tribus linguis: & hoc tñ magis videt p'tinere ad diabolu q; ad antixpm. Nec hñc d; q; sic noies: sed q; res nois ei cōueniet: q; videt exterminare. i. exterminūz bitudinis in silium ponere. Un' Sapie. 3. Ab itine re iusto habuerit in exterminium. i. in isternūz quo ad vocē nois insinuat nobis obscure quo noie vocandus sit Apoc. 13. vbi d. Qui habet intellectum numeret numerūz nois bestie: & hñs nois eius: q; p'parebit ipsam bestiam antixpm hoiem purum esse. s; dicat se deum. Numerus enim hois est. i. p quem pbat creaturam esse & hō non deus. Et numerus eius de. 66. i. hñe no minis eius talem numerū significat. Ad qd intelligēdum nō debet dici q; liber Apoc. in greco scriptus. Un' s'm morem grecorū numerus huius nois accipiendus est. Greci autē lris exprimunt numeros s'm q; in alphabeto ponuntur. verbi gratia. alpha siue a qd primūz est elementūz significat vnūz. Beta siue b: duo: & sic vsq; ad iorha qd dēimo loco ponit & significat decē. Sequēs vō lra. k. significat. 20. sequens vō. l. significat. 30. & sic. m. 40. n. 50. & sic vsq; ad cētum. Unde. R. hñt cētūz. S. 200. T. 300. & sic procedendo vsq; ad mille.

U hoc viso de facili iuenit nomē bestie & numerus nois. Uerbi grā apud grecos nomē antichristi est antipnos: s'm glo. iteritus honoz p'tarius.

contrarius: & verbum iuenit antichristo: q; hō noz q; soli deo datur est p'tarius. Attinet etiā hoc nomē numerū iam dictū. A enīz hñt vnū 11. 50. T. 300. E. 900. s. 40. O. 70. S. 200. que simul collecte faciūt p'dictū numerū. 666. Sunt autē alia noia qbus noias antixps apud grecos: que eūdem numerū p'tinet. Unū eozū numerū est arnoer: iterpretat nego. Ipse autēz xpm & fidem eius negabit: & p'tinet. 70. nomē numerū iam dictū. Uerbi grā. A. hñt vnūz. R. 100. 11. 50. O. 70. E. 900. que simul collecte faciūt p'dictum numerū. Tertium nomē antixpi apud grecos est tytan: qd sol vel gigas interpretat. Et ille miser dicit se solem iustitie: & gigates gemine sbe diuine. s. humane: qd nomen eūdem numerū hñt. Uerbi grā. T. 300. E. 900. A. vnū. T. 300. 11. 50. J. 10. que simul collecte faciunt. 666. Latinis vō verbis scribit nomen eius quo se vocari faciet dicit lux. Nā ipse dicit se esse lucem mūdi: & p hoc nomē idē numerus apud latinos hñt. 11. 50. J. vnū. L. cētūz. L. 50. U. 900. X. 10. collige simul faciūt 666. per hunc numerū q; p'tinet in noibus antichristi vult ipse apparere deus: sed sapientibus & virtutem nois intelligētib' apparebit purus hō. Et ideo dicit Jo. q; hñt intellectus cōpūtet numerū & c. Item querit quō videat deus p hūc numerū inscipiētib' cum sapientibus appareat purus hō. Nota q; in p'dicto numero triplex senarius iuenit. s. senarius vnitatum & senarius denarioz. i. sexaginta: & senarius cētarioz. s. sexcenta. Primus numerus hñt pfectionem nature: q; in sex dieb' oia sunt pfecta. Secū. s. denarius hñt pfectionēz meritorū. In obseruantia decalogi p'stit meritum: in hoc autē q; sexies sumit: hñt pfectio meritorū. Tertius senarius numerus. s. centenarius hñt pfectionē p'mioz: cētum enim hñt p'mium qd debet pfectio. Nam fructus cētessimus eis debet. Quia ergo antixps hñt nomen p'tinēs numerū in quo significat pfectio nature: grē: & glorie: que triplex pfectio est a solo deo: ideo inscipiētib' videbit esse deus. Sapientibus vō p hunc numerū videbit esse purus hō: q; totus iste numerus p senarium p'ficiū. Senarius vō numerus est numerus pfectionis creature: q; oia sex dieb' facta sunt. Et ideo ille cui iste numerus cōpetit: pura creatura itelligit: q; & hō

sexto die creatus est. Unde p istum numerum antichristi purus hō & nō deus mōstrat. Uel pōt dici sic: q; senarius vnitatum respicit nām creatā: senarius denarioz respicit grām datā: senarius cētarioz respicit gloriā p'missā ad quam est ois hō: q; natura hois cōdita per grām datam venit ad gloriā p'missā: & ideo numerus est hois. Est autē attendendū q; forte sunt noia alia dictum numerūz ipocrantia: que & aliquo mō vocabitur antixps: sed p'dicta noia magis expositioib' sacre scripture occurrūt. In hac autē materia nihil est determinate asserendum: nisi quātum ex scripture sacre hētur. Hic numerus indubitatē est tenendus q; aliquo tali noie vocabit: qd p'dictum numerūz importabit.

U de tpe antichristi. **Q**uo vō tpe antichristus nasciturus sit determinādo diez & horā: puto neminem scire posse: nec forte alicui fuisse reuelatum quoad diem & horā: vel si alicui scō fuerit reuelatū: expresse noluit spūs sanctus q; reuelatio hui' facta apte nobis & determinate publicaret: sed sub determinatione & obscuritate: vt p diligētiam ingrendi retrahamur a nociuis occupationibus. Propter qd dictum est Danieli: post reuelationē sibi factam. Clade Daniel: q; clausi signariq; sermones sunt: vsq; ad tps p'finitum. Et Apoc. 9. dicebat. Et ego scripturus eram: & au tui vocē de celo dicētes mihi. Signa sub sigillo & claudē q; locuta sunt septem tonitrua. Circa hec p'mo ponemus qd ex dictis sanctorū hoium: qui spm ppheticū habuerūt colligi possit de illis t'pibus. Secūdo: qd ex scripturis canonicis. Tertio: qd ex institutis ppheticis & astronomicis. Circa primū sciēdum q; de antichristo nō inuenit exp'ssa reuelatio alicui: facta quoad diē vel anni significationem. T'pa tñ antichristi p'pinq; ab aliq; bus iuenit ppheta. H' d'eduardus anglie rex & Bernardi filius: q; H'eduardus cepit (anno) ipe rij Henrici tertij. s. dñi. 1042. vir miraculosus et spū ppheticus clarus. Un' die scō pascē sedēs ad mēsam magistratuūz in dyademate coronatus & optimatus turba vallatus: ceteris audius comedētib'z: aduocato a terrenis aio: diuinū qdem speculatus: effusus est in risum: remota mēsa: tres optimates eum psecuti: sicutantur cur rēferit. cōtatus multum deniq; rēdit. Se-

Apoc. ca. 13. Dan. 12.

Apoc. ca. 9

cap.

Estal. 35.

Apoc. ca. 9.

Universitas de Deust
 pto
 pbctia
 rigia
 anglie
 Bili

ptem dormientes in monte celio regescunt: z
 lam ducitis anhis in dextero iacentes laere:
 nūc in ipsa hora risus mei: latus iuenerit sunt/
 strum. Futurū est vt. 74. anis ita iaceat vna/
 nimitur ignora mortalib' oēs. Nam in his. 74.
 annis est futura q̄ sunt dñs circa finem mūdi
 p̄dixit: z ventura: gētem p̄ra gētes. s. futura: re/
 gnūm aduersus regnā: z terremotus z pestilē
 tie z fames: z terrores de celo gētiuz in christia
 nos: bella christianoz in eosdem victorias. Ta
 lia ip̄s miratib' inculcās septem dormiētium
 passiones z habitudines singlorū: qd̄ nulla do
 cet littera ita eis dixerat: ac si euz eis vitaret.
 Erant autem tres optimates qui eum scita/
 bant: Araldus comes abbas vnus: z ep̄s vn'.
 Et his auditis comes Araldus ad ingredum
 misit militem vnū: Abbas monachuz vnū:
 ep̄s clericuz ad impatorem Cōstantinopolita
 nuz: ad lectis sui regis Ihs z muneribus: quos
 ille secum benigne habitos ad ep̄m ephesū de/
 stinante epla comitate quam sacrum vocat. vt
 oñderet legatus regis Anglie septem dormien
 tium corpora. Factūq; est s̄m p̄phetiam regis
 Hdeduardi. Nam greci oēs iurauerunt se rece/
 pisse a patrib' illos sup latus dextrum gescere:
 sed post introitum angeloz in sepulcrū sup si/
 nistrum eos iuuisse. Nec in hora illa oia secu/
 ta sunt q̄ p̄dixerat. Agatēti z arabes: z turchi
 syriam z liciam z munerca: assyriaz z maiorica:
 z multas alias vrbes: iter quas ephesuz z hie/
 rosolymam depopulati sunt. Ecce ergo q̄ iste
 rex Hdeduardus p̄dixit que añ annuz ab incar/
 natione. 1116. futura erāt: q̄ dñs circa finē mū/
 di p̄dixerat vctura de bellis gētiū z regnoz: z
 h̄mōi. Post q̄ in primuz p̄nūciat scriptura vē/
 tur: antixpm aliquo fore tpe iteriecto. Exquo
 tñ modica determinatio de antichristi tempore
 habetur: qz forsan z illa terribilia bellorum
 p̄dicta pluries ingeminanda sunt.

Anno v̄o ab incarnatione dñi. 1178. scā
 Hildegardis sc̄i monialis ordinis cir/
 cūsticiōis in barbāria p̄phetiauit de tpe
 muliebr̄i in hūc modū. Anno post incarnatio/
 nem dñi. 1110. ap̄oz doctrina: z ardens iustitia
 quā in christianis z spūalibus cōstituerat deus
 tria dare: z iustitiam verti cepit. S3 hoc mu/
 liebre tps nō tādiu durabit: q̄ diu hucusq; p̄/
 stitit: z sic s̄m calculationē rectam. p̄dixit mu/
 pter eos

liebre tps nō duratur vltra annuz ab incarna/
 tione dñi. 1178. Quid aut̄ intellexerit p̄ tps mu/
 liebre nō est clarū nisi ad idem qd̄ intellexit Jo.
 Apoc. 9. p̄ locustas que hēbant capillos multe/
 rum pp̄ vitaz mollē z muliebrē: z est gētus sta/
 tus ecclesie sub p̄cursorib' antixpi: post quem
 segtur status sext' sub antixpo: z vnus sub xpo
 veniēte ad iudicium. Quō etiam istud verita/
 tem hēat pro tpe quo illa p̄dixit qlibet artēti'
 p̄sideret. Et Joachim v̄o abbas in expōne Hie/
 remie sic dicit. Ab anno dñi. 1160. supra trāscri/
 pra sunt iter tpa z momēta: in quo nouo ordi/
 ne Samuel exorto ophni z phinees sacerdot/
 tes z p̄sifices dñi a Romane reipublice prin/
 cipe capriuet: capias archa ecclesie. Illely quo/
 q; sumus sacerdos. i. sumus p̄sifer coruet: et
 quasi alter Hardocheus sub Aman in discrimē
 mane atagitata. Ipsam aut̄ ruinam eccle/
 sie taliter necesse est p̄dicare ac plāgere: qbus z
 volūtaria paup̄tas arideat: z doctrine spūalis
 ac vite puritas in future tribulationis aculeis
 nō obisat. Tales ergo doctores: tales p̄phete
 mitterēdi sunt: q nō solum ip̄os hoies iseriores:
 sed z ip̄os fulgurēt z non palpēt reuelādi ni/
 miz in prio sūt doctores: p̄dicatoresq; fideles:
 q terrena carnalia queq; corda oi plaga percū/
 tient: z elatis ac tumidis magis silētium suis
 studijs iponēt. Et h̄ ordo ille futurus ad obe/
 diētiam sit oriturus: tñ a p̄phētis est p̄nūciat':
 etiam in aplis vias tertij t̄pis ecclesiastici cur/
 sus a deo cognitus z elect' in vltima spūali ec/
 clesia ac p̄fectione doctrine scificādu: ac si ali'
 filius. s. Beniamin nō tam doloris in pena: q̄
 dextere exultationis in gloria: talem in primo
 pariet gñalis ecclesia iam senescēs. Tales Ra/
 chel plorabat filios a rege ipudenti facie: ac si
 altero Hderode occidendos. Qui p̄p̄ erea dicti
 sunt doloris filij: qz cōstritis eis spūalis religio
 p̄ angustia t̄pis nō poterit solari. Sed tñ z
 ip̄i filij dextere dñi: qz vnde in eis z p̄ eis m̄
 ecclesia p̄m̄: in de de eis z euz eis in eterna pa/
 tria iuctūdarū. Hi sūt fideles in doctrina: spū/
 rituales in vita: obediētes in p̄sura. Formatus
 est igit̄ ordo ad instar Hieremie in ecclesia gñā/
 li: scificatus in obseruātia regulari: ne q̄ eum
 de iure merito rephēdat. Puto et qz sicut ois
 deus p̄i elegit senes prophetas: sc̄do ap̄os iu/
 niores: ita z nunc et̄ pueros ad istam eligat: p̄
 pter eos

Ep̄o
 ca. 9

pter eos qbus vetera viluerūt ad p̄dicādūz
 euāgelium regni: plaris adulteratibus verbuz
 del. Et sicut olim dñs p̄ d̄nosēn z Josue ca/
 nancos israeliticis subiecit: ac per Paulum z
 Barnabam ydolatrās strauit. Sic et̄ nūc per
 duos ordines futuros: p̄ eos designatos gētes
 incredulas: z subugar z p̄uertat tres et̄ versus
 tres: z vulgares ex eiusdē Joachim libris acce/
 ptis: q̄ antixps nasciturus est. 1300. S3 sic cū
 fuerint anni trāslati mille duētūz z decies deni
 post partuz Virginiē alme: tūc antixps naseet
 demone plenus: hic sim hēsis. Joachim p̄dixit
 in anno quo Soldanus sanctam sibi subdidit
 vrbem Hāc aut̄ sniam nō memini me sic exp̄s/
 sam in libris Joachim vidisse. In libro v̄o Sy/
 bille symee que sūt tpe Romuli: vel s̄m alios
 tpe belli Trafant p̄dixit in vltima etate mūdi
 fore partuz Virginiē. Cū Virgilius q̄ sūt ali
 quot annis añ Christum loquēs de futuro in
 primo partu Virginiē per illos versus.
 Nam redit Virgo: redeunt z saturnia regna.
 Et noia progenies celo dimittitur alto.
 Dicit se hie accepisse a symea Sybilla: p̄ hoc
 qz p̄misiit alio versu p̄cedente. Ultima symei
 iam venit tēporis etas. Et sic euz a partu Vir/
 giniē iam tñ fluxerit t̄pis: vel postq; vna alia/
 rum etatū durauit: verisimile est circa cōez opi/
 nionem mūdi p̄pe finem eē: z nō duratur q̄z/
 tuz iam a partu v̄giniē durauit: qz iaz mūdi etas
 sup: a quālibet aliaz etatum supexeresceret: et̄
 plusq; in etatib' alienis hoies p̄ringat. Hsal/
 mista et̄ dicit: tps plenitudis grē eē in vltima
 etate mundi: dicēs. Et senectus mea in miseri/
 cordia vberi. Et Ap̄s dicit: qz nos sumus in
 quos fines seculoz veniūt. z Jo. in Apoc. Tē/
 pus p̄pe est. z dñs ibidez. Ecce ego venio cito.
 z multa talia. Sed hic nihil certuz distinguis.
 Verba etiam p̄dicta scripture sacre expositio/
 nem suam habebunt postea tēpore z loco suo.

Anno dñi. 1287. facta est quedam visio
 Trypoli cuidā monacho Bisei ordi/
 celebrāti missam corā abbati suo: z alio
 p̄ite monacho: ista oblationē z cōionem. Naz
 appuit qdā manus scribēs sup corpale: in quo
 dicit monachus corpus dñi: scrauit. Cedrus
 alta libani succidet: z trypolis in breui d̄strue/
 tur. Mars saturnuz supabit: z saturnus isidia/
 bitur Joui. Celsitilio dñm apum supabit. In/
 pter eos

fra tres annos / vnus: z vna fides: alter deus
 euauit. Filij israel a captiuitate liberabunt.
 Quedam gens que sine capite vocatur veniet.
 Cleb autē clero: tibi christianitas. Mantula
 Petri iactabit magnis fluctibus: sed euadet z
 dñabit in fine diez. z in mūdo erūt multa p̄e/
 lia z multe strages: z ois terra trita turbabit: z
 fames valida z hoiz mortalitas p̄ loca: z re/
 gnōz mutationes: terra barbaroz p̄uertet: oz/
 dines medicantium: z alie secte tam marium
 q̄ muliebrū q̄ plures annihilabunt. Tūc sur/
 get leo de cauernis montiuz: z mōtana transeē/
 det: z alium leonē interficiet: bestia occidenta/
 lis z leo oriētalīs totum mūdum sibi subiuga/
 bunt: z tunc erit pax in vniuerso orbe: z copia
 fructuum z oium rez abūdantia p. 15. annos.
 Tunc erit passagium cōe ad terram sanctā: cu/
 uitas Hierusalem gloriabit: z oēs ciuitates iu/
 dee reedificabunt. Sepulcrū dñi ab oib' ho/
 notabit: z in tanta tranquillitate: audient noua
 de antixpo: cūcta mirabilia. Beatus q̄ tūc vi/
 cerit: non ledef a morte sc̄da. Nec aut̄ p̄phetia
 h̄ sit verificata in pte. s̄q̄tum ad ea que p̄dixit
 rat d̄ Trypoli: tñ q̄tuz ad residuū est obscura:
 qz dubium est qd̄ significēt noia: z virtuz aliqd̄
 simul vel distāter z in tāta distātia futura sint.
 Caltheodius v̄o martyr q̄ in carcere exis/
 a deo reuelationē de futuris t̄pibus z sine mū/
 di accepit. dicit Jo. ita dicit in libro suo. In no/
 uis. mo. n̄gt. sexto millenario seculi exibunt fi/
 lij ismael de heremo: z erit aduētus eoz casti/
 gatio sine mēsurā. Tradidit deus in manibus
 eoz cuncta regna gētiū p̄ peccata z scelera
 eoz. Faciūt enim christianis multa illicita: pol/
 luentes semetip̄os: qd̄ dictu turpissimuz est:
 p̄pterea tradidit illos deus pollutis barbaris
 in manu saracenoz: z ecclesiaz thesauri erunt
 in ornāmēta eoz: z ab eis distribuent. Ecclesie
 quoq; cremabunt: ideo p̄tez eoz ismaelē deus
 onagram vocauit. Mō eniz sunt hoies sicut ce/
 tere gētes: sed de h̄o em̄o vēturi. i. hoibus odi/
 biles. Sacerdotes in locis sanctoz iterficient:
 z in locis sanctoz cōcubēt: z sacra ecclesiaz ve/
 stimēta induēt ip̄i z vxores eoz. Et qz tribu/
 lario magna sup christianos: vt manifestis q̄
 in xpo sunt credituri fidel ter. Tūc recordabit
 dñs s̄m suaz misericordiam eoz: qz in xpo sunt
 credituri: z liberabit eos de manib' saracenoz.

Ab
 thodj
 p̄be
 tia.

Surget enim rex christianorum: et preliabit cum eis: iter faciet eos gladio: et reddet illis deus septuplum malis que in eis gesserunt. Post hec et alia plura subiungit Methodius: tunc apparebit filius perditionis: qui de antichristus in ephraim: nutritus in Bethsaida: regnabit in ca... Sed nunquid haec prophetiam possunt arguere falsitatis? cum ipse Methodius ab Adam imo a Seth: a quo incipit prima etas tem vsq; ad xpm computet fluxisse quinq; milia annorum: sic scilicet ipse vsq; ad hunc annum. scilicet 3000. ab incarnatione dñi fluxerunt sex milia et trecentum. id est 3300. et tamen non credimus antichristum venisse. Rñdeo qd si oia que dixit intēdit includere in sexto millenario vltimo non esset magnū incōueniens dicere: qd iponendo quinq; milia annorum a Seth vsq; ad xpm sequat. 70. interpretis qd ponit vsq; ad xpm ab Adā. 3300. fore. Sed iponēdo in sexto mundi millenario antixpm fore: accipit scilicet veritatem hebraicaz: scilicet cuius cōputationē vsq; ad xpm pp. causas diuersas sunt multo pauciores anni: qd scilicet illa cōputationē que ponit numez. minorem sunt tñm. 4107. anni vsq; ad xpm: que computatio est scilicet 70. interpretis. Et sic anno dñi. 3300. cōpleto restat de sexto millenario. 593. anni in quibus predicta de antixpo poterūt euenire. Vel melius potest dici qd quinq; millenarios mundi vsq; ad christum accipit Methodius precise. Sed qd sextus mudi millenarius est vltimus mudi millenarius: qd cum alius millenarius nō sequitur ideo ei adiungit ab ipso Methodio fragmenta diez sicut anni alij q sequunt p se millenaria: nec tñ ipm pstituit. Et qd ultra. D. annos est maior pars millenarij: cū scilicet sine doche oē computādo in scriptura maior pars totius pro toto cōputet: si vltra sex mille annos iam cōpletos restat plus qd. D. quoz. 300. iam impleti sunt: magis deberet vocari vnus millenarius mundi qd fragmenta sine minutie sex millenarioz. Septimū autē millenarij nullus scōz posuit. sed sextum oēs dicūt et opinant esse vltimum. Et ideo cū vltra sex mille annoz. iam 300. cōpleuerimus: tanq; fragmenta qdam verissime cōsiderari pōt qd de toto cursu mundi ad plus nō remanēt nisi. 200. anni vsq; ad finem mudi et pauciores vsq; ad natiuitatē antichristi. Hoc nō de prophetia Methodij videt psonare rōna

Expo
silio
gul-
berri
ma.

bili persuasione: que talis est. Cum enim deus cōpleuit sex primis diebus mūdum et naturas rerum: vt dicitur. primo. et post sex dies sequitur sabbatum: et quies ab oī opere quod patrarat: sic psonum aequaliter videt vt in septem millenarijs annoz natura a deo instituta pfiat opera ppagationis: et ita in septimo sit sabbatissimus et reges: nō solum bōz post labores sex millenarioz sed et nature institute: qd tunc cessabit cui sus rōne nālium. Hanc et opinionē Augu. 20. de ci. dei. ca. 7. iudicat tollerabilem: dum tñ delitue tēporeales nullo sabbato affutire p dñi pntiaz credant et nō carnales sicut crediderūt priscilianiste. Dicit et aliq; huius opinionis fuisse: et ab ea et nō discedit: nisi ponat illa opinio sextum millenarij precise accipit sine fragmentis. Sic et verificat qd vnus dies apud dñm sunt mille anni et mille anni sint vnus dies: qd vni diei de opibus dei restat mille anni ppagationis nre: et sex diebus sex milia: nō cōputando fragmenta annoz: et quibus nūc viuimus quoz vsq; ad mediam partē millenarij vel salte; vltra non attingēt diei et sabbati quo deus requirit. Restant ex parte mundi mille sabbata. id est infinita quibus natura ab opibus gescet: et scilicet cum Jesu regnādo gescēt. Tñ huc et prophetie bñi Methodij pdicto modo exposite: tanto rationabilius asserēdum est tanq; nature: qd to ei accrescat pprobabilis et scilicet pbatio p vias astronomice et prophetice pñderationis accepte que certior est. Quicquid pñderāduz qd circa etatem mudi ab Adam vsq; ad xpm nō hētur aliqua certitudo p hystoriorophos: nec p lre inspirationē: nec et per sanctos: eo qd diuer simo dē loquunt. Nam. 70. interpretis aliam sumā annoz ponit qd hebraica veritas scilicet primum lre: ita qd ab Adam vsq; ad diluuium collectio scilicet 70. interpretis excreuit vno anno collectionem scilicet etas scilicet hebreos in. 586. annis. In collectionibus et factis scilicet hebraicam veritatem vsq; ad diluuium scilicet expōnem sanctorum sunt octo vel nouē die: quaz et octaua excreuit sup primam in annis. 200. Scdm et septuaginta est discretus numerus annoz vsq; ad xpm: qd Methodius 5000. tñm ponit. Orosius vō ad Augustinuz cōtra paganos. 6199. Nam prima etas ab Adam vsq; ad diluuium sub Noe pñnet annos. 2242. Scda etas a diluuium vsq; ad natiuitatem Habrae pñnet

Se.
nc. 1.

Al.
sa.

brae pñnet annos. 942. Tertia etas a natiuitate Habrae vsq; ad Moysen et exitum Israhel de egypto cōtinet annos. 505. Quarta etas ab exitu Israhel vsq; ad edificationē tēpli sub Salomone annos. 479. Quinta ab ipsa edificatione vsq; ad reedificationē ipsius tēpli post tempus captiuitatis Babylonis. 522. Sexta ab ipsa reedificatione vsq; ad xpm. 540. Qui anni simul vniti vsq; ad xpm sunt. 5302. Alij autē dicunt a creatione mundi vsq; ad xpm transacti 5002. Iudocus autē. 6. Ter. ca. vltio dicit. 5196. In tāta ergo varietate videtur illa opinio cui pphibet testimonium in gisio astronomica in gisitionis que magis scilicet catata est. Hec autē est illa quā Methodius accepisse a spū scō orādo quod sic p3: qd supponit stellas creatas in optima sui dīspōne in principio mudi. Et ideo cum scilicet astr. onomos per se regimē exaltatio et fortitudo solis sit in ariete pcpue scilicet maiores in xv. gradu. Supponamus solem ibi creatū: nō enim videt ibi pueniēs soles alibi collocari qd in medio totius celi per equidistantiaz ab vtroq; polo: cum et paradisiu terrestris vt supponimus sit sub ariete ad orientem: et hō ibi a principio positus fuit sub equinoctiali: quasi in medio mudi: vt et dicit scriptura. Supponamus etiā augem solem fuisse in principio mudi in ariete eodem gradu cū sole: vt. calor solis ex recitū dine diametri tantus mitigaretur ex maiori distantia sui circuli a centro terre: efficeret locus sume tēperatus. Supponamus et cum Ptholomeo qd stella fixa mouet gradu vno in. 100. annis: et cum pbs qui post Ptholomeuz secuti sunt ponamus augere moueri motu stelle fixe gradu vno. 100. annis: scilicet Ptholomeus posuerit augem solis immobilem: in quo alij ipsam coreperit certis psuppōnib. Supponamus et cum Ptholomeo in almagesti qd aux solis in tpe suo: fuit in. 6. gradu geminoz: sicut ipse inuenit. Ex istis ergo argumētis d numero annoz a principio mudi vsq; ad xpm opinōne Methodij veram eē: qd si sol in creatione sua in principio mudi fuit cū ange sua in. xv. gradu arietis tanq; in sua p se fortitudine et exaltatione: vt dictum est: et stella fixa et aux solis motu stelle fixe mouētur quibz in. 100. annis gradu vno vt dicit alia suppositio. opz tot cētenarios annoz a principio mudi fluxisse vsq; ad tempus

Ptholomei: qui suo tpe inuenit augem solis in sexto gradu geminoz: quot sunt gradus a 15. arietis vsq; ad sextū gradum geminoz. scilicet 51. qui faciūt annos. 5100. Fuit autē Ptholomeus post incarnationem christi. 130. annis: qui si di numerent de. 5100. remanēt. 5000. exceptis. 30. et sic. 5000. exceptis. 30. fluxerūt vsq; ad xpi natiuitatē: et. 5000. precise vsq; ad eius baptismuz seu publicam eius p̄dicationem: vt di per reuelationē Methodij accepisse. Cum ergo in tā dubia varietate oppositio inuenta est reuelatio Methodio facta: p̄bet hēre per astronomiaz ingisitionem que magis scilicet catata est: qua de facili descēdēduz est a residuo reuelationis sibi facte cum expōne pueniri vt dictum est. scilicet qd in sexto millenario mutaret cursus huius mudi: et apparebit antichristus: qd tñ pueniēs accipi pōt: qd accipiendo vltimū millenarij vel vltra p̄e cuius medium nō ostēdunt vt dicitur est. Et ita ex eius p̄phetia vltra teneri pōt sine temeritate asseritione: tēpus suspectuz vsq; ad 200. annos: vltra quoz spacium cursus huius mundi conuenienter non durabit et.

Scriptura vō canonica pauca dēterminatio hētur de fine mudi: quoad certum numez annoz. Hoc enim hēmus expressam qd ppe est iam finis mudi. Sic tam dudum Ap̄ls p̄dixit: qd nos sumus in quos fines seculi deueniēt. Et Apoc. p̄io. Apocali p̄is Jesu christi quā dedit illi deus palam face re seruis suis: que opz fieri cito. et ibidem. Tps enim ppe est. vbi dicit: imo felix qd obseruat: qd obseruationis tps nō longas moras inuertit: et retributionis dies quodāmodo in ianuis est. Et 22. cap. dicit Joānes hec verba fidelissima et vera sunt. Et dñs deus spirituum p̄phetaz misit angeluz suū ostēdere finis suis qd opz fieri cito: et multa cōsimilia sine numero.

Locus vō scripture vñ magis posset capi p̄ectura de numeri annoz dēterminatione est Apoc. xj. vbi dicit qd draco. id est diabolus: stetit ante mulierē. id est ecclesiam que erat paritura: vt cū peperisset filium eius deuoraret: et pepit filius. id est christus quem semel peperit in virgine scilicet carnem: et parit quotidie in cordibus fidelium p fidem masculū nihil feminēum hūtem: sed fortē et virtuosum ad vincēdum diabolū: qd relictus erat oēs gentes in virga ferrea. id est in se-

Apoc.
ca. 11.

Osec pmo.

subi pena vel iustitia misericordie tñ pūcta
 Misit in virga iniquitates eoz ꝛc. vsqꝫ
 non disergam ab eo. Et raptus est filius eius
 ad dēnū ꝛ ad thronū eius. xps ascēdet ad ce-
 lum ad dicitatem patris: ꝛ cum patre regnet ꝛ
 iudicet. Et mulier. i. ecclesia fugit in solitudine
 ꝛ in montis secretis: spero mūdi tumultu. vt
 dicit glo. ibi eā allegat deus Osec. j. Ducā eam
 in solitudine: ꝛ loquar ad eoz vbi hēbit lo-
 cum paratū a deo ad quiescēdum: nō in mun-
 do vbi est pressura: vt ibi pascat eam pane. i. do-
 cetrine ꝛ heucharistie diebus. 1260. i. ab ascēsi-
 one dñi: ꝛ ponit dies pro anno nō scripture: si-
 cut solet dici. Illud durabit p duo natalia vel
 paschata ꝛ annos. Per h̄ ergo vult dicere qꝫ p
 1260. annos ab ascēsiōe. i. vsqꝫ ad. 1294. annū
 inclusive ab incarnatione p̄ter. 34. annos: qꝫ a
 natiuitate vsqꝫ ad ascēsiōem fluxerunt: pascef
 ecclesia factio heucharistie: cuius vsus tollet tpe
 antichristi. Ab anno vō 1294. tolletur disposi-
 tio vsus dicti sacramēti ꝛ spūalis refectio sacre
 doctrine. Antichristo ꝛ si nōdum p̄ite: ꝛ p̄se
 quēte ecclesiam: tñ iam nato latēter: ꝛ ad predi-
 cādū se disponēte: vel si intelligat Joānes istos
 annos currere a tpe plate pphetic. s. a tpe quo
 fuit in P̄thmos insula: tñc notat annum ab
 incarnatione dñi. 1354. qꝫ Domitianus impa-
 tor cepit anno dñi. 83. ꝛ iperij sui anno. 13. mis-
 sus est ab eo Joānes in P̄thmos insulaz: vbi
 eodez anno Apocalipsim scripsit: vt dicit Eu-
 sebius. Et sic anno ab incarnatione dñi. 96. fa-
 cta est reuelatio Joāni: cui numero si addatur
 1260. erunt. 1356. Et ita predicāte tñc antixpo
 ꝛ psequente ecclesiam: cessabit vsus dicti sacri-
 ꝛ spūalis refectio verbi dei: s̄m pphetiam p̄e-
 dictam. isto modo intellectam.

Est ꝛ alius locus ibidez vbi videtur deter-
 minari numerus annoz vsqꝫ ad antichristum.
 Dicit enim ibi qꝫ angelus descendens de celo
 hñs clauem abyssi: ꝛ cathenam magnā in ma-
 nu sua: tenuit diaconem serpētem antiquuz: qꝫ
 cognominatus est diabolus ꝛ sathanas: ꝛ alli-
 gauit euz mille annis: ꝛ misit in abyssū ꝛ clau-
 sit: ꝛ signauit sup eum vt nō seduceret iam gē-
 tes: donec finiant anni mille. Post hec opz cū
 solui breui tpe. Et vidi sedes: ꝛ sederunt super
 eas: ꝛ iudicium datū est eis. In quo ostēdit li-
 gatio diaboli a passione christi: ꝛ solutio ei tpe

persecutionis antichristi: qd erit breui: qꝫ tr/
 bus annis cū dimid in tñ durabit. Ostēdit ēt
 ibi ordo sequētis in dicy. Qꝫ autē oratio diliga-
 tus annis. 1000. ꝛ qꝫ cum finiti fuerint soluet
 sathanas: accipiunt aliqui: ꝛ nō postqꝫ fuerint
 1000. anni a passione christi: qꝫ tñc soluet satha-
 nas. Sic enī precise capiēdo expimur esse fir-
 mum. sed qꝫ vbi dicit in anno terminato ali-
 quem millenariū soluet sathanas p antichristi
 natiuitatem: vel magis per eius aptam p̄secu-
 tionem ꝛ p̄dicationem. Sed ēt hic diuersimod/
 de dē a diuersis: qꝫ p̄secutione quoz opimo-
 nem in quodam correctā aliqñ tenuit Augu-
 ꝛ eam tollerabilem indicat: annorauerūt sinez
 sexti millenarij: ꝛ in sexto fit sabbatissimuz ꝛ re-
 quies. Et hoc verificari nō potest s̄m seprua-
 ginta interptes: qui ponūt ab initio mundi vl-
 tra sex mille annoz iam dudum fluxisse. Sed
 verificari potest s̄m hebraicam veritatem: que
 minorem sumam ponit annoz ab initio mun-
 di vsqꝫ ad christum: s̄m hebraicam veritatem
 cum expositione sanctorz. Ideo annus termi-
 nalis millenarij sexti: qui notatur ꝛ suspectus
 habetur: diuersus esse p̄t ab incarnatione dñi.

Auerunt vō alqui qui ex ppheta Da-
 nielis declarauerūt annum vel annoz
 centenariū circa finem mūdi ꝛ adue-
 tum antichristi: dicētes quartum centenarium
 post mille ānos ab incarnatione dñi oia de an-
 tichristo ꝛ fine mūdi predicta cōpleri. Dicitur
 enīz Dani. 8. qꝫ dixit angelus vnus vsqꝫ quo vi-
 sio ꝛ iuge sacrificium: ꝛ peccatus desolationis
 que facta est: ꝛ sanctuarium: ꝛ fortitudo concu-
 cabitur: ꝛ dixit ei angelus qꝫ loquebas vsqꝫ ad
 vesperaz ꝛ mane dies duo mille trecenti: ꝛ mū-
 dabitur sanctuarium. Et cum Daniel nō intel-
 ligeret visionem apparuit ei: ꝛ exposuit ange-
 lus dicens. Intellige fili hoīs: qm̄ in tēpore si-
 nis cōplebitur visio. Et infra eodem. Ego ostē-
 dam tibi que futura sunt in nouissimo maledi-
 ctionis. Ex qbus aperitur predictam visionēz
 prinere ad tempus finale ꝛ cōsumationē mun-
 di. Exponit ergo aliq sic: qꝫ vsqꝫ ad vesperam
 ꝛ mane. i. vsqꝫ ad finem mūdi qui erit vespera
 ꝛ finis istius seculi ꝛ mane sue initium respec-
 tu futuri. Duo autē annoz. 1300. anni sunt: vt
 dies ponuntur pro anno. Intelligit autē initium
 computationis a tēpore egressus sermonis ex
 quo. Sed

Da
ni. 8

quo. Sed nescio p quem modum concludere
 volūt finem mūdi inter sequētem centenariūz
 annoz: qui est gntus cētenarius post mille ab
 incarnatione dñi. Sed ista cōsideratio est tota-
 liter contraria eis qui vt ibidem p̄. Ista visio
 ostēsa est Danieli anno tertio regni Balda-
 sar: qui fuit post Nabuch donosor: regē Baby-
 lonoz: ꝛ pnepos ei: cui successit darius p̄io
 anno regni Lyri regis persaz. Quor vō anni
 a primo anno Lyri vsqꝫ ad Christum p̄cesse-
 rit: ex scriptura nō est totaliter certū pp diuer-
 sas expositiones sanctorz: vt p̄ per Hierony-
 muz in expositione decime visionis Danielis.
 Et ideo predicta probatio nil certus infert.

Affirmat plus pbabilior opinio est s̄m Hiero.
 africanum. Iosephuz ꝛ Bedam: qꝫ
 a pmo anno Lyri vsqꝫ ad xpm̄ natum
 fluxerūt anni. 559. qbus si addant. 1300. qui ab
 incarnatione fluxerūt vsqꝫ ad p̄ntem annuz i/
 clusue erunt. 1359. qbus desunt de. 2300. anni
 441. vsqꝫ ad finem mūdi. constat autē paz tem-
 pus ab antichristo vsqꝫ ad finem mundi esse.
 Igitur s̄m predictam cōsiderationem ipossibi-
 le est finem mūdi vel antichristū includi infra
 sequētem centenariūz vel ducentenariūz. De-
 lius ergo exponit verbus illud s̄m expositores
 cōmunes eē dictum de Anthiocho epiphano
 qui anno regni grecoz. 144. ingressus est He-
 rosolymam: ac vniuersam vastauit. Et tertio
 anno post reuersus in tēplū iouis stamā posuit
 que abhominatio vocari p̄t: s̄ per sex annos
 post restauratum est tēpluz: ꝛ emūdatum a Ju-
 da machabeo qui duces Anthiochi fuerunt:
 quoto tpe cōpletus numerus dierum. Nam
 duo mille. 300. faciunt sex annos ꝛ menses tres
 ꝛ dies. 20. Et tunc exponit vsqꝫ ad vesperam
 ꝛ mane. i. noctis: dieiqꝫ successionem. i. p̄tinue
 duo mille trecenti: ꝛ tñc mūdabit. Nec obstat
 qꝫ dicit Intellige fili hoīs: qm̄ in tpe finis cōple-
 bitur visio. Hoc enim nō dē qꝫ soluz ad aduen-
 tum antichristi p̄tineat: qd erit in seriali tpe.
 Sed ideo dē qꝫ dicta visio seu dicta res visa cō-
 plebit ꝛ p̄sumabit in fine dicti tpio numerati:
 sic enim exponit illud. Ostendam tibi que fu-
 tura sunt in nouissimo maledictiois. i. tpe quo
 hec maledictio implebit sup populuz iudeoz
 ꝛ super Anthiochum. Omnia autem predi-
 cta intelligi possunt de antichristo: cuius fuit

figura Anthiochus predictus.
Ex alio aut loco dan. volūt aliqui accipe-
 re infra cētenarium annoz sequētem fore mū-
 di p̄sumationem: nā dē. xij. eiusdem cū ablatuz
 fuerit iuge sacrificiū: ꝛ posita fuerit abhominatio
 in desolatione dies. 1290. beatus qꝫ expectat
 ꝛ p̄nit vsqꝫ ad dies. 1335. tu aut vade ꝛc. Di-
 cunt ergo per iuge sacrificiū: hoc nō intelligi
 sacrificium noui testamēti: sed veteris: qd fuit
 ablatum. 42. annis post passionem christi sub
 Lyro ꝛ Uespesiano: qñ iudei totaliter fuerunt
 captiuati ꝛ de Hierusalem expulsi: in quo loco
 solum licebat ex legis p̄cepto offerre iuge sa-
 crificium: qd mane ꝛ vesperē offerebatur. Per
 abhominatōem intelligunt antixpm̄ vel ido-
 lum qd circa finem mūdi ponet in templo: qñ
 deus in desolationem fidelū: ꝛ ista duo ponūt
 quasi duos numeros. s̄m initium ꝛ finem cōpu-
 tationis predictē. s̄. 1290. annoz vt dies p̄ an-
 no ponat: sicut dē Ezech. diem pro anno dedi-
 tibi. A tpe igit ablati iugis sacrificij qd fuit ab-
 latum. 42. anno post passionem christi vsqꝫ ad
 antichristum eleuatū ꝛ exaltatū. 1220. qbus si
 addant. 76. q fluxerūt a natiuitate vsqꝫ ad. 42.
 post passionem: sequitur qꝫ antixps tollet infra
 annum ab incarnatione. 1366. Subiungit autē
 beatus qꝫ expectat ꝛ peruenit ad dies. 1335. pp
 35. dies vel annos: qꝫ vltra primuz numez mil-
 le ꝛ. 20. se extendūt vsqꝫ ad tps pacis: qd erit i/
 terempto antixpo magne trāqllitatis: qꝫ vbi-
 cumqꝫ adorabitur christus de quo intelligitur
 apertio quinti sigilli in Apoca. qꝫ cum aperit
 retur factum est silentium in celo.

Sed ista expositio inconueniens est: ꝛ nō cō-
 uenit textui: pmo qꝫ tps sublato iugis sacrificij
 ꝛ posite abhominatōis: distinguitur quasi duos
 numeros predictē cōputationis: quasi ab vno
 ad aliud suar p̄dictus numerus annoz: qd est
 p̄tra textuz. Non enim dictū est: a tpe cum ab-
 latum fuerit iuge sacrificiūz vsqꝫ quo ponatur
 abhominatio ꝛc. Sed dē appōsita fuerit abho-
 minatio ꝛc. qꝫ ab his duobus cur fieri incipiet
 tanqꝫ ab vno cōputationis in vno p̄dicta cō-
 putatio inchoat. Item p̄dicta expositio est cō-
 tra textuz ibidē. xj. ca. vbi simul fore ꝛ ab eius-
 dem fieri insinuatur duo p̄dicta. s̄ ablatio iugis
 sacrificij ꝛ compositio desolationis.

Item peccat dicta expositio hic exponēdo

11

diem pro anno: cuius enim in eodem caplo: et in eadem visione quesuisset Dani. quousq; finis horum mirabilium? Respondit vir indutus lineis: quod tempus et tempus et dimidium temporis. id est tres annos cum dimidio. Et quod Daniel hec audiens non intellexit: et ibi deo subsecuta est magis plana ratio: quod cum ablatum fuerit iuge sacrificium et posita fuerit abhominatio et ab inde. id est tempus quo ista incipient dies. 1290. quanto tempore durabit persecutio. Ideo magis rationabile est: ut per iuge sacrificium intelligat sacrificium legis nonne: quod auferretur ad tempus currente persecutione sub antichristo per dies. 1290. seu per tres annos cum dimidio: sine. 42. mensibus: quibus ciuitas. Lecelesia. concubabit. Si autem per iuge sacrificium intelligeret sacrificium veteris legis: ad hoc non opibus ablatio huiusmodi facta sub Etyto et Clepiano: sed conueniens sub Antiocho hic exponit Porphyrius et alij quidam. Huius enim tempore fuerunt tres anni in desolatione templi: ut dicit Iosephus et Marcius liber. Qui vero de tempore. 1335. dierum remanet: se extendit usque ad tempus quo Judas machabens de Antiocho triumphauit: et idolum contriuit: et templum mundauit. Ideo dicitur Beatus qui expectat et c.

Et alio loco scripture extrahere volunt aliqui aliqua de tempore antichristi: quod non tardabit: et magis sequi videntur et conaptare sibi loca scripture: piecatura quadam mensuris humane: que aliqui ad verum puenit: aliqui fallit: quod spiritu prophetico. Dicit enim decem tribus esse persecutiones gentiales ecclesie. xj. fore ab antichristo: que erit vltima. Prima dicitur sub Nerone: scilicet sub Domitiano et Traiano. tertia et quarta ab Antonino et a Seuero. quinta et sexta a Maximiano et a Domitiano. septima et octaua a Valeriano et a Aureliano. nona et decima a Dioclitiano et Maximiano. Plagas enim egyptiorum quasi decem fuerunt antequam inde exire inciperent: deputant ad hunc intellectum esse referendas: ut nouissima antichristi persecutio similis videat plage: qua egyptiorum hostiliter sequerentur hebreos in mari rubro populo dei periculum transiente perierunt. Et quod decem prime transferunt: et cum hoc transferunt de tempore a fine decime: quantum quales aliam ab alia inuenit distasse. Ideo videtur esse rationale decem non tardare: nec aliquam futuram generaliter

usque ad antichristum: sub quo erit nouissima et vndecima. Ad idem computant aliqui visiones Jo. Apoc. 6. de apertione. 7. sigillo: per quod significatur reuolutio septem statuum ecclesie. Per apertionem enim primi significat reuolutionem primi status ecclesie: qui tempore apostolorum ecclesia erat dealbata per baptismum: vnde ostendit in equo albo. Per apertionem secundi sigilli: vbi apparuit equus rufus: reuelatio status martyrum. Per apertionem tertię persecutionem hereticorum: vnde ibi ostenditur equus niger: pro recessum a luce veritatis. Per apertionem quarti: vbi apparuit equus pallidus: persecutio falsorum christianorum: et hypocrisis: quorum ceterus est falsa religio et astutia palliatus. Per apertionem quinti. reuelat status ecclesie in celo triumphantis: vbi fit mentio de aiabus stolas scdas accipientibus. Per apertionem sexti: reuelabit status ecclesie sub antichristo. Per apertionem septimi reuelat status vel pacis ecclesie post mortem antichristi. Vbi enim dicitur factum est silentium in celo. id est pax et tranquillitas quasi media hora: quod per modicum tempus: quod cito post ventur dominus ad iudicium. Considerat autem quod quatuor primi status iam transferunt: quintus etiam a primitiua ecclesia. sub ascensione domini cuius alij quatuor currit. Ergo non restant nisi sextus et septimus ex quo propinquitatem moliantur concludere per coniecturam.

Ad idem computant aliqui quod tertiam visionem que habet Apoc. 8. vbi agit de quibus angelis tuba canentibus: per quos significant angeli vel predicatorum consolatores iustorum: sed septem status ecclesie vel persecutiones: sed successione se habentes. Primo apostolorum contra iudeos. Secundo martyrum contra romanos. Tertio doctorum seu presbiterorum contra hereticos. Quarto pauperum predicatorum contra falsos christianos. Quinto eorundem contra antichristi persecutores. Sexto: Enoch et Helias contra antichristum. Septimo: christi aduentus ad iudicium. Et quod iam dudum transferunt quatuor: prima ideo presumunt in ianuis esse: et continentur alia.

Ad idem coaptat aliqui septem etates mundi. quarum Prima ab Adam usque ad diluuium quasi vnus dies. Secunda: inde usque ad Nabaz. Tertia: inde usque ad Dauid. Quarta: inde usque ad transmirationem babilonis. Quinta: inde usque ad christum. Sexta nunc agit usque ad finem mundi

Apo
ca. 6

Apo
ca. 8

mundi. Septima est sabbatissimus aiaz in christo: et cum christo quiescentium: et stolas componit expectantibus: que scilicet a christi passione. Huius enim septimo non erit vespera: quod prius Gen. in vltima die non di vesper et mane. dies septimus fuerit in alio: ad denotandum quod quies nostra et bitudo erit eterna et sine vespere et c. sed erit diuersus dies velut octauus: eternus quod erit alarum et eorum populi. resurgentibus: et non erit mundi dies huius celi. De his enim Aug. ait in fine de ci. dei. et 3. manicheus circa mediū. 83. qd. Et ad ag. sen. 4. di. j. Cuius durauerit sexta etas tantum vel plus quantum quilibet precederit se. Et septima que cuius ea aut dicunt probabiliter presumi finis mundi in ianuis esse. Sed quod ista nulla necessitatem imponat credere mundi finem in ianuis esse sufficit determinatio Aug. 16. de ci. 82. ca. dicentis tales predicta singula que de plagis egypti dicunt. Cuius singulis exquire ingeniose composita copate non prophetico spiritu sed pietate metis humane: que aliqui ad verum puenit: aliqui fallitur. Cui per illa vel huius non videt Augustinus non diffinendus numerus persecutionum: quibus exerceri oportet ecclesias. Nec oportet quod distantia temporis inter penultimum et vltimum predictorum remaneat distantia aliorum inter se: cuius humane etatis iterum vtrum etas seu vltima non habet certum numerum annorum: sed duret quousque multo plus quam quatuor aliorum. Aug. et dicit in fine de trinitate: quod prima etas mundi sit equalis numeri generationum: non tamen equalitate temporum. sicut tres alie usque ad christum sunt primis duabus distantes numero generationum: quod quilibet earum prius. 15. generationes. De sexta vero dicit quod nullo numero generationum metienda est pro id quod scriptum est. Non est vestrum nosse tempora vel momenta et c.

21.
gu.

Nunc videndum est quod per viam prophetie haberi possit. Cideri enim posset huius mundi. Non enim aliqui et probabiliter est mundum a deo creatum fuisse: planetis et stellis in optima sui dispositione existentibus: a qua dispositione optima paulatim discesserunt stelle: sicut vnaqueque res optime disposita in sui principio: quanto a principio elongatur: tanto minoris virtutis et efficacie est: propter quod ex dispositione celesti inueniente ad viuificationem inferiorum: habuerint aliquantulum primi homines ampliore intelligentia quam moderni. Cum ergo celus et stelle post cur-

sus eodem istius mundi mensura perpetuo in sua vltima dispositione: sicut probat teneri prime materie inter cursum huius mundi non consumari: quousque oes stelle tam fixe quam errantice redeant ad punctum vnde fuerunt create. Hoc autem est et fit determinatio temporum. Ptolemy. 36. milibus annorum solarium. Dicunt enim stelle fixe certum annos quibus mouentur gradu vno post motum diurnum: quo quotidie motus super polos mundi ab oriente in occidentem: qui est motus nonne speret. Si vero certum multiplicentur per 360. gradus godiaci: redibit stella fixa ad eundem punctum godiaci fixi in 36000. milibus annorum: et tunc finitur cursus istius mundi quasi in quodam magno anno: et stantibus stellis fixis et erraticis in optima dispositione: perpetuo in qua deus eas creauit. Sciri autem nunc potest quantum restat in futuro de preterito annorum numero: per hoc quod sciri potest quantum de ipso preterit. Supposito enim quod mundus vel sol fuerit creatus in capite arietis: quasi in medio celi: per equidistantiam ab vtroque polo et equinoctio: vltima existente in optima sui dispositione: eo quod secundum polos in ariete est eius exaltatio. Et supposito quod ibi fuerit aux solis. id est pars distantia a terra sui circuli: ut per elongationem a terra mitigaretur calor et radiorum recitudo: esset caloris temperies cum tempore Ptolemy distanter ab equatore. 66. gradus. se res qui multiplicari per certum annos per quos augeat: tamen stella fixa mouet gradu vno faciunt annos ab initio mundi usque ad tempus Ptolemy 6600. fere. Fuit autem Ptolemy post incarnatione dñi annis. 130. Cui sequi ab initio mundi usque ad christum secundum calculationem Ptolemy fuerunt anni. 6470. fere: quibus si addantur 1300. qui ab incarnatione usque ad annus istius fluxerunt: completi sunt. 7770. qui si determinantur de 36000. remanent. 28130. qui futuri sunt usque ad mundi consumationem. Sed ista via nulla certitudinem assert de fine mundi per multa. Primo quod nullam certitudinem habemus de spatio reditus augis: vel stelle fixe: ad eundem punctum godiaci fixe: quod posteriores sequentes Ptolemy inuenerunt aliqui de motu stelle fixe: inter quas quidam probauerunt motum stelle fixe et augis in 60. annis: gradu vno: secundum quam opinionem usque ad christum a principio posito auge solis creatus fuisse in capite arietis modo predicto fuerunt. 3830. quibus si addantur 170. sunt usque ad

holo. 3900. et usque ad annum ab incarnatione. 1300. ab initio fluxerunt anni. 5260. reditus aut stelle fixe complerit spatium. 21600. annorum. Et quoties quot anni remanent usque ad finem mundi. Alii vero dicuntur magistri probationum posuerunt motus stelle fixe. 170. annis gradus unum: secundum quem modum ab initio usque ad Antipolo fuerunt. 4620. talis aut reditus pines 27360. annorum. Alii vero ut indicat stellas fixas non minor motu essentiali: qui sicut in logarithmo signorum succedunt: sed tamen motu accidentaliter sine defectum et ascensum quod est per motum polo firmate ut putat quidam eorum se per motum circuli pariter in capite arietis et libere ut putat alii eorum: et sicut ipse stella que sicut alii in capite arietis alii in equinoctiali. 997. annorum lunares distabit ab equatore per. 145. minuta: et erit motus poli seu puncti in parvo illo circulo. s. momenta 29. s. in anno: quod motus proficitur in. 4194. annis lunaris: sive in. 4069. solaribus.

Josephus autem in libro antiquitatum mundi scribit: quod annus revolutionis planetarum ad unam habitudinem eius respectu celi et orbium aliorum secundum quod minor esse potest: est. 600. annorum solarium. Et sic patet quod dicta probatio incerta: in certitudine non asserit. Secundo deficit a certitudine: quod non est eadem dispositio rei optima in sui principio et sui complemento: nec putatur naturae res ad aliquem finem: et ipsum finem adpre: ut dicit Raby moyses in libro de ducentis vel neutris: ponens exemplum de auricula que in sui principio clausa in testa ovi crescit et vivificat: et tamen si postea deglutiat in stomacho bestie et piscis cito moritur quod ei non communitur. Et est homo natus perfectus post natiuitatem suam non potest vivere una die sine respiracione et inspiratione: comestione et egestionem: et tamen in principio matris utero clausus sine his potest vivere diebus multis. Non ergo oportet quod illa dispositio que fit in celo optime in sui principio sit ei optima cum quiescat a motu in fine mundi. Tertio deficit dicta ratio: quod dato quod cursus istius mundi non cesset quousque redeat stelle ad predictam dispositionem: tamen non remanent tot anni: quod in fine mundi forsitan celum multo velocius mouebitur quam nunc: ita quod forsitan infra horologium unius diei faciat rotam celum omnes circulationes quas facit anno uno vel pluribus. Et hoc videtur dicere

beatus petrus in sua canonica dicens. Clemet dies sicut fur: i quo celi magno impetu transierunt. Sunt autem forsitan et alii qui aliquibus argumentationibus inuisi dicunt non esse reprehensibilis diffinitio eius assertionem tempore aduentus antichristi. Dicunt enim Daniele intellexisse de fine mundi et tpe antichristi. 8. cap. quod post visionem dicentem vespere et mane: dixit angelus alteri. Gabriel fac istas intelligere visionem. Et infra eodem dixit angelus Danieli. Intelliges filii hominis: quoniam in tpe finis implebitur visio etc. Si autem ei reuelatum est de tpe finis mundi: postquam dominus ultra hoc manifestare voluit filijs ecclesie quod gratia prophete est ad utilitatem. Unde dicitur Mattheus. 14. petribus discipulis de psumatione seculi: remittit eos dominus ad Daniele. Ergo sciri potest tempus finis mundi et aduentus antichristi.

Item licet christus sciat determinate horam mortis hominis: tamen determinari potest et per scripturam. Est namque tempus ultra quod non vivet. vii. ps. Dies annorum nostrorum. 70. annis. Si autem in potentibus. 80. anni etc. ergo a simili licet nesciri possit dies vel annus psumationis mundi determinate: tamen potest haberi ut ultra quam non durabit mundus. Item quousque sermones aduentus antichristi tpe sint clausi signati: tamen et spirituales homines per reuelationem vel profundiorum scripturarum intelligentiam hoc sciunt. Unde ibidem subiungitur. porro docti intelligunt. Item actus. j. post illa verba Non est vanitas nosse tempora etc. statim subiungit. sed accipietis virtutem spiritus sancti superuenientis in vos. quasi diceret: non est vultus quod a vobis non est. tamen a spiritu sancto superueniente predicta scietis et prophetabitis de predictis. Unde glo. non ait. non erit: sed non est: notans eos adhuc esse infirmos. et ideo ad secretum non esse idoneos. Et quousque dominus dixerit nos non attingere ad cognitionem de predicto tpe quoad diem vel horam vel momentum: non tamen negat quoad annum vel centenarium vel millenarium: ergo saltem sine reprehensione potest dici quod tali anno vel annorum centenario vel millenario puenit antichristus: sed incertum sit de die hora et momento. Item incertum est quantum est de intercepto inter aduentum christi et antichristi: et aduentum christi ad iudicium seu finem mundi. igitur cum scriptura dicat solum de tpe aduentus christi ad iudicium incertum esse. ut patet Matthei et actuum primo

Da. 8.
Ba. 14.
Ea. j.

primo. Non est contra scripturas de tpe antichristi aduentus: put aliter videtur diffinire. Item sicut aduentus christi ad iudicium dependet ex divina voluntate: sic aduentus eius in carnem: et tamen aduentus in carnem fuit a prophetis pronuntiatus: et quoad tempus fuit diffinitus et determinatus: plus et plus secundum quod magis appropinquare aduentus ille. Unde unus dicebat veniet: alius quousque veniet: alius quod veniet et non tardabit: quousque et punitaliter monstratus est a Symeone et Joane: quasi sic potest esse de aduentu antichristi: et de secundo aduentu Christi.

Sed nec ista concludunt sciri posse: ita scitum esse ab homine tempus psumationis mundi: quod non intellexit Daniel declarare quod omnia illa contingebant nisi forte in generali intellexerit aliqua eorum fore mundi: sed intellexit Daniel aliqua que futura erant et que essent: que figurabantur sub obscuritate aliarum figurarum. Unde ibi subiungit 7. cap. Ego ostendam tibi que futura sunt in novissimo male dictionis etc. Et non dixit declarare quod: sed et intellexit determinate tempus aliquorum supradictorum: non oportuit eum expressisse declarare: nec ex prophetia haberi possit ante rei eventum tempus determinatio quoad annorum numerum vel dierum: sed obscure tradidit me margaritas poneret ante porcos ad exercituum nostrum. Unde glo. dicit: quod solum psumus fuit aliquorum que fuerunt sibi ostensa. Quod autem dominus remittit ad Daniele non est quod Daniel doceat quantum sit tempus ponderosum usque ad antichristum vel christi secundum aduentum. sed ideo remittit: quod illam abhominabilem et illud abhominabile antichristi idolum in templo ponendum: notat dominus pro signo aduentus sui ad iudicium de psumo: quod non multum post tardabit mundi consumatio: post illud non ponit signum psumum. s. obscuracionem vel psumationem celi luminarij. Et postea subiungit aduentus sui signum psumum. s. apparicionem filij hominis. i. crucis in celo. Sed quod Daniele vel alia scriptura non est evidens quod hec erunt: ideo de tpe aduentus christi sciri nihil nobis est certum. Quod vero subiungit de certa periodo vite psume singularis: non cogit quod paritudo vite hominis est secundum virtutem nature sue acute que limitata est: et ideo psumite non potest tamen: ideo quod nature eius psumum positus est terminus alligati et decreti. Sed mundi duratio et

consumatio: est secundum absconditum divine voluntatis psumum. Quod autem dicitur Daniel. 12. docti intelligent: non de quod alii eruditi psumo: cognoscant determinate quod illa futura sunt copremitura: quod sermones sunt clausi et signati diversis. s. obscuritibus: usque ad tempus psumum psumationis. Sed ideo hic dicitur docti disciplina dei intelligent illa fieri ad probationem scorum: pro quod liber sustinebit: et ipse tunc imple agent et peiores efficiet: quod non intelligit illa fieri ad probationem scorum bonorum. Ad vero de actu. j. sed accipietis virtutem super. etc. non ideo quod spiritum sanctum superuenientem nosceret illa tpe vel momenta: hoc enim eis non expedit ut tempus vivant: quasi quotidie iudicandi. Et ideo dicitur quod per spiritum sanctum darentur eis adiutorium quo indigebunt ad predicandum resurrectionem. vii. glo. Tollis scia temporum: sed diuinus quo indiget adhibet auxilium. hoc modo sicut eius psumum aliud tollit: aliud datur: ne penitus tristeretur. Et sicut alia glo. intelligi debet: quod hoc scietis fieri. s. resurrectionis. s. ad quod requirebas signa facere et aduersa tollerare: non poterat pro infirmitate carnis: poterant autem virtute spiritus sancti. Ad vero dicitur quod dominus non negat nobis notitiam anni vel centenarij annorum: vel hominis: sed solum diei vel horae. dicitur quod imo negat eis psumum non solum diei vel horae: sed anni vel tempus cuiuscumque. Nam actuum primo. discipuli et petuerunt de die vel hora: sed de tpe simpliciter etiam dixerunt. Die si in tpe hoc restitues regnum israel: quibus tamen responsus est. Non est vultus etc. secundum quod psumum Augustinus. 18. de ci. ca. 53. Notandum tamen quod sibi negat dominus psumum cognitionem centenarij. s. annorum: vel hominis: secundum psumum probabilitatem vel psumum: sed solum certitudinis coprehensionem. Unde Augustinus in glo. euangelij notatur sonare quod non possit sciri quo anno venturus sit: sed possit sciri qua hebdomada annorum: vel qua decade tanquam die possit diffiniri utique iter illos octo annos aut decem aut centum. Si autem hoc te coprehendit se psumum: hoc sentis quod ego. Idem et Augustinus ubi supra: tales psumum seu psumum centenarios vel quinquagenarios: vel hominis: non reprehendit nisi hoc asserat: ut certus de scripturis canonice. Dicit enim quod tales coniecturas hominum vultus: et non ab eis ad certum de scripturis canonice aucte psumum. Ipse enim dicit tol-

Da. 92.
Ea. pmo.
Ea. pmo.
Au. gust. 18. d. ca. 53.

Universidad de De...

terabile esse opinionem qua dicit in 7. m. l. lenario cursu mundi mutari exponendo cam: vt sup. exposita est: et dicit aliqui se scisse. Ad aut. d. q. incertum est de q. d. itate ipis iteriecti iter aduentus antixpi et aduentus xpi ad iudiciu. Rudeo q. satis terminatum est in euangelio...

24.

23.

15. 6. ci. 61

lus sathane se transfiguratur: et in angelum lucis hoibus et scis reuelationem de multis veritatibus faciens. Inter quas tñ inuiscens aliquas falsitates. Hec facit angelus sathane: vt saltem gloria reuelationis in aniter scds extollat: vel falsis opinionibus faciet adherere: ppter qd opus est discernere spūs si ex deo sūt: quāq. et vt dicit glo. in principio Ezechiel. sci pphete pp magnū vsq. ppheta dicit ex suo spū falsa pferūt: et per spū sanctū pferre se existimāt. Sed qui sci sunt per ipm spm citius correcti ab eo: que vera sunt audiūt: et femetipfos q. falsa dixerūt reprehendūt. Ad qd ostendū inducit Natana in exēplum. Nō ergo credamus aliqua eē certa de tpe antixpi determinatio: nec p reuelationem: nec p scripture inspectionem: nec argumē tationem: precipue quoad annū: diez: et horaz: q. ius fm has coniecturas credamus probabi liter sine oi assertionē vel ex hitarōe hui' mūdi cursū infra ducētos et sexaginta nouem ānos ab anno pñti: qui est. 1300. ab incarnatione dñi ad tardius terminari: pp Methodij pphetaz: et sci Augu. opinionem superius tactā: et multas alias coniecturas: quibus aut adiungit qm in expō ne tabule Bede: asserūt Bedam in libris suis dixisse: q. tabula Dionysij abbatis vltra tres viuos nō perficeretur: cum tñ de tertia vice nō remaneat a presenti anno p dicitō nisi. 269. an ni: vt patet consideranti.

Explicit tractatus de antixpo et fine seculi compilatus per magrū Joannem Parisiensem ordinis predicatoz. Deo gratias. Amen.

Prophecia iuenta in oppido Vestri apud Venetias in quodaz antiquissimo lib. auctetico.

In illo tpe: Aquila veniens a se pterione descēdet in ligurias qñ nemine sciente: et radicabit nidum suum sagatoribus pē nis ceteras aquilasq. predicet in antea per aliud tempus trā sibir ad elephātem. Cir stabit: Erūt duo spon si. vnus legitimus: alter adulter. Hec aquila tran sibir in ligurias: et incipient tribulationes et bella: et pcellabitur in mari et in terra. Et legiti mus sponsus fugiet et nō reperietur. Adulter vo regnabit. Clamabit pax: et non reperietur: blasphemabit nomē dñi. Et nō erit rō in ter ra: vnusq. vsq.

ra: vnusq. vsq. opabit fm suā potētiā. Ecce leo gallicus obuiabit aqle: et feriet caput ipsi: erit bellus imensum: et mors valida. Vnus admit tet: et qui admitter fugiet in Thusciam et illic reassimet vires. Ecce pelia et mortalitas: que nunq. fuerūt ab origine mundi: nec erunt am plius vsq. ad finem: q. illic cōgregabunt gen tes ab omni natione. Vnus eoz. veniet in fine et qui amitter fugiet: et q. vincet ibit ad elephā tem: et ibi ponet sedem antiquam. Et puocabit sponsus legitimus: et ponet eum in sedē suam: et deponer nō legitimū. Et puocabit leonez cum quo habuit ritam: et faciet pacem secum: et ponet eum in regnum suū. Et vocabit thau ros pingues et baronos: et faciet eos tronari capita per iniustitiam quā gesserūt: et reducet ecclesiam ad primū statum: et dabit ius suum cuiq. petenti. et tūc terra incipiet dare fructus suos. et erit pax per vniuersum orbem.

Alia prophecia siue pars.

Apparebit noua stella: pulchra erit et mire magnitudinis in illis partibus. Prosperabit ecclesia et fides catholica. Popu lus christianus vires reassimet: et extēdet eas a tribu fidelium. Lōsurget leo potentissimus: sive plenus: ad cuius rugitum totus mundus cōtremisct: et exterminabit vlnantes lupos alios reuocādo: et alios humiliādo: et apponēt sibi aquile aquilas alias: et ponent cum ecclesia populum christianū et nationes fidelium con gregabit: et cum eis maria trāsibit ad barbari cas gētes subijciendo: et extēdet caudam vsq. ad fines terre: sub cuius dextro brachio totus mundus recipiet formas suas.

Alia prophecia scilicet pars.

Gripho regalis genitus in Frācia ve nter in orientem: trahēs ad se magnaz caudam: q. duobus brachijs associabi tur iuncta gente christi. Impator viperam i ueniet in cauernis: q. coronabilis eam exister. Ibi erit tanta strages et effusio sanguinis: qd nō sūt ex quo gigantes fuerūt: tunc gaudebit vndiq. spūsus: tunc gaudebit pars diabolica: que ecclesia appellabit: tunc impialis vndiq. ampilabit: et vipera reuocabit: et iteruz redibit flo. et noia duarū civitatum circūdabit. Uel tibi ciuitati omne gētium et diuitias. Uel tibi ciuitati phoz: vely tibi Lombardia regnā

te virtute griphonis: q. turris gaudij tui di uertetur. Adis auditis et alijs que in libris pro phetarum p̄tinent: orietur leopardus et aquila aquilonis: rufus habēs colorem: rostrū plū carum: cor leonis: cauda bouis: vires lupi: leopardus parvus: sic tā viribus potens et ma gnus: cui nemo resistere poterit: nisi deus deo rum: trāsiturus alios peritos: vetans potuz si riantibus: infirmis sanitatem: tūc lilium deso rebit: et aquile reuiuiscēt: tunc ps imperialis vndiq. reuocabit: et erit in capis cum grifone/ grifo vo iūgetur: sed donabitur in exiliū spon si: et nō inueniet: et iterum erit in campis cum leopardo: reuiuiscens leopardus p̄deceffoz suozum viribus extendet: ausensam et inlabili morte tungri soze deuorabit.

Finis huius prophecie.

Alia prophecia. Sigillus de Arabia.

Era pessima cum cauda: veneno amarissimo plena: in suis intrabit cubiculū: fetosus nidum: intm q. maxima serpentinoz q̄stas mul tiplicabitur: ita q. radices per vniuersa cubicu la clericoz transibit: et dignitates sacerdotales in maxima sanguinis occisione pueniet: et ppter mortis angustiam in locis montanis et spūiosis supra attendent: in mundano habitu suoz iter attendēt: et spernēt nomē dñi nostri. Et erunt angustie et fames per vniuersa mūdi loca: intm q. maxima pars gētuz mortem cla mabūt. Et postea venient reges tres in vidua ciuitate: et dabūt deum ei: et supbia auri in ma ritima ciuitate: existens per seruituz aureum/ erit suffocata: et serpens sanguinolentus in ore mortuus. Nigra vo aquila cum quibz pēnis au reis ad partes fluminis tyberini: cum suarū comitua pueniet. Et qdam rex: titulum pacis habēs: dñs vidue et serē ciuitatis erit effectus. Et fiet passagium: et peregrinantes in suas iu trabunt mansiones: et obtinebunt. Et lux que erat per tāum tempus absconsa: clara p totū mundum manebit. Finis.

Effectus futurorum.

Primo. Vnus pastor qui recipiet vtranz ecclesiam cōcordialiter cum magna pace. Secdo. Q. temporalia ecclesie dabunt vni regi: et hoc etiam concorditer. Tertio. Vntas predicta et rex diu durabit

in regno suo.
Quarto. Deponetur tyranni in terris ecclesie: et sub noie regis gubernabuntur oia.
Quinto. Uniuersitas christianorum credit in electu tanq̄s i vep pastore & sp̄s eius eccle.
Sexto. Non erit amplius scisma in ecclesia vsq; ad tempus antichristi.
Septimo. Fiet passagiu per pdictu regem & oes gentes armorum secum ducet.
Octauo. Fiet puerio generalis: exceptis in deis: ad fidem Christi. Amen.

Finis.
Prophecia Sybille heritice extracta de libro qui dicitur Masilographi. i. imperialis scriptura: quaz ille heritice babylonica ad grecor: petitionem: rpe regis p̄nami edidit. quam de caldeo sermone docta: pater peritissimus in grecum translulit. eadem de errario Emanuelis impatoris educram Eugenius rex Sicilie admiratus e greco in latinum vertit: & incipit sic.

Quiritis a meo illustrissima Danaum turba: quatenus grauos eue tus: frigidusq; minas in sei ipsi re feraz: qd vt Laomedonti nobilitate proli: qd Joneo duci politissimo: qd theueris edibus: ruineq; predestinatum existat: no amittamus. Et qd post hylion puluerem argoz gradibus generosis obiq; puenat: vel futuris tpbus cautus existat: auspicer: Delphos sigdez pellidem calcasq; transmittatis: opus humanuz fictileq; deum agritis. Nungd ex ipso ineffabile silium cognosces? Nunc vo sollicitatis ocium puellare: vt extra morem solituz suma ppulsetur dimensio. Nos aut p̄templatione in altissimum habita r̄ndemus: sudoris opus aggredimur. O Danao solitudinis & cruoris: donec decē pedes premēsurati discurrat: hylion depear: Laomedontis p̄genies euanescat: p̄da redeat ad atrides: p̄cedet sigdem sanguinis effusio: inestimabilis: danaūq; exinanitio: frigidum audacia: donec dolor impudicus pelidem vigeat. Duos leones fortissimos: virtute p̄sternat: fietq; figijs animoz debilitatio donec virginalis concupiat eadem afficiat & eneruet. Sed hyrcor: caliditas conalescet: hylion figijs gloria subuertetur. Oro: disq; vates mēdacia finget. Erit enim Danaus gloria: extasie lateribus in robo

ratione fortiori: donec post Diomedez ducem 200. pedes p̄trāseat. Reliquie frigidus sanguinis condere in constellatione numerabili sub rege aquatico. Eneadem urbem plenā & auara metia p̄struent raptu: mechta & fricido prelibata: crescetq; paulatim: virtus terribilis eius vt orbem cōcuriat: subijciat: & cōculcet: sed & manus eius p̄mescet danay: donec hyrcus terribilis sceptruz p̄curiat: subijciat & cōculcet. Nā & manus ei p̄mesceret: Alfra oibz resonabit vniuerso: cuius potestas: 12. pedibus distinet: eiusq; dies acconita p̄cludet: sceptrūq; ei iubiū sex capita sese vorantia diuidet: & in quattuor p̄uertetur: sed & p̄mescet vniuersi terrene nome Eneade: donec leo punicus rugiat: ferreamq; potētiā debilitet & cōculcet in centū: leonem vo subijciat hominū. Exinde resurget Eneade supra: achisq; gloriā puluerizabit: & tributa deposcet: feruili iuzo supponet: Alfiāq; leo politissimus concurret: & ad extremos in dos pueniet: quin & Eneadem luxuriam p̄tinget allanos lucidissimo baccharam bacchiū. Sētiēq; potētiā eius suchirus: nataliaq; carbason: necnon & pigmei: breuitate disformes. Nunquid num eius vindicta afficiet barbaros & germanos & hispanos. Clara siquidem gāmetis: exules eius excipiet: Hete obedient & syrtis indomiti: pytriaz ac ethyopes tributa p̄soluunt. Indus gēmas & aurum in Eneade munuscula cōseruabit: & humiliato capite suffragia cōsequet: sic & medi mollesq; arabes ac scepra p̄faruz. Erit itaq; Danaū illoz uigo suppositi: quos p̄fugos agitarāt. Exinde duo leones fortissimi apud campos emathios concertabunt: inique supurget vnus: altero deuorato. Inde thaurus pacificus sub leui mugitu mundi climata sub tributo concludet. Luitis diebus agnus celestis ventet. Venient aut: dies qbus virtus inundationis illustret in aquis. Et leo monarchus p̄uertetur ad agnum: q oibus illustret: regna subuertet. Salus eius accubans: modicis leonis spolijs vestietur: migrus conuertet in rubrum. Euanescet eneadē simulara: virtus & suspitius: alterius cultus adueniet: alterius cultor. Sed & de simulacris: duo de vitijs: totidem vsq; in eternum in vbe: & ad primaz originem p̄uertetur. Hinc eneadē gloria: in bisantia deducet: eritq; nidus delicatissimus

fissimis qualis non fuit. Robustum decus in muliebri p̄uertet. Erunt danay in robore delicti vsq; ad leonem. 60. peduz: donec catulos eius visus deuoret: optimates bigantinos obtenebret: decus deualuz effeminet. Hinc aquila despecta vsuz deuoret: aquilam hyrcus obtenebret: & pullum vorat aquile. Sanguis effusus: phiso offendiculus: in p̄spectu trinodi numeris clamitēt. Fietq; potatuz in aquis adriaticis: congregato cetero duce: hyrcum abiger: bigantium p̄phanabūt: edificia denigrabunt: aurum eius per orbem & spolia dispergentur: Virgines humiliabuntur: gallus no cantabit vsq; dum. 40. pedes nouem polices premēsurati discurrat. Aquila triceps volet & render: hyrcus in gallis in bisantia reducetur. In vltima aut etate humiliabit deus: & humiliabitur proles diuina. Jungetur humanitati deitas: naecbit in seno agnus: puellari officio educabit deus & homo. Signa p̄cedēt apud appellas mulier verulissima cōcipiet: boetem orbis mirabitur: ouatus p̄stabit ad ozum. Hic hīs pedes. 32. sexq; polices. Eliget sibi ex piscatoribus: & deiectis numerum duodenariuz: vniūq; diabolu no in gladio: belloue Eneade urbem regeq; subijciat: sed in hamo piscatis in deiectione & paupie supabit diuitias: supbias p̄culcabit morte p̄p̄ria: nocturno suscitabit & comutabit: viuet & regnabit & cōsumabunt hec omnia: fietq; regeneratio: vltimo bonos indicabit & malos. Hinc quattuor: alata aialia surgent in testimonium: nomen agni tubis concinent: se reptes iustitiam: legēq; irreprehensibilem. cui cōtradictet bestia & abhominatio: spumaq; draconis. Sed surget stella mirabilis: q̄ttuor animaluz hīs imaginem: eritq; in turba mirabilis: Danaos illuminabit: orbem illustrabit: in Eneadem latus piscatoris: nome agni vsq; ad fines seculi virtute per ducet. Inde in Eneade iuncta: vinctos a diabolo: liberabit. hinc gloriabitur: moxiens illustrabit: porro gloriosus exitus eius. Erit aut bestia horribilis: ab oriente veniens: cuius rugitus vsq; ad gentes punicas audietur: cuius capita septem: septraq; innumera pedes. 663. Hic erit p̄radicens a zno vt blasphemet testamētuz eius: augens draconis aquas. Reges aut & optimates seculi exuret in sudore terribili: non diminuet pedes

eius. Stelleq; due p̄similes prime p̄surgent cōtra ipsam: & no obtinebūt: vsq; duz veniat abhominatio: & volūtas dñi consumetur. Porro leo fortissimus ab occidēte veniens rugiet: colois celestis macularus auro: cuius capita pedesq; quingenti: iruetq; in bestiam & p̄teret vires eius. Laudaz vorabit bestie: pedes & caput oino no ledet. Hinc moriet leo: hinc bestia cōfortabitur: regnabit & viuet vsq; dum abhominatio veniat. Post abhominatioez reuelabitur veritas: cognosctur & agnus: cuius regiones & regna colla submittent: & erunt vniuersi terrene conuenientes in vnum: vt ouile subeat & virga regantur in vna: & modicum tps erit. Venient aut dies: vt Danaus p̄teratur gloria: & iteruz restauret: sed no in statu prior. Ex tollentur in superbiam vt occidant ab agno: & ouile abhorreant: per deusa recedēt. Eritq; scelez aggregatio. Erit in postremis dieb p̄fita cus rex dans viam siculis: hīs pedes. 33. & galinam sine pullis. Hic mittet ex lateribus suis: irruent hyrcos: vorabūt: destruent: & euellent: donec visus rugiat: cuius pedes tres semiq; & comprehēsa aquila cuius nomen. 7. scripta. 7. apicibus inextimabilibus: sibilas vt ministruz iniquitatis destruat: vsuz p̄terat: caput euellat: sceptrum eius possideat: latera p̄straci hyrcinā collidat. Eritq; altera gallina coloris eius: cui dabit gallū germanicū. Hic descēdet in rugitū sicut vsuz: cum deuorat carnes optimas. Hic reditatem p̄straci possidebit: filios regio appofiti obtenebrabit: gloriā siculoz annullabit: donec pedes sexq; polices p̄sumēt: oculos eius gallina claudet. Supuenietq; post hec cuz aglaz obtenebrabit: hyrcus pullūq; abiger. Alcedent in p̄spectu altissimi bigantuz scelera: & trinodum numerum: effusum sanguine: & phiso offendiculum abhominabit: & reliquie destructionis vsi. 70. pedum conducent per aquas adriaticas filuz aquile: & potates pacissimos: sponseq; latus & cōpullus vorabit. Corruēt in bisantio: decus & gloriā subuertēt: apius demigrabit aurum: sanctū p̄phanabit: stāmis tradentur edificia: decus semineum decaluabit: & veb resonabit vndiq; Excipietq; colūna vni dictam. Non erit hyrcis durax: gallus in bisantio. Non erit par: non p̄solatio: non decus sed derisus: & sublatio vsq; dum. 44. pedes

oero polices semiq; ptranseant. Et hoc erit si-
gnum. Venient in postremis diebus due stelle
lucidissime: de quibus pcedimus in peccatis
mortuos suscitantes: similes stelle priorū q̄tuor:
aialium hūies faciem: resistentes bestie de qua
diximus: aquisq; draconis annūciantes: nomē
legēq; agni: abhominatiois excidium: et exa-
men: minorabit aquas: sed debilitabunt in pa-
nis afflictione: et exurgent in robore fortiori.
Et aquila habens caput vnum: veniet pedes
60. cuius color sicut pardus: pectus sicut vulpis
et cauda sicut leonis: et dicit pax vt pacifice ca-
piat: mamille sponse agni lactabit vsq; duz ac-
rescat ei manus caput in Eneade: tertiusq; mi-
nus. Eruntq; sibillantia a germanicis vsq; ty-
rum: et dabitur ei gallina vna ex mauris: altera
orientalis: et duo pulli ex gbus vorabit vnum.
sed reuiuifcet et tertia gallina britanica: pariet-
q; pullum. et iterus et quarta germanica que pa-
riet pullum: et iterum q̄nta gallicana. Porro
secus aridanum: nidus eius septem scribentur
litteris eius receptaculo: euasq; conam conte-
ret ligures: armis modicis: callidine plurima:
medumq; caput: ligurum tenui bello quassa-
bit / pp blasphemantes agnum et pp peccata.
scds tertius numero exurgeret vo intellectu ma-
ior: et blasphemabit agnum et testimonium
eius. Eruntq; subsistentia: et vt portas ligurum
cohartabit: nidum philosopharum minorabit:
flore emilie deslorabit: pp phiso offendit-
culum. Porro cōgregatio in aquis adnatis ex
desolatione vsq; 70. pedum cohartabitur: non
franget vsq; dum veniant duo hyrci: qui dimi-
nuant aurum eius. Volūtas eius ad britones
vt trinari appetitus eius in eneade optima-
tes eius decalubabit. Gallinacius apponet: tria
noia silebuntur: oculus eius in insidijs sponse:
manus eius ad monilia eius: vt diripiat cultū
eius: fouens ignem in gremio eius: cōteratq;
fietq; breuis restauratio: vsq; dum sponsa mi-
nuatur. Digitos alas debilitet: aquile volēt ad
ancos. Tnus caput arefcer nec sibilabit: ex pri-
mis vnus mortificabit: sed sibilabit. Hyrci nō
balabunt donec pes vnus: naumq; polices p-
mensurari discurrant. Ligur gallus cantabit:
spēs virginum concupisces: pullus debaccha-
bit. Pars nidi manet: pxima demigrescet: pe-
na nomini psonabit: dolor intestinus vgebit

aquilam: membra capiti p̄iungentur. Hyrcus
iugalis in bigantium reducef: hyrcus balabit:
gallus cantabit: aquila reuolabit: pullos voca-
bit: et pullus reuolabit: terrina fiet restauratio.
hinc trinadis: requies aquile donec veniat gal-
licana gallina: oculus eius morte cōcludet: ab-
scōdita superuiuet: sonabit in populis: viuūt et
non viuūt. Tno ex pullis pulliq; pullos sup-
stite: hinc callicantius vsq; trinatri: audiet.
Post hec aut veniet altera aquila habens
24. pedes et capita duo: eruntq; sibillantia:
sed in Eneade minime cui accrescent tria ca-
pita ex qb̄ sibilabit vni: cuius color sicut vrsi
et pedes sicut leonis: et cauda sicut serpētis. Da-
bitur ei gallina orientalis et altera coci et septem
pulli. Adiciet aut sibi hyrcus tricitem: blas-
phemātem agnum: et spōse caput: et latra ignē
q; fouebit in spōse gremio: et erit ei tres adul-
ter: vnus legitimus qui alios vorabit. Tnus
cui erunt tria noia blasphemie. cantus et abho-
minatio ascēdens ad altissimū: et finis eius /
terit. Hinc leo affectus macie ex cavernis ter-
re: rugiet hūis caput vnus: pedesq; 72. Ienaq;
luxuriosam plenam mendacijs et noibus blas-
phmie: catulos noues: hie irruet in aquilas as-
sociantem sibi alius orientis bicipitem pedūq;
viginti: vorabit cōteretq; hyrcum: et 5. pullos
aquile: eruntq; vnus et vna. hinc hyrcus tri-
ceps in auxilium aquile / leonem debilitabit:
et duos ex catulis vorabit: et erit leonis indi-
gnatio et debilitas. Porro leenam hyrcus ce-
cupas decalubabit: vsq; dum pfugos p̄greget et
porantes. Irruetq; in aquilam: et hyrcus resū-
pta virtute aquilam et hyrcum p̄teret. Caput
vnum partēq; maiorem aquile demōs: et impo-
nens sibi simul cum hyrcō vno et hyrci capita
abigensq; vrsq; conam. Italiam possidebit:
spōse monilia repabit: gallinam occupans cui
obprobrio restituet. Sibilabit et aquila: duos
leones i subsidū vocabit. Irruetq; i leonē p̄e-
uatentes in ipm: vsq; duz claudat dies aquila.
Post hec aut veniet pardus filius aquile: ha-
bens capita duo: pedes. 16. hinc leo simul cum
catulis ruginum dabit: surgētq; ipsum. Debili-
tabit leonē pardus: et duos ex catulis deuora-
bit: partē capitis quā aquile subtraxerat euel-
let pardus: hinc leo artefocus apolicam resur-
get: donec leena vrsi virili animo: pardus par-
dumq;

amq; p̄erentia: triumphās in ipsum nō mo-
dicē: caput vnus euellit / sponetq; leonē. Hinc
leo resumpta virtute pardus vorabit: et nō erit
vltra semen aquile. Leonis vo ruginum p̄time-
scēt danay: venietq; in bigantium: et circius
p̄phanabit. non erit vltra gloria eius. hyrcus
triceps tria amitter capita: et nō vltra semē ei.
Porro leo hyrcos tributo supponet: nec hyr-
cus balabit: nec gallus concinet: sed erit hyr-
cus subsanatio et humiliatio: sponfam nō spon-
te p̄timefct. Diuidet aut in scepra quattuor:
sefe vorantia locus vanaum. Et cōteret leo re-
gionem asye: vt capita bestie debilitet: et p̄rin-
gat. Agnum collocahit in sceprum bestie. Et
vsq; huc sedes eius et modicum tps erit. Post
abhominatiōem sequitur examen: signa p̄ce-
dent. Erit enī in quattuor elemētis extra mo-
re: coloris cursusq; mutatio: aer q̄iq; croceus
q̄iq; pagenus: nūc viridis nūc sardineus ap-
parebit. Luna cum sole p̄terent et obstupescēt
terrigene: cum viderint stellas sanguineas: per
loca fontes sanguinem emanabūt: eritq; terri-
bilis cōmōtionis in ditiū. Erit enī regnoz
inuicem cōcussio: sedrum occupatio: terremo-
tus et fames: matres in panis egestate: filios et
filias humiliabit in stuprum: ignis ardebit ser-
uentius mutato colore: et per loca ac puincias
penitus extinguet: mare in turbine terribili
vsq; ad verticem montium: peccas emittet: et
nunc in sumus: nunc in ima descendet: fontes
irrigui per loca desiccabūt. Hinc ex incu su
draconis tybidis a quo tumescet: edificia con-
cutiet: appellatio ingento sopitur: in rebus or-
do mutabitur. crescēt p̄umelie: sponseq; p̄u-
mactia: femine debacchabunt: in viros plures
sequetur vnum. Viri nō erubescēt in plateis
concubitur muliebrem: factum vndiq; pro-
phanabitur: eritq; doctrina sub silētio: aues et
aialia p̄tra mozem agent. Mas bos mutato mu-
gitu: equi dabit initium: equus rudium dabit
aselli: aues cantu mutato: aialius vocem dabūt.
Hec aut oia abhōiationis sūt in ditiā cui ordo
nō erit: cum eo tria signa venient. Sciāt ter-
rigene: qm̄ p̄pe est in Eneade mulier centene-
ria apollicon subsidio geminas pariat. Fulmē
igneum emanabit ab ethna: incolasq; vorabit.
Hinc in montibus nivis duo colles corruēt:
aperiet tellus ibidem in voraginem: et vapor

igneus vsq; ad celos ascendet. Post hec fiet
multarum gentium bestialiter viuētium p̄gre-
gatio: orbis in decem scepra diuidet: p̄cedent
turpissimi cōcubitus: p̄ceptus abhominabilis:
capit ipsoz tunc reges multos mente afficiet
quosdam sub iugo submitter: sponsa silebit:
gallus raucescet: fiet agni p̄tumelia: sed et celus
ignisq; et elemēta videbūt in abhominatio-
nis testimonius: vt p̄digia fingāt: stellas deni-
gret: et p̄fectos debilitet: apellas reuocet: et vere-
ra renouet: et renouata reppellat. Et clamabūt
inumeri q; debent ab agno lz stans os et pa-
latum eius vsq; ad celos: et manus suas exten-
det vt apprehēdat altissimū. Et cum viderint
terrigene sanctorū exercitus vestes humiliatas
dare testimōiū clamabūt et dicēt: Clebveh diui-
na derisio: et nō est hic filius altissimi: et appo-
net abhominatio os in p̄tumellam: vt nomen
eius deleatur sibi p̄mēnam supbiam applica-
bit: dicēs verba blasphemie: donec tres pedes
semiq; abbreuiari discurrat: et apparebit veritas
et iustitia: omnesq; abhominatiōes abijcient
et p̄uertent ad agnum. Aquam p̄stebunt a pel-
le: et nō erit diuersa p̄fessio sed vna concordia:
grex vnus: idem ouile. Porro in proximo erit
examen: signa p̄cedent: sol sepissime patietur
eclipsim: et inmensum estuans incolas perimet
egypti. Euphratem desiccabit vsq; ad toren-
tem tenuissimum. Ethna in partes duas pate-
bit: vocēq; dabit auernus. Tres partes hūius
trinacriam p̄mēt: arnon terribiliter intume-
scet: et loca vicina subuerter: mare vsq; ad ima
descēdet: pisces in vnum p̄gregabunt: dabūtq;
mugitum. Celum in quattuor partes aperiet.
Audient hoies minas examinis: ineffabilia cō-
cinentur in tuba: nuncy venient irreprensibi-
biles nūciantes rerū excidium: et dicētes. Fiat
humiliatio: fiat penitudo: p̄terant qui excesse-
rant: vt auertat furoz: p̄uertatur et agnus. Per
loca apparebunt voragines: maior ps aialium
moriet: aues vniuersē cor: uēt: tubabūt mon-
tes: luna nigra fiet. Venient in conspectu agni
abhominatiōes peccatorū: et vltionis appeti-
tus. Descēdet ignis terribilis: q; vniuersa crea-
ta vsq; ad ethera cōcremabit. Nō erit solare lu-
minare vt iubar: nō montes: nō hoīz habitatio
erit in terris. Nō abūdabit vltra peccatus:
sed veniet de celo vox terribilis aduocōs vni-

uerfos vt veniat ad examen. Siet aut ineffabi-
liter corpus et anime reintegratione: vt recipiat
vniuersos pro merito retributionem glorie vel
pene. Tunc apparebit vinciti reges et principes
et videbit agnum in throno terribili vt retri-
buit vniuersis. Nō erit diuitis inopisq; distin-
ctio sed exaltatio meritoꝝ: tunc scelera patefiet.
Tunc timor/tremor/ horroꝝq; voragine que
monstrabit in vindictam: cōcutiet vniuersos
vt dentibus strideant: oculis lachꝝ: mēt: exten-
duntq; manus ad preces: sed nō erit flexibilis
agnus: sed terribilis in vindictam. In aspectu
eius ignis: vntiua cuꝝ peccatis: a dextris eius
bñdictio: maledictio pcedit ad leuam. Iudi-
cabit aut bonos et malos: vt illos sensus eleuet.
hos aut in forte demonū vorat auernus. Amē.
Extracta in bibliotheca sancti Georgij
maionis Cenetijs.

Finis pphetie Sybille Erithee.

Incipit tractatus de septem statibus eccle-
sie iuxta septē visiones bti Joānis in Apocaly-
psi/ Reue. ac deuotissimi doctoris fr̄is Alberti-
ni de Casali ordinis Minoꝝ. Prologus.

Vniuersis christi Jesu vere fide-
libus et sancte paupertatis amicis
et maxime gemētibus ac dolen-
tibus sup malis inmundantibus
ecclesie deformate et benedicti
Jesu vite: impietate sacrilega:
mortue et sepulte. Pauperculus et indignissimus
Jesu christi et sue matris: ac oīꝝ vestꝝz inuti-
lis seruus frater Albertinus: magis noie q̄ re:
ordinis beati Francisci professus: Salutem in
dño ppetue felicitatis: pluries a diuersis mole-
statis: fratribus ac maioribus meis: vt aliquas
sacraz scripturaz exponeret: et precipue Apo-
calypsim: diu verbis trāfirem cum postulan-
tibus. eram tñ extraneus in corde nō a predi-
ctis. Clerum quūz non solum precibus: imo et
molestia pulsaret: acceptaui et spōdōi in par-
te id me facturum qd̄ rogabant: qbus nec sine
inobediētie nota denegare poteram. Clidens
vō me supra vires propetas opus aggredi spo-
spondisse: prostravi me ad Jesu pedes: fidu-
ciam talem hñs per eum ad deum: nō q̄ suffi-
ciens sim cogitare aliqd a me quasi ex me: sed
sufficiencia mea ex deo est: et spūs adiuvat in fir-
mitatem meam: et ipse postulat pro me gemiti-

bus inenarrabilibus. Cūz ergo p̄seuerare in ge-
mitibus fetulentie status: hñs imissus est mi-
hi fortissimo impulsu spūs Jesu: vt ecclesie ma-
la p̄sentis t̄pis describerem. Igitur fiduciam
habēs in dño: conabor: pro viribus meoz fra-
trum desiderijs satisficere. Sciat tñ prudens
lector: vt siqd in hoc libello ei videt dictus qd̄
appareat repugnare veritati sacre scripture: v̄
ab alio hic fuisse appositum: vel a me per inad-
uertentiam: aut defectum debite examinatio-
nis fuisse platum. Et ideo ex nūc plene reuo-
co omne illud qd̄ sancta romana ecclesia: predi-
ctis repugnare iudicauerit. Cuius correctioni
me et librum submitto: et pleno corde et aperto
ore p̄fiteor fidem eius. et pro cuius celo huius
libri laborem me fecit assumere spūs Jesu chri-
sti. Et ideo nullus p̄sumat in hoc libello ali-
quid imutare: vel ipsūz occultare: vel quolibet
impedire: quin pure et itegre sacrosancte sedi
apostolice emendandus vel approbāndus cele-
riter p̄sentet. In quam plene et itegre suam
sanctissimam auctoritatem transfundit oīꝝ
tēs redemptor deus homo christus Jesus: cui
librum cōmittit: qui de seipso ipsum: vt spero
cōp̄labit per spūz sanctum suum bñdictum.
Qui cuꝝ patre eodēz filio est benedictus: per
eterna secula Amen.

Jesus prolem multiplicans. Capi. j.
Ertendo igitur stilum nostrum ad
id qd̄ p̄posuimus declarandum
Primo est notādum qd̄ septem sta-
tus fuerūt in ecclesia formandi et p̄-
pagandi per virtutem Jesu lucen-
tis in ipsa: qui possunt per septē filios Job my-
stice figurari: qui per singulos dies et in p̄p̄is
domibus singulr putium faciebat. Sic et hic
status quilibet suo tpe in Jesu spūs sancti pur-
guedine p̄uaf: de quoz trāseamus mysterio:
vt ad aliqua sterioza veniamus. Nō aut septem
status sub multis figuris multiformiter et mul-
tiplici repetitione describunt ab illa sublimissi-
ma aquila Joāne in Apoca. qui fuit testamenti
noui singularis p̄pheta. Nam sm̄ septē status
eodēz: septē principales visiones p̄tinet ille li-
ber. In quaz qualibz maxime in quoz pis oēs
septem status videt p̄currere. Ita tñ q̄ quique
primos ad modū cuiusdam carnalis p̄cedo
ad sextū: in quo videt quedam dilatatio: ac si
carnalis

earnalis in lacum. In sexta vō et septima visio-
ne qd̄ tñ videtur in his que sunt p̄p̄ia illoꝝ
tēpōꝝ occupari. Cūz et totuz decursum ecclesie
ab initio sui vsq; ad finem eterne glorie plene
describit. Sed et ipugnationes babilonice ci-
uitatis similiter circūit: et quasi alter Josue hic
rico expugnans: qui multiplicatis circuitibus in
septio plene facit coruere muros ei. C̄p̄: v̄
ma autēz visio est de septem ecclesijs. C̄p̄: v̄
de septem signaculis que incipit quarto caplo.
C̄p̄: v̄ de septem tubis: que incipit. 6. capi.
C̄p̄: v̄ de muliere amicta sole cum suis li-
beris que incipit. xij. caplo. C̄p̄: v̄ de se-
prem phialis: que incipit. xv. caplo. Sexta de
dānatione meretricis magne babilonis: et de
nouis agni nuptijs cum noua sponsa: et incipit
aū. xvij. caplm. vbi dicit. Et facta sunt fulgura et
vozes et tonitrua: sm̄ alios in principio. xvij.
capli. C̄p̄: v̄ de finali dānatione dia-
conis et oīꝝ reproboꝝ: et de finali glorificatio-
ne totius orbis et oīꝝ electoꝝ infra. xx. caplm.
Et vidi thronum magnū: vel a finali renoua-
tione celi et elemētoꝝ. c. xxi. Et vidi celūz no-
uum: qd̄ in gñali declinatione illoꝝ: aequaliter
p̄t cognosci cursus prolis Jesu: et status septu-
plus eius sponse. Ideo de his aliqua gñaliter
sunt videnda. Nam sp̄alis declaratio totius li-
bri Apoca. exponi exquirat. C̄p̄: v̄ de agemio ergo
breuiter q̄stuz regit materia ista. Primo qui
sunt status ecclesie in his visionibus descripti:
et quali: describunt. C̄p̄: v̄ de quare p̄ septem
visiones distinguunt septem status p̄fati: et q̄re
in sexta et septima nō sic apte sicut in ceteris di-
stinguunt. C̄p̄: v̄ de rōne ordinis septem
statuz et septem visionuz. Et quare primus et
secūs vident siml currere: et tertius et quartus.
Et quare in gnta et sexta nō agitur de septem
mulieribus bonis vel malis: sicut de septēz si-
gillis vel septem tubis. C̄p̄: v̄ de quare sex-
tus status describit notabiliter p̄emines qn-
que primis. Et quare sexta et septima visio so-
lum finalem statuz ecclesie vident describere.
C̄p̄: v̄ de quinto: vñ possit literalis itelligentia tra-
hi septem statuz predictoꝝ. C̄p̄: v̄ de sexto: quare
predicti status sue spacia tēpōꝝ nō equantur.
C̄p̄: v̄ de septimo: quō predictis septem statibus cō-
uenit adaptatio septem dierum originalis: et
ptem mūdi etatum: et septem notabilis p̄e-

lioꝝ sub legis veteris littera p̄tentoz: et septēz
sacramentoz: qbus ecclesia a christo sanatur.
C̄p̄: v̄ de quō ergo ad primūz sciendum: qd̄ pri-
mus status est fundatiōis p̄ntine: et p̄cipue in
iudaismo ab apostolis facte. C̄p̄: v̄ de secūs p̄firmā-
tionis p̄batiue per martyria facta a paganis in
toto orbe. C̄p̄: v̄ de tertio doctrine illuminatiue ad
clarificādum fidem: et hereses confunden-
das. C̄p̄: v̄ de quarto sicut anachorice vite in solitudi-
ne viuētis austerissime. C̄p̄: v̄ de quinto sicut cō-
deseruit sub monachis et clericis t̄palia possi-
dentibus. C̄p̄: v̄ de sexto est renouationis euāge-
lice vite: et expugnationis seete antichristiane
sub paupibus volūtarijs nihil possidentibus
in hac vita. C̄p̄: v̄ de septimo: put spectat ad vitaz
ultimā est quedam geta et mira participatio su-
ture glorie: ac si celestis h̄rlm videat ascēdisse
in terram: put vō spectat ad aliam est status ge-
neralis resurrectionis oīꝝ. Potest tñ sumi p̄
beata quiete sanctaz aīꝝ: et hoc mō est idem
q̄ septima etas que inchoat a quiete aīꝝ christi
in sepulchro. Et hoc mō gñalis resurrectio est
status octauus: in cuius mysterijs xp̄s octaua
die surrexit. C̄p̄: v̄ de primo status p̄p̄ie incipit a
spūs sancti missione: et alio mō ceperit a chri-
sti Jesu predicatione: et alio mō magis remoto
ab ortu ipsius Jesu. C̄p̄: v̄ de secūs p̄p̄ie cepit a p̄se-
cutione facta sub Nerone: q̄m et alio mō ce-
perit a lapidatione Stephani: vel et a passio-
ne christi. C̄p̄: v̄ de tertio p̄p̄ie cepit a tpe Cōstan-
tini imperatoris ad fidem christi p̄uersi: seu a tpe
beati Siluestri: seu a tpe Niceni concilij cōtra
artianam heresim celebrari. C̄p̄: v̄ de quarto cepit
a tpe magni Anthoni: seu a tpe Pauli primi
heremite: vel sm̄ Joachis a tpe Iustiniani au-
gusti: sub quo hēmus magna culta. C̄p̄: v̄ de quin-
to vō p̄p̄ie cepit a tpe Karoli magni. C̄p̄: v̄ de
sexto vō imitatus est a tpe seraphici viri Fran-
cisci: plenius tñ apparebit in dānatione babilo-
nis meretricis magne: qñ perfectio an vel in
viris eiusdem spūs secum signabit futuraz ma-
litiā christi. C̄p̄: v̄ de septimo: autēz vno mō in-
choat ab interfectione illius antichristi quem
in dei recipiet. Alio mō ab aduētū iudicis xp̄i.
Primi quattuor status solēt aliqñ p̄ quattuor
aīꝝ designari: quoz primus aploꝝ et passioꝝ
leoni in auctoritate et p̄stātia similit. C̄p̄: v̄ de
qui est martyꝝz vitulo in sacrificijs mactato.

Tertius doctor & p̄fessor homini ratione p̄cedit. **Quartus** v̄ginus seu p̄p̄latuoz aquie. **Quintus** assimilaf sedī ḡiali a h̄t̄ tuoz aialibus suscitare: a qua dicuntur manare iudicia iustitie & misericordie. **In sexto** v̄o septimo semper est nova inchoatio: vt infra p̄tebit. **In primo** eminet p̄ncipatus p̄latio nis & cura pastoralis. **In sc̄do** onus passionis & pugna triūphalis. **In tertio** sonus p̄dicatio nis & tuba magistralis. **In quarto** ornatus san ctitudinis & vita singularis. **In quinto** celus re ctitudinis & ira iudicialis: ac vita p̄desectua & p̄uēnalis. **In sexto** forma x̄pi formatiois/ eccle siam reformas. **In septimo** v̄o gloria deiformis ipsaz felicitas & p̄sumas. Siue in sexto eminet fructus charitatis. **In septimo** v̄o gustus feli citatis. Propter q̄d in primo p̄minēt p̄latos ecclesie catholice. **In sc̄do** pugiles xp̄iane mili tie. **In tertio** p̄cones xp̄iane sapie. **In q̄rto** ob seruatores vite celice. **In quinto** iusti zelatores & p̄y reglaris sanctimonie. **In sexto** reformatores vite euāgelice. **In septimo** p̄gustatores eterne glorie. **Describuntur** aut̄ hi status a Joāne nō solus p̄ bona eis p̄pria: sed et p̄ mala eis op̄ posita. **Pr̄tio** aut̄ triūphalis v̄tus sc̄oz quā tolerādo & expugnando mala aduerfariōz ha buerūt: nō posset nobis plene absq; illoz descri ptione maloz monstrari. **Sc̄do** q̄ opposita iuxta se posita claris elucescūt: i p̄spectio vni trarij p̄simus p̄fert ad alteri notitiaz. **Ter tio** ad monstrādus q̄ corpus reprobōz p̄tinue in hac vita currit cōmixtus: & p̄stigēs cū corpe electoz: corripit p̄ p̄trarius p̄portionalis exer citus reprobōz. **Quarto**: quia mala penalia exterminātia reprobōz: q̄ deus in quolibet sta tu infligit: multus p̄fert ad clarificationē & cō solationem electoz: & et q̄ p̄ huius exterminia declarant plenius fines statuz p̄ioz: & initia sequētuz: & id huius exterminia referunt in li bro Apoc. **Quātus** ad sc̄dm. s̄ q̄re p̄ septem visiones distinguūtur septies status p̄dicti: & q̄re in sexta & septia nō sic. Debes scire q̄ p̄ma rō est ad idem sub plibus signis & s̄titudinib⁹ plenius exprimēdus & magnificādus. Nam ali que p̄p̄rietates p̄dictoz statuz exprimunt p̄ vnā visionem: que nō exprimitur p̄ aliā: ma gnificentius cōcipimus magnitudinem alicu ius rei: q̄ sub pluribus solēibus signis nobis

ingerit̄ intuēda. **Sc̄da** est ad idem firmius p̄firmādus & ip̄mēdus. Unde Gen. 41. dicit Joseph p̄phar aoni: q̄d aut̄ vidisti sc̄do ad eam rem p̄tines s̄onuz firmitatis indicuz est: eo q̄ fiat sermo dei: & velocius i p̄leat. **Tertia** est: q̄ nullus septem statuz p̄dictoz esset p̄fectus absq; septē donis supius tactis. Quilibet enīz status eget cura pastoralis & pugna triūphali: & tuba magistrali: & sic de alijs. **Adhibet** et̄ p̄di ctōz donoz seu officioz eget cōp̄ticipatione ceteroz ad suū debitus & p̄gruz cōplēmtuz. Nam cura pastoralis non p̄t cōpleri: & p̄grue exerceri absq; pugna triūphali & p̄dicatione: & absq; ornatu sc̄itatis vite: & sic de alijs. Ille aut̄ status in quo vnus donuz p̄minet: & cetera il li deseruiunt tanq̄ ad eius p̄fectiones ordina ta denoiatur incōgrue ab illo dono: & tūc et̄ p̄ nomen eius doni cetera designāt̄ sub eius du catu & p̄fectione iclusa. Et ideo quilibet donoz p̄dictoz p̄t subdistingui in septem p̄tes seu p̄p̄rietates: ita q̄ prima inapropiate corripit p̄mo statuz: & in sc̄da sc̄do: & sic de alijs: vt sic sint septies septē. **P̄t̄** enīz p̄mo hoc de p̄mo dono. Nam pastoralis cura insitit p̄mo ouis p̄pagationi. **Sc̄do** earum defensionē ab imbibus & lupis. **Tertio** ear̄ directionē seu deductionē. **Quarto** ear̄ pasquali refe ctionē. **Quinto** morboz cure pie & morbi da: um medicinali extirpationē. **Sexto** ip̄ saz plene reformationē. **Septimo** ipsaz in suuz ouile reductionē & recollectionē. **Constat** aut̄ q̄ p̄pagatio appropiat p̄latationi a p̄loz defensio pugne marty: directio doctrine: refe ctio deuotioni anachoritar: curatio celo cenō bitaz: reformatio p̄fectioni euāgelici status: re ductio ingressū eterne vite. **P̄t̄** hoc et̄ de sc̄do. s̄ pugna: q̄ in quolibet statu iuenitur. Nam prima pugna fuit p̄tra carnalem cerimo niam & intelligentiam iudeozum. **Secunda** contra idolatriam paganozum. **Tertia** con tra p̄fidiam arianozum & ceteraz heresuz. **Quarta** contra sectaz saracnoz. **Quin ta** contra fecem & mixturam falsozum chūstia nozum: qui in quinto tempore enormiter mul tiplicantur. **Sexta** contra pestem antichri sti & suozum sequatium. **Septima** contra aciem demonum in agone nouissimo ecclesiaz vbiq; circūdantium. **Uel** si sextam dicit̄ das iii

das in duas: quarum prima est antichristi mi stici: secunda vero antichristi proprii: tunc illa de 503 non ponitur inter prima septem capita draco nis: sed in cauda ipsius. Unde & in Apoc. cap. 17. dicitur: q̄ bestia habens septem ca pita est de. vij. & tūc est ipsa octava. **De ter tio** dono. s̄ tuba magistrali: ali p̄t̄. Nam doctor inuēdit fidem seminare: robotare: explicare: deinde per opera obseruare: & vnicuiq; sc̄dm suam p̄portionem p̄tentare. Intendit etiam auditores xp̄isto configurare: et eos ad eter nam gloriam perducere. Et p̄t̄ istoz actuz cōrespondentia ad septem status p̄dictos. **De quarto**: sc̄licet de sanctitudi ne cōtem platuozum & anachoritarum p̄t̄. Nam cōtemplatio septem statuz ecclesie & diuina rum p̄ōctionum in eis resurgentium habet mentem cōtemplatiuam perficere s̄m septem actuz p̄dictis statibus respondentes. **De quinto** sc̄licet celo rectitudinis qui designa tur in p̄hialis p̄t̄ q̄ est septiformis: prout fertur contra genera reprobōz iudeozum paganozum arianozum saracnozum seu ma nichozum: relaxatozū christianozum: vite euāgelice impugnatozū: qui per fantasti ces rationes sere omnes articulos fidei nituntur corumpere: & finaliter corruptozum p̄fectionis dare post mortem antichristi. **Item** est septiformis: prout fertur contra quorundaz ecclesie primitiue salutem infantiam: ac deinde contra pueritiam in expertam. **Tertio** con tra adolescentiam leuem per omnem ventum egroz agitātam. **Quarto** contra p̄tina ciam in expertam quasi in loco virilis & stabili s̄ firmantem. **Quinto** contra senectutem remissam. **Sexto** contra senium decre pitum frigidum & defluxum. **Septimo** cō tra mortis exitum desperatum & sui oblitum. **De sexto** sc̄licet de forma christiformi: seu de renouatione sp̄us & charitatis fructus: p̄ hoc t̄m q̄ forma seu fructus iste sicut ichoaf in inepientibus q̄ crescit in p̄ficientibus: & p̄ficiat in p̄fectis: & quot sūt gradus p̄fectionū: tot sunt gradus ascensūs siue augmenti: q̄dli bet p̄dictoz. vij. donoz p̄cipat̄ aliqd de for ma x̄pi & vite eius. Et iccirco reformatio vite x̄pi oīum illoz p̄p̄rietatē virtuosam includit. **De septimo** et̄ p̄ q̄ in quolibet. vij. statuz

p̄dictoz est aliqua getatio p̄us in deo: & aligustus dei in quo est illius status sabbatū. Sic enī p̄fectus gradus charitatis p̄tingit ad p̄fectū gustū: ac p̄ hoc p̄fectissime sabbatizat: sicut infimus ad infimū: medius ad mediū. Itē gli bet statuz h̄it̄ aliq; p̄t̄ p̄ter sue aduersitatis noctez: vt ex vespere & mane fieret dies vnus. **Quare** aut̄ p̄dicti sex status non sic distin guunt̄ in. vij. visionē &. vij. dicit̄ infra in quar to notabilis de. vij. hic tibi dicam: q̄ p̄ma rō est ad designādū: q̄ in eterna & finali gloria nō erit successio statuz: sicut in hac vita. **Sc̄da** ad inuēnduz q̄ excessus eterne glorie in summa vnitatis redundantiā cōprehendit p̄fectiones oīuz donoz & statuz huius vite: nec distinguit s̄m artos p̄fectionis limites. **Tertia** est pur p̄ status septimū describit̄ felicitas sc̄oz facta post mortē antichristi danda in hac vita: vt mon stret̄ q̄ illa est finis & terminus huius seculi & breuis respectu priorum temporum. **Quarto** septima visio nō explicauit successiuam distin ctionem tempoz: propter hoc in apertione se ptimi signaculi dicitur. Factum est silentium media hōre: & in septima tuba dicitur breuiter factum est regnum huius mundi dei nostri. Et in septima p̄hiala nihil ponit̄ aliud nisi factū s̄m aīos q̄ ibi immediate post sextā incipiūt visionē. Attendendū aut̄ q̄ p̄ma visio septem ecclesias Asye lraliter tangit ad quas Joānes scribit: que ordinante sapia dei habuerūt tales p̄ditiones ad designādū status septē t̄pōz futuroz. In religio v̄o visionibus pap̄ vel nihil est lralē: nisi q̄ v̄z est sub illis figuris hōiem vidisse: & illis. vij. status ḡiales ecclesie obscure magis describit̄ q̄ clare. **Quoniam** aut̄ fuit q̄ excellens p̄pheta h̄et aliqd lralē: in quo de p̄nti posset sua p̄pheta cognosci: vt ex hoc nō dubitaret̄ de futuris p̄ sp̄m sc̄m loqui. Et id p̄ditiones illaz ecclesiaz que sic erant p̄ sp̄m sc̄m abis cognouit: vt sicut cognouit ab sentia loco: sic & futura que adhuc non sunt in rpe cognoscere monstraret̄. Et hinc est etiā q̄ Esaias & Hieremias & ceteri p̄phete p̄dixerūt aliqua suis temporibus ventura: que facta sūt fidedigna. **Secunda** ratio quare sic obse ure locutus est: fuit ne si p̄p̄rietates futuroruz operum & statuz clare p̄dicarentur: impedirent certamā ym̄icū: septē statuz occurrā.

Tertia est: vt in digni excludantur a gratia donoy: intelligencia diuinoy luminum & statuy p velamina scripturay. **Q**uarta est: vt dei gloriosa opera & ipsoy archana ex hoc habeant in maiori estimatione & reuerentia: vt intellectus eoy & perceptio soli christi merito & gratie describat: qui quos vult ad ista itelligen da illuminat. **Q**uatum ad tertium nota qd oprime isti status sunt ordinati. Cum eniz christus Iesus & eius primitiua ecclesia sint radix & coplemētum oiy statuy sequētium: debuit ipse primo introduci cum sua bndicta mīe & electis discipulis: qd suo statui obstitit sua impia synagoga: ideo necesse fuit aggredi primuz bellum post hoc. **S**ecūdo euz ipse Iesus eēt oiy deus: dñs & redēptor ad pfusionem illius ipie synagoge: que Iesum repulerat: debuit ipse in totuz orbem oiy terray nationum diffundi: que cum eēt idolatre & pessimis moribus imbuti: oportuit fieri bellum fortissimuz ad talia excludenda. **T**ertio in fine huius belli debuit totus orbis subijci scepro christi: put factum est tpe Constantini. Et qd tunc christi diuinitas & humanitas eius: & beatiissime trinitatis fides toti orbi debuit clarius explicari: ex tunc claruit ordo doctoroy. Quia vō humanus sensus nō puenat itelligere eternam dei glia: rionez: & psonay distinctionē: & naturay vniōnem in psona Iesu: & sic de ceteris pfunditatibus fidei. Accirco presumes de subtilitate intellectus suuz: iuste sunt traditi deceptionibus demonuz: ac p hoc in multas hereses sunt lapsi: pp:ter quas oportuit moueri tertius belluz sacroy doctoroy: ptra insidias heresum. Quia vō intelligētia diuinoy: parum aut nihil prodest absq; vita pfecta fm diuina dieraz: ideo in quarto statu resulit celestis vita anachoritay: & precipue in desertis arabie egypti tali vite pgruis. Quia vō insectio humani gñis & sine carnis nō parit tam arduā vitam in hoc seculo p durare: casus aut a statu tam arduo graue hypocrisim & remissionem aut aptam apostasiam inducit: talis aut lapsus cum primo lapsu pfiday heresum dignus est iudicio & exterminio grandi. Accirco circa finem quarti status ptra hereticos & hypocritas & remissos supuenit secta saracenicā: oia fere deuastans & subingās: & ideo ptra illam motū est quartū bellū. Ecclesia eniz

christi: que nullo mō a mundo debet excludi in paucis suis reliquis fuit a deo defensa: & in vna ptem terre recollecta. Et qd erunt pgruētior: sede Petri & Ro: impery: ideo in quinto tpe qd cepit a ikarolo magno facta est defensio & recollectio ista: qd multuz fortiter saracenicay bestiam expugnauit. Tūc & pgrue instituta est vita pdescensiuā: vt nequeūtib; in arduis pdu rare daret locus gracie in mediocri statu. Et qd nō seruātib; pdescensiuā & cōia debet seruare celus correptionis: iccirco sanctoroy patrū ptra subditos fortiter celus exaruit. Et qd cōdescensiois gratia multi de facili abutūtur: & in psumptuales relaxationes decidūt que & enormiter crescūt. Accirco circa finem gnti tps creuit relaxatio vite ad ea que carnis sunt: qd tota spiritalis vita christi videt exsufflata de medio: sed de hoc magis dicit in sequēti caplo. Quia vō post tanta dei dona & post tantoy statuum magnalia sic horribiliter ruere diuinam iracūdiam ad iudiciuz: p uocari: iccirco in fine quinti status & in initio. vi. recte dī babylon meretricis pdenari: ille magnus terremotus fieri: qd in apertione sexti signaculi est descriptus. Et qm post plenitudinem gētūz debet fm Aplm ois israel pueri ad christum: & in fine opis debz eē pfectior ois forma: & suo exēplari pfectius assimilari. Ideo tūc singulr debet apparere pfecta renouatio xpi vite: & sequi cōuersio synagoge. Quia vō hoc nō debet nec cōgrue pōt fieri sine fortissimo & virtuoso certamine: iccirco in eodem sexto statu docet liber Apoca. fore grauissima certamina duplicis antichristi: mistici & apri. s. Post hoc aut pueniēt datur sanitas pax: & pgrustatio glorie in ecclesia contēplatiua: & tāde; in eterna gloria: multe aut alie sunt huius ordinis rōnes que dimittunt ad plene. **D**e ordīe visionum que describuntur in Apoc. scias qd fm ordīez septē donoy seu officioy vel statuum pscriptoy ordinant visiones in Apoc. libro. Nam prima est de septem epīs & eoy ecclesijs: & directi respicit tpaem curay & eius septiformitatem: & puenienter est de angelis & eius ecclesijs: qd status pastoralis tot; debz esse in psona platoroy angelicoy: & pro subditis sollicitus. **S**ecūda vō que est de plijs designatis in equis: & eoy equib; respicit directi certamen martry & eius septiformitatem: & rōnabiliter est

biliter est ista visio de sigillis & apertura eoy: qd sumum dei secretum est: qd suos electos tot martryi subijcit: cuius secretuz apitur cum victoria subseq. **T**ertia vō que est de septē angelis tubicinātib; directe respicit sonoray p dicationē doctoroy & eius septiformitatem: & recte describit in angelis cū tuba: qd doctores debent esse & vita & pteplatione angelici & artius viuēt qd alijs iponūt ad modū tube. **Q**uarta est de muliere amicta sole: & ei; virginea ple: & hoc directi respicit statū virgineū & cōteplatiuoy & eius septiformitatem: & optime muliere amicta sole: qd talis status celestis est & nō terrenus. **Q**uinta est de effusione. vii. phialay: & respicit celum correctoy & eius deformitatem: dī esse de septē angelis: qd qd; aliū zelatue corrigere: o; in se angelicā vitam osidere. **S**exta est de dōnatione meretricis: & bestie hūitis capita septē: & d; nouis nuptijs agni & sine sponse post meretricis dōnationē fiendis. **H**oc directi respicit reiectionē babylonice pautatis & renouationē forme xpi: & septiformitatem pstate reiectionis & renouatōis. **N**ā in occisione pmi capitis bestie fit pma renouatio: & sic de singulis. **S**eptima vō qd est de finali glia ecclesie respicit septimū donū patenter & eius deiformitatem. **C**ū ē ibi celū nouū & terra noua: & oia inouata. **C**ellulte rōnes mire & magnifice sunt illius libri nobis occulte: qd sicut dicit Hiero. **M**lura h; sacra qd; s; b; a. **D**e scda pre huius tertij notabilis: qd pmi status & scds vident simul currere. Et circa hoc debes scire qd si p status intelligat eoy dona & officia: tūc in quolibet tpe currunt oēs: & tūc aliqñ in vna psona puenit oēs. **U**nde Petrus fuit pastor: martyr: & doctor: & solitarius sepe & austerus: & plerūq; pdescensiuus: & euangelice vite pfectior: & maximus celestiu degustator: sic Joānes: sic Paulus: sic ceteri apostoli: sic multi sequentes pastores virt pfecti: put vero status distingunt ab inuicē p certā ppoz donoy & officiorū pminentia ad multitudinē psonay: i ipsi pcurrentiū: sicut pcurrit pmius cū initio scdi. **P**rimo qd apli fundauerūt ecclesiam: nō solū inter iudeos: sed inter paganos & ex ipsi: & iō ad eos vincendū oportuit ab eis pati. **S**econdo qd decuit eos xpo passo pformari cuius erant filij: ac fidē quā pdicauerūt sanguine cō-

firmare. **T**ertia cōis est oibus statibus: debuit eni sequens inchoari ante cessione pōis. **N**ā pp maiore cognitionē statuy: tum qd sicut infans format in vtero mris anteq; p exitū dī stinguat ab ea: sicut puulus pū nutrit & doctus a pte: anteq; ipso mortuo fiat heres eius & rector domus sue. **S**ic expedit sequentē status formari: & nutriri in vtero pōis: & picipere regi ab eo quasi a tutore vel pte. **C**ū & status doctorū inchoatus est tpe martry. **N**ā Clemens in Alexandria doctor: Orige. doctoris famosissimi claruit cū ipso ante tps bti Siluestri fere p. vij. annos: quibus Origenes pdicauerit vsq; ad Fabianū papā sicut & status monachoy & canonicoy qnto tpe multiplicat; cepit sub qnto tpe. **S**ic & sextus status a brō Francisco & ceteris paupertatis ordinibus inchoatus est: durante adhuc qnto & pcurrente cū ipso iam p annos centū. **E**t hinc est qd huius statibus varij fines & varia assignant initia. **D**af & alia rō: vt si pōis status oino deficeret ante initū sequentis: desolaret terra a lumine vtriusq; est & alia. **A**liqñ eni inchoat sequens status ante finē pōis: vt pbel & ipugnet a zelatoribus pmi. **E**t hoc h; rōne qñ pmius pp suā impfectionē dē effugari & mutari in melius: & hac rōne xps incepit sub veteri lege: & renouatio euangelice vite sub fecibus qnti. **A**liqñ vō sequens inchoat an finē pōis & pfectionis: vt initū sequentis exemplarius & plen; pncipet pfectionē pōis. **E**t hac rōne status martry sub apls: & status monachoy & canonicoy sub anachoritis inceptū. **S**pālis aut rō assignat quare tertius euz qnto doctoroy cū anachoritis pcurrisse dicunt: nō qd psona fuerint in eodē statu: sed qd fuerūt in eodē tpe: nō aut eodē tpe pcurrerunt: qd sicut affectus exigit noticiā intellectu: nec illa noticia est sancta absq; scdō affectu. **S**ic exercitatio affectualis & pteplatio anachoritay & sanctoroy idiotay eguit pclaro lumine doctoroy: nec illud claruz esse potuit absq; pcellentia vite. **C**ū ad mutuū obsequiū & ad meridiez vniuersi orbis tunc ad fidē pueri simul illi dno statim cōcurrerunt: sicut aut noticia pteit amorem: qd nō pōt amari nisi cognitum: sic status doctoroy pmittit ante statū anachoritay. **I**n qnta eni visione Apoc. 12. on dunt pcurrere: vbi dī qd date sunt

mulieri dicitur ut volaret in deserto. Ad autem de facto simul concurrerunt per ex cronica. Nam Antonius magnus et doctor Athanasius simul fuerunt: et ambo tempore Constantini tempore et Theodosii et Ambrosii doctorum floruerunt. Zacharius et Theodosius et alius Zacharius et Theodosius et Benjamin: et tempore Hieronymi et Augustini et Gregorio Nazianzeno multi fuerunt anachorite: ut ex eorum dictis patet secundum Joachimum libro 14. corde status ecclesie non sumit. primum tempore per anachoritarum sed solus a tempore Iustiniani usque ad tempus Caroli. Supponit enim quod illo tempore status ille in multitudine solentium claruerit. Sed hic satis tertius et quartus status est tempore distinctus. Secundus vero currit cum secundo non in eodem tempore sed in celeberrimo martyrum multitudine: quod videlicet martyrium. Et quod tempore tribulationis est amonenda correctio: et imitanda solatio: non sola secunda et sexta ecclesia angeli eorum non reprehendunt: sed multipliciter commendant et confortant. In modo martyrum magna est distinctio secundi et tertii: nam martyria ab idolatrias sancta nullum certamen dubitationis inferebant martyribus pro nimia evidentiam paganici erroris. In sexto autem tempore non solum populi fabant martyres pro tormentis corporum sicut fuit sancti a paganis: aut pro subtilitate rationum: aut pro in tota testimonia scripturarum: aut pro solatione scitatis hypocritarum: quod omnia fuerunt in martyris hereticorum: imo cum omnibus peccatis: et quod plus est cum falsis miraculis a tororibus sanctis: de quibus satis dicit Gregorius 32. morum. super illo verbo Job. Stringit caudam suam quasi cedrum: pensamus autem quod erit humane mentis illa tentatio: quoniam pius martyr corpus tormentis subijcit: et tria ante eius oculos miracula toror facit. populiabant eos pro falsam imaginem diuine patris et auctoris. Tunc enim surgent pseudo christi falsi christi vicarii et electos: sicut Anna et Cayphas per christum. Erunt ergo tormenta intensius maiora: tempore autem paganorum fuerunt extensius plura: nam quasi pro 300. annos duravit persecutio. Quare vero in quarta visione et sexta non agit de septem mulieribus: sed solum de vna tantum: videlicet quod in prima visione per distinctionem statuum egerat de septem ecclesiis: in secunda de septem sigillis: in tertia de septem tubis: in quarta de septem phialis: ne per tale distinctionem crederetur tota ecclesia scripturarum ab initio christi et usque in fine seculi non esse vna: acriter in quarta vi-

sione in qua presertim merides ecclesie de gentibus describit in omnibus statibus vna esse ecclesia electorum: quasi mulierem vna sole amicta: attamen habet plures variis et varios exercitus circumdantes septem diaconis capitibus. Sexta vero docet totam cateruam reproborum esse vnam meretricem: et vnam bestiam habentem septem capita et plures septupla ferentem mulieris in quarta visione descripte: vna et in sexta eadem replicat bestia de qua mentio facta fuerat in quarta. Circa quartum quare. Status sextus describit semper notabilis preminens quoniam primus: et sicut status horum et tanquam initium noui seculi euacuans quodam verus seculum: quod in seculis quoniam reperit multipliciter deturpatum: debet scire quod hoc habet rationes altissimas et multas: sed ad presens tres tantum tantum simus: quarum prima est ex solennitate trium personarum dei: et trium finalium perfectionum seu proprietatum christi. Secunda namque perfectio christi et clarificatio nominis sui est eius singularis personarum: personalis unio in diuina natura presertim: ex qua sibi soli cooperit proprietatem adoptionis: et secundum hoc fuit christus finis legis veteris: secundum apostolum Roma. x. Secunda est eius singularis et exemplaris vita quam apostolus imitauerit: et in seipso exemplauerit: et in libris euangelicis sollemniter scribi fecit. Tertius autem vite perfecte imitatio: et participatio est: et deus esse finis nostre actionis et vite secundum illud. Finis precepti est charitas: que limitationem christi vite perfecte consummat. Tertia christi perfectio est eius eterna gloria secundum beatificationem vtriusque nature: et in hac est finis totius beatitudinis nostre: secundum illud apostoli. I. cor. 15. Deinde finis cum tradiderit regnum deo et patri. Sicut ergo ad solennizationem christi redeptoris de cur vetera expellit: totum orbem gentium pro ipsius fidei et gratiam renouat: et hoc sub aliquo solenni tempore et opere solenniter: sic ad celeberrimam solennizationem vite ipsius Iesu decuit aliud sequens tempus statui: in quo mutatis veteribus item renouaret orbem pro luce et gratiam vite Iesu renouate in mundo. Sicut tertio reiecta tota veritate huius seculi renouaret et resumaret seculum pro gloria et in gloria christi in omni resurrectione completa: per quod dicitur Esai. 30. Erat lux lune sicut lux solis: et lux solis erit septem diebus sicut lux septem diebus: in die qua alligauerit dominus vulnus populi sui: et percussuram plagam eius sanauerit. Nam in prima die aduentus christi personae in mundum lunaris defectus cerimoniarum legis in christi solaris luce et gratiam commutat. et ipsa lux solis

lux solis. I. gratia ecclesie de gentibus que christum credit redeptorem cum multis in imperfectionibus distractionibus specialium maxime in statu gentium: et in seculis finis eius: et in statu sexto septempler in plena clarificatione et reformatione christi vite in mundum: vbi et dabitur plena clarificatio super abudantiam respectu horum temporum: tunc autem erit sicut lux septem diebus splendidissima: quoniam in luce glorie dei formis videbimus sicut est: et hoc tertio die secundum plus et minus alligatur et sanatur vulnus corrupte nature. Ex hoc autem surgit sollemnissima et clarissima repositio summe trinitatis et unitatis dei in generalibus statibus mundi. Nam secundum hoc tempus patrum christi et veteris testamenti magis repositur deus pater ut secundum ad filium glorandum. Ad hoc enim fuit tota lex et prophetia et totus prior dei populus a deo virtualiter secundum datus et singulis electis et ordinatus: ut christum singulis precederet: promitteret: predicaret: preciperet et pruriret: et sic statum veteris testamenti appropriaret patri: christus vero deus homo et dei filius et homo mundum renouans et redimens quo ad primum aduentum in carnem dicitur sibi appropriare statum noui testamenti: et sic status ecclesie de gentibus appropriat filio. Sancta vero et singularis participatio et solennizationis sanctissime sue vite et charitatis in scripturis vbi que appropriat spiritui sancto a patre et filio. peccati: et vtriusque clarificati: et ideo progreue representatur per subsequens tempus renouationis orbis per vitam christi: in quo prior populus iudeorum qui fuerat patris imago: et populus gentium qui fuerat filii: et postquam suscepit christum iam fere totus a christi fide vera defectus: et sub antichristo perius deficit: restituetur et reuertetur sub vitali et viuifico calore et lumine vite christi per viuificum et viuificantem eius spiritum et patris sui. Status vero eterne glorie tribus personis predicatis succedens assimilatur unitati et essentie trium personarum: quod tibi erit deus omnia in omnibus: et omnia vnum in ipso. Ex hoc autem non intendimus personas diuinas separare: nec ipsarum cultum sed proprietatem et appropriationem temporum distinguere. Secundum ratio est ex parte diuersarum perfectionum seu diuersorum graduum eiusdem in ecclesia christi distinguere et ordinate introducentibus. Sicut enim multi gradus perfectionum sunt inter infimum et supremum: sic de cetero ecclesia ab infimo ad supremum ascen-

deret per gradus inter medios: tanquam per passibus disponens percurrentes vltima forma. Et ideo ut finis ecclesie concordaret fini synagoge seu prioris seculi: in cuius sexta etate tanquam finis prioris seculi venit: legit deus sextum tempus ecclesie ad suam formam et vitam in ipso perfectius exprimendum. Si autem istam rationem obijcias quod perfectio gentium status non est gradus superior ad quatuor status priores: ascendens et appropinquans ad finalem perfectionem predicam: imo secundum supradicta vix esse infima conditio et magis distractiva quam fuerit in ecclesia. Triplex est ad hoc ratio. Prima est quod in condensatione quinti status in infimis pro quibus fit: fit imperfectior in sanctis tamen arduas perfectiones priorum statuum in habitibus mentis tenentibus et ex sola charitate et infirmorum salute condescenditibus est ipsa condescensio ad perfectionis augmentum: prout patet in christo infirmis condescendente. Unde ad subtracta est fortis collata ad formationem. Tunc et repleuit deus carnes pro caritate pietate condescendentis pro robore solitarie austeritatis. Secunda est quod primi status remanserunt in merito et in fama et in scriptura et in celesti sanctorum premio. Et ideo suffragantur huic quinto: ut in perfectione ad perfectionem ascendant: sicut etiam status omnium patrum veteris testamenti conuersioni iudeorum suffragabatur pro tempore pro quo fieret. Tertia est quia non solum priores perfectiones disponunt ad vltimam et supremam: imo etiam ipsarum remissiones et casus enormes ac iudicia terribilia pro istis inflata: licet non sic disponant pro se sicut prima: sed omnino pro accessu tantum illud pro accessu multum deus attendit sepe in operibus suis: ut gratia et gloria et honor sibi soli attribuat de omni bono. Ex hoc commendabilior appareret gratia donatoris et perfectior vltime: et exemplo priorum casuum: et iudiciorum timore et humilium: sinceri: formati: ac prudenter et firmiter assumpti: et suarum altitudinum statum supermi ex mera gratia sine merito ratione donati. Et ideo talis perfectio conuenit non introducat: vel non plene clarificat: nisi in defectu ponit ex multis preceperit casibus. Et hoc est ratio apostoli ad Gal. 3. multum deducta: vbi et dicit quod conclusit scriptura omnia in perditionem: et alibi. Roma. 1. conclusit ei dicens omnia in credulitate: ut misericordia donec ex mera christi gratia et fide: et non glorie omnis caro coram

Illo. **T**ertiaro ad principale huius p[ro]p[ri]e e[st] ex respectu duplicis populi gentilis et iudaici p[er] x[ristu]m p[ro]uertendi. **H**eni iudaicus esset p[ri]mo ad x[ristu]m p[ro]uertendi de ducendus: nisi g[ra]t[ia] Iesu t[ame]n impie rebellasset: ac p[er] hoc se fecisset indignu[m]: nisi in c[on]prehensibilis et rectissimus ordo diuine p[ro]cedentis al[ter] ordinasset: nisi hominus no[n] erat sic final[is] excludendus q[ui] circa fine[m] seculi aliq[ui]d solene t[em]p[or]e sue reserua[re]t p[ro]uerhoi: et ex hoc duplex sumit argumentu[m] ad p[ro]bandu[m] sextus t[em]p[or]e ecclesie esse solene. **U**ltimu[m] est q[uo]d si in c[on]uer[s]io[n]e gentilis populi fuit solennis renouatio totius mundi h[uius] sua solennia t[em]p[or]a et opa: non minus decet hoc fieri in p[ro]uersione israel: imo quanto magis x[ristu]s et eius m[er]iti fuerunt singul[ar]i illi populo d[omi]ni: et ex eis nati: cu[m] eis p[ro]uerfati: sicut p[ri]ncipaliter salus huius populi fuit a deo p[er] p[ro]phetas ex p[ro]ph[et]is p[ro]missa p[ro]bitus: et iuramento firmata. Ita p[ro]fectior et solennior et x[risto] honorabilior est illi populo p[ro]uersione reseruata. **C**u[m] no[n] in merito sibi seruatus est finis seculi et ecclesie: ut sicut i[n] ipso populo iudeo[rum] p[ri]ncipiu[m] et finis ecclesie x[risti] et o[mn]i[um] boni totius mundi: et in gentili populo sit r[ati]o sub adiuncti seu medij interferti. **E**t hoc exp[re]sse exprimit clarus intellect[us] veteris testamenti. **S**ed et doctrina x[risti] in parabolis suis et opibus pluribus: et maxime in parabola adolescentis et senio[rum] filij: cu[m] p[ri]mo ad seniore[m] egressus introducit eu[m]. **L**uce. 15. **F**ili tu semp[er] mecu[m] es: et o[mn]ia mea tua sunt: p[er] que[m] intelligit p[ro]fecta habitatio in domo sp[irit]us sancti populi iudeo[rum]: et p[ro]fecta p[ro]uictio x[risti] vite. **S**imil[iter] et in resuscitatione filie Archisynagoga: p[er] qua[m] x[ristu]s venerat rogatus a p[re]te: et in medio introducit curatio mulieris fluentis sanguine: p[er] quas est gentilitas figurata. **S**ed in argumentu[m] ad p[ro]positu[m] est: q[uo]d populus gentilis: q[ui] iuxta p[ro]ceda p[ri]mo c[on]uertit debuit: sic fuit per idolatriam cecus et rudis moribus et ic[on]positus: q[ui] statim in p[ri]mo introitu no[n] fuit sufficienter aptus et dispositus ad plena[m] intellige[n]tiam luminis alti et p[ro]fectam mutatione[m] vite x[risti]. **E**t id p[er] diuersa curricula t[em]p[or]o[rum] debuit magis ac magis illuminari ad intellige[n]tiam fidei: et p[er] diuersa ex[em]plaria statuu[m] et sanctoru[m] duc[u]m debuit successiue subleuari ad assequenda[m] p[ro]fecta[m] vita[m] x[risti]. **R**ursus fuit o[mn]i[um] dies h[uius] mane: meridiu[m]: et uespera[m] sic et o[mn]i[um] status populi dei in hac vita decurrit. **M**as i eterna vita erit s[ic] meridiu[m] absq[ue] nocte.

Tempus ergo plenitudinis g[ra]t[ia] sub x[risto] iesu debuit an[te] c[on]uersionem populi iudaici h[ab]ere mane et meridiu[m] et uespera[m]. **S**icut et ille populus etia[m] sub lege moysi. **E**t hoc ita[m] uidemus quasi in facto c[on]pletu[m]: et a Joanne in Apoca. descriptu[m]. **M**as eius mane c[on]mixtu[m] tenebris idolatrie fuit ab initio usq[ue] ad Constantinu[m]. **E**ius uero meridiu[m] fuit in p[ro]clara doctrina et c[on]te[m]platione et uita doctoru[m] et anchoritaru[m]. **D**eclinatio uero huius solis fuit in q[ui]nto t[em]p[or]e: cuius uesperam et iam quasi nocte[m] in factibus huius g[ra]t[ia] cum nimis doloribus exp[er]imur: et cu[m] Babylon meretrice[m] et bestia[m] portans ea[m] fuerit in suo summo: et miror si iam no[n] est: et forte summu[m] eius t[ra]nsiit in turbinib[us] mortis filij q[ui] p[ro]cessit: t[un]c de nocte tenebrosissima: de qua dictu[m] est in ps. **P**osui tenebras et facta est nocte[m] in ipsa p[ro]transibit o[mn]es bestie silue. **I**psa sunt bestie sexta die formate: post q[uo]d i[n]formatus e[st] ho[m]o ad imagine[m] dei: q[ui] post hanc c[on]uersione[m] israel cu[m] reliq[ui]s g[ra]t[ia] et apparebit x[risti] tota[m] uita[m] imago iesu in euangelica r[ati]o reformata. **E**t p[ro]dictis aut[em] p[er] quare sexta et septima uisio describit p[ri]ncipiu[m] solu[m] finale[m] statu[m] ecclesie. **S**it eni[m] hoc ad plenius designandu[m] q[uo]d in sexto et septimo statu d[omi]ni fieri solennis finis prioru[m] t[em]p[or]u[m]: et quoddam sanctu[m] et nouu[m] seculu[m] introducti. **E**t nota q[uo]d q[ui] d[omi]ni q[ui] status 6[us] est perfectissimus respectu prioru[m]: no[n] intelligit respectu x[risti] et uirginis et sue societatis in sanctis ap[osto]lis: sed quo ad initia c[on]uersionis gentiliu[m] in multitudine imperfecta: h[uius] ubiq[ue] o[mn]i[um] c[on]m[un]e statuum debeat sane intelligi: q[uo]d in quolibet est aliq[ui]d p[ro]p[ri]e sp[irit]ualis i[n] quo p[ot]est ceteris auferri. **C**irca g[ra]t[ia] u[er]o possit litteraliter trahi p[ri]ncipalis intellige[n]tia septe[m] statuu[m] p[ro]dicto[rum] in uisionibus Apoca. debes scire: q[uo]d h[uius] multum sit obsecu[m] in sex uisionibus q[ui] cuilibet statuum debeat applicari: maxime q[uo]d nihil sic de litteraliter de uno statu: q[ui] mistice ad aliud possit referri: t[ame]n ex duobus uel tribus insimul c[on]p[ar]atis p[ot]est intellectui illuminato et fideli clare monstrari q[uo]d uij. status p[ro]dictos int[er]dit Joanes describere: et sextus status et septimus sic solennes p[ro]p[ri]e alij demonstrare. **A**d q[uo]d intelligendu[m] debes scire q[uo]d q[ui]libet uisio h[uius] quoddam radicale se h[uius] ad septe[m] status sequentes: sicut radix ad ramos: et sicut fons ad riuos ipsos c[on]tinens. **T**riformiter causaliter: ex p[ar]tibus: et collectiue. **H**oc autem no[n] fit

non fit clare in sexta et septima uisione huius libri: agit de p[ri]mo: d[omi]ni ac medio et finali statu ecclesie: x[ristu]s aut[em] p[ro]p[ri]e i[n] p[ri]ncipio et fine Apoca. dicitur alpha et o[mn]i p[ri]ncipiu[m] et finis: p[er] que[m] itaq[ue] p[er] extrema[m] subintelligi q[uo]d ipse est mediu[m] et mediat[or]. **E**t id decuit q[uo]d in his uisionibus p[ro]mitteret x[ristu]s itaq[ue] radicale et fontale p[ri]ncipiu[m] totius ecclesie et o[mn]i[um] statuu[m] eius: ac deinde in medio p[ro]cessu[m] statu[m] resurgeret eius mediat[or]: et in fine q[uo]d ipse e[st] o[mn]i[um] p[ro]sumatio et finis. **E**t id sic uisiones ut plurimu[m] ordinant: q[uo]d p[ri]ma pars eaz[um] est itaq[ue] fons et radix. **S**ecunda uero quasi stipex q[ui]q[ue] nodos: seu quasi p[ro]ductus ex fonte deductus h[uius] q[ui]q[ue] resp[er]acula. **T**ertia uero est quasi ramus: diffusio cu[m] folijs et fructibus suis: seu quasi emissio aque ex c[on]ductu in magnu[m] lacu[m]: ex quo tota ciuitas dei potat et irrigat. **Q**uiq[ue] eni[m] status ecclesie describunt hic quasi p[er] modu[m] stricti stipitis uel c[on]duct[us]. **S**extus uero status describit quasi geta fructio p[er] eum fructuu[m] et poculu[m] aquar[um]: itaq[ue] cu[m] septe[m]ario statu[m] resurget ibi admirabiliter mysteriu[m] trinitatis. **Q**uia uero x[ristu]s est ca[us]a efficiens et ex[em]plaris: et etia[m] p[ro]tenta o[mn]i[um] statuu[m]: id radix uisionu[m] p[ro]ponit sub hoc trino respectu. **T**ransio aut[em] q[uo]d illu[m] textu[m] nu[n]c exponere no[n] uacat: t[ame]n claret intellige[n]t[ia] que[m] x[ristu]s introducit. **I**n sexta uero et in septima uisione no[n] p[ro]mittit sic plene talis radix: p[ri]mo q[uo]d in q[ui]q[ue] uisionibus p[ro]cedit[ur] factis patebat x[ristu]m esse radicem. **S**ecundo q[uo]d illa que c[on]tinetur in illis duabus uisionibus in iudicijs et b[en]eficijs sunt t[ame]n altitudinis: q[uo]d no[n] potuit dubitari illo[rum] x[ristu]m esse radicem et ca[us]am. **T**ertio litteraliter p[ot]est dici q[uo]d ut q[ui]da[m] finis solennis p[ro]teritio[n]u[m]: et q[ui]da[m] solenne[m] initiu[m] noui seculi monstrat esse i[n] sexto statu: et plenius in septimo. **I**dem circo sexta et septima uisio no[n] agit de q[ui]q[ue] t[em]p[or]ibus priorib[us]: nisi solu[m] c[on]m[em]oratiue et c[on]sumatiue ad distinctione[m] sexti et septimi status plenius declarandum. **E**t id circo non oportuit tale[m] radicem ponere: ut dictu[m] est o[mn]i[um] status c[on]p[re]h[en]sione[m] c[on]tinere. **A**ccedentes ergo ad p[ri]ncipale p[ro]positu[m] dicimus q[uo]d intellige[n]tia litteralis istor[um] statuu[m] p[ro]batur et trahitur ex duobus uel tribus insimul c[on]p[ar]atis. **T**rahitur enim p[ri]mo ex p[ri]ncipalibus duabus p[ar]tibus uisionu[m]. **S**ex radicali et ex finali: et ex ordine quinq[ue] prioru[m] me[m]bro[rum] ad sextu[m] et septimu[m] itaq[ue] ad fine[m] suu[m]. **S**ecundo

trahit ex doctrina noui testi ad Apoca. c[on]p[ar]ata: sicut et litteralis intellige[n]tia p[ro]phetar[um] ueteris testamenti in parte trahit ex libris legalib[us] et historijs. **T**ertio trahitur ex p[ro]phetijs finaliu[m] t[em]p[or]u[m] in ueteris testamenti sententijs scriptis. **Q**uod aut[em] ex p[ri]mo trahat breuiter sic de claro. **R**adix uero uisionu[m] illar[um] aperte demonstrat q[uo]d inchoant a x[risto] incarnato passo et resuscitato. **U**ltimu[m] uero me[m]br[um] ip[s]ar[um] et u[er]tima uisio libri Apoca. apte demonstrat q[uo]d ip[s]ar[um] finalis simpl[is] est uita eterna in fine seculi reuelanda: scdm quid aut[em] eius perfecta p[ro]cipatio in uita ista paulo an[te] fine[m] seculi degustanda. **S**extu[m] uero me[m]br[um] ip[s]ar[um] uisionu[m] in sexta uisione libri Apoca. declarat q[uo]d in sexto t[em]p[or]e ecclesie est reuelanda singularis p[ro]fectio vite et sapie[n]tie x[risti]: et q[uo]d uetustas prioris t[em]p[or]is est sic u[er]o repellenda: ut uideat quoddam nouu[m] seculu[m] seu noua ecclesia tunc formari: ueteribus iam deiectis. **S**icut in x[risti] p[ri]mo adu[er]tu formata est noua ecclesia: ueteri synagoga reiecta. **E**t hinc est q[uo]d in his uisionibus p[re]sentat triplex x[risti] adue[n]tus. **P**rimus in carne mundu[m] redimere et ecclesiam fundans. **S**ecundu[m] in spiritu euangelice vite reformans et p[ro]ficiens ecclesiam primitiua[m] tam sedata[m]. **T**ertius ad iudiciu[m] glorificans electos cunctosq[ue] c[on]sumans. **L**icet alius secundus adu[er]tus sit in toto decursu ecclesie: et etia[m] in glorificatione sanctoru[m]: q[uo]d in o[mn]i statu sp[irit]us x[risti] p[ro]ficiat omnes sanctos. **N**ihilominus recte et c[on]grue per quada[m] anthonomasiam appropriatur t[em]p[or]i sexto: q[uo]d in eo singulariter u[er]o i[esu]s uenire ad suam uita[m] in sancto sp[irit]u in sua ecclesia renouanda: et seipsum u[er]o quasi in electis formare p[er] similitudine[m] vite sue. **R**ursus q[ui]q[ue] me[m]bra sic distincte et interscalat[er] erunt inter radicem uisionu[m] et inter septimu[m] me[m]br[um]: q[uo]d ex hoc ipso aperte insinuat p[ro] ipsa designari q[ui]q[ue] solennia t[em]p[or]a cu[m] suis solennibus statibus et operibus de diuinitate p[er]curreribus ab initio ecclesie usq[ue] ad sextu[m] statu[m]. **Q**ue aut[em] essent ista t[em]p[or]a uel opa: aut in quo puncto inchoarent et finirent no[n] potuit a nobis c[on]ter sciri uel inuestigare nisi p[er] reale et manifestu[m] adu[er]tu[m] ip[s]o[rum] ac p[re]claras et solenne[m] imitatione[m] status sexti: aut p[er] reuelatione[m] sp[irit]alem dei. **E**t id sicut solennis imitatio noui testamenti facta in sexta m[un]di etate cum p[re]cursione quinq[ue] etatum eluci-

dat intelligentia prophetarum quo ad primuz xpi aduentu: et quo ad tepora ipsuz precurren-
tia sic solenis nunciatio sexti status eius precur-
sione. v. prior eluci dat intelligentia libri Apo-
ca. et ceteroz libroruz propheticuz: quo ad secun-
dus xpi aduentu: et quo ad tpa pcurrentia tam
prima qm scdm aduentu: pp quod in ipso sexto
tepoze erit sol sapie xpiane seprupliciter lucas
sicut lux septe diez. **Q**uod aut ex secundo
sz ex his que scripta sunt in euagelys et episto-
lis cu collatione quorunda in Apoca. scriptoruz
trahatur li alis intelligentia predictaruz sic de-
claro. Na in apertione sexti signaculi dicitur
xij. tribus israel signate: et tuc innumerabilis po-
pulus vniuersi orbis adducendus ad xpm Ro.
aut. xi. dicit apostolus q cecitas ex pte pdurat
in israhel: donec plenitudo gntiu intraret: et tuc
omnis israhel saluus fiet. Ergo ex vtriusqz colle-
ctione h: q in statu sexto ecclesie dz plenitudo
gntiu intrasse: q tuc in sexto signaculo dicitur
signari tribus israel: et oia israhel puerit ad xpm.
Ite Paulus ibide dicit: q si delictu iudeorum
delicta sunt mundi: et diminutio eoz sunt diu-
ritie gentiu: quanto magis plenitudo eoz. Ergo
sm aplm: si casus iudeoz in primo xpi aduen-
tu venit p accides ad diuitias collitionis et fi-
dei gentiu: multo magis cofert ad hoc ipsum
plena couersio iudeoz: circa fine mundi heda.
Et sic p q ex vtriusqz collatione h: q in sex-
to tpe ecclesie dz plenitudo gentium cum toto
israhel plenus couerti ad xpm: qz fuerit in prio
tepoze casus iudeoz a xpo. Item sub sexto an-
gelo tuba canente scribitur descendere angelus
his faciem solis: et in manu libri apertu qui. s.
liber erat prius visus septe signaculis clausus
et clamauit q in tepoze seprini angeli tuba ca-
nente psumabif consiliu dei per pphetas suos
euangelizaru: datoqz libro Joam. i. contéplati-
uo et euangelico statui per Joanem designato
dixit sibi: oportet te iteru prophetizare popu-
lis et gentibus et linguis et regibus multis: sub
dit: de ciuitate sancta calcada mensibus. xlij.
Et de duobus testibus eode tpe pphetaturis
et pdigia magna facturis: et tade resurrectione
et occisione ipsoz: et pter septe milia hoiz tuc
a deo occisa: reliq in timore sunt missi: et dede-
runt gloriam deo. i. ad xpm sunt couerti. **Q**ui
stus aut **Q**uod dicit qz **Q**uod dicit qz **Q**uod dicit qz

est et restituet oia. **I**ntra qd **Q**uod dicit qz **Q**uod dicit qz
Eccce ego mitto vobis **Q**uod dicit qz **Q**uod dicit qz
veniat dies dni magnus et horribilis: et puerit
corda patru ad filios: et corda filioz ad patres.
Ergo ex istoz mutua collatione h: qz i sexto te-
poze ecclesie dz liber xpiane sapie plenus apiri
et comedi: et vniuersis gentibus iteruz pdicari.
Et qz **Q**uod dicit qz **Q**uod dicit qz **Q**uod dicit qz
tuc venturus ad puerit du corda iudeoz ad fide
et intelligtia sanctoruz pium et pphetaz: et vt ie-
sus asserit venturus est ad restituenda oia: sicqz
cu suo cōteste occidet a bestia q ascēdit de aby-
so: put dicit **Q**uod dicit qz **Q**uod dicit qz
Joānes ibide. **Q**uod dicit qz **Q**uod dicit qz
Nūo aut tertio
ex pphetis pbent predicta scias qz ex ipso p-
batur: qz maior po israhelis erat ex cōtesta in pri-
mo xpi aduentu: et totus orbis gentiu tuc con-
uertendus ad xpm: et qz post quada plenitudi-
nem tps dz itez pcellenter conuertit: et cu toto
israhel in xpo iocūdari. **Q**uod dicit qz **Q**uod dicit qz
Ex quo h: qz **Q**uod dicit qz **Q**uod dicit qz
mundus
primo couersus debuit fere totus a xpo couer-
ti ante gnalem conuersionem iudeoz: qd iam
multu videmus esse completu. **Q**uod dicit qz **Q**uod dicit qz
Nūo aut hoc
ex pphetis probetur huius libri cursus huic
operi interferere nō permittit: qz tractatus p-
lixiorum exigit. **S**ed nunc supponatur qz for-
te de hoc faciemus specialem tractatu: tū spiri-
tus in hoc euidenter satis illud manifestat per-
currenti textuz pphetaru cum lumine ipsius
iesu. **E**x predictis p qz principalis intelligtia
sexti et seprimi mēbz visionu Apoca. foxti. p-
batur: et probari potest: qz intelligtia inter-
medioz inter ipsam et sextu: seu inter radicem
et sextum mēbz: et ita clara intelligentia ipso-
rum dependet ab intelligtia sexti. **S**icut et ra-
tio eorum que sunt ad finem dependet a fine.
Unde autem probentur septem mēbz iparu
visionum principaliter referri ad eosdem septe
status ecclesie facile est aduertere: taz ex hoc qz
seprimum mēbz cuiuslibet eozu principaliter
et clare refertur ad eundem sextum statum ec-
clesie: et vltimuz mēbz ad vltimuz statum: qz
ex hoc qz mituz iparu visionum aperte in-
choat a primo xpi aduentu et ab initio ecclesie
primitiue: qz ex hoc qz in mēbz intermedijs
ponitur scdm tertium qua: rti: aut aliud a pre
designans successiuum ordinem inter ipsa: sicut
in visione de muliere amicta sole. **I**tem multu
paret ex hoc qz si omnia ptoza mēbz visionuz
ad inuicem

ad inuicem cōferas: et silt oia scda: et sic de alijs.
Et pte videbis oia prima ad ides pium refer-
ri cōcorditer: et similit oia secūda ad idem
et sic de alijs. **E**t hoc itez verū est qz prima in-
telligentia eiusde primi multuz clarificatur ex
mutua collatione oium prioruz. **E**t ides est de
oibus alijs mēbz. **U**nde etiā probetur ibi tū
esse septe visiones principales: facile colligitur
ex predictis: qz quelibz quinqz prioruz sic decur-
rit ab initio ecclesie per mediu vsqz ad fine: qz
ex hoc quel bet aperte se exhibet vt vnaz tota
lem. **S**exta vō sic principaliter insisit ad mon-
strandum dānationē babilonis: et ea que post
eius dānationē vsqz ad fine mundi sequuntur
qz apte declarat se esse vnaz visionē totale. **D**e
seprima vero quocūqz eā incipias satis p. **S**i
quis tū visionē ligationis sathane vsqz ad eius
solutionē et dānationē ponat p vna visionē to-
tali: ita qz ipsa sit seprima: et alia vltima sit octa-
ua non curio resistere: quia sm diuersos respe-
ctus est ibi assignari seprima et octaua: iuxta
quod alibi dicitur bestia fuisse de seprima: et ni-
hilominus esse. viij. **Q**uantuz autē ad. vi.
scias qz predicti status sm spacia tempoz non
equant: imo quintus durauit p quingētos an-
nos: sumēdo eius inituz a translatione impe-
rij romani a grecis in Carolū magnū facta vt
dē octuagesimo pio āno xpi. **S**ecūdo vero et
inituz a pre **Q**uod dicit qz **Q**uod dicit qz
Dipino: addunt fere. lxx. anni.
Quattuor autē pri: status simul sumpti du-
rauerunt minus octingētis ānis: inter quos
secūds status martyru longe plus durauit qz
status apostolor. **Q**uartus et status prout et
inituz sumit a tpe iustitiani durauit circa cen-
tum ānos. **S**i vero sumatur ab Antonio ma-
gno multu fuisse lōgus status: sz post cetū an-
nos pdcōs a iustitiano saraceni oēs illas ptes
destruxerūt: acceperūt et yprū et hierusalē et af-
ricā. **E**t circa ānos dni septingētesimo viges-
imo ceperūt hyspaniā et depopulauerūt sardi-
nias: et fuit ista fera bestia pessima: qz a quarto te-
poze ecclesie vsqz ad nra tpa plurimā stragem
dedit. **R**atio autē diuersitatis horū tempozuz
lz sit in secreto dei qui ista distingit sm influen-
tias diuersas gratiaz: et preciositatem tepozuz
non annorum: tamen possumus ad hoc con-
gruentiam assignare. **D**iffusio. n. fidei p aposto-
los in orbem vniuersum debuit esse veloz in-

star lucis solaris: et istar fulguris: vniuersa su-
bito discurrens. **I**ll. doc. n. maxie fuit in gloriā xpi
et lucis sue: vñ in apparitione primi signaculi
dē exisse vincens vt vinceret. **A**rturia vero
martyres cōfigurata xpo passo et testimoniu
dantia xpo et eius fidei et posteris relinquentia
virtutis exēplū debuerūt esse multa et diutur-
na. **P**rimo pp maiorem gloriā christi: et pro-
pter maiorem cōfirmationē fidei. **S**ecūdo pp
maiorem coronam maioremqz societate illius
triumphalis militie: vñ de et a prima perfectu-
tione neronis vsqz ad persecutionē Juliani apo-
stare qz mortis filius visus est idolatriā renoua-
re fuerunt circiter trecenti āni: et a passione xpi
vsqz ad pacē xpianis datuz sub p̄t̄imo quasi
totidem anni: qui numerus bñ cōgruit statui
martyru pro fide trinitatis recipientū cetera-
rum fructū martyru. **S**upoz autē fuit verita-
tis xpi in electis suis q̄rto tpe paruo sm mo-
duz apparere resp̄aculo durauerūt in tāta per-
fectione fidei et virtutis. **D**e tertio vero et
q̄rto statu p qz doctrina doctoz et vita contē-
platiuz debuit hie suam durationē per quas
in vtr oqz offenderetur plena claritas luminis
et vigor virtutis: lz Joachim dicat qz stat^o ana-
choitarū proficiendo decreuit: vñ dicit qz pa-
rum durauit pp malitiam illarū regionum: in
quibus visus est flouisse ad horam. **I**ncepit
enim vt dictuz est a iustitiano scdm ipsum tū
incipiendo ab Antonio et Paulo et hylario:
ne plus durauit. **A**lias autē fragilitas humane
carnis nō patitur tantuz statuz diu in altitudi-
nem perdurare. **Q**uintus vero status plu-
ribus ex causis debuit esse longus. **Q**uia est
qz eius cōdescensio nre infirmitati proportio-
nabilis potuit i multitudine pdurare. **S**e-
cūda qz in ipso debuit terminari tepus pleni-
tudinis gentium: prout distinguit a tpe couer-
sionis iudeoz inter que debuit esse grādis eua-
cuatio veterum carnalitatuz ex vñt̄i remissio-
ne nascētuz: et hoc p grāde iudicijz punitiū.
Et autē hoc iudicijz appareat iustus et matu-
rius debuit diu tolerari ipius infirmitas: et p di-
uersos status religionum eius citari iugtas:
vñ in isto quinto floruerunt monachi nigri: et
ti sunt monachi albi tāqz duplex missio nun-
tiorum p fructu vinee iesu ad platos tāqz cul-
tores euangelice vinee: post quos misit ad eos

deus p[ro] filii s[an]c[t]i. Euagelicu[m] statu[m] i[n] similitudine[m]
 filij uiuentis q[ui] uenit i[n] fine g[en]ti status ad int[er]
 ma[n]du[m] f[er]ru[m] que cultores ex vinea ut infra pa-
 tebit eiecerunt: et impie occiderunt pp[ro] q[uo]d malos
 male p[ro]der: et vinea[m] sua[m] locabit alijs agricolis.
 Ipsi sunt. n. illa meretric[is] p[ro]d[er]na da in sexto sta-
 tu post cuius excessum noua sponsa cu[m] magno
 alla[m] agno. **T**ertia r[ati]o q[ui]e debuit pl[ur]
 re durare est: q[uo]d post tot certamina in p[ri]mis q[ui]
 tuor: statib[us] habita decuit dari ecclesie loga[m] pa-
 ce: ut ostendat q[ui]a copiosa. Na[m] pp[ro] horrendas
 hereses q[ui] in ecclesia pullularunt a t[em]p[or]e C[on]st[an]ti-
 ni vsq[ue] ad t[em]p[or]e saraceno[rum] inundauerunt: digna
 fuit ecclesia tunc t[em]p[or]e no[n] defendi. Unde et bestia
 saracena et pus et arriana maxime in q[ui]tuor
 pessimis g[en]tibus in g[en]tibus tunc inualuit: grecis:
 gothis: vandalis: longobardis t[em]p[or]e deuastabit
 ecclesiam. q[uo]d Greg. magnus circa fine[m] g[en]ti t[em]p[or]e
 fere credit extremu[m] iudiciu[m] adesse. Sicut p[er] i
 ome. sup[er] illud. Et ut signa i[n] sole etc. et sic debuit
 set esse exigente iustitia q[uo]d et hoc ip[s]m ap[er]te dem[on]
 strat ap[er]to g[en]ti signaculi vbi scri[pt]i introducunt
 diu[m] ad iustitia[m] puocare. Sed ex mia tandiu
 est sup[er]uota imperfectio g[en]ti status p[er] coplen-
 do n[um]er[is] electo[rum] et p[er] alias r[ati]ones q[ui] plures
 q[uo]d pp[ro] p[er] p[er]tinetate[m] omitto. **D**e sexto vo statu
 v[er]o Joachim velle dicere i[n] aliq[ui]o locis q[uo]d p[er]
 daret q[ui] n. sexto et septio no[n] v[er]o dare nisi duos
 ter cenarios anno[rum]. Na[m] xlii. g[en]tiones ip[s]e di-
 stinguat artificiose et prudenter sicut vir illumi-
 natus et lectus et ad intellectus sexti t[em]p[or]is ecclesie
 sp[irit]ualissime illustratus: sed vario mo[do]. Sicut in
 deis suis. et maxie libro. iij. de p[er]cordia in fine
 et in p[ri]mo exp[on]is sup[er] Apoc. ip[s]e accipit sextus
 et septimu[m] sigillu[m]: et maxime septimu[m]. Quicq[ui]
 sit de hoc no[n] est dubitandu[m] ecclesiam a d[omi]natio[n]e
 Babylonis. i. ecclesie carnalis vsq[ue] ad fine[m] secu-
 li h[ab]ere t[em]p[or]e sp[irit]uum: q[uo]d totus orbis et totus
 israel couertat ad x[ristu]m: et q[uo]d illud t[em]p[or]e crescat
 a mane p[er] gradus p[er]gruos vsq[ue] ad meridiem: de-
 inde p[er] gradus p[er]gruos descrecat ad tanta[m] ve-
 spera[m] et nocte iniquitatis: q[uo]d vix inueniat fides
 in terra: et q[uo]d pp[ro] abudantia[m] malicie x[rist]i q[ui] co-
 pellat ad iudiciu[m] venire. Absit enim q[uo]d tertius
 status p[ri]ncipalis seculi q[ui] est sextus noui testa-
 menti appropriate gerens imaginem sp[irit]u s[an]c[t]i sit
 momentaneus: aut tanto opti[us] ip[ro]portionabil[is]
 breuiatus. Ad aut[em] sic debeat descende[n]s ille sta-

tus p[ri]mo p[er] r[ati]one. Ridiculu[m] est eni[m] dicere q[uo]d su-
 ma p[er]fectione[m] ecclesie q[ui] erit in p[er]uersione iudeo[rum]
 et totius orbis post morte[m] anti x[rist]i magnus: deus
 nolit durare nisi p[er] xxx. et i. dies vel menses: vt
 aliq[ui] fabulant: et q[uo]d tunc simul cu[m] tempestatibus
 anti x[rist]i sc[ilicet] post ita plena p[er]uersione q[uo]d nulla sub
 secuta g[en]tiali ruina culpe: deus velit ite[m] subito
 tepestates g[en]tiales seu g[en]tiales iudicij inducere: et
 statum q[ui] in suma p[er]fectione de nouo formauerat
 nihil velit durare: et debitu[m] cursum et occasum
 h[ab]ere. Cui[us] p[er] septimus status sumit in hac vi-
 ta: in fine d[omi]ni malis pessimis abudare: q[uo]d ap[er]te
 ostendit x[rist]us Luce. 18. d. Cui[us] venerit filius ho[m]i[n]i
 puras inueniet si. sup[er] terra? Certe si ueniret
 ad iudiciu[m] imediate post p[er]uersione iudeo[rum] et
 orbis terre post morte[m] anti x[rist]i: nu[m]q[ui]d t[em]p[or]e h[ab]ere
 in terra q[ui] tunc inueniret: et iam tunc dies diu-
 ni ad iudiciu[m] no[n] ueniret tanq[ua]m fur: nec sic diluuij
 dies: q[uo]d o[mn]es e[ss]ent parati. **S**ecundo dicit i[es]us
 Mathei. 24. q[uo]d sicut fuit in diebus Noe an[te] di-
 luuiu[m] erat comedetes et bibetes et nubetes etc.
 et no[n] cognouerunt. i. no[n] crediderunt: donec uenit
 diluuiu[m]. Ita erit aduentus filij ho[m]i[n]i. Et paulo
 an[te] dicit q[uo]d surgent p[er]seudo x[rist]i et p[er]seudo p[ro]ph[et]
 facturi tribulatione[m] maxima[m]: et luminaria ob-
 scurabunt: et tunc uidebunt filij ho[m]i[n]i uenientes
 in nubibus celi. Cui[us] finis status septimi et finis
 g[en]ti: et finis g[en]te etatis mu[n]di. i. finis synagoge
 assimilant sibi. Sed q[uo]d semp[er] corruptio melio-
 ris est peior: id peior est malitia finis carnalis
 ecclesie in g[en]to statu q[ui] malitia synagoge: no[n] q[uo]d
 de in ope: q[uo]d nihil pot[est] esse peius q[uo]d x[rist]i p[er]sona
 liter occidere: sed multo peius ingratitude[m] et
 in tanto[rum] bono[rum] corruptione: quato maior est
 gra[ui]tas ecclesie q[ui] synagoge. Et q[uo]d futura p[er]fectio ec-
 clesie p[re]platiue erit o[mn]iu[m] suma: id eius corru-
 ptio erit o[mn]iu[m] pessima i[n] t[em]p[or]e q[uo]d ex hoc se[mi]p[er] vni-
 uersalis mu[n]di ruina. Sed q[uo]d opotens et opti-
 mus i[es]us semp[er] de maiori malo in vniuersali-
 bus statibus elicit maius bonu[m]. Reciproce de illo
 malo elicit summu[m] bonu[m]. i. b[er]titudine[m] coplet[ur]
 o[mn]iu[m]. Sic et de malo meretricis babylonice eli-
 ciet reformatione[m] p[er]fectionis vite: et statu[m] opti-
 mu[m] ecclesie p[re]platiue q[ui] erit optimus de hac vi-
 ta. Et sicut de malo synagoge elicit p[ri]ma refo[r]-
 matione[m] gentilis ecclesie. Cui[us] et i[n] his tribus t[em]p[or]i-
 bus ost[en]dit i[es]us singl[is] iudicare. In p[ri]mo synago-
 gas. In secundo meretricis Babylonice. In tertio
 tora[m] mu[n]di

toram mu[n]di machina[m]: de ultimo est patens. De
 p[ri]mo of[er]at. 3. a Joane bapti. Na[m] securis ad ra-
 dice[m] arboris posita est. Et paulo post. Cui[us] v[er]
 tilabru[m] i[n] manu[m] ei[us]. Et Luce 3. silua. Cui[us] Joa-
 nes ostendit q[uo]d deo d[omi]nare iudicare synagoga[m]. De
 vo d[omi]ni i[n] tora 6. v[er]sione. 18. c. vbi agit de iudicio
 meretricis magne. **C**ui[us] u[er]u[m] ad 7. m[er]itu[m] sc[ilicet] q[uo]d
 p[er]deis statib[us] adaptant[ur] opa septem die[rum] so[lar]is
 mu[n]di. Na[m] i[n] p[ri]mo statu ecclesie or[is] e[st] i[es]us lux mu-
 di: eiusq[ue] fides illuxit orbi: diuisitq[ue] luce[m] fidei
 a tenebris p[er]fidie: et maxie synagoge. **I**n 2o
 vo statu marty[rum] fess[us] e[st] i[n] celo. i. i[n] celesti ecclesia
 firmatu[m] patie[n]te et p[er]stite[m] marty[rum]. pp[ro] q[uo]d desi-
 deria vite sup[er]ne diuisa su[n]t a desiderijs hui[us] v[er]
 te q[ui] sup[er]iores ab inferiorib[us]. **I**n 3o vo statu
 docto[rum] et p[ro]feticu[m] se[mi]strate su[n]t aq[ui] nationu[m] ido-
 latricu[m] a terra fidelium t[em]p[or]e C[on]st[an]tini: et appuit
 arida excluda tepestare marty[rum]: et p[er]tulit ec-
 clesiam herba[m] uiride[m] simplici[us]: et ligna pomifera
 docto[rum] fructu[m] eminentiu[m] sp[irit]ualis doctrine.
In 4o vo fulseru[n]t anachorite i[n] celo. i. i[n] vita
 celesti q[ui] lumina celi ecclesie: quoz p[re]ses fue-
 runt sicut sol: multatudo vo sicut stelle in locis
 suis solitarie fixe: q[ui] da vo actui inferioroz fueru[n]t
 sicut luna. **I**n 5o vo t[em]p[or]e quo ad ei[us] p[ri]mo[m] fue-
 ru[n]t sp[irit]uales mo[n]achi velut aues volantes: cle-
 rici vo co[m]mixti g[en]tibus fueru[n]t q[ui] pisces in aq[ua].
In hac ar[te] die d[omi]ni e[st] Crescite et multiplicami-
 ni. Nu[m]q[ui]d. n. i[n] p[er]teritis t[em]p[or]ibus sic mo[n]achi vel ec-
 clesie i[n] tali vita q[ui] ueniret p[ro]b[us] ordiare uiuere
 bus t[em]p[or]e creueru[n]t: i[n] 5o t[em]p[or]e: q[uo]d no[n] t[em]p[or]e clericoz
 et monacho[rum] v[er]o et ecclesie et mo[n]asterio[rum] no[n]
 est facile n[um]er[is] suenire. Cui[us] q[ui]s vita mona-
 cho[rum] q[ui] t[em]p[or]e fuerit clarior: no[n] t[em]p[or]e secundior:
 nec sic h[ab]is sensus viu[us] et tenet pietatis. Aues
 eni[m] et pisces p[er]budat i[n] sensu lumina[rum] celi: hac
 t[em]p[or]e scipiunt misteria p[re]uentionis exsufflante: q[uo]d hac
 die creata su[n]t mu[n]da p[er]ter et mu[n]da. Su[n]t. n. pi-
 sces et aues mu[n]di et mu[n]di: et i[n] fine hui[us] g[en]ti i[n]
 mu[n]dicia sup[er] mu[n]dicia inuadant. **I**n 6o aut[em]
 die sicut i[n] 6o t[em]p[or]e p[ri]mo creata su[n]t irr[ati]onabilia. i. tu-
 mera: et reptilia: et bestie: q[ui] i[n] fine g[en]ti et i[n] p[ri]mo
 sexti inuadantur i[n] m[er]itu[m] carnalium: et reptilia
 auaroz et bestie sup[er]b[us] et t[em]p[or]e simul. cu[m] h[ab]eat
 e[st] h[ab]ere ad imaginem dei cu[m] muliere ex ip[s]o so[lar]ata.
Ord[er]o euagelic[us] ta[m]q[ua]m h[ab]ere r[ati]onalis ad dei ima-
 gine[m] sc[ilicet] i[n] h[ab]ere 6o t[em]p[or]e creat[ur]e: et ip[s]i i[es]u subijcet
 o[mn]i[m] terram p[er]it. n. oib[us] p[ri]mo so[lar]is: et distiguel

i collegio plato[rum] et subdito[rum] q[ui] i[n] vxore et vix.
Dies vo septim[us] erit b[e]n[e]d[ic]t[us] b[e]n[e]ficia: et li-
 ber ab oi ope et labore fuit: et fructus pace q[ui] exu-
 pat o[mn]em sensus. **C**ui[us] isti stat[us] affilant septem mu-
 di etatis: sicut. n. i[n] p[ri]mo creat[ur] e[st] orbis: et g[en]tario
 Layn occiso Abel segregata e[st] a g[en]tatio[n]e filio[rum]
 dei: et a g[en]tatio[n]e Serb: sic i[n] p[ri]mo statu formata est
 ecclesia: et a filijs x[rist]i i[es]u homicida synagoga e[st]
 p[er] ap[osto]los sepata. Et sicut i[n] p[ri]mo se[n]te etatis fabri-
 cata e[st] archa p[er] Mo[ysen] iussu dei: q[ui] semen electuz
 a diluio saluaret. Leuataq[ue] archa i[n] altu[m] sup[er]
 montes regeuit altissimos diluio exsiccato.
 Sic i[n] 2o statu p[ro] robur sacratoz marty[rum] i[n] eoz
 fide ecclesia e[st] saluata a diluio paganoz: et p[er] di-
 luuiu[m] sanguis marty[rum] tunc effusi eleuata e[st] h[ab]ere
 et ecclesia sup[er] v[er]ice regu[m] et ip[s]i romao[rum] idolatrie
 diluio exsiccato. **C**ui[us] et i[n] 3o etate submersis
 sodomitis i[n] mari mortuo: egyptijs i[n] mari ru-
 bro: data e[st] lex p[ro]p[ri]o et cho[ra]: Dathan et Ab[er]o
 ceterosq[ue] scismaticos de filijs israel ap[er]forauit
 ira dei. Sic i[n] 3o statu luxuria et idolatria g[en]ti
 p[er] morte[m] x[rist]i q[ui] sanguine submersa. Data e[st] lex i[n]
 p[ri]mo p[ri]mo ecclesiasticoz decreto[rum] et regulariu[m]
 statuto[rum] p[ro]p[ri]o x[rist]i: et sup[er] scismaticos hereticos
 p[er]limos tunc efforbuit ira dei: et multa sunt istia
 hic inde. **S**icut et i[n] 4o etate David deiecit
 syrijs et philisteis: ceterisq[ue] hostib[us] et edificat
 ta hierlm diu[m] cultu[m] p[er] psalmodie i[n]bulu[m] aplia
 uit. Sic et i[n] 4o statu ecclesie a Iustiano ip[er]ato-
 re extirpati su[n]t h[er]etici arriani de greca: affrica
 et de Italia: et paulo post de hispania: et p[er] ma-
 gnu[m] Greg. q[ui] fuit q[ui] alter David que de rep[er]
 pit vix h[ab]ere cor sili: apliat[ur] e[st] cult[us] dei i[n] sede Me-
 tri: ordiauitq[ue] ecclesiasticu[m] offit[ur] t[em]p[or]e soleni q[ui]
 au fuerat ordiatu[m]. **S**icut et i[n] 5o etate destru-
 cta iudea et hierlm p[er] chaldeos: et pus. 10. tribu-
 bus p[er] assyrios restituit[ur] p[ro]p[ri]o iuda i[n] terra suaz:
 nec ex tunc pullulauit i[n] eis spina idolatrie sicut
 au. Sic destructis orientib[us] ecclesie p[er] sarrace-
 nos: et latina ecclesia fere vastata p[er] eos: et p[er] lo-
 gobardos pus pagao[rum]: et scos postmodu[m] arria-
 nos: restituit[ur] e[st] latin[us] p[ro]p[ri]o p[er] Carolu[m]: nec ex tunc
 idola p[ro]p[ri]o h[er]etico[rum] t[em]p[or]e inuadantur i[n] eis: q[ui]s
 sicut tunc circa fine[m] fuit ceca heresis maicheoz
 et valdesu. **S**icut i[n] 1o etate relecto carnali
 iudaismo et vetustate p[ro]p[ri]o seculi venit nouus
 h[ab]ere x[rist]i i[es]u cu[m] noua vita: lege et cruce: Sic i[n]
 6o statu appuit nouus h[ab]ere frasciscus cu[m] euage

lico statū quique plagis a xpo iesu crucifixus et p̄i
 gurat i carne: cui vita et regula sicut et xpi p̄so
 na tūc fuit nō dubiū crucifixus et sepulta. Et
 sigillis ip̄ior: sub lapide clausa ē: ne a morte re
 surgat multis custodis deputatis: cui clarā re
 surrectioē et ascensionē sublimē et nouā spūs sei
 petecōhen cū multo gaudio expectam. Et
 sicut et a sabbato geris dñi i sepulchro ini
 ciata ē: p̄tines gerē et pacē aiāz defictōz. Sic
 et 7° statu plene cōplebit: qd nūc i multis seti
 p̄sonis mūdo sepultus et mortuis cernim: eē cō
 pletū: vt de illis dicat Joāni: scribe. Vbi mor
 tui q i dño moriunt: amodo iā dicit spūs vt re
 gescat a laborib: suis. Sic certe et hodie vō ioā
 ni speculati p̄dca dī q̄ arēdat et scribat quāta
 pace fruunt ad similitudinē stat: septimi. aliq̄ aie
 mortue mūdo: q̄ q̄i p̄tine i extatico spū rege
 scūt. Et 3° scēdū q̄ hi septē stat: p̄formant se
 p̄tē plūs et t̄p̄ib: sub lege seu sub israelitico po
 pulo p̄sumatis. Cū et Joachim scūs abbas s̄m
 illa plia septē signacula libri veteris testamenti
 assignat: i q̄b: signabant septē plia septē spūa/
 lū statū p̄dca: i xpi ecclia p̄sumāda. Et secū
 dū eūdē i p̄o signaculo fuit p̄secutio egyptioz:
 i 2° chanaanicoz: i 3° s̄rrioz: i 4° assyrioz: i 5°
 chaldeoz: i 6° p̄cussa Babylone a medis fuit
 itez plū assyrioz: a scā Judith dūctū: et i tpe
 7° bester bellū Aman q̄ pplm debellare voluit
 iudeoz. It̄s at septē signaculis i labore cōple
 tis secūdū ē 7°: i q̄ regescit a scriptura laborū
 reedificatio tēplo sub Esdra et Neemia. Nihilō
 min: i fine hui: septimi fuit atioch: ip̄i: tēplū
 p̄taminans: cui resistunt strenui machabei.
 Post h: aut appuit iesus i carne. Igr̄ p̄o bello
 qd fuit ab egyptijs corūdet p̄siet: iudeoz cū
 xpo et aplis. Et 2° scō a chanaanico corūdet cō
 siet: paganoz: et martyres. Et 3° a tpe Dauid
 vsq: ad Iheria et Iheruseu scō a s̄rrijs et philiste
 is: et a scismate decē tribū: et regnū iuda: corū
 det p̄siet: mltaz gētū arrianaz. Et 4° vō scō
 ab assyrijs captiuitib: decē trib: et sere deuo
 metib: regnū iuda: corūdet vastatio sarrace
 noz de q̄ dicit supra. Et 5° vō scō a chaldeis
 seu babylonico: corūdet p̄siet: spūaliū xp̄ia/
 noz gnti t̄p̄is: quē a carnalib: et q̄i a babyloni
 cis patiunt: maxie circa finē gnti: sub quo per
 meretriciū babylōis spūs tenet oio captiuus.
 Et 6° vō corūdet noua p̄cussio babylōis: quā

de nouo plene fieri expectam: vbi et filia Ju
 dith et Iheruseu: ign: iesus belloz triūphator de
 mōstrabit electis. Et 7° vō scō ab atiocho cor
 rūdet p̄siet: futur: a nouissimo Bog i fine se
 ptimi. Nec dubiū q̄ h: ip̄s p̄parabit iesus s̄re/
 nuos machabeos: post quoz mortē ad iudiciū
 veniet trūphator iesus oia discussur. Et se
 ptē et stat: p̄dca septē factis p̄formant. Nā p̄i
 m: stat: fūdatōis ap̄loz: p̄format bap̄tismatis
 regitatio. Et scō vō multie martyz: p̄forat
 p̄firmatio: quā xp̄iani p̄pe ponunt in statu
 pugilū. Et terti: vō doctoz: assilat sacerdotā:
 li ordi: q̄ h: Diony: ē illuminatiuus. Et Refe
 ctio vero eucharistie deuotioni anachoritar.
 Et vna vō multū p̄gruit et expedit imitari
 b: gnti stat: Et scō vō nuptias xpi et
 ecclie i 6° scēdas opte p̄figurat. Cū et i 6° vi
 sioē dī. Gaudeam et exultem: q̄ venerūt nu
 ptie agni: et vxor ei: p̄parat se. Unctio at extre
 ma p̄gruit suauitati et paci stat: vltimi: i q̄ vū
 cabit illd de filio reguli: heri hora. vij. reliq̄ eū
 febris. Et p̄dca p̄z facit q̄l p̄ itelligētiā libri
 Apoc. elucidat obscuritas veteris scripture et
 manifestat distō. vij. statū ecclie: q̄i septēplici
 xpi plis. Illā scripturā elucidat p̄o p̄ cordiā.
 Si. n. septenarios i scripturis positos coaptes
 ad septenarios Apoca. innumera mysteria tibi
 clarescēt: vt vbi gra: q̄re lex post sex ānos labo
 ris voluit sup terras sabbācare anno. vij. aut
 post septē septenas annoz statuit ānū iubileū:
 ānū remissiois aut post septē heb̄das a pasca le
 gē dari: et pentecostes coli: aut septē lucernas
 luceri i cādelabro: aut maria leprosas septē die/
 b: stare ex castra: et capillos Sansonis distigui
 i septē crinis: aut Job h̄re septē filios: et septēz
 milia ouinz: aut q̄ sapia septē colūnas dī excu
 disse. Et Esdras septē mulieres vnū apphēdit
 seviz dñz iesus xp̄s et sic d̄ alijs septenarijs scri
 pturaz. Et 2° multū elucidat scripturā distin
 guēdo tres fines seu tres xpi aduēt: i p̄phetis
 idistictē iuolutos. Sicut enī viro distāt a ma
 gno mōte duas magnas valles seu planicies i
 ter se p̄tine: ac p̄ p̄ns ex h: terno v̄r mōs ille:
 nō vt trin: h: tm̄ vt vn: mōs nullis vallib: di
 stict. Et q̄ vō v̄r iste stat sup p̄m mōtē: videt
 p̄mā vallē et duos mōtes vallē illā p̄cludētes:
 ex quo stat i mōte 2°: sicut i medio videt duas
 valles cū mōtū ip̄saz icludētū trinitate. Sic
 iudei

iudei q fuerūt p̄mi an xpi aduētū q̄i an p̄mū
 mōtē nō distixerūt iter p̄m: et postremo: s̄ sup̄e
 rūt totū p̄ vno: semel t̄m expectātes messias:
 xp̄iani vō statū ecclie 6^m p̄entes distiguit qdē
 iter p̄m: et vltimū tāq̄ iā positi sup p̄m: et tanq̄
 vidētes mediū p̄uentiois spatiū gētū: qd inter
 p̄m: et vltimū p̄tief. Coiter t̄m nō distiguit iter
 illū q̄ ē i extremo iudicio: et iter illū q̄ erat i sta
 tu 6°: q̄i h̄z apl̄s xp̄s illustratōe sui aduēt: iter
 faciet at̄p̄s. Qui at̄ statuent i 6° tpe ecclie vel
 i spū videt et distiguit ip̄s a p̄o et postremo: vi
 detaz h̄c distōnē i libris p̄p̄hicijs: et in his q̄ a
 xpo et apl̄s dca sūt de finali xpi aduētū: d̄ fi
 nali statu mūdi artificiose cōtineri. Tūc et vi
 det q̄ h̄z opa p̄oz: q̄nq: eratū p̄cordēt cū q̄nq:
 p̄mō ecclie statibus: septē plia seu signacula
 sub lege cōpleta p̄cordēt cū septē ecclie statib:
 Nibilonū mutatio veter: istō nouoz scā in
 quoz p̄dca p̄ncipali: dirigit signandū muta
 tionē et renouationē scāz vel scēda i 3° xpi ad
 uētū p̄secro. i. i p̄o statu ecclie et i 6° et i extremo
 iudicio. Cū et spūs p̄p̄hici: veteris testi ad hos
 tres p̄ncipali: currit: nec mir: q̄ p̄ncipalis iū
 tio eoz de xpo et circa xp̄s fuit p̄phare et aduē
 tū i carne passibile et redēptōez n̄raz p̄ ei: mor
 tē scēda: ac deide post p̄uersionē plenitudis gē
 tū p̄mitter p̄uersionē ois israelis: et post emo
 mūdū iudiciū a xpo p̄ repozboz penā: et ele
 ctōz gliaz oia p̄sumāte. Cū i diuersis visioib:
 libri Apoc. miris et occultis modis ad hēc tria
 maxie ad 2^m et 3^m p̄p̄hias veteris et figuras Jo
 ānes spū scō plen: adaptat. Et q̄b: clare scit d̄
 his q̄ dixim: itētio p̄p̄haz. Hos at̄ septē stat:
 pl̄ri: deduxim: q̄ multū valēt p̄siderare p̄di
 eta ad itellm̄ toti: scripture: et maxie Apoc. et
 ad vitāda picula hui: t̄p̄is: q̄ sum: iā a cētū an
 nis initio sexti: et submergimur a fecibus gnti.
 In cui: fine stat: xp̄ian: et ip̄s iesus i eis vilifi
 cat: ē multip̄l: sicut isra dicit. Cū ipsa vilifi
 catio mūdo scēda sequēti capitulo continetur.
 Et scas vilificatus. Cap. ij.

Sicut ex p̄dca p̄z gnt: statū ecclie
 fuit celatue coreptiois: et pie p̄de
 scētiois multiplicatis t̄p̄alib: i ecclia
 larg: istua deuotioē fidelitū: et ip̄s ec
 clesia multo sublimius q̄ p̄ns sup oēs reges et
 p̄ncipes triūphat exaltata. Fuit at̄ p̄ueniens
 t̄p̄alia ab oi p̄tate iesu ecclie sue dari. Et p̄ ad
 oīdēdū q̄ ip̄s ē creator oipotēs visibiliū et iui

visibiliū: et q̄ ois creatura ē sibi plene subiecta: et
 iō creatura sub diuersis circūstātijs et regulis
 p̄t scā ecclia bñ vti: et hoc ad p̄futādā heresim
 ip̄i zdanichei et sequētiū ip̄s. Et 2° ad oīdēdū
 q̄ dō nō reprobat et i nouo testō statū diuitū:
 regū: p̄ncipū: et baronū: h̄z ip̄s i paup̄tate: et hu
 militate: et austeritate crucioxerit i hac vita:
 pp̄ qd et ad formādū variū statū i ecclia voluit
 ip̄saz eccliaz honorib: extollere: et t̄p̄alib: abū
 dare. Q: et p̄ueniens fuit q̄ regis p̄rās et mūdi
 dñuz h̄z aliq̄ statū p̄ntis vite i suis vicarijs
 refugeret ad formādūz oēs reges et diuites q̄
 ad formā p̄oz: scōz p̄ntificū deberēt tenere in
 honorib: humilitatē et vilitatē sui: familiarē et
 dulcē p̄defectionē p̄h̄i: simul cū iudicite iū
 stitūe et malefactozes p̄h̄ent: pietatē: mē sup bo
 nos: vt s̄l̄r dicerēt diuites i exēplo p̄latoz: ec
 clesie diuitias nō i p̄p̄is hui: mūdi expēdere:
 nec de eis i nutrimento suoz: cozpoz lasciuire: s̄z
 ad modū renūculi dño oblati in veteri testō in
 medio p̄guedis t̄p̄alū macie abstinentie p̄suat
 et adipē abūdātie t̄p̄alū paup̄ib: idigētib: elar
 giri: hēc qdē i p̄mō ep̄is et abbatib: gnti t̄p̄is:
 et et̄ gnti plen: resulerūt: celo seueritat: punē
 tes abutētes p̄mōio crucifixi: et ip̄s p̄ssime
 i mie op̄ib: dispēdantes: in q̄b: et tāna refulsit
 hūilitas: vt q̄libz eoz dicere videre: ad platio
 nē ass̄p̄r: cū humili rege Dauid. Exaltat: at̄
 hūilitat: suz et p̄turbat. Nā nō assumebant nisi
 vt̄tūb: pleni vocatōe spūs sc̄i: q̄b: platio on:
 erat p̄mōs sollicitudie: et sue dignitat: recogni
 tiōe: nō honoz: eleuās vanitate. Alia rō fuit vt
 magis eēt grata et recognita p̄fectio xp̄i vite in
 paup̄tate et d̄spectu et cruce. Et h̄ enī q̄ ecclia
 p̄ honozes et t̄p̄alia ad tātā spurcitā maloz de
 uēt: p̄z q̄ mod: vite xp̄i quē elegit i carne pas
 sibili fuit p̄fectio: oio alio ad t̄p̄alia se hūdi. Ad
 quā qdē cognitōez sic lucidā nō dūct̄ ecclia
 nisi expta fuisset tātā sentinā maloz: q̄ ip̄s in
 suis t̄p̄alib: nō opp̄sist: ac p̄ h̄ nō ita grate fuisse
 p̄sset sublimissimū donū crucifixiois vite euā
 gelice sibi dāde. Et p̄z itaq: q̄ sapienti p̄silio
 spūs sc̄i ecclia ē i t̄p̄alib: exaltata: nā p̄ter rō/
 nes p̄dcaō p̄uidit eterna: electio multos p̄ illā
 viā saluādos: q̄ martyz supplicia et alia paup̄
 tatis: culmina non fuerūt apti suscipere: ac per
 hoc et defecissent in illis. Unde et s̄m q̄ expe
 dit electis q̄ sunt in terra: temp: dō statū i ecclie
 sia moderat hoc p̄ infirmis. Impletis vō p̄o

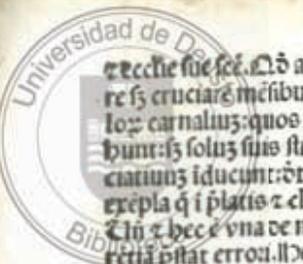

ritibus et clericis fuit vna pbata sublimitas: ou sic scuerit humilitate suare i honoib: austeritate i delictis: et i abudatia pauprate. Quia vno pau cillimoz e istud: no paulatine relaxatio tm icre uit: qd illd qd fuit i vntus istu: i trasgressionē iperabile e puerfus. Lapsu at istu i fecib: gnti pps oēs gnarij Apoc. q respiciūt s^m statu stu pēdo mō declinat. Nā gnte eccleie fardis dī no mē hēs qvitas et mortuus es: et sibi multa ma la dicit et paucissima bonaz: si nō se correperit subitū et iprouisus iudiciū cōmīat. Et i aprōe gnti sigilli iroducit tāta ipatiētia scōz: lz sci rēt et mīstia qz nō vident mala inūdātia plus potare. In cantu vō gnte tube stellaris clari tas stat: ecclesiasticā i tāta auariciā tpalū qsi i ter rā dī cecidisse: qz puteum abyssi apuisse dī: qz oēs viā malefaciēdi i supbia: i lasciuia: i crude litate: i symōia: et i alijs malitijs inumeris sua mala exēplariate subdit: submīstrat: pp qd tā tū e vilificat: iesu i statu illoz q vident cultū eccleie regere: qz deformitas vite illoz magnaz p̄buit occōne: vt inūdaret multitudō patare noz: diuersaz heresuz: maxie māchee q tpalia et oēs actū carnis p̄dēnāt: lz n. heresis ipia sit et ceca tū occōne accepit sine renouatōis: vt dice ret eccleiaz i receptōe tpalū deuīasse: qz manife ste appēbat pessim^o abusus eoz i clericis et mo nachis: et eos imitātū malis xpianis: et maxie qz illi q iter eos dicunt epi maximā p̄dēt vi te scitātē in pauprate exteriori austeritate et si cta humilitate: i qb^o vitia opposita eccleie multū reddūt ecōtrario eā vilē. Quia vō plenior: ma litia hui^o gnti stat: maxie appet i p̄ceptu spūs dei appēntis i eo in vris p̄fectis frācisco et Dnisco: et eoz vruosa ple: quā sum^o hui^o pes si mi putei horēda lepra ifecit: i quo maxie stat pugna hui^o gnti cū p̄n^o sexti. Iō plenā explica tione hoz maloz dimittē: describere: donec de corruptōe hoz nouoz statū differem. Et hic illd qd supra i sine p̄cedētis capli scōz vi lificationē vocauim^o iesu xpī sufficiat dicer: qz i tāta vilitate tūc tps erat eccleia: qz nisi p nouā plē spūs paupatis subuenisset iesus: iā tūc iu diciuz mortis erat eccleia subitura: sicut exp̄sse oñdūt calamitates heresuz: q eccleie sufficiem opp̄mebāt. Sz et p̄issim^o iesus ad clarificatio/ nē istoz duoz lumiarū tā sumis p̄dificib^o qz alijs fidelib^o b̄ ipz plib^o reuelatōib^o declinat:

maxie cū lateranesēz eccleiaz ruine p̄ximā hoz duoz paupēz humeris suscitari: lux vera iesus vicario suo mōstrauit. Sz vt de h^o traslatus: euīdētia fcti necessitatē hoz ordinū māifestat. **C** Jesus despectus iterum. Cap. vij. **T** aut inūdāta malitia i coru uptōe euāgelice vite q nūc est ex scriptura pleni^o elucescat: audi qd dī i cantu gnte tube. Apoc. 9. Cūdi ait stellaz de celo cecidisse i terrā: et data est ei clauis putei abyssi et apuit puteū abyssi: et ascē dit sum^o putei. sum^o fomatōis magne: et obscū rat^o est sol: et aer de fumo putei: et de fumo pu tei exierūt locuste i terrā: et data ē eis p̄tās sicut hūt scorpiones terre p̄tātē: et p̄ceptū ē illis ne lederēt senū terre neq: oē viride: neq: oēs ar borē: nisi tm hoies q nō hūt signū dei i frōtib^o suis: et dcm ē illis ne occiderēt eos: sz vt crucia rēt mēib^o gnqz. Et cruciat^o eoz vt cruciatuz scōrij cuz pcutit hoiem: et i diebus illis q̄rēt hoies mortē et nō inueniēt eā: et desiderabūt mor ti et mors fugiet ab eis. Et istud iocōs locustarū illes ego paratis ad plū: et sup capita eoz tāqz corone illes aurō: et facies eoz tāqz facies hois et hēbāt capillos sicut capillos multoz: et dētes eoz sicut dētes leonū erāt: et hēbāt loricas sicut loricas ferreas: et vox alaz illaz sicut vox cur riuū equoz multoz currētū i bellū: et hēbant caudas sicut scōrij. et aculei erāt in caudis eoz: et p̄tās eoz nocere hoib^o mēib^o gnqz: et ha bebāt sup se regē angelū abyssi cui nomen he braice abaddon: grece aut apolion: et latine hz nomē exterians. Ueh vñū abijt: ecce adhuc veniūt duoveh: hec sūt illa q i gemitū nri tps et i cauda gnti stat: maxie post corruptōez euā gelice vite agla nra Joānes p̄dicit futura. Ab/ sit at qz ego aial terrenū p̄mittā tibi hec refera re ad plenū: sz iter inumeras sigtōes qe spūs scūs hic hūt malitā hui^o tps nō dubito lralr hic p̄tātē: et p̄ncipale lre sigtū ad ista refert: si cut et alie gnqz p̄tes hui^o libri vt dcm ē supra. **C** Ad euīdētā aut hui^o lre nota qz cōia mala oibus ecclesie statibus et humano generi cōiat erant trā grauiū ma circa finē gnti tps vctu ra. Quoz p̄^o fuit horēda et effrenata laxatio clericoz monachoz et vulgarū plebiū. Scōz a p̄dica sumis occasione est pestifera inunda tio hereticorum manicheoz valdensium: et si milium.

milium heresuz. Tertius est multiplicatio hy pocritaria religiosoz et spūs xpī et vite eius ab oibus impugnatō: quous sub diuersis modis et fraudib^o et oñis falsis defensioib^o eius: ex q bus tribus simul sumptis ficitā pplexa tētatio: vt fere in errore inducant electi: imo ad tps p mitunt errare: sz finaliter p xpī misericordiaz liberent: vnaquaqz at istaz triuz tētationuz tā giē in hac pte: et iō opz hanc lram tibi exponi. **C** Pro p̄tō at p enormi relaxatiōe qsi olium tāgunt septe. P̄tō fontalis cā relaxatiōis hu ius q fuit casus epoz et abbatuz in enormis: cu p̄dicitates et ambitōes et lasciuas vite quoz sta tus primus videbat i ecclesia qsi in celo fulgēs stella p hoc dicit: vidi stellā de celo cecidisse i terrā: i. in terrestre auariciā et lasciuā: et data est illi clauis putei abyssi et c. i. data est ei p̄tās api en di ipsuz. P̄tō abissi hz ifernale flāmā: et fumositatē obscurā: et p̄funditatē voraginosaz qsi in cōmā et inumerosaz: et societātē demonia caz. Apire ergo puteuz abyssi i p̄p̄lo gnti stat^o fuit p̄tō exēplo et regimie malo soluere fre nuuz carnalis cupiscentie et auaricie et terrene astutie et malie: et secularis lasciuie: ac p̄p̄ose seu demoniace supbie: qd gdē frenuz erat p̄us in ecclesia tā p dei et suoz p̄ceptoz ac iudicioz timorē: qz p scōz p̄latoz disciplinā rigidā et se neraz correptione ad se et ad suos subditos for titer ifernādos: et ē p scē societati exēpluz: et zelū nequeuntē in se nec in socijs tolerare eno mitates p̄dicas. Fuit p̄tō in p̄dica grada tim ruētib^o data seu p̄missa p̄tās apiēdi puteū cordiuz ad p̄cupiēduz et effundēduz mala p̄di ca. Tuz qz maluz qd a p̄tatis gerit facile trahi tur a subditis i exēpluz et sequunt ipm vt ca/ put et ducē. Tuz qz p̄tatis nō soluz dissimulati bus et negligētibus mala subditoz corrigere et punire: sz et fauorē p̄bētib^o hīs q peccant: grex subditoz de se p̄mis ad maluz cito labit et ran dē p̄cipitat. Tuz qz ob culpā h̄mōi p̄latoz de^o p̄misit subditos tētari: et a demonib^o ad talia i pellit. **C** Tāgig grauitas mali de apto laz pu teo exiuntis cuz ait. Et ascēdit fumus et c. si/ mus ille est oē extri scēuz maluz opus et signuz et de cordiali flāmā luxurie: auaricie: supbie: ire iudie: et maliciose astutie p̄cedēs. Et q̄tō ille fumus est maior et grossior: et de maiori et de pe iori flāmā exiens: tāto plus pungit et p̄fundit

oculos intuetuz: et tāto plus nō soluz corā si delib^o sed et i fidelib^o solarē fidei ecclesie et totū religiois xpiane claritatē obscurat: hec aut oia sunt sicut qd aer medius p cuius pur et p̄spi cuuz radius veri solis iesus venit ad locuz de notoz: q aer in p̄dca malitia et horribiliter ob scuratus et feridus fact^o. **C** Tāgig qd a spālia plaga quocūdā pestiferoz de p̄dco fumo exēu tuz: cuz subdit. Et de fumo putei exierunt lo custe i terrā. Quāuis p has locustas possint de signari oēs mali xpiani status corrupti: quoz malitia e multa et publica et mltioz iesua et cru ciatiua: magis tū p̄p̄ie quo ad hunc p̄^o sensuz designat p̄tāā multitudinē clericoz et mona choz et iudiciū et ceteroz curialuz q plurimos et tpaliter et spūaliter pungunt et cruciat mul tis modis: q oēs de fumo putei exierunt: qz de p̄tō exēplo effrenatiōis p̄tate originē sui ma li traxerunt: et et qz qsi ifernales ciues et demo nes magis q hoies de puteo ifernū cuz p̄dco su mo exēpli pessimi vident exisse. Uocant at lo custe: tuz qz ad modū locustaz alte salūt p ela tionē: et hoc postremis crurib^o qz verā gloriā qsi finalr itēdunt in oib^o: et ad terrā recidunt sp̄ cupiditatu affect^o. Tuz qz illaz locustaz alr postremis crurib^o salūt p̄ponēdo. f. in si ne p̄niam agere: et sic spantes ad gloriā eternaz salire: pedib^o vō anterioribus et toto ore adhe rēt terre viretia cūcta rodētes. Tuz qz locusta est aial puruz: et hz legē mūdū: habetqz alas nō ad altuz et diuturnuz volatum: sz ad iñmūz et modicuz. Et iō pap̄ designat hypocritas habi litatis et mundicie p̄tatiui volatus imula tozes alioz vitā detractionibus corrodētes: et alioz bona tpalia deuorātes: siue p auctēz eccle siasticaz: siue p oblationē qsi scis factā: siue per q̄stuz qsi sub spē pietatis exactuz: siue p symo miacā fraudē: p̄tē et designat leues et volatiles clericos et monachos sectātes carnalia: deuorā tes spūalis vite viroz. **C** 4° describit p̄tatem nocēdi eis a deo p̄missa et cohibitiōe ipsius p miāz dei p̄tāā cum subdit: et data est illis po testas nocēdi sicut hūt scorpiones terre. Scōz pio appz facie blādus et qsi baachis ad ample xanduz expāsis: sz cauda retro pungit et nocet suū toxicum infundēdo. Sic p̄fecti hypocrite cum quodā exteriori et anteriori blandimēto et fauore explent finalr suas intētōes malas: siue

reche sue se. Ad autē nō pmissus est occide
 re s; cruciare mēibus gnq; dcm̄ est respectu il
 loz carnalium: quos nō oīno in suis errorē tra
 hūnt: s; soluz suis stimulis i dubiis valde cru
 cianuz iducunt: drabēdo. s. fidelib; pp mala
 exēpla q̄ i platis z clericis abūdare demōstrāt.
 Cū q̄ hec ē vna de maximis causis: q̄ illi appa
 rētā p̄tar error. Nec autē istar scorpū faciunt
 sub blāda spē z cōpassione alaz: q̄s dicunt se
 velle ad viā salutis reducere. De p̄dictis autē
 sic scorpionali stimulis z dubio fortiter crucia
 tis: nō tñ i eoz heresim traductio: nec a vā fide
 extinctio subdit. q̄ tales q̄rēt mortē z nō iue
 niēt: q̄ p̄dem cruciatuz ad maiore mortē repu
 tāt: z an eligerēt mori q̄ p̄dictis stimulis p̄ ve
 ritatē fidei cruciari: s; nō vult iēsus eos mori:
 s; sic tētatiōib; exerceri. De locuste sunt q̄i eg
 parati in plū: q̄ p suo errore defendēdo z ppa
 gādo sunt aiosi vsq; ad mortē. Per faciē āt hu
 manā ficta humilitas: p̄dētēs vō leonuz vera
 imānitas designāf. Per capillos vō muliez q̄
 lōgiozes sunt q̄s viroz designāf oīonis plixi
 tas z opandi auiditas q̄bus suuz errorē debi
 li rōne onāt: z in his q̄ p̄fecti dicunt iter eos
 in suppliciu oculis apparētē cōponunt. Desi
 gnāf ēt carnalis malitia z supfluitas rez: z re
 laxatio vite: quā suis credētib; p̄cedunt: q̄ de
 suis p̄fectis nō sunt: p̄cedunt āt illis oīa mala
 facere: dūmō finalr velint ab eis manus ipo
 sitionē recipere. Per alas āt designant hi q̄ apd
 illos vocant p̄fecti: q̄ grādi verbor; strepitu p̄
 oēs resistētes sue fidei se volare paratos asserūt
 ad moduz equoz currētuz ad belluz. Habent
 ēt sup se regē angeluz abysū: q̄ vnuz que dicit
 aplicuz hūt sup se: cui sunt oēs subiecti. Z āt
 abundauerit heresis circa finē gnti status: i cu
 ius finē tētatio mistici antixpi q̄ est p̄cursor z
 p̄paroz vie illius magni z aptuz que d; fieri vt
 in 7ª visione z iudiciuz meretricis: q̄ tñ sun
 dāmetuz illius tā mistici q̄ apti nō debeāt esse
 p̄ncipalr de erroribus manichei satis p̄. p̄dē
 q̄ hec secta haecenus p̄ p̄les doctozes z p̄cipue
 p̄ Aliguē sufficiētē z p̄uicta z exsufflata d me
 dio. Nā hic suo tpe inuadit in Africa: et ipse
 solēne volumē p̄ faustuz cōposuit manicheuz
 Nō est āt apud deuz p̄suetuz q̄ reprobata et cō
 uicta plene itez reducat i plūz p̄ncipale. Cū
 p̄ hāc impiā sectā nō op; diuinus iudare: nisi

soluz circa vilissimas feces scopis lācalib; ex
 tirpādas. Nilominus q̄ ille fil; mortis nul
 li fidei stabilis erit: nō est incōueniēs q̄ dūz ni
 tenur. ascēdere q̄ et hāc sectā et alias pessimas
 sibi fauētēs sustineat: donec i culmine posit; vo
 let se deuz facere p̄dicari. C̄rō est q̄ finale
 tētatiōes debēt ēē sic subtiles et p̄sice apparen
 tes: vt q̄si electi si eēt posse in illos inducant er
 rores. Secta āt patrenica et manicheoz habz
 multos ita bestiales errores: q̄ nō sunt apti se/
 ducere sapiētēs. Cū p̄phetia paganica vnum
 sūmū deuz ponēs: et tpalia sub aliquo respectu
 magnificās et exsufflans ista q̄ sunt fidei in qui
 bus intellect; captiuaf humanus magis ad b
 apta vī. Ad et Apl; p spūm sc̄m vt p̄sentisse:
 cū dicit ad Col. ij. c. Videte ne q̄s vos seducat
 p̄ phiam z inanē fallaciā sm huius mundi ele
 mēta: et nō s; xp̄m. Ad diabolus valde bñ p̄/
 sentiēs iaz vī p̄parasse mām: vuz sectā Alillote
 lia p̄ religiosos in culmie posuit: sicut inf; a di
 cēt. C̄rō ad hoc est ex respectu ad exercitiū
 et illuminationē electoz: tam ex influz spūs
 sci: q̄s ex tētatiōe diaboli p̄curādus: sicut. n. p̄
 ex supradcis tot; impetus spūs sci ad fundan
 dus 3^m status gñale mundi: et 6^m p̄ticularē ec
 clese est ad renouationē p̄fectā euāgelice vite:
 quā totalr destruit paganica secta. In his ergo
 magis spūs sanct; exercebit electos: q̄s in cōsu
 tatiōe erroris bestialis manichei. Et q̄ diabo
 lus hoc valde bñ p̄sentit: iō p̄ viros religiosos
 sic paganicos inuoluit errores: et sic p̄curat eos
 p̄ncipijs fidei cōmisceri: q̄ multū p̄parauit
 apparentem viam: vt veritas euangelij sub il
 lis dolis de medio exsufflet. Intelligē āt q̄ do
 lus erit talis: q̄ q̄ destruet euāgeliz: def; nde/
 re euāgeliz se iactabunt. Et sicut pontifices:
 et scriberet pharisei se defendere dicebāt legē
 et legis cultuz: et honorare deuz: et tñ ipsi cru
 ciferunt filiz dei legis medullā et finē. Sic
 sibus mōis siles istis in ecclesia dicit se tenere
 locū xp̄i: et veritatē docere euangeliz: et tñ ipsi
 verā medullā euāgelij et p̄fectōez vite xp̄i hor
 rendis trāgressiōib; et malitiosissimis p̄dem
 nationib; crucifigēt. Ad hoc est iperuz diā
 boli p̄ influz spūs sancti. Et hic sicut in alio
 capitulo exponā tibi: et est supra exposituz sa
 tis et iam plene cōpletuz. C̄ltru autē aliqd
 aliud solēnius et aptius circa p̄fectionē euāge
 licam

Neā p̄dēnādā sit futuz ignoz. Nā illd qd sc̄m
 est sufficiētē excludit a vero dei cultu: faciētēs
 z ipsos eēt pessimos hēricos z antexpiānos ve
 ra rōne p̄cludit: si primaticoz p̄siterit i eisde;
 Ad p̄m ergo z 3^m sensuz hāz locustaz ma
 gis currit gñalis iper; reprobatiōis z malitiē
 qnti stat; p̄stāt āt lrales expōnes de his locu
 stis supius scē i p̄mo mō expōnis ad hanc 3^m
 expōnē de hypocritis impugnatōib; xp̄i vite
 facilliter applicari. Et iō p̄ tertio sensu gñales
 p̄ditōes trāscuro. Casus. n. hui; stelle de celo i
 terrā h̄ntis clauz putei abyssi ip̄mq; apientis
 est quocūqdā alioz z doctoz z nouissimoz re
 ligioz; casus i terrenas cupiditates: z i paga
 noz curiosas scias: z i multas opiones piculo
 sas: sicut diuersas: z scismata i ecclesia excitātes.
 Accipiunt. n. igeniū z clauē z ad apientā z ex
 tollēdā doctrinā Aristo. z Auerro. z pluriū pa
 ganoz: z q̄i i alijs nihil studēt: z ad excogitan
 dū p̄fida z voragiosa dogmata obscurāta so
 le sapie xp̄iane z euāgelice vite: z puz aerē reli
 gio h̄ stat; maculātia miris dolis: in tñ q̄ qdā
 eoz dicit paup̄tatē altissimā nihil h̄ntiū i cōi
 nō eēt de suba p̄fectōis euāgelici stat;: z q̄ me
 lius ē h̄re sufficiētā aut saltē neciā i cōi z p̄e/
 platiū q̄ h̄ nō h̄z: ingeta z ip̄fecta cōstitit: z q̄
 p̄pos sup; portaret: q̄i loculos i p̄dicatōe euā
 gelij nō deficit: s; superrogat p̄fectōi. Alij vero
 h̄is p̄dicētes dicit vsq; paup̄erē z arū debitz
 circūstātijs regulatū: vt dem̄ est sup; nō cadere
 sub voto euāgelice paup̄tatis: qd z d̄ sc̄o i vita
 ondūt ip̄i se credere multū relaxate viuētēs:
 imo p̄riū asserētēs q̄i hēricos p̄dēnare nitūf.
 Quidā ēt seculares magi abūdātiā tpaliū in
 cōi p̄posuerūt i suis scriptis paup̄tati extreme
 paup̄is iesu xp̄i: imo z ip̄fāz p̄dēnauerūt ipie:
 vt dem̄ ē sup;. Quidā ēt maioris appetitē di
 cūt q̄ facer dores curati defcēdūt 2^m gradū: si
 euāgelicā p̄fectionē vō re: religiois assumūt: z
 q̄ se subijcere hōi p̄o deū: qd ē plene abnegare
 seip; ip̄fectis p̄uenit nō p̄fectis: dicit; q̄ pau
 ptas nō ē vī: q̄ p̄uatiōne dicit: cū tñ certū sit
 q̄ magis positiuū ponat i aīa: q̄ cōis vī. Cū z
 ip̄i vī ē p̄fectoz: vel aliqd cōi vīte melius.
 Alij ēt filij diaboli h̄ ip̄z dicit de virginitate:
 q̄ nō t3 mediū i delectatōib; tact; imo q̄ tales
 horēde icidēt i extremū. Quidā vō solū secu
 lares sed religiosi talia dogmata paganica suis
 theologicis tractatibus miscuerunt: vt ex his

multi clerici p̄i p̄bantes occasiōe accepta oēs
 articulos fidei videāf reijcer p̄ter vnitatē dei:
 dicit; q̄ phiam solā mūdānā eēt verā: z hūmāo
 regimū sufficere ad vtuose viuendū: dicit; q̄
 mūdū ab eterno fuisse: z deum p̄ se z imediate
 nihil posse opari d̄ nouo: q̄ qd imediate po
 tuit fecit neciō ab eterno. Sequunt; q̄ errores
 Auero. z nō ponūt i libero arbitrio nisi quāda;
 fallaz isufficiētē z chimericā lib; tātē. Ad alus
 ē ille pure; abyssi: z mala aptio et; peior est fur
 m;: z pessim; fruct; ei;. Nā de fumo p̄dēi ca
 sus z aptiōis: s; nō quo ad oēs errores p̄dcōs
 exierūt locuste. i. religiosi paganice p̄sice se q̄ces
 leues z volatiles cupidi: z carnales hypocritāl
 viuētēs: z virētia p̄fectiōis queq; rodētēs: q̄ p̄
 oēs eis nō fauētēs aiosissime cūcrāf. q̄i eq̄ cur
 rētēs i bello: z p̄ statū viroz spūaliū q̄o hypo
 crisim p̄fectā p̄uerlatōe denudātū: zelū amāz:
 z bellū acutū assumūt. Cloz āt alaz: i. suaz snia
 rū q̄s altissimas z p̄uolātes eēt p̄sumūt: miris
 litigijs clamorib; z furijs est sicut vox rotaz z
 tumultuosi exercit; currētis i bellū. Nec āt q̄
 iā diu ē fuerūt initialr seiatā p̄tinuo succrescen
 tes defectuoso augmēto malā p̄sumationē p̄se
 rūt de p̄p̄quo. In his tñ malis nō p̄mittunt
 ledere: vel nocere sp̄m p̄fectoz q̄i arbor;: nec
 ēt simpliciū viroz spūs vite xp̄i suātū: vel de
 vote adherētū eis. Ceteros vō h̄dicere vacillā
 tes: q̄ bñ vidēt se a sua p̄fessioē deficere: nec tñ
 hūt nouū scriptū i frōte mētis vt eā velit: vel
 posse se credāt plene finire. Sic venenatis acu
 leis rōnū z exēploz suoz cruciāt q̄ mozi peli
 gerēt: āt q̄s viuere i tāto p̄sice cruciatu. Bñ no
 uerūt h̄ illi q̄ sūt i religioib; relaxatis: q̄ tñ a
 spū dei nō sūt plene mortui: s; a relaxatiōibus
 locustaz p̄cussi z tracti. Nā illi q̄ nō totalr cru
 ciant sūt de numero locustaz p̄cutiētū: mensi
 bus āt gnq; durat t̄p̄o: p̄tās locustaz z crucia
 tus p̄cussoz: q̄ dūz tpalia eis abūdābūt z sen
 suales appetit; eoz gnq; mētib; designat; iter
 eos viuētēs vt dem̄ ē t̄l; cruciābūt. Noz aut
 defect; Apl; z ad Ebi. 3. describit apte. d. Hoc
 aut sc̄to q̄ i nouissimis dieb; iūbāt t̄p̄a picu
 losa z erūt hoīes sc̄p̄fos amātes: cupidi: elati:
 supbi: blasphemib; p̄mib; nō obediētes: supple
 q̄ sūdauerūt religiosos stat;: igrā: i selesti: sine
 affect; de: sine pace: criatores: scōtūmētēs: imites
 sue benignitate: p̄ditores: p̄terui: tumidi: ce/
 ei: voluptatum amatores magis q̄s dei: h̄ntes

spem pietatis supple divini cultus et celi atax
et religio: virtute aut eius abnegatio. i. suas re
gulas non servantes. Nam in regule obsequia religio
nis est: quod tunc Pauli pseudo erat apostolus filius
illis non subdit: et hos. i. homines filios divita. Ex his
enim sunt qui penetrant domos: et captivas ducunt
mulieres oneratas pecoris: qui seducunt varijs de
siderijs: semper discetes et nunquam ad sciam veritatis
pervenientes: et qui semper adiscunt studio vano: id
non illuminant ad veritatem a spiritu sancto: et id sequitur ipse
gnatio veritatis per eos dum subdit. Quomodo dicitur
autem Joannes et marces resistenter ad hunc: ita et
isti resistenter veritati homines corrupti mere repro
bi circa fide. Quod vero eorum gravitas et veritas ad nocere
dum prorsus non est nisi per breve tempus: quod per electos
breve tantum est: et qui hic noie quod mensuram exprimit.
Quod apostolus subdit: sed ultra non proficiat: insipientia. n.
eorum fuit manifesta: erit omnibus sicut illo tempore fuit: hi
autem quod mensuras sunt super expositis: forsitan tamen per
quod mensuras designat ad istam: quod forte tanto tempore
vel circa permittent huius locuste atrociter sentire.
Sicut et iudei in quod vel sex mensuris ultimis christi
fuerunt atrociter persecuti: sicut a festo senophegie
usque pascha: quod tunc fuit. viij. kal. April. et tunc per
ut Joannis. 7. dicitur. Querere autem. n. eum iudei iter facie
re: quod in iudea ambulare volebat. Per facies
vero hominis locustis signatur in his hypocritis bladi
metu adulatoris et preta humana discretio in omnibus
suis factis. Per capillos vero mulierum subriles et longos
signatur subtilis et continua sollicitudo et ex
cogitatio defendendi sua transgressoria opera: et re
laxatiois sue statum: de talibus capillis ordinantes
caput suum intentionem: ostendentes plebibus se oia ista
facere propter dei cultum et utilitatem populo: quasi di
centes se esse martyres pietatis ad christum per talia
opera percipiendum in eis habere. per mulierum capillos di
citur quod hinc ceperunt et actum voluptuosos. Quod in his
est realis rapacitas et devotio eorum: et quod debe
ret pauperes sustentari: id dicitur quod dentes earum sicut
dentes leonum erant: quod vult aliquid de ore eorum erue
re: probabit in eis dentes non dubium leoninos: et qui
nulla de talibus reprehensione sustinere possunt: nec per
mittunt ad istam suam strare concupiscentiam spiritus: et
semper in omnibus inveniunt dum excusationis obstaculum:
iccirco dicitur quod habebat locustas quasi locustas ferreas.
Quod vero in omnibus his malis dicitur se esse dei pugiles et
equi defensionis eius: ac per hoc coronati facti. Recur
rit dicitur quod super capita talium erant corone filijs auro.
Recurrunt autem ipsi sunt coronati hedera antiochi pro

transgressioe peccati: sed non revertentur coronas co
ronabit eos dominus tribulatioe inferni. Et nota quod
quod mensuras forte signat quod in fine quod status erat
christi spiritus crucifigendus quasi quod plagis in veraci
bus imitatoribus suis: vult vere possent dici manibus
bus et pedibus et latere vulnerati. Nam per manus
signatur appetentia celebris auctoris ecclesie generalis
et sequela multitudinis: quod manus profodiunt viros
spiritualium eis propria imponentes. Unde dicitur eos esse ino
bedientes et contumaces prelati suis et ecclesie dei:
et viros paucos et ceruicosos: et diversos: a tota
multitudine ordinis sui. De des vero per quos in fun
dameto vero figuratur transgressio in virtus evangelicis
quod scripturas et per homines per omnia documenta
dicitur eos figi in propria stultitia et visioibus vanis: et
quod impossibilia accipiunt obsuare: et per exemplum christi
et apostolorum loculos hauriunt ut dicitur eos vivere asse
verat: latere vero transgressio: dum favore amicitie et
prestitis eorum: et oblatiis permittuntur: et iccirco ter
roribus multos percipientes spiritum evangelice regule
a talium viros imitatioe perturbat. De autem locuste
angelum abyssus de quo dicitur est super singulis habitantibus
regem suum in suo statu: quod per eum potentia viros evan
gelicos de latina ecclesia eiecerunt: et tanquam regem
suum in statu suo falso magnificis predicatioibus ex
tulerunt. Unde et quasi expressit malitia huius temporis in
cantu quod tube exprimit. Sed et in omnibus quod narijs
Apoc. ista declarant: et non in quod narijs: sed et in se
narijs quod bonum pauperum renouatum in tertio de
cimo centenario in ordinibus medicamentis ad sexti si
gnaculi referunt signa et corruptio ipsorum marie
evangelici statum ad sexti ultimum seculum: in cuius secu
la ut per multiplex est spiritus iesu illusio piter
et despectus. C. Iesus falsificatus. Cap. iij.

Sicut autem pius et patiens iesus post il
lusionem et despectum et post multas in
iurias fuit crucifixus et mortuus: sic
et post multas illusiones spiritus sui in re
laxationibus multis mortificata est veritas non solum vi
te sed et doctrine et prelati romane. Et autem vi
deas quod hec mala fuerunt a spiritu sancto per Joannem pre
dicta: et ut multorum decem et duodecim sit magis
veritas clara: oportet quod distinguamus diversa in
tra sexti status et ultimum sexti: quod in isto intermedio
debut percedere tetario mistici antixpi: sicut in
pleno statu sexti dicitur insurgere tempestas antixpi
apri. Sicut autem in synagoga et ecclesia sue statum
legis et evangelij simul bellando cucurrerunt usque
ad destructionem hierusalem factam per Cleopasum et
Thyru.

Thyru. Sic iam per centum annos et usque ad devasta
tionem ecclesie per antixpium aptum currunt simul se
ces ecclesie et claritas novi status. Dicitur et alig
de iniciatioe sexti signaculi quod incepit in reuelatioe
seca abbati Joachim: quod quasi pius solentiter in eccle
sia hunc statum describendo per dicit. Alij dicitur quod
pit in quersione bti Fracisci: quod fuit evangelice
vite fundator. Alij dicitur quod incepit in celo renoua
ti spiritus viros spiritualium de vita Fracisci rebellan
tium transgressioibus volentium regulam et scripturam
testimium prius obsuare profectere: et ad denotioe obser
vante evangelice vite in viris eisdem. Alij autem quod ab
extermio Babyloni per x. cornua bestie quod dicitur
antixps apri. Sane oes has sentias credoveras:
et diversis respectibus solentem veritatem habere. Quos
respectus nescientes distinguere doctrinam multorum
illuminatorum falsum estimaverunt doctrinam. Nam ta
les veritas in ichoat ecclesie per evangelium tibi tra
dit. Nam Lucas ichoat evangelium christi a Zacharie
sacerdote: cuius dicitur Joanne factore seca est permittio
et propheta reuelatio de christo statum veterum. Matt.
vero ab humana christi gnatioe. Marcus a christi et Joa
nis predicatioe. Joannes a ubi trinitate. Sic sexta
operatio a reuelatioe seca seca abbati Joachim et sili
bus sue predicatiois expressit suscipit initium. Et reno
uatioe vero regule evangelice per seraphicum viz. f.
suscepit sue prelatiatioe exordium. A predicatioe vero
et celo spiritualium suscitatorum: et a noua babylone
reprobatorum sumptis refectionibus seu repullula
tionis augmentum. A destructione vero babylonis
sumet sue clarificationis complementum: iuxta quod di
cimus evangelij obscurata clarificata: quasi obsu
ra legalium est seca mortifera: et hierusalem terrena de
structa. Sicut repies in prophetia. Nam initium. lxx.
annorum captivitate vno modo est a. xij. anno Jo
sephus cepit in dieremias eam predicare: et terianf
in primo anno Darij. Sicut per Zach. i. Sile hies ex
de. lxx. ebdomadibus danti de quod transito. Et sicut
prophetie diversis modis ad illa initia et fines apta
tur: sic et in visioibus Apoc. pertingit. Sile hies ex
plum in introductione ecclesie per christum. Nam non est du
bitum quod multa seca est impletio prophetarum in christi ortu:
multa in sue predicatiois decursu: multa in sue
amorose mortis transitu: multa in spiritus sancti in
die pentecostes abundantia descensu: multa in
exitu apostolorum a synagoga phidia: multa et hierusalem
synagoga destructa. Sic et in istos modos diver
sos diversa ecclesie de gentibus sumuntur initia: et cur
sua plenitudinis tempus est diversimode terianf.

Nam numerus temporis eius apte describitur in pluri
bus locis Apoc. quod numerus est mille. cclx. an
ni: super quem numerus abbas Joachim oes suas re
velationes fundavit: quod fuit vir magni lumis et vir
tutis: et maxie libros concordie novi et veteris te
stamenti in quibus mira proportioe. xlij. gnatioes
seca status. Ecclesie de gentibus. xlij. gnatioibus
status sunt: quod dicitur. ponit sic concordando descri
bit. Accipit autem. xlij. tricenarios annorum. per. xlij.
gnatioibus seca status. Quare autem sic accipiat tri
cenarios per gnatioibus singulis ostendit lib. ij. d. quod
nouum testam differt a veteri: sicut sol a luna. et id
gnatioes veteris testi ad modum lune crescentis
et decrescens per diffiles annos currunt. In nouo
autem debuerunt esse stabiles: sicut quod christus sol iusti
tie regnat in populo christiano: et subdit: igitur in testam
nouo non sunt in carnem accipienda. est gnatio seca
sunt spiritus. Iuxta illud Matt. i. Quod in ea natura
est: ex spiritu sancto est. Et quod. xxx. annorum erat christus
quod cepit habere spirituales recte spatium gnatiois
in nouo testam. xxx. annorum numero terminatur
maxime cum h significet in numero dierum.
quibus mulier pasce in solitudine a facie serpen
tis: accepto die pro anno: et. cclx. diebus per
toridem annis: multa dicitur ibi de ista materia.
Attendendum autem quod spiritus sanctus prophetus se
pe tangit mentem ad generalia vniuersus status: et ex
illis generalibus dimittit postea negociari in intel
lum humanum: et in illo tali negotio potest se
falsitas imitari: non tamen propter hoc primum lu
men est falsum: et illa falsa conclusio elicitur per tan
to non est erronea: quod non est proutinaxer affir
mata: ab illis non nisi eorum dubietate accepta:
sed aliqui simpliciter proferatur. Hoc dico quod ge
neralia status tertij seculi hic abbas et conditio
nes operationum sexti signaculi clara luce prope
rit. Speciales vero conditiones et certas signifi
cationes temporum sub opinione descripsit.
Et id est excusandus: quod cum luce aurore sexti sta
tus fuit in tenebris sexti: tamen illa generalis signatio co
cordie ichoat numerus multis a christi ortu: quia
ipse abbas accepit usque ad tempus suum magnas h
rationem et notabilem veritatem. Dicit autem
lib. ij. concordie: quod tertij status. in iura prelo sunt
et ipse fuit usque ad. ccc. et anno sequenti quod fuit
sextus gnatiois. xlij. fuit fundatus initiali ter
tius status. f. ichoante statum evangelicam renoua
re. Ex tunc autem ois persecutio seca evangelico statum
ad persecutores pertinet antixpi: et in sequenti gnatioe

41. cepit pfectio quorūda magroz pdenariū
euāgelicā paupertate. In ipsa et fuit federicus
y. cū suis cōplicitibus ecclesiā dei atrociter pfe
quē: cur adhuc remanet mala cauda. Prou
aut ichoaf iū tps a xpi baptismo: sic i gñatōe
42. cepit hi duo ordies euāgelici p totā eccle
siā latinā i doctrina florere: i. 42. gñatōe multi
fuerūt errores pifus anxpianoz hēfuz funda
menta: q fuerūt p epīm t magros dānari. Poro
ut vō ichoaf. c. d. c. x. āni a xpi morte sic i. x. l.
appuerūt mala: Nāfredi t Conradini: q quos
rex Carolus est vocat. Et i. 42. gñatōe Petr^o
rex Aragonū inuast regnū Sicilie: cū op^o nō
dū finē accepit. In fine aut. x. l. i. s. ab icarnatiōe
xpi. c. d. c. x. i. āni trāfactis q sunt ab eius
passiōe t morte: t ascensu ad celos: t missione
spūs sci recte p dēus numer^o mulieris: in quo
tpe ipsa mulier i aplis est fūdāta cōplet p dēus
numer^o q mulieri attribuit. c. 12. t tūc illa hoz
renda nouitas relectōis Celestini pape t vsur
patōis successoris sup ecclesiā ē adducta. Attē
de aut qz pgrue ibi i. 4. vñōe est dem post ra
prū hūy sui: haud dubiū xpi iesu q est briffime
vgis t totius ecclesie spūs t filius q mulier
fugit i solitudine: pp qd tria simul itelligunt.
Primum stat xpiane pfectiōis a statu iudaismi
scūs seqstratus t solitarius. Secūdo spūalis t ce
lestis puerfatio t pteplatio q est a carnalib^o so
litaria: ad quā tūc fuit ecclesia subleuata. Ter
tiuū est gentilitas romana: q tūc erat a deo t di
ufo cultu deserta. De hac solitudine dī. E. s. 2.
Erit desertū i chermel. i. romana ecclesia sic pi
guis i gratijs: sic pūs fuerat iudea t chermel
i. iudea i salū reputabit: t habitabit i solitudi
ne iudiciū t iustitia. Et ca. 35. Letabit deserta
t i via: t exultabit solitudo: t florebūt qsi liliū:
t multa sūt filia i pphīs: t seqt i Apoc. q i de
serto gentilitatis h3 locū a deo patū: vt tōi pa
scant ea diebus. c. d. c. certū est aut q a xpi
morte fuit synagoga reprobata. Clū ppe qz tū
ad illā Jo. 12. dī. Nūc iudiciū est mūdī: q illa
debebat iudicari. Et q tūc sicut i radice diabo
lus de gentilitate expellit: iccirco seqt nūc pū
ceps hūis mūdi ei cietur foras. Hoc aut ad
fram rōdit i fūo qñ gentiles dixerūt. Dñe ie
sum volumus videre. Notabilis q finis istius
manfōis vñ signari i fine. c. d. c. annoz ab h
terio: vt tūc videat hec mansio iterū: q ad
regimīs romane ecclesie veritate: qd magis de

clarabo isra: cū qntā pte vñōis hūis hīs sect
bus qnti tps applicabo. Do at tibi duo my
steria qbus pueniens fuit tanto tpe iudeaz re
ling t statū euāgelicū i gentilitate pendi. an
qz puerteret icredula synagoga. Nā sic plebs
iudeoz nolens credere duob^o explozatoribus
terre pmissē. xl. diez numero pagrate: pur or
Nu. xij. Sic p icredulitate eius ad p dīcatōez
xpi t Jo. c. d. c. diebus seu tribus annis cū
dimidio factā daret sibi i pena ānus p die: ita
q nō itaret terrā sanctaz: seu statū redēptiōis
xpi: vsqz dū pfumarent. c. d. c. anni: dī enīz
sic Nu. xij. filij vñ i vagerūt i deserto annis.
xl. t portabūt fornicationē vñaz donec pfumaf
cadauera p m i deserto iuxta nu. xl. diez: qb^o
p dīderatis terrā: annus p die iputabit. C. 2^m
mysteriū vt vnitas t simplicitas t hūilis pui
tas xpi iesu p dīcatōis i carne mortali oñdāf re
dūdare i plenū: seu annualē solis circuitū: vt
ex h plenius appeat q tps ecclesie i plenitudi
ne gentiū t h3 notabilē plenitudinē: sic vsqz
ad xpm plenitudinē hūit tps veteris testi: t d
hac dī. Gala. 4. Ac vbi venit plenitudo tps
mūt dō filiū suū. De p^o vō plenitudine gentiū
dī ad Roma. 11. donec plenitudo gentiū itra
uerit: t sic oīs israel saluus erit: t h vocat Alpo
sto. mysteriū. i. valde secretū ibidē. Numerus
aut. c. d. c. diez p tinet i se. x. l. menses ānoz
vt sicut p. x. l. menses cucurrit ppls i desro
ab exitu d egypto vsqz ad iheruz terre pmissē
t ab Abrahā vsqz ad xps currit. Math. p. x. l. j.
gñatōes. Sic et i deserto gentiū p. x. l. mēses
xxx. qñ spūaliū gñationū a recessu eius a syna
goga vsqz ad reditū eius ad illā itroducendaz
ad xps i fide cucurrit. Hic aut numerus pp di
uersa mysteria numeroz: iccludēdā varie noīaf:
vt pfectōes multiplicēs oñdāf i eo. Nā noīaf
tps: t tpa: t dimidiū tps: q sūt tres anni t di
midia. Noīaf. x. l. j. menses: t. c. d. c. diez:
vt etiā pp p^o cām ab intellectu excludant i di
gni. 2. vō mysteria nō sūt certa pp eoz varia
tionē mlti mōis possibile ordie pgruo p euidē
tiā sci appet: tūc q illd itendebat spūs scūs in
mysterio claudere qd pfectū appet: iccirco ad
scā nri tps accedamus t qntā pte hui^o vñō
nis ad h applicemus. 2. vō hec vñō. iij. sub
tppo mulieris vñ ecclesiasticam describere di
gnitatem: que in primo est mulier amicta sole:
t in fine quinti quo ad malos est babylon t
meretrix

meretrix iudicāda. Idcirco i ista vñōe s^o ps su
mitate maloz platois eccleie i suo peiori vñ de
serio ē. Recordare at q sic sup dicit ibi pphas
triplicē xpi aduētū i eadē lre textura p dīcere:
t i aliq pte lre magis se offert vñ: t alia ali:
tū totū sūt itellectus pphie elucidat: ac p hoc ē
obscura itelligētia i pphīs. Sic t hie liber plēf
sim^o t fecūdus i sensib^o plura cōtinet i sua textu
ra. Tū qz mistie anxpō parat vñ apto: idcirco
sp qñ de vno loqf: reliquū itus claudit: misti
cus anxpō nō erit vñ platus: s3 pseudo xps: t
spūs xpi i vita euāgelica p dēnabit: vt dem ē su
pra: t idcirco t3 typū Anne t Caiphe xps p dē
nantū. Agnus anxpō faciet iudiciū d babylōe.
Nō dubiū: q forte inueniet iā eā iudicatā: t po
stea pugnabit cū vitatis pconib^o Enoc t Heliā
q iacebūt mortui in plateis ciuitatis magne: q
dī spāl^o Sodoma t egypt: vbi t oīs eoz cru
cifix^o ē. Cūde lector: mysteriū ad tps istd circa
spūales Enoc t Heliā. f. s. t. Dñicū: q missi sūt
pcones scdi aduēt^o xpi: sic t illi terty aduēt^o
ad iudiciū: t pugnabūt. imo pugnauerūt p mi
sticū: t anxpō in platea ciuitatis magne. i. i la
titudine relaxatiōis eccleie tacēt mortui in statu
corrupto i filijs: q ad initia eccleie sunt plapi
in qb^o vitijs p sūt mistie anxpō: q oīa vitia in
vno ipio magis i plenitudine appēbūt: vñ i appa
ruerūt. Nā sic iste aduēt^o medi^o xpi iesu dī reo
uatio spūs ei^o euāgelico statu dato eccleie i mltis
pōis: s3 āgelus hūis signū dei. f. s. t. pncipal^o in
eis. Sic anxpō iste mistie q hūic t pugnāt ad
uētū i caterua seculēta qnti stat^o: q i locustis ē
sup exposita p tinet. s3 sūt ibi vñ vltim^o rex eoz
pp oimōstā pncipalitate i malo: ad tm ar malū
nō potuisset subito deduci scitas platoz qnti
tps nisi magno tpe pūs icceptissent ruere p ābi
tides pōpōlas: t tpalū fastuositates supstias t
m plicatas: symōiacas auaricias: t electiōes
puerfas: t carnales p mōrōes suoz: t negligē
tias spūaliū cultuū t altaz vtrū: vt sic mal^o dī
spōnib^o pambul^o pōis: t adē diabol^o possz hū
ius pessimū itroducē malā formā. Nā Jason t
menela^o t alchūm^o t mlti alij symōiaci t hōici
de pcedūt: anqz veniūt ānas t caiphas i qb^o sy
nagoza efficit dīcīda: sic t i eccleia mlti plēi vi
rij: t apētes vñaz mltis mal^o: t multaz occisso
reo vtrū pceffer: anqz āgls ab rōi pōref rex
locustaz: q occidit xpi spm t euāglicū statū e^o

Iesus doctor humilium. Cap. v.
Dī tēpe statē piffimus iesus hu
milib^o suis serenus appet: t quos
in turbidibus senietes bestie pser
nauit in sua veritate taz seipir mū
do facere clarescere: vt p ipsoz ve
ritatē t pbataz virtutē lucref pūs iesus ad ve
ritatis reducēdo semitam illos quos male be
stie fermētādo reduxerūt. Et qz eaz seductiōe
plenaria: q nūc instat erit clarificatio sexti stat^o
36 h humilitū exaltatio p illū angelū quē Joā
nes describit. x. ca. post 6^m tubiciniūz designaf.
Nā de illo dicit sic Joachim. Quicūqz erit iste
p dīcatōz veritatis sortis esse describit: qz robu
stus erit in fide t de celo descēdet. i. de vita cō
tēplatiua ad actiua: t amictus erit nube qz in
durus erit scriptura pphaz: t irim hēbit i ca
pite: qz spūm scī t misticū seu spūales intel
ctuz scripturaz hēbit in mēte. Sicut. n. arcus
celestis apparet iucris nubibus celi. Sic scri
pturis pphetaz mysticus itellectus ad aduer
sarios pūcēdos. Et subdit. Ego aut angeluz
istū sm lram aut Enoch fore puto aut Heliāz:
verūtū pur hoc deus melius nouit: vñū dico
p certo: qz hic angelus sūgt psonaliter magnū
aliquē p dīcatōz: qz spūaliter ad multos vi
ros spūales tūc tps futuroz cōpetēter valeat
itorqueri. Sāc facies angeli filis ē soli qz i h 6°
tpe opz dei cōtēplationē i modū solis splēdesce
re t p dūci ad noticiā eoz qd designant i Pe
tro: Jacobo: t Joāne latioz grecoz: t hebreo
rū: pto quidē latinoz: deide grecoz: t hebreo
rū: vt sūt nouissimi q erāt pmi: t econuersor
hec Joachi: s3 aut mysteria sexti status singu
lariter adaptemus ad frāciscū t ad eius statuz
qz i eo magis relucet reformatio vite xpi: non
excludit qñ de hoc angelo t d multis alijs pos
sit applicari mysteriū ad beatū dñicū viz vti
qz angelice dignitatis: t ad e^o statū t siles: sm
q plus t min^o appropinquāt euāgelice vite q
in intētiōe iesu pncipaliter sedet. Sicut ergo
post xpm iesu t aplos eius in hoc t3 pncipa
tum Franciscus. sic t p hūc angeluz in se t in
ple sua singulariter designaf. t maxime solēnis
clarificatio nūc futura: t pnceps hūis reno
uationis post destructionē regni p dīcatū be
stiarū t locustarū t regis earū: de qbus Joā
nes parū supra hūc angelū fecit sermonē i hoc

Angelo figuratur. Nam fortis erit virtutis con-
stituta: descendet de celo. i. de alto cōtēplationis
statu ad regimē aiaz: q̄ celesti munere mun-
do dabit idigno: sed ne videat cōtēplationem
pedere: d̄ q̄ erit amictus nube. i. ex tacite cōtē-
plationis caligine: q̄ fm dionysiu vere mysticam
hēbit trim in capite. i. arcualē refulgentiā veri
solis iesu: q̄ viscērosa charitas ipsi erit ad nras
supportādas misērias i mēte illi: ip̄ssa: facies
eius erit vt sol: q̄ i singulari cōtēplatiōe xpi te-
su z eius vite appebit splēdidus istar solis z di-
vine lucis inflāmarus z illuminatus i se: z illu-
minādo alios z inflāmas z hēbit ēt pedes rectos
z solidos z ignitos vt colūna ignis: q̄ ardētī
affectu curret virtuose z recte ad oīum pcurā
dā salutē: hēbit ēt librū euāgelij xpi aptū i ma-
nu: q̄ i pleno ope faciet obseruari euāgelicū sta-
tū z ip̄m referabit oib̄ clara luce. Et pedē dex-
trū tenebit sup mare fidelium nationū: q̄ p ip̄s
multarū pcurabit quērsio ad xpm iesum: z q̄
ad hoc erit suus ip̄er̄ iō d̄ ibidē dextrū pedes
tenere: p̄t ēt dici q̄ p tāto pedē dextrū tenebit
sup mare q̄ p̄mptior erit ad aduersa tolerāda
q̄ ad p̄solatiōes recipiēdas: vel supra mare po-
puloz quērtēdoz ppl̄s p̄fiteret: q̄ sup terras
hypocritarū religiosoz. Et nota q̄ h angelus
nō posuit nec mare nec terrā sup se: s̄ sub pedi-
bus suis: q̄ p altissimā paup̄tatē austeritatē z
hūilitatē oīa mūdāna calcabit. Sic z tor̄ star̄
euāgelicū p ip̄m renouādas s̄l cū ip̄o descēdet
de celo p p̄fidissimā sū hūiliationē z erit hu-
mili paup̄rate agillimus z secūndus sicut nube
amict̄: z d̄ hoc statu p salutarē pluriā secūda-
bit eccliam. hēbitq̄ p̄e ceteris p̄cedētib̄ librū
scripturę coptū. D̄: at clamaturus sicut leo ru-
giet̄ q̄ errores z vicia obduratoz: z maxie d̄
malignitates bestiarū: p̄o cū forti indignatione
loquet̄: z terribile dei iudiciū i p̄rio vērūz cū
sūma auctē p̄dicet vt bestie p̄temiscāt. Rō at
magnitudinis huius clamoris erit ex hoc q̄
postq̄ liber erit aptus diuine volūtatis nullū
velamē excusatiōis relinquit̄: z ēt pp nimis re-
sistētīā z multitudinē obduratoz opp̄tebit cla-
mare z pp p̄nū zelū quē ad oēs hēbit sicut leo
ad carulos excitiādos ad vitā z pp leoninā p̄stā-
tiā z esurētē eoz salutarē leo rugiet̄ curret ad
alaz esca z p̄dā d̄ ēt q̄ cū clamasset locuta sūt
septē tonitrua voces suas. Scdm̄ Joachi hęc

septē tonitrua sūt septē sp̄s d̄i q̄ missi i oēs ter-
rā sp̄uales z allegoricas voces velut e tertio ce-
lo emittūt̄: p̄cordātes rugitū agilitatē i reboan-
do magnaia z archana gl̄ie dei z opez ei: z p̄-
cipue eoz q̄ tūc i mētib̄ cōtēplatiōis hēt: q̄ i
tonādo terribilia dei iudicia. Septiformis est
gr̄a sp̄s sci: z septiformis itelligētia septē eta-
tū mundi z septē signaculoz veteris testi z se-
ptē statuū ecclie z iudiciū scōz i his q̄ tā p̄ces-
serunt istar. vij. tonitruoz clamāt maxia dona
gr̄az dāda electis z horribilia iudicia ip̄is tūc
fienda: dicunt̄ at hęc tonitrua ad clamorē an-
geli: loq̄ q̄ ad edificationē p̄clare doctrine ip̄s
ap̄te se igerēt mētib̄ p̄fectoz. Et q̄ sp̄s sciūs
septenaria donoz suoz diffusiōe i cordib̄ au-
diētū dabit autētū testimoniū q̄ v̄ba ei sūt
verissima. Et q̄ h ē agl̄s sūmi dei iuxta qd̄ d̄
actuū. x. q̄ petro p̄dicāte cecidit sp̄s sciūs sup
oēs q̄ audiebāt v̄bū. Qualis autē sit fruct̄ z q̄lis
sit ecclia reformata p̄ istū maxie euāgelicū sta-
tus in multitudine tūc obseruātūz ip̄m: Joā-
nes describit. Apoca. xliij. postq̄ illas cruen-
tas bestias p̄ sapiam sp̄s xpi detegētis nume-
rus nois eius de medio exstulauit: cū dicit vi-
di z ecce sup mōtē syon agnus stāntē: z eoz co-
centuz. xliij. milia: hūtes nomē eius z nomen
p̄ris eius scriptus i frōntibus suis. Sicut. n. i se-
xti signaculi aptiōe dicunt̄ cētū. xliij. milia si-
gnati: sic z h toridē agno assignati: de h̄s d̄. n.
d̄ v̄trūq̄: h ē ecclia z status angeli p̄dici: h autē
numerus ē sp̄ualiter itelligēdus: q̄ p̄fectiones
his numeris designate: hūc statu adaptantur.
S̄z eoz hoc l̄raliter ē itelligēdū q̄ multitudo
p̄fca z magna ad p̄fectionē euāgelicā quērtē p̄
hūc numerū designata: z h p̄sit ad p̄notādoz
paup̄culū gregē q̄ i puo nūero bestiarū p̄dcarū
atroces portauit insultus. Et ad p̄fundēdā falla-
ciam trāsgressoz huius ip̄is q̄ ad suā excusan-
dā malitiā dicit̄ q̄ euāgelica vita p̄ fr̄aciscuz
in r̄la renouata nō fuit data p̄ tāta multitudie
z q̄ tali multitudini obseruabilis ē: v̄n eos te-
sus p̄ d̄m̄ agellū declabit mendaces z p̄ effe-
ctū oīdet̄: oī ml̄to pl̄s tūc erunt legitimi filij
fr̄acisci regulā obseruātes: q̄ tūc sūt spurij i lam̄
accusates z vsū paup̄erē nō suātes. Sicut̄ ēt
ad l̄raz q̄ tūc d̄nt signari z quērti i ml̄titudine
magna iudei q̄ sp̄s sūt trib̄ isrl̄: z quoz sūt
singl̄i mons syon: z credo ēt q̄ ad l̄raz i mōte
syon

syon z i terra illa quā scolar̄ p̄fde iesu sacrauit
i vita passibili: z i fulgebūt̄ clare renouatō vite
sue ēt an aduētū z mortē at̄ xpi apti qm̄ iudeo-
rū erit quērsio p̄ncipal: s̄z tūc z an erit turba
magna ppl̄oz inuētabilis: de q̄. vij. ca. ē d̄m̄.
Exponedo at̄ p̄ hac renouatōe p̄ q̄ nūc m̄st̄at
septupla p̄rogatiua electoz mōstrat̄: p̄ q̄ eoz
ad x̄p̄s p̄formis z indiuidua societas. Nā d̄nt sta-
re sup mōtē syō p̄ quē d̄signat̄ alta z solida emi-
nētia p̄tēplatiū star̄. Et dicunt̄ stare sup mon-
tē: q̄ fm̄ r̄i. ceteroz cōtēplatiūz eminetiāz
trāscēdunt: d̄ at hęc x̄p̄s agnus cū quo h̄i stāt
z cum sua innocētia z mititate z holocaustica
imolatōe crucis stāt in alto p̄tēplatiōis. Et i-
telligunt̄ ista cētūz. xliij. milia esse milia agno-
rū cū p̄ncipali agno iesu q̄ dicunt̄ iesunculi p̄
renouationē crucis sue i iesu trāsfōrmati. Seda
est certa z regularis cōmēsuratio p̄fecti nume-
ri suis apl̄icis capitibus cōformati. Nā s̄z Joa-
chim. c. xliij. m. faciūt. xx. legiones corridētes
xxij. senocibus circūstātibz sedē dei z agni-
ta vt cuiuslibet senioz r̄i deat sua legio p̄ imita-
tionē p̄fectā. Et pp hoc daf̄ itelligi q̄ per
istos rep̄ntat̄ status sp̄s sci q̄ p̄corditer a p̄e z
filio spir̄it. Sicut̄ est ist̄ p̄corditer a veteri testō
z nouo q̄i v̄trūq̄z cōcordia z p̄fectio spir̄ata
p̄cedūt. s̄a p̄fectiōe. xij. p̄riarchaz: z. xij. ap̄lo-
ruz. tāq̄. xxij. senioz: v̄n ēt i signūz huius. xv.
ca. dicunt̄ h̄i cātare cāticum moysi z cāticum
agni: q̄ q̄cqd̄ sint iubili p̄tēplatiōis z p̄fectio-
nis i v̄troq̄z testō v̄f i istos transfundi: z labor
p̄cedētūz tēpoz eis quērti i iubilatōis solariū
ita q̄ ex oibus z bonis z malis videntur deuz
p̄tinue iubilare: i oib̄ cognoscēs ip̄m scissimuz
sapiētissimuz oipotētissimuz: ac p̄ hoc ab oib̄
reuerēdum hūliler z laudādūz eternalr. Ter-
tia p̄rogatiua ē fidei z amoris z p̄tēplatiōis dei
p̄is z filij humanati frōntis iscriptō p̄ hoc qd̄
leḡ: hūtes nomē ei: z nomē p̄is ei: scriptus in
frōntib̄ suis: per nomē d̄signat̄ famosa noticia
q̄ respectu dei nihil ē nisi f̄ amatūa: per frōtē
ap̄ta z fortis z v̄ua dei p̄fessio. Nā frōs ē pars
faciei patula: z i ea signa timoris v̄f audacie co-
gnoscuntur: per qd̄ daf̄ itelligi q̄ talis erit eo-
ruz vita q̄ i p̄ aspectu apparebit mūdo q̄ ip̄s
sunt plene electores dei z imitatores vite xpi
iesu ac sint angeli de familia p̄ncipalis agni: z
singulares socij crucis eius: hęc at̄ apparebūt

in eis singl̄ari abundātia sp̄s sci eis ifusa: z nō
alicui humano merito attributa. Et hęc notaf̄
per qd̄ d̄ scripturū hęc nomē sp̄s. n. sanct̄ in ip̄
sa iscriptione itelligit̄: nā iscriptio z ifusio gre-
sibi appropriant. Quarta p̄rogatiua ē p̄cellētia
iubilatoz cātici istoz p̄fectoz: quā qd̄ septi-
formiter magnificat̄: p̄ q̄ dicit̄. Et audiuī vo-
ces de celo: vt oīdaf q̄ eoz iubilatio erit excef-
sive sublimis z nō terrena s̄z celestis. Seda q̄
erat irrigua z secunda z ex magno scōz colle-
gio z pluriuz virtualiū affectionūz cordis ip̄-
soz p̄cedēs eoz dicit̄ tanq̄z vocē aq̄: multarū
sue sit vox pluuię: sive maris: sive flumis q̄ in
eis erit abundātia lachrymarū. Pinguis deno-
tōe dei lauitiuz a p̄ragiōe p̄cti: refrigeratiū ab
oi amore mūdi: amaricātiū i crucifixiōe xpi: z
secūdatiū i ml̄tiplicatiōe ois boni. Tertio oī-
d̄ q̄ hęc vox erit altissima: z potētissime oīa
replēs z p̄curiēs: v̄n d̄. Et tāq̄z vocē tonitruū
magni. Ip̄s. n. cōcurrēt oēm terrāz. Et ne cre-
deret̄ q̄ ex voce tonitruū eēt imites alijs z in
se nō iocundi idcirco leḡ quarta p̄rogatiua q̄
hec vox erit suavis z iocunda: z fm̄ discretiōis
regulas in oib̄ modulata z vocē quā audiuī sic
citharedoz citharicātūz i citharis suis. Citha-
ra. n. nō sonat nisi sit vacua: p̄ qd̄ daf̄ itelligi q̄
in eis erit paup̄tas altissima z humilissima eos
euacuat̄ ab oi reputatiōe sui et s̄ba mūdi: chor-
de v̄o cithare sunt v̄tutes que nō sonāt nisi sint
extēse: nec p̄corditer nisi sint p̄portionate: z d̄
bita p̄portionē pulsent̄. Op̄s enī affectus v̄tua-
les ad suos fines z ad sua obiecta fixe z attēte
p̄tēdi z v̄nā v̄tutē alteri coherere ita q̄ rigor
iusticie non excludat dulcorē misericordie: nec
miritas z leuitas scē cor: ectiōis zelū. Cithara
ē p̄tē d̄ci. i. ip̄e de: cur̄ q̄libz p̄fectio p̄fectua
les cōsideratiōes p̄tēplariōis tacta z pulsata red-
dit cū alijs mire iocūditaris sonū. Cithara est
ēt totū vsuz i vsuz cuius q̄libz ps̄ d̄bite a p̄tēpla-
toze tacta mire s̄at d̄ laudē. Singularis ēt ho-
ruz cithara ē iesus x̄p̄s cū oib̄ actib̄ sue passibi-
lis vite: ēt p̄fessōis p̄ine: quā citharā facit sona-
re p̄cauitas sue acerbissime passiōis q̄ fuit cau-
tus z fossus in m̄tib̄ pedibus z latere z sangui-
ne vacuus z vita. vbi chorde oīum mēbroz
suoz z neruozum: et iuncturaz fuerūt ex-
tente fortissime: organice tamen z musice se-
cūdum q̄ exigebat diuine iusticie austeritas z

Tractatus Ebertini de casali

virtutū iesu strenuitas: et sup nram miseriam curanda effusa sue pietatis charitas: vbi et solus doloris visgoris et amoris i eius voce i cruce clamante sepe repliciter sonuit fm septē verba que dixit: q tibi supra exposui li. iij. c. xxxij. in quibus oibus sancti sexti status tanq̄ in cithara salutis humane totaz pfectionē bonitatis diuine et virtutū suaz metalū et oium dei operū sonare faciēt tanq̄ i ordinatissima armonia nūc lactētes cū paruulo: nūc dolētes cū crucifixo: nūc peregrinantes cū gloriofo q est sup oia benedictus deus. Huius cithare forma 6° statui dāda p^o apparuit in hoc sacro mōte cū in stigmarib^o passiois fundator sexti status francisc^o: a xpo factus est citharedus. Et q^o nō in doctone nec rustiane isti iesuiculi seu agni citharizantes in agno iesu pcutiēt chordas pdicte citharē s^o cū arte pfecta a spū scō ifusa: id dī. Sicut citharedoz: q^o citharedus nō dī nisi per artes et frequētes vsuz magistraliter former sonū. Quia ista vox est exsufflatiua veteris fermenti oium pteritoroz defectū et noui status formans iubi lum: pro quo se q^o. Et cantabant qñ canticum nouū. Nouū q dez pp nouitatez victorie eis dātam et ppter nouaz citharaz incorporatiōis iesu in ipsos et nouaz artem spūs sancti in ipsos diffusaz. Ex quibus oibus sunt eis cantica inouata: q̄ hec vox in deū erit tota relata et in honorem ciuitatis superne: p quo dī an sedez dei et agni et an q̄rtuor aialia et seniores. Septio hec vox erit singularis grē alijs nō cōicata: p quo dicit. Et nemo poterat dicere canticuz nisi illa centū. xliij. milia q^o inferior plebs quātūcūq^o ad eos denotat: ab eis recta et in ipsis hec dōa participans p se et in se ad tante pfectionis iubilum nō ascendet. Quia aut progatiua istoz est puritas perfecta et immaculata p qua subdit: qui empri sunt de terra: qñ dicat xpi passioe et sanguine eius: in quo p̄tinue citharizant redēpti sunt et purgati a xpo iesu empriōe amorosa segregati ab of vita terrēa: q̄ progatiua magis explicat: cū dī. Huius q cū mulieribus nō sūt coinquinati: virgines. n. sūt. Et h̄ intelligat q^o in illo statu renouabit scā virginitas tam mente q̄ carne: q̄ ois muliebri coinquatio aufugiet lōge: tñ noie muliez p̄t intelligi ois vtilitas creature: cū qua nō coinquabunt fordnato amore: s^o cū scō Joāne mudissimo virgine:

et post oēs aplos in huius signū vltimo referuato gustabūt optimū vinū miraculose operationis iesu: q oem aquaz distractiōis p̄terite in nuptiali amore p̄uertet i celicū vinū. Et sicut circa finē vite iesu pueri hebreoz ipsum miraculose glorificauerūt: sic circa finē tēporū imaculatissimi pueri et virgines de stirpe israel ad sumas iesu virginis imitationē et familiaritatē credunt vocandi: vt hi sint agni nouelli mundissime ois virginis marie mris agni: q i terra icolatus sui et dilectissimi iesu hos imaculatos virgines in sue imaculate virginitatis filios adoptabit. Nihilominus noie virginū intelligit ois perfecta purgatio ab oi p̄terita labe et exp̄ientia carnis. Sicut fuit i bndicta magdalena: et in aploz principe petro: q nequaqs ab agni cantico excludunt. Septia progatiua est idiuicibilis ad xpm seq̄lla in sua vita pfecta: p qua dī. Et sequitur agni quocūq^o terit. Quia tñ. n. vnusq^o miraf deū et p̄cipiat: in tñ seq̄ eū. Duo ḡ i plurib^o et altionibus p̄fectiōibus p̄cipiant: vitaz eius: ipsuz magis sequunt. Et q^o ille stat^o fm p̄ncipales superogatiuas p̄fectiōes cōsilioz xpi ipsuz iesum prout est hoib^o huius vite pole imitant. id dicunt eū seq̄ quocūq^o terit: et q^o ipsuz sp̄ h̄nt eucem sui itinēris: et ipm semper speculant an oculos mentis sue: et in ipm totū suū esse dirigūt et trāformāt nihilominus ois creatura in infinitū deficit a p̄fectiōe dei hois iesu xpi. Septia progatiua est vltis p̄matus dedicatiōis sancte: et fundatio nis noue ecclie: q̄ in p̄ncipalib^o p̄iunctis p̄cō angelo est fundata. H̄o q̄ dicit: hi empri sunt ex oibus: siue ex hoibus fm lram veriorē. R̄. tñ d̄iunctiue ponit vtrāq^o. Et ē sensus q^o a carnali vita hoium: et a ḡiali corruptiōe humani ḡis sunt p xpi grām et ei p̄ctiosissimū sanguinem singul^o segregati et empri: vt sint p̄mitie deo et agno toti trinitati et ipi iesu xpo charissimi et plactibilissimi q sicut fructus p̄mi t̄pis sapidissimi comedunt. Dicunt aut p̄mitie deo et agno singul^o: q̄ total^o sunt trāformati i cōtēplatione gl̄ie dei: et i holocaustū crucifixiōis agni: et sunt p̄ fundamēta tertij status mūdi. Nota aut q̄ sepe repetit eos emprios: q̄ singularis p̄prietas status p̄fectiōis dande est oēs spem vana p̄prij meritū vacuare: et p humilitatez p̄fundissimaz totū mere grē et empriōi sanguinis

sanguis iesu xpi attribuerē: ac p b̄ totū suū eē charitate holocaustifica i xpi morte trāferre: qd ē p̄fecte nō sibi s^o xpo viuere. Ex quo se q^o p̄fecta purgatio ois mali: et iccirco q̄ntā progatiua sup̄posita de ipsoz puritate exaggerat dī eēs: q^o i ore ipsoz nō ē inētū mēdaciū: q^o i xpo q̄ vitas ē sūt corde: ore: et ope trāsportati. Alia: et q^o religio hui^o t̄pis sūt duplices et dolosi h̄ p̄critales crucez mūdo p̄dentes: oīdit eos ab h̄ vitio alienos dicēs i ore eoz nō inēri mēdaciū: q̄ veridices simplices sinceri qd vep̄ ē dī eēt: semp i ore portātes iesum. Et q^o regulares ob̄suā: ne sūt vt p̄mū maculate: vt oīdat eos p̄fecte et itegre euāgelicā p̄fectionē suare: dicit. Sine macula. n. sūt an̄ thronū dei. Quia dā dī eūt q^o an̄ thronū nō ē de textu: q̄ntis p̄ modūz ep̄le legat in ecclia. R̄. tñ h̄z et glo. exponit an̄ thronū dei. i. an̄ dīi iudicē: q^o i oculis ei^o et nō hoīuz iustificari curabūt: et sine macula appere s^o hypocritas q eos spugnat q s^o sūis iōānis oia opa sua faciūt vt ab hoib^o videant. Vidēs ḡ quō nūc vident i hui^o t̄pis calamitate sepulcri debēt celeriter a iesu decoze hūiliuz exaltari.

Jesus resuscitatus. Cap. vi.

Triumphat or mortis iesus cui^o p̄ p̄mū ē sup occasuz ascēdere: et i se et i mēbus suis de mortis triumphare p̄fictu: sicut i p̄po corpe duab^o noctib^o iacuit i sepulchro: vna iterposita die sabbati: q̄ a dolorib^o sexte ferie regenit: h̄z reges festina resurrectionis gloriofa diei dñice suaref. Sic i corpe suo mistico qñ duab^o noctib^o vt subiacere mortis ipio: dū sub mistico antixpo qñ sub p̄ nocte: et postmodū sub apro qñ sub 2° nocte q̄ in luce resurrectionis plenarie xpi spūs teras radios sue lumine fidei: vt p̄mittere quo ad p̄p̄oz multitudinē ob̄ub̄ar: iterposita tñ die intermedia aliquāta. i. pace i q̄ mulier ecclia possit sibi de p̄seruatiuis aromatis p̄uidere ad vngēdū cor^o misticū dñi iesu ne i horēda morte caligē et tenebroso turbine antixpi magni totali corruptiōe feteat et putrefcat. H̄e sūt due noctes horēde: antixps misticus et ap̄tus: i quoq^o medio euāgelicis virtutibus in q̄ sabbatis: i quo xpi iesu clarificata partas illi^o possit supare isult^o: i copia rez pluri^o mos dī occisur^o. In q̄ ḡdē p̄maria clarificatiōe erit vtiq^o dies solēnis et qdā resurrectio xpi i vi

te q̄ i alio mysterio suas h̄uit duas noctes p̄cedētes horēdas. S^o plenaria resurrectio xpi iesu i toto mūdo p̄uerio post mortē antixpi magni suaf: mysteria tñ illi^o resurrectiōis s^o aliq̄d applicant p̄me: sicut et mysteria antixpi magni mistico adaptant: q̄ ē ei^o p̄cursor. O gens ceca xpianoz. Nota q^o horēda p̄cussio fuit i bestia sup̄ descripta: nā nūq̄ accidit i ecclia sile. Nūq̄ n. fuit aliq̄ heresis vel p̄secutio pagana q̄ sic oēs fideles abforbuerit: qñ valētes milites habuerit sacra ecclia: q̄ p̄fictēs i plio s̄ isurgētes malitias pugnauerit. S^o i hac r̄t^o fuit euctoz timor: vt hostes bestie viderēt tāta strage p̄fusi: q^o qñ videbant dicere mōtib^o et petris: cadite sup nos: et abscedite nos ab ira sedētis i throno: q̄ cū sit crūta bestia: se agnū dei mētī. Et ad lram vel oēs fuerūt sibi p̄glomerati in alio malo: vel fuerūt timore p̄cussi vt nō apperent i bello nec dicerēt qd sentirēt vel fuerūt errore decepti: sibi obediētes vt xpo: vel fuere strage p̄fracti: vt fugisse viderent de mūdo et nūq̄ viderēt apperēt: magna ḡ mors corporis mistici fuit ista q̄ ipm i tāte cauerne abyssō tāto tpe se pultrū iclūit: et obstinata corda vel salre mortua gr̄dis auctis p̄derē p̄fict: et falsoz sigilloz sculptura firmant: s^o et malitioz custodū armatura nō defuit. Ab hac morte resurgēs iesus in spū suo tanq̄ p̄ncipali malitia magnū cantari alla. S^o dñica i albis seq̄ntē p̄t itroitrū illi^o cui nomen ē mors et infernū seq̄bat eū: duplicabit alla: totū cor^o ppli i orbe dispsi cū p̄ncipalib^o militib^o: q̄ sūt qñ aia mistici iesu i fide et deuotiōe iugent: tūc q^o ipse iesus eterni p̄ris fili^o viuet i cordib^o oīuz nationū: et qñ alter ioseph fribus suis fm carnē iudeis p̄uersis nō solū in oi terra egypti: s^o i oi dñatōe regni eterni p̄ totūz mundū nūciabit dñari. Et q^o ad has resurrectiōes currit tot^o iper^o libri Apoc. iccirco tenas se Joānes fuisse i spū visiois hoīz oīuz spūalis i dñica die i q̄ ad h̄az xps resurrexit ab iseria: et oēs has visioēs i illa eadē die Joānes vidit: i q̄ magna applicatio sue itelligētē et subleuatio p̄tēplatiōis altissime et p̄fortatio sue memorie designat. Figuraf ē q^o sicut tūc iesus a mortuis resurgēs de sepulchro exiit: sic spūalis vita sua toti^o scripturę spūalis itelligētia erat de sepulchro p̄oris malitie et mortis violēte p̄celsura: et ad publicū libere exitura: et ad maximā

familiaritate iesu et puctiois viculū pmouēda p suoz vulnēz tactū cōpassiūū et trāsioatiūū: vñ cadē die appens discipulis vitalē suū statuz eis immisit: et vt itelligerēt scripturas sensus aperuit: et vulnēz cicatricez oñdit: se palpari familiariter voluit et cū ipis comedit. Nec i hac sacra dñica die quā expectam' iocūde feliciter cōpēbunt: voluit at dō eadē die oia videri ad oñdēdū: qz qzuis sint. vij. vñ dōes disticte: pnt nō i vñā visionē reduci: et spūalr oia oib' adp'ari. ppo suo respectu ad tps sibi cōrūdēs: p b nō mutato i aliquoz: s; magis ex alioz adductōe pfecta: vñ et pme vñōis radix pōr ad vñōis altas adaptari: et illā nūc adp'ro ad gliaz stat' futuri: vñ i hac radice ponit p' septē can delabra. vij. eccl'as designātia. Nā eccl'ie instar cādelabroz sūt surfuz i dina erecte: et ad dei lumen suscipiēdū et distūdēdū aprate: p dei sapiētia et charitatē sūt auree: et qz admodū auri per ignē pbanf: et malleis extēdunt et sic surfuz in celestia: qñ i formā cādelabri p'inetis ardorē et lucē sapiē pducunt. Dicunt at. vij. qz vñs eccl'ia. vij. statib' distinguit vt pluries ē dēsi: et vitā et vegetationem accepit a spū septiformi. Postmodū ponit visio filij hois: in q' xps sub rij. ppetatib' appet: q' i plena resurrectōe spūs sui i scis pastozib' refulgebunt. Nā ē assidua eccl'iaz visitatio et habitatio: pp qd appuit i medio cādelabroz: iuxta qd sacer dos legalis: Le. iii. 6. Lucernas cādelabri i scūario dbeat semp sollicita cura nutrire. D' et i medio iesus: qz oī bus scis exhibet se itime: vt cētrū toti sphere. Scda ē ad subditos p'descēna hūilitas et hūa nitas: pp qd dicit silem filio hois qz tūc singlr ad aiā salutē et somētuz viscerosa xpi pietas affilabit sibi platoz affectū. D' et p b statū vñ diste silem filio hois: qz sue vite erūt qz tū posibile ē silari. Tertio itegre castitatis et honestatis scitas noie. s. pōderis q' erat vestis sacerdotalis et linea p'rigēs vsqz ad pedes: iōqz pōderis. i. pedalis est dca: vel sm alios erat tunica hīa: cinctina vsqz ad pedes i cui' sūmbis erāt titina bula aurea: et de hac vñ loq liber Sapi. 18. Nec enī vestis hēbat rōnale et sup humerale pūcta noie hūi' i q' sigtuz hī' celestis castitatis et scitatz pōtifices p'decēs: p cui' ar dua plenitudie subdit: et p'cictū ad mamillas cōna aurea. Sub cigi. n. cur carenes designat restrictionē p'cupi/

scētiāz et opez carnis: p'cingi vō ad mamillas: desit ipuritatē ois restrictionē et affect' covdis. Intellect' n. et volūtas sūt qñ due mamille mētis. p'pūatis sapie lac et amoris. Itē cigi cōna pellicea ē timorē mortis et pene honestatē et castitatē suare: cigi vō cōna aurea ē eā suare ex mero et solido charitatis ardore p amore sili tudis iesu xpi et sue mūditissime mētis. Quarta ē reuerēda et p'clara sapie et cōsiliū et ois disti nōis maturitas p senilē et gl'ioz caniciē capi tis designata: vñ subdit. caput ei' et capilli erāt. cādidī tanqz lana alba: et tāqz nix. p caput ver tex mētis et sapie: p capillos at multitudē et or nar' subtilissimoz et spūalissimoz cogitatuū et affectuū: seu plenitudo donoz spūs sci mentē adornātiū dsignat. Sicut at i lana ē calor fomē tatiū et mollicies corpori se applicā et cādoz p'p'ator et suavior qz i niue. Sic i niue ē frigiditatis et p'gelatiōis algor et rigor et candor nōo visui itolerabilior: et humor sordidū purgatiū et terre ipiguitiū: p q' designat p'ditōes sapiē xpi q' erit eis p'iz p'descēna et p'pata et fomē tatiū et sua pietate calefactiua et in eis refrige rās oēm fordinatū amorē et humectās et ipu guās rotā agriculturā d'vritū: et carnaliū affect' faciēs obngescēt i alijs rigide pūgēs eos. Splē dorz eoz i sua plenitudine nō erit capabilis ab istimis. Designat et qz sic eos fouebit sapia iesu qz tū acie aspēns sui p extaticū excessum faciet caligare: sicut nix oculos corpales. Quita ē cō tēplatiōis speculariue practice i seruoze et splē doze p'p'acitas. nā iesus oēs act' et intēdēs et nur' eccl'iaz circūspiciēs eos sibi i b' sm qz erit expediēs silabit: vñ subdit. Et oculi ei' velut flāma ignis: qz spūalr respēū dinoz hēbūt qñ iuge et flāmeū aspectū. Sexta ē vite actiue pfecta opofitas. Et pedes ei' siles aurichaleo sicut in camio ardēt. Aurichaleū ē es nitidissimū val de sile auro: et cū ē i camio ardēt et ignitissimū: ac scitillās et liq'sciūz: xpi atē corpales actus et p'cessus sūt charitate di et nri ignitissimi et ex p'lariter scitillatēs: et dū hic viuēret i camio tētatiōis p'bari: et auro sue eterne charitatis si mulissimi. In hac formā i illis iesus opaf'vritē vt feruore seculi opent. Septia ē sue doctri ne celebris resonātia et irrigatio secūda: et vox illi' tanqz vox aqz multaz. Octana ē p'ctiua p'fidētia et p'inetia nō solū eccl'iaz: s; et re/ ctoz:

etoz: vñ subdit. Et hēbat in dextera sua septē stellas. Nā. vij. stelle sunt angeli et epi eccl'iaz. Tūc at singlr se sentiet i xpi dextera ab ipso p' recti: et sola amātes celestia: nā multi ex eis habitāt i sinistra. Epi at sic debēt sup eccl'iaz luce re et p'fidere: sicut lux lucerne et scūary: qz stella sup cādelabru stabat: sicut et mor' stellaz et in fluētia regit: secūdat: et illuminat terrā: sic scūs plat' eccl'iaz. Nonā ē iudiciarie correctiōis iustitia: vñ subdit. Et de ore ei' gladi' exvtraqz pte acur' exibat. i. s'nia penetrās cūcta vitia: et vñdiqz absqz p'lonaz acceptōe abscedēs. Heb. 4. Cuius ē s'mo dei et efficac' et penetrabilior oī gladio ancipiti. Iesus. n. nō soluz pcutit ex neos: s; et suos: Job. 9. Innocētē et ipiū ipse cō sumet. S; inocētē pmouet puniēdo: et itellige inocētē respectiue: alias at nullus ē inocēs qñ sit dign' oī pena: vel inocēs d' qz p respectuz ad dē p'determinationē: p quā i eternitate nō ap pent vitia electoz: vt ē dēsi sup. Per gladiū et intelligit dei vōū penetrās intima cordiū: et scindēs ab amore vitioz. Eph. 6. Gladiū spūs sci qd ē vōū dei. Decia ē claritatis sue et ve ritatis icomphēnsibilis glia: et facies ei' sicut sol lucet i v'ute sua. Sol in tota sua v'ute lucet in meridie: qdē corpalis facies iesu icōpabiliter magis lucet: et p b designat ineffabilis claritas et v'itas sue dinitatis: et et sue mētis: q' scis sexti status singlr refulgebit: vñ ipi erūt singulares p'p'latōes glie sūmi dei et hois assūpti: i cui' signū post sex dies trāsfigurat' ē iesus i mōte: oñdēs faciē solis. Undecia ē ex p'dcis subli mitatib' ipressa i subditos tremefactiua hūili tas: et cū vidisset eū cecidi ad p'des eius tanqz mortuus: qd daf itelligi qz tātavisio dīne ma iestatis imitret p'mis p'fectorib' et platis: qz ipi sub deo et xpo hoie: cadēt i suū nihilū scilicet morte anihilati i seipsis: et de b' mō moriēdi sa ris dēsi ē sup. Hoc significauit casus Joannis tanqz mortui ante pedes appentis. Sigt et qz p'maria refulgētia xpi i eis plebs subditoz sub eis anihilata cadet qñ mortua: de tota p'fctiōe illi' stat' et t'pis nihil attriuectes sibi soli iesu et illis pncipib' suis. Duodecia ē hūilitatōz p'fortatiua et subleuatiua familiaritas: q' oñdit i duob' i tactu familiari et p'fortatiuo: i vōo sua ui et explicatiuo. P'zo p' dicit: qz posuit dexte rā suā sup me. P'zo 2. d. Noli timere. Deinde

explicat sibi illas suas p'fectorēs ex qz fide et no ticia ap'ius poterat p'fortari tes binarios ex plicās p'fctiōnū suaz: p'mus ē. Ego suz p'mus et nouissimus. i. oīum p'm' et s'nis: vel p'mus dī gnitate deitatis: nouissimus hūanitate et vilita te mortis. Scda ē. Et suz viuus et sui mortuus s; p vitate et p v'ra salute: et ne credat hec vi ta sicut p' posse deficere: subdit: et ecce sum vi uēs i secula seculoz: qñ dicat: bonū ē te hūilia ri et mori p me: qz suz oīum cā et s'nis: et qz pro te nouissimus sui et mortuus: et sicut ego p hac viā puenit ad gliaz imortalē: et meipm resuscitauit a morte: ita et tu me te resuscitate p'ueies. Tert' binari' ē. Et hēo clauēs mortis et iserni. i. hēo p'atē educēdi quoscūqz ad sepulturam mortis: ita pene qz culpe: et et a p'fido isernali gehēne debite p'ctō: cui' culpā amullo. Et p' p b p'as p'dēnādi et absoluedi s'm suā volūta tē itelligi. Nec at miris mōis resonabāt notī cia imixta et sentimēt' iteri' i felici resurrectōe stat' futuri. Qz qñ mira et varia i p'dcis oīs i telligunt: ad q' cursus adaptare nō sūt. Sicut at i xpo resurgēti a mortuis magnū fuit allā cā tatiū a iocūditissima m're et discipli' ei': sic a m're eccl'ia et v'itis p'cis cātabif iocūditissimū allā: si cur satis explicat. 19. ca. hui' lib. vbi dicit Jo ānes se audisse vocē tube magne sic vocē aqz multaz: et sicut vocē tonitruoz magnoz: r'icē tiū allā. Scdm Joachim inchoante hanc lau dez aliquo magno serō qñ magna tuba dei sta tim resonabit laus in ore multoz q' erit qñvōz aquaz multaz. Ad extremū at maior effecta qñ tonitruoz magnoz: pcutient vsqz ad fines ter re. Itē p hac trinā spēm vocis designat triplex p'petas et p'fctio huius laudis. Erīt. n. admo dum efficac' sicut vox magne tube: et multifor mibus deuotiōibus et cōpunctiōibus arefacta humectans quasi vox aquaz multaz: extatice stupefaciens ex magnitudine dei et laudis eius cor et cerebruz: pcutiens et absorbens quasi vox tonitruoz magnoz. Ad orium aut huius lau dis est duplex. P'imum magnifica mirificen tia dei oia supantis et vbiqz regnantis: et p no num effectum suam opotentia oñdentiōis: oīz totū orbē aufert repobis et subijcit scis. P'zo hoc dicit: qñ regnauit dñs deus n' opotene. Scd' est p'descēna miseratio dei electoz: ec cl'iaz sibi spōsaliter v'mentis: ac p b dī omni/

potentia et honor vs nre vtilitati dari du tate
 maiestati miriniali charitate vniur. Et pp
 h spofus haz nuptiaz of agn: q: oipotetia ie
 fu cu maria m asuetudie sue huili ecclie pdesce
 det et vniel. Et qe e suma iocuditas: ad p b sub
 dit. Gaudeam i tra cordis iubilo: et exultem
 . Let falem p gaudio: et demps gliaz ei. f. g. re/
 gnauit deo oipoteti i ei laude oia referedo: q:
 venerit nuptie agni noue. f. et solenes: et alio:
 res oib: alijs datis mudo. Et vox ei. f. spualis
 ecclia sexti tps deo iuncta vt vxor ad spm dei
 pceptidit et pparadu i filios ppauit fe p nuptia
 lia ozameta sicutudis sue pfectissime vite. Sz
 q: hec ppatio tota e dei et no nraio dicit q: da
 tu e illi p gram iesu sponfi vt optat fe a bysino
 splédeti et cadido. Q: vo i corpalib: ozametis
 exornata splédabat: ne crederet q: hec mudi
 ma spofa paupcula et huilima ei: velle imitari
 popa ondit q: nullo mo: cu subdit. Bysinus
 eni sut iustificatões scroz: q: vturib: et exephts
 xpi iesu et scdz aploz ei: qb: iustificati sut et iu
 stitie trasfuderit exepht. Hec spofa ozmata pce
 det: no tpali popa. Q: at gliofuz fit talib: nu/
 ptijs itereffe nobis pfirmat no solu vbo: sed et
 auctetico et incredibili scripto: cu subdit. Et di
 xit mihi. f. agelus q: pma voce laudis formaue
 rat. Scribe. bri q: ad gena nuptiaz agni vocati
 sut. Me. n. crederet pteptibilis hec solénitas:
 q: fugata mudi popa in iesu paupate fundat:
 iccirco i ipa et i vocatõe ad ea eterna btrudine
 pdicat pterneri. Dicit at cena no padiu: q: hoc
 quiuu i fine stat: scdi erit gualis: vt fit 3^a cenà
 xpi iesu. p: dia i fine veteris legis: seu pmi stat.
 Seda i fine scdi t: hec e de q: hic magis ppe dr.
 Tertia i fine seculi i glia padisi. Q: vo difficilli
 mu e credere: q: tales nuptie tata inudate ma
 litia post modicu sint ipa destructa fiede: imo
 carnalib: fabulosuz appet: iccirco pfirmat hoc
 Joanes no solu scripto: f: et vbo dei impossibili
 falsificari: cu subdit. Et dixit mihi: hec vba dei
 vera sut. Et q: maria erit reueretia discipuloz
 ad magos: et ouium ad pastores suos. Accirco
 ondit q: Joanes cadēs voluit agelus adorare.
 Sz q: ecouerso i statu euagelice huilitatis scdi
 plati no pmittet se mox supboz: hui: tps sui
 liter a suis subditis adorari: iccirco agelus of
 phibuisse Joanne: dicēs pferuus: tuus sum et
 frm tuoz: hntiu testimoniū iesu: q: corde et ope

se sentiet pferuos oium fidelium obsego macips
 tos: iuxta qd iesu exeplo et vbo docuit Luce
 22. Qui maior e i vobis fiat iunior. Et ego i me
 dio vestru suz sicut q: mi strar. Hic e q: pterus
 pnceps aploz no pmittit se a cornelio adorari:
 sz eleuauit eu dicēs. Et ipse ego suz sicut et tu.
 Nota et fm Joachum q: sicut h a scis euageli
 cis sexti stat: de m e qter alla: sic destructa bay
 bylde: redies ad terra sancta cantat qter canti
 eu dnti qd i terra aliena no licuit imo put i ps
 di: organa i saltib: suspederit. Dr. n. in libro
 Esdre: q: pterio carauerit cu posuerit altare:
 et repli fundameta iecerit. Scdo cu replu e co
 sumatu. Tertio q: fecerit festiuitate taberna
 culoz. Quarto q: hiet fm noue ciuitatis e co/
 sumata structura: q: qtuor pot noue babilois
 exterminiu spualr coplebunt. Dr at carnalis
 ecclia noua babilon: q: ecclia vocat meretrix
 magna: tu q: ordo vtutu e i ipsa p deordinatio
 ne vitioz enozimur pfulus: et verus cultus et
 amor spofis iesu turpiter adulterat: tu q: i ma
 lo no solu intēne sz et extēne e magis: ita q:
 boi i ea sicut pauca grana tritici imco cumulo
 paleaz: tu q: sicut filij israel fuerit i babilone
 captiuati et vehemeter oppssi: sic spūs iustoz
 hui: tps sup modū agustiaf et oppmū a pnci
 patu et pdiio babilonis: et velit nolit i multa
 meretricis acitib: eis suire copellat. Mo mire
 ris ergo si de casu tati sceleris caraf a scis hui:
 vite solēnissimuz alla. Q: et. 19. c. Apoc. 24. se
 niozes et. 4. aialia ceciderit et adozauerit deuz
 sedete sup thronū dntes de ruina babilonis: et
 rñdētes scis hui: vite amen alla. Ma p hos ce
 lestes ordies designat. Q: q: Apoc. oia pnt ad
 duci ad gaudiū hui: resurrectōis letificet: et rui
 nā pessime meretricis: vñ i Apoc. 14. introdu
 cit agelus hns euageliū eternū cui: pditōes q:
 vtig: sut hui: stat: no vacat exponere: clamāo
 magna voce: cecidit cecidit babilon illa ma
 gna q: a vino fornicatōis sue potauit oēs gētes.
 Et q: illd itelligere quo iple i carnali ecclia e
 occultū nisi dono di manifestet: iccirco dscrip
 ta illa mulier meretrix sup bestia cocceua dr q:
 hebāt nomē i frōte scriptū mysteriū babilon
 magna m fornicationuz et abolationū terre.
 Stupēdā at cecitate hui: tps hic expmit spūs
 scūs cu dicit mysteriū. i. occultuz: et tñ e i frōte
 scriptū: q: sine oi yercūdia i oculis oiz suū t3
 p: sibilū.

prohibulū. Hec aut veritas singulariter pdica
 bit et scis sexti stat: q: s. horribiliter culpabili
 ter p antixpm misticu: et cadet penast: p aprū.
 C. Iesus doioze fulgidus. Cap. vii.

Lex vera iesu i oculis electoz i te/
 nedroso aere babilonis a va itelligē
 tia obscuratis respledēs: vt ex sup/
 dictis satis pz i illoz limoso ceru:
 quos iup alios faciet psidere sic potēter isluet
 gre sue lucē q: celeriter pueris pncipalib: ve
 lit noht pns iploz pteruā: apuratis istructuo/
 sis palmitib: totus clarus et splēdidus refulge
 bit. An supra exposuimus i ipso iesu solarem
 facie pmo itrare: pp qd sicut xps iesus educēs
 discipulos a iuda i galileā sup mōre: claritatez
 eis sue resurrectōis et vls pntis ondit: mittēs
 eos pdicare i oēs gētes synagoge ruinā et eccle
 sie nouā spofas. Sic et bndictus iesus faciet ele
 ctis suis i splēdore lucis suē: eleuans mysteria
 noui status. vñ. xvij. Apoc. post bellū antixpi tā
 mistici q: apti: di post hec vidi aliū agelū descē
 dete de celo hntē pntem magnā: et terra illu
 minata e a glia eius: p hūc itelligitur ordo do
 ctroz pdicantiū casuz tā scm: q: vtiq: e alius ab
 illis q: casuz pdicauerit futuruz. Et forte iste an
 gelus erit idē sumus pontifex de quo supra est
 dictū vel alius eius pfectōis successor: vñ i iste
 di de celo descēdere: pot itelligi de statu alit/
 simo in quo deus imobiliter et fixe ac si in celo
 eos locauit cōtinue descēdūt in sua recedētes
 vilissima p huilitatis pfundū: et oi gradu gre
 marie tāto se reputātes idignos. q: to plus sic
 descēdit: tāto eleuatur et pfirmant sublimi: vñ
 et de isto di habētē pntem magnā. f. fm Joa
 chim in loquendo vbum dei. Sicut de dno di
 q: loquebat sicut pntem habēs: et no sicut scri
 be et pharisei. Di autē terra est illuminata a glo
 ria eius q: no obscuro enigmatē sed sicut in cla
 ritate solis annunciat oibus virtutē et excla
 mauit in fortitudine dicens. Cecidit babilon
 magna et facta est habitatio demonioz: et custo
 dia ois spūs imūdi et custodia ois volucris im
 mūde et odibilis. In fortitudine clamat: q: ser
 uenter pnter et efficaciter attonicās et treme/
 faciens auditores. Hec autem ingeminatio est
 signū locunde et fortis affirmatiōis ruine et ei
 vehementis ire cōtra meretricis culpā: seu du
 plicio casus eius fm duplicē antixpm: q: non

solū mala facit: sed alios ad malefacienduz co/
 git. Dr aut habitatio demonioz: q: p spūs dia
 bolicū possessa et inhabitata: no bz diligenter
 custodia: nisi de delectatōib: carnis sue q: spi
 ritus imūdi: vel de fastuosis volatibus pompe
 mādane q: volucris imunde et odibilis sumo
 deo. Tūc aut singulariter tria pdicabunt. f. iup
 diciū meretricis et olum hntū characterē be/
 stie et exhortatio ad fugā sui cōfortij et seqle: et
 postea iuitatio noue spofe. Et p his tribus fit
 mirabilis exultatio et iubiliatio silem pdicatio/
 nem hētis de ruina babilonis. f. a. xij. et. Hic
 re. l. c. Ruina aut babilonis erit glia noue spofe:
 sicut vbiq: q: in seripturis pphetis p rui
 nas statū corruptoz fit clarificatio nouozum
 quos antiq suffocabat corruptio: vñ et interfe
 ctio antixpi vocat illustratō iesu xpi: cu dicit
 aplos ad thessa. ij. q: dñs iclus interficiet eum
 spū ois sui et destruet illustratiōe aductus sui.
 Attēde at q: pter antixpm magnū q: dicit
 se messā iudeoz: dicit aliq magi: q: h ea que
 dñr. xx. c. de illis gētib: Bog et magog possint
 inferri ad pdem antixpm: q: credis occisurus
 enoch et heliā: et post eius mortē fiet plena con
 uersio iudeoz. Mithomun magis pprie dñg
 ad aliū antixpi i fine mudi futuruz. vbi pphetat
 p gog et magog: ubi. n. di q: in nouissimo anoz
 vriet ad terrā q: reuerfa e a gladio: et cōgregata
 est de populis multis ad mōres isrl: q: fuerunt
 deserti ingiter et. Et hoc. n. pz q: hūc dicit eē
 vētuz et reuersionē isrl ad vtz cultū xpi a quo
 i captiuitate demonū et gētiū trasimgrauerat.
 Hic. o. at i cōmēto sup ezech. dicit q: iudei pu
 tāt gog et magog eē gētes: q: tras caucasuz mō/
 te et paludē meoridē et ppe caspiū mare ad in
 diā vsq: tēdūt. Dicit pfa d. b. Aug. at. xx. d. ci.
 de. c. xi. diē q: gētes iste q: i Apoc. appellāt gog
 et magog: n: sut sic accipiē de. At si sint aliq bar/
 bari i aliq pte terraz cōstituti: et isra toto nāq:
 i orbe terraz sigti sut isti eē: cu dcm e nationes
 q: sunt i q: tuoz angulis terre. Tūc g: ibi dicere
 q: hec e vniuersitas maloz hoim q: i pugib: ele
 ctos: no ad aliquā locuz vñū pgregatōis: f: ca
 sra scōz et ciuitate dilectas. Dicit xpi eccliam
 toto orbe diffusam: q: vbiq: ab ipso miris cige
 tur agustijs: et ad resitēdū eis exercit: fort: erit
 q: castroz acies ordiata. Hec e snia Aug. 116

Tractatus Albertini de casali

est in euentibus q in hoc sit gens aliq pncipa...
his huius mltas sibi toto orbe subiectas. Nec. n.
expile sonat vba dei i Ezec. Cui hiero. expo...

sis exercit' ordiata: et nihilomin' ad xpi ptepla...
tuu cubitulu et aplexu istar spoe dilecte et ci-
uitat' diuitijs spualib' opulente referta: et sposo...

De septem statibus ecclesie

ru. Et subdit. Ad. n. cernimus magna ex pre...
iam sacru adhuc credimus pfecte hedu. s. ado/
rabur cu filie tyri in mserib'. Hoc. n. tunc fiet...

mi stat': et hic e modus alt' i q' Joa. apoc. xxi.
fuit i spu ab agelo eleuat' vbi scas ciuitate no/
ua hirlm dscendete d celo se vidisse testat: qua...

Jesus pauper firmatus. Cap. viii.
Duitos pauper iesus: nunc di prin-
ceps altissime paupertatis: q totum...

tate cōsumans. Et scientibus hunc statū dabit de fonte aque viue gratis et victoria: pugnatibus in his bellis dabit sue diuinitatis gustus et adoptionis amorē intīmū. Repetit autē istas ciuitatē descedere a deo hñtes glorie eius: et p pñti ē vez de clara cōreplatiōe glorie eius: et luciformis vite iesu: cuius lumē ē sile lapidi iaspidis cōfortiō: et cādor mūdicie in carne qñ cristali trāspētis: q mūdicia mētis appetit in nubib⁹ carnis. Pro futuro vult oñdere plenā glām mētis et corpis: et picipatā glām deitatis. Attēde at q sicut i ciuitate pmo eligif loe⁹. Secūdo iaciunt fundamēta cū edificio. Tertio figurant et ornant porte. Sic hec dei ciuitas i q hic paup iesus in se et in suis mēbris dicat. Pmo fuit electa i pibus de qb⁹ fm carnē natus est xps. Secūdo fuit fundata in xpo iesu et i aplis eius. Tertio i scis tertij status qñ i portis ador nabif p qñ vniuersus pps fidelis intrabit ad radicē pfectiōis fundamētalis vite iesu. Alias at oia sūt i oibus: nā xps est fundamētū. i ad cor. iij. et ostiū et ostiarius. Esa. xvi. Apli etias fuerūt fundamētū: s̄ hyl. y. S̄l̄r et p̄be fuerūt et porte p qñ isideles ad iesu intrauerūt. S̄z ap̄ p̄opriate pōt dici vt dcm̄ ē supra. Et sic videt hic Jo. portas et fundamēta distinguere. m̄urus aut̄ altus et magnus ex lapide iaspide q se prio offert ispicitibus et ipugnātib⁹ ciuitatē sigt scōs martyres et doctores q in virtute solida et fixa fidei et in virore cōuersatiōis viue p̄ra hostes ecclesie fuerūt magni et alti. Fundationē at̄ hui⁹ ciuitatis attribuit xpo sine agno: et aplis eius: q̄ tota fides eccle hui⁹ fundamēto ininit. Et dicūtur. xij. pp apl̄icum numez et pp sup̄ abūdantiā pfectiōis tā in ip̄is q̄ p̄ncipalr in te su et sua virtuosissima m̄re. Et dñtur oi lapide p̄tioso ornata: q̄ i quolibz scōz ap̄loy sūt oīuz virtutū pfectio: q̄ tñ singularis p̄rogatiua re/ lucet i quolibz: iō pōit p ordinē. xij. p̄tiosos la/ pides s̄z. xij. fundamēta. Quicqd̄ at̄ hic dī est misticū: et iō mēsuratio q̄dratura et oia alia sūt significatiua spūaliū p̄ditionū ciuitatis sacre: et maxie xpi et a/ loz angeli. et xij. margarite: p por/ te: et i portis. xij. angeli. et xij. margarite: p por/ tas singlas. Sicut. n. ciuitas habuit. xij. m. sta/ dia vt cuilibz fundamēto rñdeat millenarium stadiōz: sic singulis rñdēt. xij. angeli. et xij. mar/ garite. Et sicut q̄libz fundamētū dī fuisse ex

vno lapide p̄tioso: sic et hic dī q̄ singule porte erāt ex singulis margaritis vt p̄fectio portarū p̄fectioni fundamētoz p oia coaptet. Dicit at̄ Ri. et Joachim q̄ i vnaqz porta sūt. xij. mar/ garite icastrate. xij. vero angeli p singulas por/ tas sunt q̄dā scis et sculpture portas fortifi/ cates et multipliciter ordinātes. Inuisionib⁹ at̄ multa mōstrāf ad m̄steriū q̄ i rerū nō iueniūt nā. Scie dū igit q̄ l̄y p aplos et p alios scōs scōi status gñalis mundi intraverit multitudine p̄p̄loy ad iesu tāqz p portas ciuitatis dei: n̄ bilomū magis appropriate hoc cōperit p̄nci/ palib⁹ doctōrib⁹ status tertij gñalis: p quos ad xpm iesu ois isrl̄ et itez totus orbis intrabit. Sicut aut̄ apl̄is magis cōperit eē cū xpo fun/ damēta toti⁹ fidei xpiane: sic istis plus cōperit eē portas aptas et explicatores sapie xpiane et p̄fectissime xpi vite. Sicut. n. arbor dū est i so/ la radice nō pōt sic mōstrari explicite sicut qñ est in ramis: folijs: floribus: et fructibus cōsu/ mata. Sic arbor seu fabrica eccle seu diuine sa/ piētie i et⁹ p̄tib⁹ diuersimode refulgētis: non sic potuit nec debuit ab initio explicari: sicut i cō/ sumatiōe poterit et debet. Et iō sicut ab in/ tatio mūdi vsqz ad xpm creuit successiue illumi/ natio et exp̄sio: p̄betie d̄ xpo: et explicatio nes legis antiq̄. Sic est de illuminatiōib⁹: et ex/ plicatiōib⁹ xpiane sapie i statu noui testi. Et sicut nouū testm̄ ē porta veteris: sic et hui⁹ star⁹ tertius paup̄tatis altissime porta est vtriusqz. Qd̄ at̄ h̄ p. xij. portas magis designatur h̄ p̄nci/ pales tertij star⁹: p quos. xij. trib⁹ isrl̄ intrabūt ad xpm: p̄z ex hoc q̄ dicit noia. xij. tribū isrl̄ in his portis eē scripta: sicut noia. xij. ap̄loy et agni scripta i fundamētis sunt dicta: vñ bñ di/ cunt eise margarite et ex margaritis: q̄ singula ri cordis et corporis mūdicia candescēt tāqz ex roze celico cōcepti et coagulari: et in corde iesu et sue dulcissime mētis quoz fuit singularis cor/ dis aptio ad cōcipiēdum p spūm vite sue: hos euāgelicos paupes p̄ciositate mētiū celestiu⁹ diuites mundos et puulos: vñ dicunt minimi ad modū p̄ciosissime margarite. Secūm at̄ Joa/ chim. xij. margarite p singulas portas: q̄ simul celiū. erūt adiutores eoz i p̄dicatiōe euāgelij. Sicut. n. spūs helie petitur ab helieo duplex. Sic in tertio statu colligēte s̄l̄ plenitudinem isrl̄ et gētuz duplicabunt. l̄xij. q̄ numerus fuit simplex

simplex sub moyse eligente. l̄xij. seniores. et. xij. trib⁹ israel. Et isrl̄ in p̄ntatu euāgelij simplex fuit eligente xpo iesu. l̄xij. quos ad p̄dicanduz euāgelij cū. xij. apl̄is destinauit. P̄nt et p has xij. margaritas significari sup̄abūdantes p̄fectōes hoz i qb⁹ exēplaris vita ipsoz p̄uersis igressū ad xpi euāgelij faciet ḡofus. P̄der duodena/ riū vō agloz p̄t significari fortalicij comitue p̄fectoz discipuloz: sic et sup̄ dcm̄ ē de. xij. mar/ garitis. Juxta qd̄ Lu. et Syllas et Tit⁹ et Timo/ the⁹ et Diony. et p̄sles erāt i officio p̄dicatiōis et cura regimis ap̄lo Paulo p̄nci. Et isti dñr xij. margarite pp magnū virtutū ornatiū. S̄z di/ cunt ageli pp firmamētū p̄ hostilē isrl̄. Et i quoz q̄tuor latez ciuitatis dicunt porte tres: vt s̄z Joachiz i singulis p̄tib⁹ fulgeat mysteriū trinitatis vel ad l̄raz ille sūt ab oriēte p q̄s intra būt p̄mi ppli q̄ p̄ p̄uertent i occidēte q̄ vltio i aglōe et austro q̄ i tpe medio. P̄der aglonares vō itelligunt h̄i q̄ corrigūt seroces et idomitas gētes. P̄der australes vō q̄ magis dispositos ad claritatē fidei et charitatis ardore: vel ad l̄ram qdā doctoz isrl̄et sp̄alr plagis mūdi p̄uertē/ dis sibi spūs sc̄i forte diuisio. At̄ at spūalr oia erūt i oib⁹ et erūt porte i oriēte n̄ro ad apiendū itelligētiā n̄re creatōis et redēptiōis p xpi pas/ sionē et mōtē: et r̄gnatōis p sacralē ḡraz iesu xpi p illā trāsfusā. Ildec tria sūt n̄ra ps orientalis: tres sūt ad apiendū aglonarē. p̄cellā obscurā et frigidā rēptationū hostiliū: et certamiū mūdi: carnis: et diabolice triū radiciū ois mali: p q̄s i/ trat exercit⁹ oīuz vitiōz: quoz plena cognitio multū h̄iane mēti viā salutis apit: vt p ipsoz fugā et salubre timorē itroef adiutorū crucifi xi iesu et paup̄tatis ei⁹ i q̄ ois victoria dabit ele/ ctōz exercitū. Sunt et tres alie a meridie: ad apiendū aie iesu tres p̄ditōes excessiuas nos il luminātes et icēdētes i sumos: q̄s n̄ra meridies q̄ sūt ip̄sus iesus itelligibilis charitatis ardor: infalibilis vitatis splēdor: et inastibilis suauita/ tis dulcor: siue iocūditiatis et felicitatis sapor. Ildec sūt tria illa meridionalia. q̄ spōsa petiit i ie/ su dicens. Indica mihi vbi cubes in meridie. Tres et sūt ab occidēte: ad apiendū n̄re peccabi litatis p̄mptitudinē: et n̄re culpabilitatis horri bilē magnitudinē: et iuste punitiōis dolorē iter miabile. Et q̄ ciuitas septimi star⁹ put i hac vi ta accipit: p̄fē cognoscer et apiet oia ista: et ista

cognosceda itroducet electos p suos p̄ncipa/ les designatos i portis: itcirco i quolibz latere tres porte fore narrant. Et q̄ illa ciuitas erit sūdata i p̄fecta virtutū q̄dratura itcirco dī q̄ et uitas p̄nta erat in q̄dro: et dī q̄ longitudo sit ei⁹ cognitio: latitudo sit eius dilectio: altitudo sit i deū ascēsiō p ḡraz actionē et p̄tinuā laudē: hec i celesti p̄nta cōplebunt plene. Nā quātuz ibi dō cogitēt tātuz amat: et tātū in ei⁹ laude et ḡraz actōe assurgūt. Quātū et plōgant imor tali eternitate tātū dilatāt i ardētī charitate et tñ h̄nt de dignitatis alto: quātū h̄nt de dī co/ gnitiōis lōgo: et de ip̄si charitatis alto. C̄ Pro statu vō eccle. vij. hui⁹ vite sigt q̄ cognitio di/ uinoz tūc nō erit insipida et curiosā: s̄z ardēter amatiua et efficaciter opatiua: et i dei regnatōez et laudē i oib⁹ sursum acta: et ad h̄ solū studebit cognoscere: vt diligat: et vt dilectiōez suā et co/ gnitiōē p opationē altā i deū erigat. Et q̄ in oib⁹ erit h̄z s̄l̄itudinē iesu mēsurata: itcirco dī q̄ q̄ loq̄bat cū Joāne h̄bat mēsurā arūdinēā aureā: et meriebat ciuitatē et portas ei⁹ et muros Angelus hic p̄t significare spūs sc̄i isrl̄: vel singl̄r ip̄m iesu q̄ i eis ista faciet: vel illū q̄ ca/ put erit hui⁹ refoiatiōis oia mēsurās fm regu/ las vite xpi. Et p arūdinē vacuā et sonātē sigt vacuitas p̄p̄ij sensus et reputatiōis et fragilitas p̄nitatis ad malū: q̄ oia plene i se ex se cogno/ scēt. S̄z q̄ h̄ p spūs sc̄i isrl̄: et xpi iesu meritū iduent charitatis ardore: sapie splēdore: et va loris iesu p̄ciositate. Jō dī hec arūdo aurea: ac p h̄ dignū sonum poterit p̄dicatiōis emittere. P̄dōt et p arūdinē aureā itelligi iesus dō h̄o: vt i arūdinē exinanitiō hūanitati: i auro p̄ciosi/ tas vitatis. Ilhac arūdinē singl̄r h̄būt agl̄. i. doctores illi⁹ t̄pis: et h̄ac semp portabūt i mani bus q̄ ad mēsurā p̄formitatis vite iesu oēs sta tū ciuitatis eccle: et portas exēplariōz vite: et mu rī regularis discipline erūt solliciti mēsurare. Et felix ille star⁹ q̄ i sua mēsurā. xij. milia repiet vt duodenariū p̄fectōis donoz xpivite sibi mi sericorditer dare p̄ducit ad millenariū p̄suma tiōis p̄fecte. Est at̄ millenarius hic stadiōz ad repitādū: q̄ stabūt exclusio motib⁹ rēp̄ellatuz hoz i pace q̄ exupat oēs sensum. Qd̄ at̄ dī mē surā hois q̄ ē ageli p̄futura simplr ē vez. Sic dicit iesus Luce. 20. Qd̄ eq̄les sūt ageli. S̄z p̄ cessiuo statu illi⁹ vltie eccle: vult dicere: q̄ re/

offerens sup altare sue pstone eterno pri : z sibi ipsi cui holocausti foia tuc electoz cordibus iprimet. Et ap. xij. fruct' afferre p singulos me ses. i. p singulas vite sue comensurades pticula res q vtioq' sut. xij. qñ ani solari : sue resurgētis vite z dignitatis exelle. Et tūc dicit q' sicut p. xij. fruct' signat supabūdās relectio: q' ex ru minatōe xpi opezz statū ouit. Sic z p. xij. mē ses supabūdās z pfecta multiplicatio p' sidera rōis vite iesu: q' miris modis z magnificis cō siderada distiguit : ita q' p mēses hui' .xij. pnt p' siderari. xij. progatiue z p' ditōes i gb' xpi i/ su stat' z vita distiguit: qd lz possit fieri multis modis: ad pns tñ ponam' has. xij. sectiōes qñi xij. mēsuras z mēses: q' sūt pclaritas origis: hūi litas puerfatis: celsitudo vtut': plenitudo pie tatis: p' dētia i piculis: patia i iniurijs: p' lātia i cruciatu: victoria i p' sictu: resurrectōis noui tas: ascēsis sublimitas : iudicij eqtas: regni eternitas. Mā i his. xij. sue vite statib' : q' i. xij. mēsis a p'na origie p' pcelluz creature: n'ram assūmēdo: redimēdo: explicādo: reformādo: ex purgādo: brificādo nām: qñ ab eodē pūcto in idē solaris cursu pfectōis iesu qñ i pfecto cir culo teriat. Mz āt has aliq' sectōes vocēt fruct' nos mēses noiare malum' : vt rōq; tñ diuersis respectib' rōnabil' dici p' r: gb' .xij. mēsis' gb' singulos fructib' duodenari' adaptat: q' ex cu iustibet ruminatōe mens supabūdan' reficif: z cū duodecies. xij. faciat cētū. xliij. q' ē nume rus margaritarū q' p' tinent i portis: qñ. xij. p' n' cipalib' viris ap' licijs huius stat' tertij: p quos vt rōsq; testi p' coz itelligētia ap' if. Jecirco daf itelligi supabūdās relectio z mltitudo gustuū xpi vite: q' singl' oz i b' statu iocūdissimo z se licissimo abūdare. Mz vō vt rōsq; stat' pfectio tā celestis p' te: qz ecclesie p' tēplarine: siue sexti vel septimi stat' multū humanā vtutē z itelle ctū excedit: ac p b' difficile ipsectoz itellectuz ad credēdū reddit. Jecirco āgelus tā hic vbi ē psumatū septimi: qz i sexto vbi ē nouitas no ui p' nubij bis p' cipit scribi q' hec vba vera sūt. Et q' h' pmittunt: maiora iecirco addit: hec si delissima z vera sūt. Et q' nō p' hūana rōe co gnoscit: iecirco p āgelū i dino lumie nūciat: taz p illū q' reuelauit Joā. qz p viros āgelicos: per quos reuelabunt mūdo. P' mittit aut q' oē maledictū nō erit āpl' : z illa alia q' dicunt in

hac pte: q' plene cōplebunt i eterna rege. In b' at vite statu 7° pcellēter abūdabūt bona p' di cta respectu pop' statū: z maxie respectu stat' magnificētie babylōice meretricio: q' i maledi ctis z adulterijs mōdane opulētie z pōpe: q' bus regnabat dicebat se singl' spōsaz agni z re gni ipsi' magnificētā honorare: cū tñ ipsa fue rit adultera iūta oib' m' fēlicijs milici an tixpi. Et q' quāto plus crecet dñi lumis cla ritas tāto plus crecet vera z p' sūda hūilitas. Jecirco tā hic qz sup d' Jo. voluisse p' fundo casu āgelū adorare: z fuisse p' hibit' : nū q' mira erit reuerētia filialis subditoz ad p' lator: z po puloz ad clericos tūc viros euāgelicos: z ipso rū matoz mira p' dēctō: z p' sōmis hūilitas ad subiectos: z i b' erit scē hūilitatis p' certatio: q' quātū erit ex se semp pōpā honoris maiores refugiet: z inferiores quāto maiora scritatis si gna viderint in eis tāto magis ipsos honorare curabūt. Mz vō talizū p' dicatione tūc erit apta z nuda: iecirco singl' d' pceptū iōāni. Ne signa ueris vba p' p' hie hui' libri. Et rō reddif: q' b' ē vltimus mūdi stat' : i quo ad fulgore celestis p' te appropinquat: p quo dicit. Eps eni ppe ē. Et alia rō reddif: q' talizū reuelatio sicut ē vti lis iustificationi scōz i patia aduersoz i plena mūdificatione oium cogitatuū. Sicut p accis fa ctis reprobos i irā ex cā descere: vt āplius velint scōz vitā expugnare: z suis carnalib' sordib' miserabilis in iacere: p his duob' malis i re probis occōnal' securis dicit. Qui nocet no ceat adhuc z q' i sordib' ē sordescat adhuc. Et p electis subdit duo bona p' dicta : z q' iustus ē iustificet adhuc. Et q' finis hōz nō ē vsq; post psumatū iudiciū i quo vt rōsq; s' m' merita rōde bif : iecirco seqf. Ecce venio cito zc. Et ē q' tūc singl' vicinus z magnificus aduētus iudicis p' dicabit mūdo: q' ad illius solā psumatio ne accedet. Et est ē rō: q' oib' scis: imo z ipsi filio dei iesu magna fuit cura de p' ditōib' iudi cij: z p' cauendo iudicio p' dicare. Sed babylon meretrix: q' totā spem suaz p opa vt ponere in hac vita: nō pōt sui rumā nō solū credere : sed vel nominari leuiter audire. Iustus est vt ipsa dānabilis p' p' p' iterur incauta: propter quod cum supra de damnatione eius agitur: dicitur iudex Iesus ipsi vt fur venire. Quia vero in se primo tēpore post mortē antixpi fortissime le gabitur

gabif p' rās sathane: bestia z pseudo p' p' his dā naris iecirco supra. xx. dicit ē āgelus sortis d' scēdit d' celo h'ns clauē abyssi z carbenam ma gnā i mā suā z app' hēdit draconē zc. Ex tāta eni diffusiōe grē xpi: qñ āgelū d' scēdētis d' celo legabit ātonomice p' rās diaboli: ne respectu illi' stat' possit tēp' estare eccliaz: z eā seducē: si cut i lex statib' religis noscif potuisse : z iō hec visio q' pōif Apoc. xx. d' alligatiōe sathane pōt eē finis sexte vel p' n' septie: vel i alio respectu p' tē p se vna visio d' cur' expōnis varietate p' tere. Sed h' notat q' ligatio sathane p' ad tria tpa diuersa rōne referri. Mā p' mo ad tps mortis xpi ne possit scōs p' ies in ierno āplius detinere: nec illuc deducere morietes: z ne pos sit sic ipedire p' uersionē gētū ad deū: sicut p' us fecit a p' n' idolatrie vsq; ad xpm. Scōdo p' re ferri ad tps expulsōis idolatrie de orbe p' p' uersionē p' stātin scē. Ex tūc. n. nō p' tē seducē gētes ad colēdū demones z idola sicut p' us. Tertio p' tē referri ad tps mortis antixpi: tūc. n. lega bif ne possit ipedire p' uersionē iudeoz z orbis. Scōdo notādū ē qd sit sathane ligatio vt so lutio: z vt rō sit solus ligat' respectu p' destina toz: z solutō e' respectu final' p' sōnatoz. Aug. de hoc. xx. de ciuit. dei ca. viij. dicit q' ex p' desti natis i illā eternā damnationē nullū seducit: z ad hoc alligat' ē: vt nō seducat gētes in q' bus eccliam p' destinatoroz dñs ordiauit: nec e' solu tio erit ad hoc vt illā vnqz seducē possit de q' dicit ē. Mouit dñs q' sunt ei: z iō respectu illo rū d' alligat' i certo tpe: q' i illo nouat iesus in aliqb' i' firmis electis nō eē virtute p' quā eius p' tati solute possent resistere: z ne illos seducat misericorditer ligat'. Mz vō soluet talis p' p' rabif p' destinatoroz eccliaz: cū q' illi belligerādū est : vt vincit tāto e' ipetu i' d' i' s' q' non possit. Deide reddif q' rōnes q' rōne tunc soluet: p' q' nūqz solueret min' apperet e' maligna po tētia. Scōda q' min' p' baref scōz patia. Tertia q' min' cogsceret dei sapiētissima p' uidentia: q' tā bñ tāto e' malo ē vsus: nūc i' enādo nūc sol u' do: sicut electoz expediuit honorabili victo rie z saluti. Quarta vt magis exultet dei ciui tas in recognita sui p' ceptōis mia : cuius grā tñ supauit i' s' l' tū. Et z alia rō: quā tetigit Jo. cū dicit q' in sordib' est zc. Et q' scūs est zc. q' tūc vel alio soluit: z vt firmentur honorabiles

victorie electoz pugilū: z vt dignū ē p' eū fiat grādiōz exccatio z ruina reprobōz. Scien dū aut q' respectu hui' vite nūqz e' tentatiua p' rās sic ligat vel soluit: qñ sub mēsurā a deo p' fixa: prout ordini sue dispōnis eterne expedit moderat'. Et lz e' p' rās quo ad finalē seductio ne solū p' electis a mero dono dñe mie z xpi grē sit ligata: q' nō p' mittit i eos q' tūc vellent se iure: z iō gen' scelez p' cipitar' z quo ad aliqd p' tāto ē respectu electoz soluta: q' eos iteme dio cursu vite sepe ad horrēda scelera agēda se ducit. Illud s' tps i quo min' seuire p' mittit d' eius ligatio: z illud i quo magis solutio ipsius. Per cathenā āt magnam in manu: signat ma gna dei p' rās scis āgelis z ecclie p' latis tūc p' rās tradita: ligatiua z frenatiua diaboli ne possit i pedire illū statū: quē tūc deus i ecclia formare disposuit. Per abyssū āt in quā diabolus clau dit designat s' Aug. innumerabilis multitudo ipioz p' funde malitie: q' eccliam deit p' fundat. In gb' d' m' s' s' s' nō q' p' rās nō eēt in eis: sed q' exclusus a credētib' ex eoz p' tinacia z resistē tia nono numeri grē oziētis atrocius a diabo lo agitant: vel p' abyssū designat iterioz p' fūm ditas male volūtas diaboli itra quā coartat z ligat a teo ne p' libitu possit se ad exteriora no cumēta e' s' s' s' s' ac p' hoc tāto magis labysa tur i pena fremētis iracundie sue q' tō plus se abiectū videt i hoc q' non pōt homūciūculos ad sua mala attrahere: s' ab eis vilissime cōcul cas. Nota q' nō solū dicit q' claudit: s' ē q' si gillauit sup illū. i. sigillū clausure apposuit: tūz ad d' signādū iuiolabile hui' clausure firmitatē: tū s' Aug. ad designādū hui' clausure secretū: p qd deus vult eē occultū. Sicut est de p' desti natiōe: a gb' ē final' ligatus: z in quos p' vltia reprobatiōe ē seuire p' missus. Sigillū aut z li gatura p' tē dicit vniuscuiusq; status p' fectio: s' m' quā i obseruādo claudit: vel violādo diabolo ap' if. Mā obsuatiua sue regularis p' fectiōis siue p' ceptoz i statu minoz ē certū sigillū diabolo i quo ab illis seducēdis se cognoscit exclusum: Ecōtra relaxatio z violatio debiti stat' ē tā sibi qz alijs signū certū: q' ad eos ē seducēdū solu tus. Nota ē q' nō dicit: vt nō tēter: s' vt nō seducat: q' scis tēteri z exerceri p' diabolū ad coronā ē vtile: nō aut seduci z i tētatōne i du ci. Nota āt. iij. q' mille ānos ligatiōis eius

Universitas de Deu

Tractatus Elbertini de casali

fm diuersos diuersa dat intelligeria. Aug enim xx. de ciuitate dei ca. vij. dat duplicem intelligetia huius millenarij: vno mo q mille ani sumus...

sicut dicit Joachi i. ij. li. concordie: vbi onso qre scdi star gñatides qdragenario nuerant duab additis: sic dicit. Sane tert' star' cur' in tua p...

De septem statibus ecclesie

lis abuti diuitijs: tunc a xpi resurrectione vsq ad tps illud fut circiter mille ani: i quib' sci dicunt regnare cu xpo. cōsulda circa hanc mam dicit Joachi i libro d' semib' iuestigias sine tepoz a...

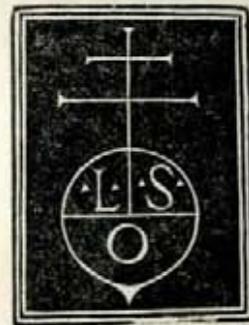
ciuitate requierionis pfecte in altissima paup/ tare & euagelica pfectione firmata: fac nos in te rim pie iesu requiescere: & ab insidijs diaboli se...

Impressum Venetys per Lazay de Soar/ dis. 1516. Die 5. Aprilis. Qui bene obtinuit a sumo Pontifice vt necubi quis imprimeret seu imp/rimi facere possit dicta opuscula sub pe na excommunicationis late sententie: qua con/trafacientes eo ipso incurrant: a qua absolu no possunt nisi satisfactione premissa.

Itemq ab Illustrissimo ducali dominio Venetozum ex gratia concessum est illi q sum/ liter ea nullus imprimere possit sub pena in ipso privilegio cōtenta. Et de his plenius con/ tinetur tam in litteris apostolicis desuper con/ factis qz ex p/ privilegio ipsius illustrissimi dñij.

Table with 12 columns labeled A through L and 3 rows of numbers. Row 1: 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2. Row 2: A B C D E F G H I K L M. Row 3: 2 2 2 2 2 2 2 2

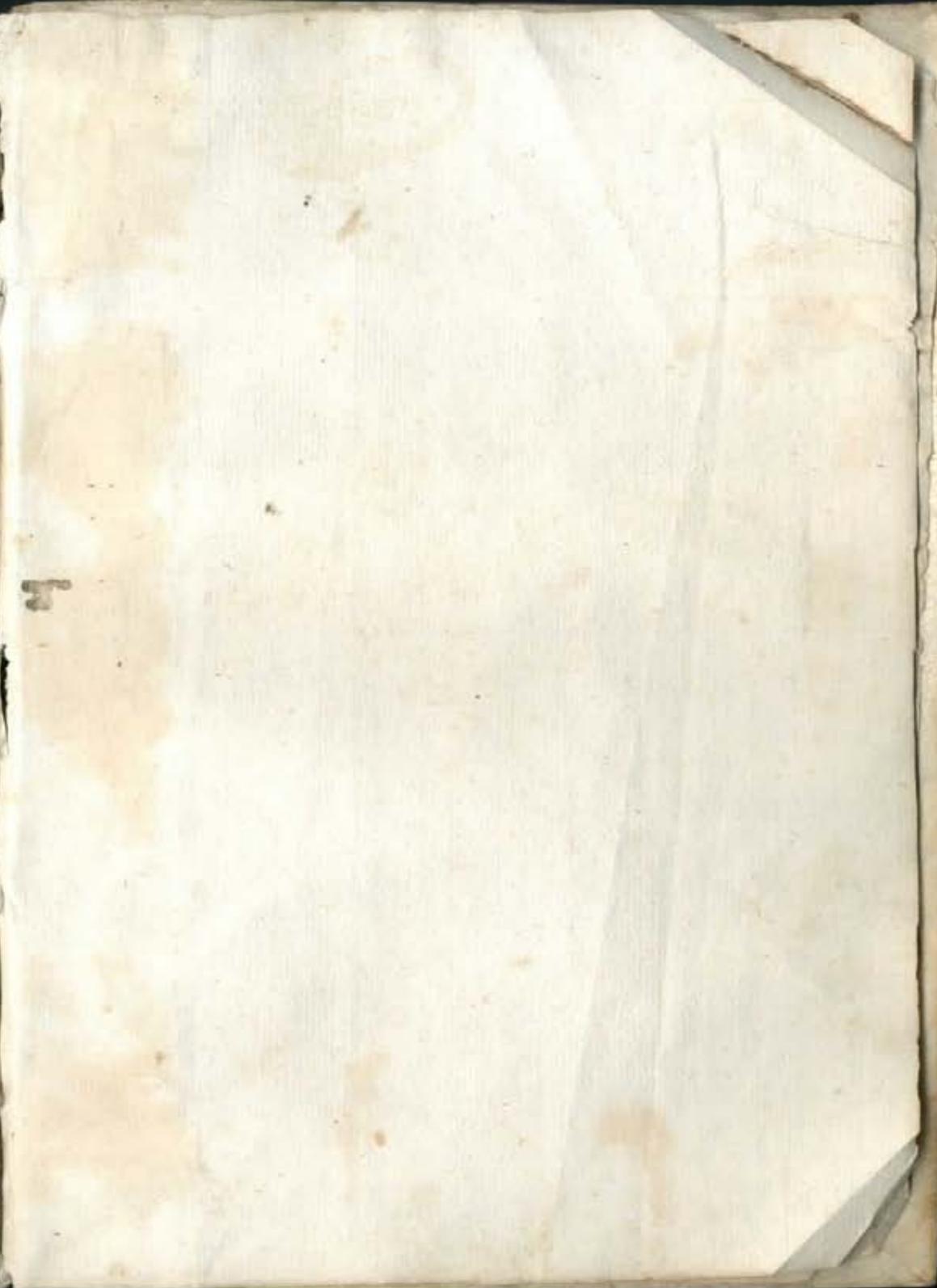
Excursio Lazari. Si quid forte tuos offendet lector ocellos: Quod mihi mendoso gramate/ versus cat/ Emendare velis: nam non me Lazarus istis Consecit mendis/ Bibliopola tuus: Sed turbata magis pressoris inertia/ quando Sera dedit lassas artubus hora manus.

Deo & candidissime Virgini gratie.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

h

h

